

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక

OFFICIAL REPORT

మంగళవారము, జూలై 20, 2004

12 వ శా. స. I (II) స. వాల్యూం -- V నంబరు -- 3

శక సంవత్సరము - 1926, ఆషాఢం - 29

TUESDAY, THE 20th JULY, 2004

12 L.A. I (II) S. VOL-- V No. -3

29 - Ashada , 1926 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	ః	శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	ః	శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి శ్రీ బి. వేదవ్యాస్ డా. జి. కుతూహలమ్మ శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్
కార్యదర్శి	ః	శ్రీ కె. తులజానంద్ సింగ్
సంయుక్త కార్యదర్శి	ః	శ్రీమతి వి. జయకుమారి
ఉప కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ పి. వెంకటరామారావు శ్రీ ఎస్.ఆర్.సి. నర్సరాజు శ్రీ బి. పద్మారెడ్డి
సహాయ కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ ఐ. రాధాకృష్ణమూర్తి శ్రీ ఎస్. వెంకటేష్ శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్ శ్రీ యు. జగదీశ్వర్ శ్రీ ఎన్. అంజయ్య శ్రీ డి.శివరావు శ్రీ ఎం. పాండురంగాచార్య
చీఫ్ రిపోర్టర్	ః	శ్రీ డి. సన్నింహులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు
అధికార నివేదిక

(పన్నెండవ శాసనసభ)

(మొదటి సమావేశం కాలంలోని రెండవ సమావేశపు ఇరువై ఒకటవ రోజు)

మంగళవారము, జూలై 20, 2004

సభ ఉ. గం. 8.30 లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

20-7-2004

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
2. సక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు
3. స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు
4. సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు
5. బీరో అవర్

6. 2004-2005 సం .సకు సంబంధించిన డిమాండ్లపై చర్చ
7. 2004-2005 సం .సకువార్షిక ఆదాయ వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన
అభ్యర్థన నెం . XXXV (35) - ఇంధనము
(ఆమోదించబడినది)

సభా కార్యక్రమము

MR.SPEAKER: Adjournment Motion given notice of by Sri K.Subbarayudu and others regarding failure of help line causing deaths in the State with particular reference to attempt to murder of a farmer of Rayaparthi Village, Parkal Mandal in Warangal district is disallowed.

Another Adjournment Motion given notice of Sri Nomula Narasimhaiah and others regarding the need to convert the Hyderabad-Vijayawada National Highways into four lanes for smooth traffic flow of vehicles and to avoid accidents is disallowed.

I have received another Adjournment Motion given notice of by Sri Chada Venkat Red and others regarding the need to take up urgent necessary measures to arrest rising accidents on National Highways in the State and to assist the families of deceased by insurance cover is disallowed.

I have received another Adjournment Motion given notice of by Sri G.Kishan Reddy regarding the urgent steps to be taken to arrest the heavy flow of private vehicles on National Highways leading to innumerable accidents and deaths of thousands of persons is disallowed. And

One more Adjournment Motion given notice of by Sri Komireddi Ramulu regarding Rs.5000 crore APCOB scam, benami loans and for implementation of Chakrapani's Report is disallowed.

Hon'ble Members are aware that all these Adjournment Motion notices given can be covered up in the Demands which are to be taken up today and also the Demands which will be taken up tomorrow. We will get into the question hour.

(INTERRUPTIONS)

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఈ రోజు కరువుపై చర్చ ప్రస్తావనకు వస్తుంది. అప్పుడు మీరు చెపితే, ప్రభుత్వం సమాధానం చెపుతుంది. ఆర్ అండ్ బి డిమాండ్స్ కంటిన్యూ అవుతున్నాయి. నిన్న మీరు మాట్లాడారు. దయచేసి అందరూ కూర్చోండి.

శ్రీమతి పి. అరుణ (గజపతినగరం) :- అధ్యక్షా, రైతులు చనిపోతున్నారు. హెల్ప్ లైన్స్ వల్ల ఉపయోగం లేదు. అవి హెల్ప్ లైన్స్ కావు, హెల్ప్ లైన్ లైన్స్ .

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అడ్జర్మెంట్ మోషన్ డిజ్ అలౌ అయింది. Nobody will get the opportunity. కరువుపై చర్చ కొనసాగుతోంది. మీరు ప్రస్తావించే అంశం దాంట్లో చెప్పండి. You can definitely raise it. You will get the reply from the Government. Nomula Narasimhaiah garu, on your demands, you will get the reply from the Government. Please cooperate. I am sorry. Question hour is important. I am sorry.

శ్రీ పి. కేశవ్ (ఉరవకొండ) :- రైతులకు సంబంధించిన అంశాన్ని ప్రస్తావిస్తుంటే పట్టించుకోకపోతే ఎట్లా? వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు సభలో లేరు.

MR. SPEAKER : Keshav, please sit down. Let us get into the question hour. Question No.255

SRI CH.RAJESWARA RAO(Sirisilla): One submission.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- రాజేశ్వరరావు గారు ప్రశ్నోత్తరాల సమయం అయ్యాక, కరువుపై చర్చ కొనసాగుతుంది. అప్పుడు మీరు ప్రస్తావించండి. You can discuss. కరువుపై చర్చ ఉంది. దాంట్లో పార్టిసిపేట్ చేయండి. But once the adjournment motion is disallowed, you cannot discuss.

SRI CH.RAJESWARA RAO: I am not insisting on the Adjournment Motion. I am only submitting one point to you.

MR.SPEAKER: I am sorry. I feel there is nothing more to submit. I am sorry. You have made your point. Now, please take your seats.

శ్రీ ఇ. దయాకరరావు (వర్ధన్నపేట) :- అధ్యక్షా, మీరు కూడా రైతు కుటుంబం నుండి వచ్చారు. రైతులు చనిపోతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఈ రోజు డిమాండ్స్ పై డిస్కషన్ ఉంది. ఆర్ అండ్ బి డిమాండ్స్ ఉన్నాయి. రవాణా సౌకర్యాలపై మీరు చెప్పవచ్చు. క్లారిఫికేషన్స్ అడగవచ్చు. Why should we waste the time of the House?

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య (నక్రెకల్):- అధ్యక్షా, విజయవాడ - హైదరాబాద్ జాతీయ రహదారిలో ఎన్నో యాక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయి.

MR. SPEAKER: Not now. Please take your seat. We cannot afford to lose the valuable time of the House everyday. ఎజండాని పూర్తి చేయాల్సిన బాధ్యత మనందరిపైనా ఉంది. This is the responsibility of all. చర్చ కొనసాగుతోంది. దాంట్లో మాట్లాడండి. Please take your seats.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి(హిమాయత్ నగర్) :- రోడ్డు ప్రమాదాల్లో ఎంతో మంది చనిపోతున్నారు. శాసనసభ్యులు కూడా చనిపోతున్నారు. రోడ్డు ప్రమాదాలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఈ రోజు ఆర్ అండ్ బి డిమాండ్స్ ఉన్నాయి. దాంట్లో చెప్పవచ్చు. ఈ రోజు చర్చించడానికి అవకాశం ఉంది. దయచేసి కూర్చోండి. I have already made a suggestion. Kindly cooperate with the Chair.

SRI CH.RAJESWARA RAO: A Point of Submission.

MR.SPEAKER: Once the Adjournment Motion is disallowed, any form of submission will not be permitted. I have considered the issue before disallowing the Adjournment Motions. Now, nobody will get the opportunity. I will not permit anybody. . I am not permitting the Government. I am not permitting the Opposition to speak on the Adjournment Motion. Only Question hour. After I found a solution to your Adjournment Motion, there is no need to insist on the Adjournment Motion.

(INTERRUPTIONS)

Let us take up the question hour. Please take your seats.

SRI CH.RAJESWARA RAO: One submission.

శ్రీ నోముల సర్కింహయ్య :- అధ్యక్షా, విజయవాడ - హైదరాబాద్ జాతీయ రహదారిలో ఎన్నో యాక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయి.

MR.SPEAKER: You can seek clarifications. Once the Adjournment Motion is disallowed, there can be nothing more on that. Question hour is very important. We have to take it up.

SRI CH.RAJESWARA RAO: But there are exceptions.

MR.SPEAKER: Yes. But exceptions are being taken as a precedent and it is becoming a daily routine which I need to keep a check. Rajeswara Rao garu, kindly take your seat. We have already lost ten minutes.

SRI E.DAYAKAR RAO: Speaker Sir, farmers are committing suicides.

MR.SPEAKER: You have to cooperate with the Chair. No doubt, it is important. Immediately after the question hour, we will take up discussion on drought. You can discuss it then. But now, once the Adjournment Motion is disallowed, I cannot allow discussion. I have to finish today's agenda.

ఉ. 8.40

(అంతరాయం)

MR.SPEAKER: We have already lost ten minutes. స్పీజ్ టేక్ యువర్ సీట్స్ . I advise you. ఈ రోజు ఈ విషయాన్ని ఏ విధంగా రెయిజ్ చేయాలన్న విషయమై నేను సలహా ఇచ్చాను. మీరు కూర్చోండి.

SRI CH.RAJESWARA RAO: One submission.

MR.SPEAKER: I have disallowed the Adjournment Motion. I have also advised the Members as to how to take up the issue you have raised today itself. స్పీకర్ మాట్లాడటప్పుడు మీరు తప్పకుండా వినాలి. కరువు పై ఈ నాడు చర్చ కొనసాగుతుంది. Kindly cooperate. మీరు లేవనెత్తిన సమస్యకు పరిష్కారం లేక పోతే నేను మీకు మాట్లాడే అవకాశం ఇస్తాను.

(అంతరాయం)

కేశవ్ గారూ కూర్చోండి . ఈ రోజు మీరు ఏ అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ రెయిస్ చేశారో దాని మీద ఆర్ అండ్ బి డిమాండ్స్ ఉన్నాయి. అప్పుడు చర్చిద్దాం. మీకే అవకాశం ఉంది కాబట్టి ఆ ఇన్యూ దాంట్లో టేకప్ చేద్దాం. మీరు లేవనెత్తిన అంశాన్ని ఏ విధంగా టేకప్ చెయ్యాలో అనే దానికి సంబంధించి నేను మార్గాలు చూపించాను. మీరు కోవరేట్ చేయాలి. మీ సమస్యకు నేను పరిష్కారం చూపించాను. I am sorry. I cannot go beyond this. I have to get back to the question hour. This is not proper. I have shown a way to the problem. You have to cooperate with the Chair. Now, please take your seats.

SRI CH.RAJESWARA RAO: Sir, kindly hear me. This is the most important problem. So many people are dying everyday in spite of our persuasion. Are we going to keep quite here? You can reject. But you must hear us. We do not insist for the Adjournment Motion. But at least, we must have a hearing.

MR.SPEAKER: No. Everything is important. Without getting into the subject, we have taken a decision.

SRI CH.RAJESWARA RAO: But always, there will be exceptions.

MR.SPEAKER: The Chair has given suggestions to your problem. I am sorry. Please take your seat. We have to get into the Question hour. Already we have lost 15 minutes. Please cooperate with the Chair. Keshav, please take your seat. I have found a solution to your problem of raising the issue today itself. You have to cooperate with the Chair. I am sorry. You cannot be so adamant. మీ సమస్య పరిష్కారం అయిన తరువాత adamancy is not good. Kindly cooperate and take your seats. I am sorry. I cannot permit. Take your seat. మీ సమస్యను ఎలా చర్చించాలో, ఈ సమస్యను ఏ విధంగా లేవనెత్తాలో దానికి మార్గం కూడా చూపించాను. మీరు లేవనెత్తిన సమస్యకి పరిష్కారం లేకపోతే నేను అవకాశం ఇచ్చే వాడిని. కరువుపై ఈ రోజు చర్చ ఉంది. I do not know as to what for you are insisting. When I have found the solution, why do you want to create another problem for your own self? I am sorry. Once the Adjournment Motion is disallowed....

(అంతరాయం)

రాజేశ్వర రావు గారూ మీరు చాలా సీనియర్ మెంబర్. మీరు లేవనెత్తిన అంశానికి సంబంధించి నేను చెప్పింది ఏమిటి అంటే ఈ రోజు కరువుపై చర్చ ఉంది కాబట్టి అందులో మీరు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఉంది. అంతేగాక అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ను డిజెలవ్ చేసిన తర్వాత దాని మీద సబ్మిషన్, క్లారిఫికేషన్స్కు ఇవ్వడానికి వీలులేదు. కోవరేట్ చేయండి. క్వశ్చన్ అవర్ తర్వాత దీని మీద మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇస్తాను. Unfortunately, a good precedent did not go to the liking of everyone because it has set a very bad precedent. I have to finish today's agenda. It is the responsibility of everybody. I am sorry. I am not allowing anybody. Rajeswara Rao garu, you a very senior Member. With due respect, I am requesting you to take your seat, please. I have made my stand very clear. The Adjournment Motion has been disallowed. Now I am getting on to the question hour.

(INTERRUPTIONS)

When I have found solution, you have to cooperate. Kindly bear with me. I have made myself very clear. I am sorry. My only intention is to finish today's agenda. Now, I am getting on to the question hour.

SRI CH.RAJESWARA RAO: I am not insisting on the Adjournment Motion. I am only submitting one point to you.

MR.SPEAKER: I am sorry. I feel that there is nothing more to submit after I found solution to your Adjournment Motion. I am sorry. Please take your seat. In this particular case, I cannot. Sorry. I cannot do it. Please do not ask me. I am sorry. Take your seat. Already we have lost 15 minutes of the valuable time of the House.

SRI CH.RAJESWARA RAO: I am not disputing. But I have a very small submission to make.

MR.SPEAKER: Once again , I am advising you. Once the Adjournment Motion is disallowed means, it is disallowed. I am not allowing. In exceptional cases, I allowed.

SRI CH.RAJESWARA RAO: This is that exceptional situation.

MR.SPEAKER: Let me complete. I am coming to that exception wherein I have allowed the Government. రాజేశ్వర రావు గారూ, ఆ రోజు మీరు లేరు. నోటీసు ఇచ్చారు కాబట్టి అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ను రెయిజ్ చేసే అధికారం మీకు ఉంది. అయితే ఒకసారి దానిని డిజల్ చేస్తే తర్వాత దానిపై సబ్మిషన్ చేయడానికి కానీ, ప్రభుత్వం తరపునుంచి మాట్లాడటానికి గానీ ఎవరినీ ఎల్ చేయడం లేదు. In exceptional cases, I allowed and we have lost a lot of the valuable time of the House. Keeping that in view, I decide the exceptional cases and whenever I find it that exceptional, I will allow. I do not think that it is that exceptional. ఈ రోజు కరువు పై చర్చ ఉంది. కాబట్టి మీకు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఉంది. ఇది సబ్జెక్ట్ రిలేటెడ్ మీకు రిస్లయ్ వస్తుంది. No doubt, it is an important issue. It is a subject related to that. I am not denying the fact.

SRI CH.RAJESWARA RAO: Not at all.

MR.SPEAKER: That is my observation and if you feel that it is not relevant to that, you come under a different rule. I will definitely permit. Nothing more on this. Kindly understand the limitations.

SRI CH.RAJESWARA RAO: I am not insisting on the Adjournment Motion. But you must give me a hearing. On what different motion you propose to take it up?

MR.SPEAKER: Rajeswara Rao garu, please take your seat. You are a senior Member and you are well aware of the Rules. You definitely pose your question under a different rule. I will consider it. Now, kindly cooperate with the Chair. Please take your seat.

SRI CH.RAJESWARA RAO: I may be permitted to make a Special Mention.

MR.SPEAKER: Today, in the zero hour you can raise it.

(INTERRUPTIONS)

For Special mention, it has to be given much in advance. Rajeswara Rao garu please take your seat. The Chair has clarified the issue. Kindly understand and cooperate. Please bear with me. Now, take your seats. Let us get back to the question hour.

(INTERRUPTIONS)

Rajeswara Rao garu, you send me your request in writing. I will consider. No more on this. Let us get into the question hour.

ఉ.8.50

(అంతరాయం)

నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు
రిలయన్స్ కంపెనీ వారిచే లాలాగూడాలోని భూమి దురాక్రమణ

ప్రశ్న నెం .181 (255)

శ్రీ మల్లారెడ్డి రంగారెడ్డి (మలక్పేట)- గౌరవనీయులైన రెవిన్యూ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రిలయన్స్ కంపెనీ సికింద్రాబాద్, మారేడ్పల్లి మండలం లాలాగూడ సర్వే నెం 844లో కోట్లాది రూపాయలు విలువగల భూమిని ఆక్రమించి టవర్లు నిర్మించిన విషయం వాస్తవమేనా?
ఆ) డిప్యూటీ కలెక్టరు సదరు భూమిని సందర్శించి, దానిని ప్రభుత్వ ఆస్తిగా ప్రకటించిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్య ఏమిటి?

రెవిన్యూ శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి. ప్రసాదరావు):

- అ) అవునండీ రిలయన్స్ కంపెనీ ఆక్రమించిన భూమి విస్తీర్ణం 110.74 చదరపు మీటర్లు దాని విలువ దాదాపు రూ.5 లక్షలు.
ఆ) అవునండీ. సర్వే నెం .844/1లో రిలయన్స్ కంపెనీ ఆక్రమించిన ప్రభుత్వ భూమిని డిప్యూటీ కలెక్టరు తనిఖీ చేశారు.
ఇ) మారేడ్పల్లి మండలం రెవిన్యూ అధికారి ప్రభుత్వ భూముల తనిఖీ సమయంలో సదరు భూమిని రిలయన్స్ కంపెనీ ఆక్రమించినట్లు గమనించారు. అందుచేత, రిలయన్స్ కంపెనీ నిర్మించిన బేస్ ట్రాన్స్మిషన్ స్టేషన్ టవరు ప్రాంతం ప్రభుత్వ భూమి అని తెలియజేస్తూ రిలయన్స్ అధికారికి మెమో జారీ చేయడం జరిగింది కలెక్టరు ఆదేశాల ప్రకారం తగు విధంగా సంచనామాను జరిపిన తరువాత 3-3-2003 తేదీన ఆ ఆవరణను స్వాధీనం చేసుకొని, తాళం వేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత రిలయన్స్ అధికారి ప్రభుత్వంతో కౌలు ఒప్పందం కుదుర్చుకోవడానికి ముందుకు వచ్చి 27-10-2000 తేదీగల ఇన్ఫర్మేషన్

టిక్కాలజి, కమ్యూనికేషన్ల శాఖ ఎంఎస్సెం .18 జి.బి. 27-2-1997తేదీగల ఆర్థిక, ప్రణాళిక ఎఫ్డబ్ల్యు-ఇబిఎస్-పిడబ్ల్యుడి శాఖ , ఎంఎస్సెం .35 జిబి 25-10-2001తేదీగల సర్కులర్మెమో నెం .2085/ఐటి అండ్ సి/2001ల ప్రకారం చర్య తీసుకోవలసిందిగా అభ్యర్థించారు. ఆ విషయం ప్రాసెస్లో వుంది.

శ్రీ మల్లేరెడ్డి రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చివరికి వెల అయితే కట్టారు చాలా బాగుంది. ఇది హైద్రాబాదు నగరంలో సికింద్రాబాదులో మారేడిపల్లి మండలంలో లాలాగూడ సర్వే నెం .లో జరిగినటువంటి ఈయొక్క ఆక్రమణ. అక్కడ ఆక్రమణ జరుగుతావుంటే అప్పుడే అక్కడ ఉన్న ప్రజానీకం అంతా కూడా ఇది ప్రభుత్వ స్థలం పూర్తిగా ఆక్రమణ జరుగుతుందని ఎన్నోసార్లు అక్కడ ఉన్నటువంటి జాయింట్ కలెక్టర్, కలెక్టరు, ఎంఆర్ఒకు చెప్పినా, అక్కడకు పోవడానికి వీలులేదు ఇది రిలియన్సు కంపెనీకి సంబంధించిన విషయం . మేము అక్కడకు వెళితే మా ఉద్యోగాలు ఉంటాయో లేదో అనే మాట చెప్పారు. మారేడిపల్లి మండలం మారుమూల గ్రామంలో లేదు . ఇది సికింద్రాబాదులో ఉన్నది. సెక్రటేరియట్, కలెక్టర్ ఆఫీసుకు 5,6 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్నది. మంత్రిగారు భూమి విలువ 5 లక్షల రూపాయలు అంటున్నారు అది దాదాపు 50,60 లక్షల రూపాయలు విలువచేసే భూమి అది. ఆ రోజు ఆక్రమణ జరుగుతావుంటే చూస్తూ వూరుకుంటూ 4,5 సంవత్సరాలు అయినది ఇప్పటివరకు ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదు. వారి మీద ఇప్పటివరకు చర్య తీసుకోకపోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? అందులో ఎవరెవరు ఇన్వాల్యు అయినారు. అప్పుడు ఉరుకొని ఇప్పుడు మెమో ఇచ్చామని, తాళాలు వేసినామని, స్వాధీనం చేసుకొంటున్నాము అంటున్నారు. 4,5 సంవత్సరాల క్రితం జరిగిన దానికి ఏమి చేశారు? ఇలాంటి ఆక్రమణ జరుగుతావుంటే అధికార యంత్రాంగం అంతా ఏమి చేసింది. దీని వెనుక ఎవరి హస్తం వున్నది, ఇది మంత్రిగారు చెప్పవలసిందిగా మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. ప్రసాదరావు: అధ్యక్షా, రిలియన్స్ కంపెనీ ఐ.టి., కమ్యూనికేషన్ ఎక్స్ప్లొయిటేషన్ ఏర్పాటు చేయడానికి ఒక బేసెస్ టవర్ నిర్మాణం చేయడానికి ఆక్యూపై చేసిన సైట్. ప్రభుత్వ నిబంధనల ప్రకారం కంపెనీలకు అవసరం పడినప్పుడు ప్రభుత్వం కొంత లిబరల్గానే వారికి అవసరమైన స్థలాన్ని సేకరించి ఇచ్చే కార్యక్రమం నిబంధనలలో మనకు వుంది. ఈ కంపెనీ చేసిన పొరపాటు అనుమతి తీసుకోకుండా దరఖాస్తు పెట్టుకోకుండా ఈ స్థలాన్ని ఆక్రమించడం జరిగింది. ఆ స్థలం ఖరీదు చుట్టుప్రక్కల ఉన్న మార్కెటు వ్యాప్తి నిర్ధారణ చేసి 460 రూపాయలు ఒక చదరపు మీటరుకు ధర నిర్ణయించడం జరిగింది . అయినప్పటికీ ఇది ఇంకా ఫైనల్ కాలేదు. వారి దరఖాస్తు ప్రభుత్వం ముందు వున్నది. ఎవరైనా అధికారులు తెలసి దీంట్లో పొరపాటుకి పాల్పడ్డారని విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. వచ్చినట్లయితే అధికారుల మీద చర్య తీసుకోవడానికి అభ్యంతరం లేదు. ప్రభుత్వానికి ఒక రకమైన బాధ్యత వున్నది రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న టెలికమ్యూనికేషన్స్ వ్యవస్థకు అవసరమైన ఎక్స్ప్లొయిటేషన్ వచ్చినప్పుడు కొంత ఉదారంగాను అవసరమైన ఎక్స్ప్లొయిటేషన్ నిర్మాణం చేసుకోవడానికి అనుమతి ఇస్తూ జి.బి. 18 ను గతంలో విడుదల చేసినాము. ఆ నిబంధనలకు లోబడి అనుమతి ఇవ్వవచ్చు . అధికారి తెలిసి పొరపాటుచేసినా ఉపేక్షించినా ప్రభుత్వ దృష్టికి వస్తే వారి మీద చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ మల్లేరెడ్డి రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, టెలికమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థను బాగా ఎంకరేజ్ చేయడాని కోసం చేశామని మంత్రిగారు అన్నారు. అవసరమైన అనుమతులు తీసుకోవలసిన అవసరం లేదా? అది ప్రభుత్వ భూమి. అక్కడ చదరపు మీటరు 460 రూపాయలకు భూమి దొరికే పరిస్థితి వుందా? అసలు హైద్రాబాదులో 460 రూపాయలకు గజం భూమి దొరుకుతుందా? చాలా బ్రహ్మాండంగా వుంటుంది. ఈ సమాచారం ఎవరు ఇచ్చారు? ఎందుకు ఇచ్చారు? దీని వెనుక ఏ శక్తులు ఉన్నాయో నాకు తెలియదు. 4 సంవత్సరాల క్రితం ఇలాంటివి రిలియన్సు చేసినట్టు కార్యక్రమం వున్నది. ఇది మార్కెట్ వ్యాప్తి, ప్రభుత్వ వ్యాప్తి, అక్కడ ఉన్న వ్యాప్తి చెప్పాలి. కాని 460 రూపాయలు అనే మాట కరెక్టు కాదు.

ఉ.9.00

శ్రీ ధర్మాస ప్రసాదరావు: అధ్యక్షా, రిలయన్స్ సంస్థకు, 110 చ.మీ. భూమికి సంబంధించిన విషయం ఇది. రూ.4,600 రేటుకు ఫిక్స్ చేశారు. ఈ విషయం ఒక పెద్ద కంపెనీ ద్వారా మన రాష్ట్రంలో నిర్మాణం చేస్తున్న టెలికమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థకు సంబంధించినది. మన జి.ఓ.18 కూడా అనుమతించిస్తోంది. అధికారులైతే ఇప్పటికే సీజ్ చేశారు. అన్ని అనుమతులు వచ్చిన తరువాత ఇన్వాలిడ్ అలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. తెలిసిన తరువాత ప్రాపర్ గా తీసుకున్న యాక్షన్ కన్సిస్ట్రోంది. ఎవరైనా నిర్లక్ష్యం చేసినట్లు మా దృష్టికి వస్తే చర్యలు తీసుకోవటం జరుగుతుంది. ఇతర ఆస్తులగురించి చెప్పారు. అటువంటిదేమైనా ఉంటే తప్పకుండా మా దృష్టికి తీసుకురండి. మేము కూడా వెరిఫై చేస్తాము. అటువంటిదేమైనా ఉంటే సంబంధిత అధికారులపైన చర్య తీసుకుంటాము.

ఒక బల్బుకు ఉచితంగా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా

ప్రశ్న నెం.182(386)

శ్రీ డి. ఉమామహేశ్వరరావు (నందిగామ)- గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు, దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా:

- అ) ప్రభుత్వం ప్రకటించిన సింగిల్ బల్బు పథకం ద్వారా ఉచితంగా విద్యుత్తును సరఫరా చేయడం వలన ఎంతమంది వినియోగదారులు ప్రయోజనం పొందుతారు?
- ఆ) ఆ వినియోగదారులు వినియోగించే విద్యుత్తు పరిమాణమెంత?
- ఇ) నదరు కేటగిరి క్రిందకు వచ్చే వినియోగదారులను గుర్తించేందుకు అనుసరిస్తున్న విధానాలేమిటి?

ఆర్థికశాఖామంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):

- అ) సింగిల్ బల్బు పథకానికి విద్యుత్తును ఉచితంగా సరఫరాచేస్తున్నట్లు ఇప్పటివరకు ప్రకటించలేదు.
- ఆ,ఇ) ఈ ప్రశ్నలు ఉత్పన్నం కావు.

శ్రీ డి. ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానమిస్తూ సింగిల్ బల్బు పథకానికి విద్యుత్తును ఉచితంగా సరఫరాచేస్తున్నట్లు ఇప్పటివరకు ప్రకటించలేదని చెప్పారు. ఇదే సభలో జూలై 11వ తేదీన ఒక బల్బు ఉన్నవారికి ఉచితంగా విద్యుత్తును ఇచ్చేందుకు సర్వే చేస్తున్నామని, ఎంతమందికి ఇవ్వవలసి వస్తుంది, ఎంత వ్యయం అవుతుంది తదితర అంశాలపైన పరిశీలన చేస్తున్నామని రాష్ట్ర ఆర్థికశాఖామంత్రి రోశయ్యగారు చెప్పారు. అదేవిధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్న ఆదివారం కరీంనగర్ లో జరిగిన రాజీవ్ పల్లెటూరుకు వెళ్ళినప్పుడు 3 నెలల్లో ఒక బల్బు వాడే వారందరికీ ఉచితంగా విద్యుత్తు ఇస్తామని చెప్పారు. మేనిఫెస్టోలో చెప్పిన విధంగా ఆరోజు కార్యకర్తలు గ్రామాల్లో ఇంటింటికీ వెళ్లి కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి రాగానే విద్యుత్ బిల్లులు కట్టే పనిలేకుండా చేస్తుందని, కనుక మీరు బిల్లులు కట్టవలసిన అవసరం లేదని చెప్పారు. దానిపైన మంత్రిగారిని స్పష్టంగా అడుగుతున్నాను. సింగిల్ బల్బు విధానాన్ని తీసుకువెళ్లాలంటే, మెయిన్ లైన్ నుండి 1/18 గేజ్ కేబుల్ ఇన్స్టలేషన్ వైర్ ఇళ్లలోకి తీసుకెళ్లాలంటే సుమారు రూ.500 కోట్లు ఖర్చవుతుంది.

ఈరోజు ఉచిత విద్యుత్ బకాయిల తరపున రూ.1692 కోట్లు వాగ్దానం చేశారు. గత సంవత్సరం విద్యుత్ రంగానికి ఇచ్చిన దానితో పోల్చిచూస్తే అదనంగా రూ.205 కోట్లు ఎక్కువ కేటాయించారు. మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు వరంగల్ లో 4 నెలలని చెప్పారు. నిన్న కరీంనగర్ లో 3 నెలలని చెప్పారు. మొన్న అసెంబ్లీలో పరిశీలన చేస్తామని చెప్పిన మంత్రిగారు ఆ ప్రకటన చేయలేదంటున్నారు. ఒకవేళ సర్వే చేయించాలనేట్లయితే ఎవరితో సర్వే చేయిస్తున్నారు? ఎంతమంది వినియోగదారులు

ఉన్నారు? ఎంత ఖర్చవుతుంది? ప్రజలంతా పేదవారు. కోట్లాది ప్రజలు ఎన్నో ఆశలతో, కోటి ఆశలతో ఈ ప్రభుత్వాన్ని అధికారంలోకి తీసుకువచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టంగా 3 నెలల లోపు ఇస్తామని చెబుతున్నారు కాబట్టి ఆలోచించి ఈ పేదవారు కరెంట్ బిల్లులు కట్టే పనిలేకుండా ఈ సభనుండి ఒక స్టేట్ మెంట్ వెళితే వారు చాలా ఆనందపడతారు. పేదవారికి ఏమి చెప్పి మీరు ఓట్లు వేయించుకున్నారో దానికి నిలబడవలసిన బాధ్యత మీపైన ఉన్నది. కాబట్టి స్పష్టంగా ప్రకటించాలని మంత్రిగారిని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: క్వశ్చన్ అవర్లో జవాబులు మాత్రమే వస్తాయి, ప్రకటనలు ఉండవు.

శ్రీ కె. రోశయ్య: అధ్యక్షా, మిత్రులు ఉమామహేశ్వరరావుగారు ప్రశ్న, సమాధానం రెండూ చెప్పారు. 11వ తేదీన పరిశీలన చేస్తున్నామని రోశయ్యగారు చెప్పారని, ముఖ్యమంత్రిగారు 3 నెలల లోపు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామని చెప్పారని తెలిపారు. మేము చెప్పింది కూడా అదే. “ఇస్తున్నారా?”, “ మీరు ప్రకటించారా?” అని అడిగితే ‘లేదు’ అని సమాధానం చెప్పాను. 11వ తేదీన నేను ‘పరిశీలిస్తున్నానని’ చెప్పానని వారు అన్నారు. డెఫినెట్లీ, ఆ మాటకు కట్టుబడే 17వ తేదీనాడు డైరెక్టర్, ఎమ్.సి.ఆర్.హెచ్.ఆర్.డి. ఇన్ స్టిట్యూట్, డైరెక్టర్, ఎ.ఐ.సి.ఎ., హైదరాబాద్, డైరెక్టర్, సేపనల్ ప్రొడక్టివిటీ కౌన్సిల్ కు ఒక ఉత్తరం వ్రాశాము. ఆ ముగ్గురితో 24వ తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు ఒక సమావేశం ఉంది. 11వ తేదీ ఇక్కడ చెప్పాము. 17వ తేదీ నాడు 24వ తేదీన మీటింగ్ పెడుతున్నామంటూ ఉత్తరం వ్రాశాము. **We are at it.** ఇంకా ఇవ్వలేదనే విషయం వేరు. దీని కోసం సర్వే చేయాలి. మన వద్ద ఉన్న డేటా చాలదు. ఫర్దర్ గా డేటా కలెక్ట్ చేస్తున్నాము. అధ్యక్షా, ఉమామహేశ్వరరావుగారిని నేను ఒక్కటి కోరుతున్నాను. మా చిత్తశుద్ధిని మీరేమి శంకించవలసిన పనిలేదు. చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నం చేస్తాము. చంద్రబాబునాయుడుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా ఎన్ని ఆలోచనలు చేశారు. నేను చెడు ఉద్దేశ్యం ఆపాదించటంలేదు. చెయ్యాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే కోటి వరాలన్నారు. కాని ఇవ్వలేకపోయారు. ఆగస్ట్ 15వ తేదీ నాడు మనమంతా సహజంగా స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం జరుపుకుంటాము. దానిని వదిలిపెట్టి కనపడ్డటువంటి ఎలక్ట్రికల్ పోల్ కల్లా పునుపురాసి, బొట్టుపెట్టి, దండవేసి, కొబ్బరికాయకొట్టి, ఇకపై 24 గంటలు, ఇకపై 24 గంటలు అంటూ చప్పట్లు కొట్టారు. ఆ ఉద్దేశ్యం కూడా తప్పని అనటంలేదు. మీరు ఇవ్వాలనే అనుకున్నారు, సాధ్యంకాలేదు. అదేవిధంగా ప్రభుత్వం కొన్నిసార్లు ఆలోచన చేస్తే 4 రోజులు ఆలస్యం కావచ్చు లేదా ఆలోచన చేయలేకపోవచ్చు. 9 సంవత్సరాలు పరిపాలన చేసిన మీకు ఈమాత్రం ఆలోచన లేకుండా మొన్న చెప్పారు కదా నిన్న ఏమయింది, ఈరోజు ఏమయింది, ఇంకా ఎందుకు ప్రకటన చేయలేదని అడుగుతారని అనుకోవటంలేదు. ఇంత తొందరపాటు వద్దు. ఆలోచిస్తున్నాము, జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేస్తాము. మేము సదుద్దేశ్యంతోనే ఒక బల్బు ఉన్నవారందరినీ పేదవారికింద పరిగణిస్తున్నాము. అటువంటి వారి సంఖ్య జనరల్ గా చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. ఒక్క బల్బుతో సాగే రోజులు కావు. అయినప్పటికీ అటువంటి పేదవారు ఉన్నారు. వారికి ఏవిధంగా సహాయం చేయాలనే విషయమై ఒక సిస్టమ్ ఎవార్ల్స్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. **We are at it.**

శ్రీ డి. ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఇస్తామని చెప్పారు కాబట్టి అప్పటిదాకా బిల్లులు కట్టే పనిలేకుండా పేదవారి కొరకు సభలో ఒక స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. పెద్దలు రోశయ్యగారు చెబుతున్నారు. ఎంతసేపూ నాటకీయంగా తప్పట్లుకొడుతూ హావభావ ప్రదర్శనలుకాకుండా మీరు చేస్తామన్నారు కాబట్టి బిల్లులు కట్టే పనిలేకుండా పేదవారికి ఆ మాట చెబితే వారు చాలా సంతోషపడతారు. దానిని స్పష్టంగా చెప్పాలి.

శ్రీ కె. రోశయ్య: మీరు సదుద్దేశ్యంతో చెప్పిన సలహాలను తీసుకుంటున్నాము, ఆలోచిస్తున్నాము. సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఉన్నాము. నేను నాటకీయంగా చెప్పటం కాదు. కావాలంటే ఆనాటి టి.వి. క్లిప్పింగ్స్ చూపిస్తాను. పసుపు వ్రాసి, ఎర్రబొట్టు పెట్టి, దండవేసి, కొబ్బరికాయ కొట్టి, హారతి ఇచ్చి, ఇకపై 24 గంటలు అన్న మాట నీకు గుర్తు లేదా? అట్లా మాట్లాడితే ఎట్లా?

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు(సర్పాపూర్ ప.గో.జి.): అధ్యక్షా, మీద్వారా గౌరవనీయులైన రోశయ్యగారిని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు రోశయ్యగారు కూడా చెప్పటం జరిగింది. దీనిని అమలుచేయటంలో ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉందని స్పెసిఫిక్ గా చెప్పారు. ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే ఏదైనా ఒక కార్యక్రమం అమలుచేయాలనుకున్నప్పుడు కొన్ని నిర్దిష్టమైన విధానాలతో, అవగాహనతో మీరు ఉండాలి. డొమెస్టిక్ రంగంలో ఒక బల్బు ఉన్నవారికి మీరు ఉచితంగా విద్యుత్తు ఇవ్వాలనుకున్నారు. మీరు ఈ విషయం మీ మేనిఫెస్టోలో కూడా చెప్పారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు జిల్లాల పర్యటనలో కూడా చాలా క్లియర్ గా చెప్పారు. రెండు, మూడు నెలల్లో డొమెస్టిక్ రంగంలో ఉన్న వారందరికీ ఉచిత కరెంట్ అందిస్తామని చెబుతున్నారు. దానికి ఏవిధమైన పారామీటర్స్ పెట్టుకున్నారు? ఎటువంటివారికి ఇది వర్తిస్తుంది? ఈనాడు రాష్ట్రంలో 75 లక్షల మంది 50 యూనిట్లకు లోబడి ఉపయోగిస్తున్నారు. వారందరూ కూడా సబ్సిడీ పవర్ తీసుకుంటున్నవారు. వారందరికీ 100% ఈ స్కీమ్ వర్తింపేట్లు మీరు ముందుకుసాగుతారా? దీనిపై గౌరవ మంత్రిగారు నిర్దిష్టమైన సమాచారం చెప్పాలి. అధ్యక్షా, మేము 24 గంటలపాటు పవర్ ఇవ్వటానికి ప్రయత్నం చేసిన మాట వాస్తవం. స్త్రీలు, స్త్రీలకు పెట్టలేదు. ఒక ప్రోగ్రామ్ పెట్టి చెప్పాము. మేము చెప్పిన 24 గంటల పవర్ కు, స్త్రీ పవర్ కు మధ్య చాలా వ్యత్యాసం ఉన్నది. 24 గంటల పవర్ లో కన్జ్యూమర్ వాడుకున్నదానికి డబ్బు కట్టవలసిన అవసరం ఉన్నది. స్త్రీ పవర్ గురించి మీరు ఎలక్షన్ లో చెప్పారు. మీరు చెప్పిన మాటలు నమ్మి ప్రజలు ఓట్లు వేశారు. కనుక దీనిని మీరు ఖచ్చితంగా అమలుచేయాలి. ఏ విధమైన నిర్దిష్టమైన పారామీటర్స్ పెట్టుకుని వారికి ఇవ్వబోతున్నారు? 75 లక్షల మందికి సబ్సిడీ పవర్ సబ్జె చేస్తున్నారు. వారందరికీ మీరు ఇది వర్తింపచేస్తారా? డైరెక్ట్ క్వశ్చన్ అడుగుతున్నాను, సమాధానం చెప్పండి.

ఉ.9.10

శ్రీ కె. రోశయ్య: అధ్యక్షా, సుబ్బారాయుడు గారికి విద్యుత్ శాఖ మంత్రిగా పని చేసిన అనుభవముంది. అధ్యక్షా, ఒక బల్బ్ అంటే యాక్చువల్ గా దాని కెపాసిటీ ఎంత, అలాంటి వారు ఎంతమందున్నారు, 40 వాల్ట్స్ వాడే వారు ఎంత మందున్నారు, 60 వాల్ట్స్ వాడేవాళ్లు ఎంతమందున్నారు..... ఈ లెక్కలన్నీ కావాలి. నిజంగా మేము ఇది వదిలిపెట్టలేదు. దానికి సంబంధించిన ఇన్ ఫర్మేషన్ కొంతవరకు తీసుకున్నాము. 15 యూనిట్స్ వరకు వాడేవాళ్లు ఎంత మందున్నారుని డిస్కంప్యూకు, రెస్టోర్స్ కు అడిగి వారి నుండి ఇన్ ఫర్మేషన్ కలెక్ట్ చేస్తున్నాము. చెప్పిన మాట అమలుపరచాలన్న ఆలోచనతో పున్నామే తప్ప దీనిని వదిలి పెట్టే ప్రశ్న లేదు. దీన్ని సీరియస్ గా ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నాము. ఇక 24 గంటల విద్యుత్ సరఫరా చేస్తామని గతంలో మీరు చెప్పిన విషయాన్ని గుర్తు చేశానే తప్ప అందులో ఎటువంటి విమర్శ చేయలేదు. అధ్యక్షా, మేము ఈ ఇన్ ఫర్మేషన్ కలెక్ట్ చేస్తున్నాము. **we are at it.** దానిపై ఎక్స్ ప్లైజ్ చేస్తున్నాము. ఇంకా సర్వేస్ కాండక్ట్ చేస్తున్నాము. **It requires some more time.**

(తెలుగు దేశం సభ్యుల నుంచి అభ్యంతరాలు)

శ్రీ ఇ. దయాకర్ రావు: అధ్యక్షా, రోశయ్య గారు చాల చాకచక్యంగా మంచి జవాబు చెప్పతారు లెండి. నేను పెద్దలు రోశయ్య గారిని కోరేదేమంటే మీరు ఎన్నికల మానిఫెస్టోలో కూడా ఒక బల్బ్ కు ఉచిత కరెంట్ ఇస్తామని చెప్పారు. మీ ఉపన్యాసాలలో కూడా మీరు ఇళ్లల్లో అందరికీ కరెంట్ ఫ్రీగా ఇస్తామని చెప్పారు. కాని ఈ రోజు రైతులకు పంటలకు కరెంట్ సక్రమంగా ఇవ్వడం లేదు. ఆ రోజు మేము రైతులకు రెండవ పంటకు తొమ్మిది గంటల పాటు కరెంట్ ఇచ్చాము. మధ్యలో దాన్ని ఏడుగంటలకు తగ్గించి ఇవ్వడం జరిగింది. కాని మీరు మొదటి పంటకే సక్రమంగా కరెంట్ ఇవ్వడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఒక్క బల్బ్ కు ఉచిత విద్యుత్ సరఫరాకు సంబంధించిన ప్రశ్న అండీ ఇది. వేరే విషయాలు మాట్లాడితే ఎట్లా?

శ్రీ ఇ.దయాకర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, వారే మధ్యలో 24 గంటల విద్యుత్ గురించి మాట్లాడారు. అందువల్ల నేను మాట్లాడుతున్నాను. అధ్యక్షా, మొదటి పంటకు గత ప్రభుత్వం ఏనాడూ ఏడు గంటలు కరెంట్ ఇచ్చిన సంఘటన లేదు. తొమ్మిది గంటల పాటు ఇవ్వడం జరిగింది. రెండవ పంటకు కూడా మొదట్లో తొమ్మిది గంటల పాటు ఇచ్చినా మధ్యలో దాన్ని ఏడు గంటల పాటు ఇవ్వడం జరిగింది. మీరు ఈ పంటలకు ఎన్ని గంటలపాటు కరెంట్ ఇస్తారో చెప్పమనండి. అట్లాగే మీరు ఫ్రీ కరెంట్ గురించి చెప్పారు కాని ఈ నాడు గ్రామాలలో పోయి చూస్తే కరెంట్ వచ్చే పరిస్థితి లేదు. గతంలో మా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హైదరాబాదు మరియు పట్టణ ప్రాంతాలలో కాని, మండల హెడ్ క్వార్టర్స్ లో కాని 24 గంటల పాటు కరెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. మీరు కూడా 24 గంటల పాటు కరెంట్ ఎప్పుడు ఇస్తారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా గత ప్రభుత్వంలో 24 గంటల సరఫరా కోసం అన్ని గ్రామాలకు లైన్లు వేయడం జరిగింది. కరెంట్ ఇవ్వడానికి చర్యలు తీసుకొనబోయే ముందే మా ప్రభుత్వం దిగిపోయింది. లైన్స్ అన్నీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వేయించింది కాబట్టి మీరు కేవలం వాటికి కనెక్షన్స్ ఇస్తే సరిపోతుంది. కాబట్టి ఆ కనెక్షన్స్ మీరు తక్షణమే ఇచ్చి 24 గంటల పాటు కరెంట్ ఇవ్వడానికి ఏప్పటిలోగా చర్యలు తీసుకుంటారో చెప్పండి. పెద్దలు రోజయ్యే గారు చాకచక్యంగా జవాబు చెప్పతూ, డ్యాన్స్ చేసుకుంటూ చప్పట్లు కొట్టించుకోవడం, మమ్మల్ని హేళన చేసి మాట్లాడడం మంచిది కాదు.

శ్రీ కె. రోజయ్య: అధ్యక్షా, యాక్చువల్ గా ప్రశ్న..... ఒక బల్బ్ వున్న వారికి ఉచితంగా విద్యుత్ ఇస్తారా అన్న దానికి సంబంధించింది. దయాకర్ రావు గారు దాన్ని ఎక్స్ పాండ్ చేసి అందరికీ ఉచిత విద్యుత్ ఇస్తారా, 24 గంటలు విద్యుత్ ఇస్తారా అనేదాకా వెళ్లారు. ఈ వాద ప్రతివాదాల జోలికి నేను వెళ్లదలచుకోలేదు. 24 గంటల పాటు కరెంట్ ఇస్తామని గతంలో మీరు చెప్పారు.....

(తెలుగు దేశం సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

అధ్యక్షా, మీ కాలంలో 24 గంటల పాటు ఇస్తామని చెప్పి అధికారంలోకి వచ్చి రెండు నెలలు కూడా నిండని మమ్మల్ని వాళ్లతో పోల్చి మాట్లాడుతున్నారు. ఈ వివరాలన్ని చెప్పాలంటే సభా సమయం వృథా అవుతుంది. ఇస్యూ కూడా డైవర్ట్ అవుతుంది. అధ్యక్షా, మామూలుగా గతంలో మేము 13 గంటల పాటు కరెంట్ ఇస్తున్నప్పుడు ఇప్పుడు చంద్రబాబు నాయుడు గారు కూర్చున్న స్థానంలో స్వర్గీయ యన్.టి.రామారావు గారు అప్పుడు ప్రతిపక్షనాయకులుగా కూర్చున్నారు. ఆయన పక్కనే అప్పుడు చంద్రబాబు నాయుడు గారు కూర్చుని వున్న సందర్భంలో 1990లో నేను పవర్ మినిస్టర్ గా వున్నాను. ఆ సందర్భంలో 18 గంటల పాటు రైతులకు కరెంట్ ఇస్తారా లేదా అని మమ్మల్ని నిలదీశారు. అలాంటి వారు వాళ్లు అధికారంలోకి వచ్చాక మొదట 13 గంటల పాటు ఇస్తామని చెప్పి దాన్ని తొమ్మిది గంటలకు మార్చారు. తరువాత దాన్ని ఏడు గంటలకు మార్చారు. ఆ తరువాత దాన్ని ఆరుగంటలకు, అటు తరువాత దాన్ని పంచపాండవులలాగా ఏవిధంగా మార్చారో అందరికీ తెలిసిందే. మళ్ళీ ఇప్పుడు ప్రతిపక్షంలోకి రాగానే ఈ విధంగా మాట్లాడడం ఏమిటిది?

(తెలుగు దేశం సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

అధ్యక్షా, విద్యుత్ సరఫరాను మెరుగైన పద్ధతిలో రైతాంగానికి వ్యవసాయం దెబ్బ తినకుండా ఇస్తున్నాము. దానికి తొమ్మిది గంటలు ఇస్తారా, 13 గంటలు ఇస్తారా అని మాట్లాడడం మంచి పద్ధతి కాదు.

MR. SPEAKER: Question No.87(O) is postponed at the request of the Member.
Now, Question No.591, Minister for Roads & Buildings.....

శ్రీ జక్కంపూడి రామ్ మోహన్ రావు: అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించి సప్లిమెంటరీ క్వశ్చన్స్ పై నాకు తగిన సమాచారం ఇంకా అందలేదు. కాబట్టి దీనిని కొంత సేపు పోస్ట్పోజ్ చేయండి. దీని కంటే ముందు తదుపరి ప్రశ్న చేపట్టండి. ఆ లోగా ఒకటి రెండు నిమిషాల్లో ఆ సమాచారాన్ని తెప్పించుకుని దానికి సమాధానం చెప్పడానికి అనుమతించండి.

శ్రీ టి.దేవేందర్ గౌడ్(మేడ్యల్): స్పీకర్ సర్, ఇదేమిటి? మంత్రులు తమ ప్రశ్నలకు సంబంధించి పూర్తి సమాచారాన్ని ముందుగానే తెప్పించుకొని తయారుగా వుండాలి అవసరముంది. తీరా ప్రశ్న అడిగే సమయానికి పోస్ట్పోజ్ చేయమని కోరడం భాష్యం కాదు. **He must come prepared as early as possible. No, No, it is not correct.**

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిస్టర్ గారూ, ఇక ముందు ఇలాంటివి జరగకుండా చూడండి. తగినంత ముందుగానే ప్రశ్నలకు సంబంధించిన పూర్తినసమాచారంతో మీరు ముందుగా ప్రిపేర్ అయి అన్ని వివరాలతో సిద్ధమై రండి.

(ఇంతలో మంత్రి గారికి అవసరమైన సమాచారం అందింది. దానితో ఆ ప్రశ్నను చేపట్టడం జరిగింది.)

దిగమర్రు నుండి ఒంగోలుకు జాతీయ రహదారి

ప్రశ్న నెం. 185(591)

సర్వశ్రీ పి. వెంకటరామయ్య(బందరు), ఎమ్. బుద్ధ ప్రసాద్ (అవనిగడ్డ) - గౌరవనీయులైన రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని దిగమర్రు నుండి ఒంగోలు వరకు 214-ఎ జాతీయ రహదారిని వేసేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించిన విషయం వాస్తవమేనా?

ఆ) అయితే ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి(శ్రీ జె.రామ్మోహన్ రావు):

అ. అవునండీ.

ఆ. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెన పేర్కొన్న కొత్త జాతీయ రహదారికి సంబంధించిన ఆస్తులన్నింటిని కేంద్ర ప్రభుత్వం రోడ్డు రవాణా, రహదారుల మంత్రిత్వ శాఖకు బదిలీ చేయడానికి ఆక్షేపణ లేదని తెలియజేసింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ రోడ్డు రవాణా, రహదారుల మంత్రిత్వ శాఖ తదుపరి చర్య తీసుకోవడం కోసం ముందుగా అవసరమైన వాటిని నెరవేర్చింది. కొత్తగా ప్రకటించిన జాతీయ రహదారిని గెజెట్లో ఆ మంత్రిత్వ శాఖ తుది ప్రకటన ప్రచురిస్తుంది. ఆ తరువాత తదుపరి అభివృద్ధి కోసం ఆర్ అండ్ బి శాఖ జాతీయ రహదారి విభాగం రాష్ట్ర రోడ్లును చేపడుతుంది.

శ్రీ పి. వెంకటరామయ్య: గతంలో ఈ జాతీయ రహదారి కోసం దాదాపు తొమ్మిది నెలల పాటు ఈరహదారి ఏ ప్రాంతాల గుండా వెళుతుందో ఆ ప్రాంత ప్రజలందరు ఉద్యమం చేసి, కేంద్ర ప్రభుత్వం పై ఒత్తిడి తెచ్చి దీనిని సాధించడం జరిగింది. కేంద్రం కూడా దీనికి నోటిఫికేషన్ ఇచ్చి చాలా కాలమైంది. దీని అభివృద్ధి కోసం కేంద్రం పై ఒత్తిడి తెచ్చి తగిన నిధుల కోసం పర్సనాల్ చేయవలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే దీనికి ఒక జాతీయ రహదారిగా సరియైన రూపం లేదు, తగిన ప్రమాణాలు కూడా లేని పరిస్థితి వుంది. పులిగడ్డ దగ్గర బ్రిడ్జి నిర్మాణం పని పూర్తి కానిదే దీనికొక రూపం రాదు. కాబట్టి ఈ జాతీయ రహదారి అభివృద్ధి విషయంలో కేంద్రప్రభుత్వంలో గట్టిగా పర్సనాల్ చేసి దీన్ని సాధించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మండలి బుద్ధ ప్రసాద్: అధ్యక్షా, తీర ప్రాంత ప్రజల పోరాట ఫలితంగా జాతీయ రహదారిని ఏర్పాటు చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. ఆ నాడు కోస్తా రాష్ట్రం కోసం పోరాటం చేసినప్పుడు మేము మచిలీపట్నం, నిజాంపట్నం రెండు పోర్టులను అనుసంధానం చేస్తూ ఈ జాతీయ రహదారిని ఏర్పాటు చేయాలని కోరడం జరిగింది. గతంలో వున్న ఆర్ అండ్ బి మినిస్టర్ శ్రీ తమ్మల నాగేశ్వర రావు గారు ఇదే సభలో LAQ No.7286కు సమాధానమిస్తూ దిగమర్రు, నర్సాపురం, మచిలీపట్నం, చల్లపల్లి, అవనిగడ్డ, రేపల్లె నిజాంపట్నం, బాపట్ల, చీరాల, ఒంగోలు వరకు 255 కిలోమీటర్ల రోడ్డును సేపనల్ హైవేగా మార్చడానికి కేంద్రప్రభుత్వానికి ప్రపోజల్స్ పంపడం జరిగిందని తెలియజేయడం జరిగింది.

ఉ.9.20

అయితే ఇప్పుడు మాకు వస్తున్న సమచారం ప్రకారం, ఆ తర్వాత ఈ నిజాం పట్నంను మినహాయించినట్లుగా తెలిసింది. అలా ఎందుకు మినహాయించవలసి వచ్చిందో ప్రభుత్వం వివరించవలసి వుంది. రోడ్డు నిజాంపట్నం మీదుగా వెళుతుందని గతంలో ఇదే శాసనసభలో ప్రభుత్వం చెప్పడం జరిగింది. తర్వాత ఎందుకు మార్పు చేయవలసి వచ్చిందో చెప్పాలి. నిజాంపట్నం, బందర్ ఈ రెండు పోర్టులను అనుసంధానం చేసే విధంగా ఈ జాతీయ రహదారి వెళుతుందా, లేదా అనే విషయాన్ని తేటతెల్లం చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అలాగే జాతీయ రహదారికి సంబంధించి పులిగడ్డ-పెనుమూడి వంతెన నిర్మాణం పూర్తి కావస్తోంది. బహుశా దానికి అక్టోబరులో ప్రారంభోత్సవం జరగవచ్చు. అయితే పల్లిపాలెం - రోశ్రీ మధ్య ఇంకొక బ్రిడ్జి అసంపూర్తిగా వుంది. దాన్ని ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారు? వీలైనంత త్వరగా దాన్ని పూర్తి చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అలాగే కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద తగిన రీతిలో ఒత్తిడి తీసుకొచ్చి వెనువెంటనే ఈ కార్యక్రమాన్ని జరిపించవలసిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద వుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అందుకు తగిన విధంగా చర్యలు చేపట్టాలి, అతి త్వరలో ఈ రహదారి నిర్మాణం పూర్తి అయ్యేలా కార్యక్రమాలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జక్కంపూడి రామ్మోహన్ రావు: సార్, మొత్తం రోడ్డు పొడవు 255 కిలోమీటర్లు. నిజాంపట్నాన్ని పోర్టు రోడ్డుకు కలిపే ఉద్దేశ్యంతో దాన్ని 214-ఎ లో కలపలేదు. ఇప్పుడు కడుతున్న పల్లిపాలెం బ్రిడ్జికు 30 కిలోమీటర్ల పరిధిలో బిఓటి రూల్స్ ప్రకారం మళ్ళీ మరొక బ్రిడ్జి నిర్మాణం సంబంధిత కాంట్రాక్టర్ కాన్సెంట్ లేకుండా చేపట్టే అవకాశం టెక్నికల్ గా లేదు. అందుకుని డిస్టిన్స్ కాలిక్యులేట్ చేసుకుని అవకాశం వుంటే దాన్ని కూడా పరిశీలించి తగు న్యాయం చేస్తాం.

శ్రీ మండలి బుద్ధప్రసాద్: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఇస్తున్న సమాధానం వేరే బ్రిడ్జి గురించి. ఇది 30 కిలోమీటర్ల పరిధి కాదు, మేము చెబుతున్న బ్రిడ్జికు సంబంధించి ఆలోచిస్తే అక్కడ పర్క స్టార్ట్ అయింది. వేదవ్యాస్ గారి నియోజకవర్గం అయిన మల్లేశ్వరంకు సంబంధించి పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలను అనుసంధానం చేస్తూ పల్లిపాలెం-రోశ్రీ మధ్య వున్న బ్రిడ్జి అది. అది నిర్మాణంలో వుంది, దాన్ని త్వరలో పూర్తి చేయించాలని కోరుతున్నాను. కొంత కాలంగా అక్కడ పనులు ఆలస్యంగా జరుగుతున్నాయి. మీరు చెబుతున్న దానికి దీనికి సంబంధం లేదు. అలాగే నిజాంపట్నాన్ని కనెక్ట్ చేయాలి.

శ్రీ జక్కంపూడి రామ్మోహన్ రావు: అధ్యక్షా, నిజాంపట్నాన్ని కనెక్ట్ చేసే విషయాన్ని పరిశీలిస్తాం . రెండు రోజుల క్రితం గౌరవ శాసనసభ్యులు, పార్లమెంటు సభ్యులు అందరూ కలిసి అక్కడికి వెళ్లి పరిశీలించడం జరిగింది. నిర్మాణంలో వున్న పల్లి పాలెం బ్రిడ్జిను త్వరలో పూర్తి చేస్తాం .

మిస్టర్ స్పీకర్: వెంకటరెడ్డిగారూ, ఈ ప్రశ్నకు సంబంధం వున్న విషయాన్నే అడగాలి.

శ్రీ కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి(నల్గొండ): అధ్యక్షా, ఇది జాతీయ రహదారికి సంబంధించిన విషయం . హైదరాబాదు - విజయవాడ నేషనల్ హైవే చాలా ముఖ్యమైన హైవే . ఈ రోడ్డులో విపరీతంగా ట్రాఫిక్ పెరుగుతోంది. ప్రైవేటు బస్సులు గాని, ఇసుక లారీలు గాని విపరీతంగా తిరుగుతున్నాయి . దీని వల్ల ట్రాఫిక్ పెరిగిపోయి అనేక యాక్సిడెంట్స్ జరిగి చాలా మంది చనిపోతున్నారు. మంత్రిగారిని ఈ సందర్భంగా కోరేదేమంటే, ఈ హైదరాబాదు-విజయవాడ నేషనల్ హైవే ను ఎప్పటిలోగా ఫోర్ లైన్ రోడ్డుగా మారుస్తారు? అధ్యక్షా, ఇది రాష్ట్ర రాజధానికి సంధానమై వున్న రహదారి. దీన్ని ఫోర్ లైన్ రోడ్డుగా మార్చడానికి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వెంకటరెడ్డిగారూ, మీరు దాని మీద వేరే ప్రశ్న వేయాలి. మీరు అడిగిన దానికి ప్రభుత్వం నుంచి ఆస్పర్ రాదు.

శ్రీ డి. సరేంద్రకుమార్ (పోన్నూరు): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు గతంలో ఈ రహదారి గురించి తీరవాసులు ఆందోళన చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా పెనుమూడి-పులిగడ్డ వారికి ఆనాడు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు శంఖస్థాపన చేసి ఎన్టీఆర్ వారిధిగా నామకరణం కూడా చేశారు. ఇంతకుముందు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు, గతంలో ఈ సభలో చెప్పిన విధంగా నిజాంపట్నం మీదుగా వెళ్లవలసిన ఈజాతీయ రహదారి ఈనాడు ఎందుకు మార్చవలసి వచ్చిందో స్పష్టం చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఎందుకంటే ఆ ప్రాంత ప్రజల్లో లేనిపోని అపోహలు కలిగే అవకాశం వుంది. గతంలో వున్న రోడ్డు, రవాణా మంత్రిగారు సభలో ఇచ్చిన హామీకి విరుద్ధంగా ఈనాడు ఎందుకు జరిగిందో స్పష్టం చేయాలి. తీర ప్రాంతంలో రోడ్డు వెళ్లడం వల్ల మారుమూల గ్రామాలకు మెరుగైన సౌకర్యాలు అందే అవకాశం వుంది. అలాగే పోర్టు కూడా వుంది కాబట్టి రాబోయే కాలంలో భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు ఆ ప్రాంతం ఎక్కువ అభివృద్ధి చెందే అవకాశాలున్నాయి. కాబట్టి గతంలో ఆ మంత్రిగారు ఏదైతే ఈ సభకు హామీ ఇచ్చారో ఆ హామీని తప్పని సరిగా నిలబెట్టేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలి . మేము మొన్న అక్కడికి వెళ్లినప్పుడు దాన్ని పరిశీలిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. గతంలో ఈ సభలో ఇచ్చిన హామీని నిలబెట్ట వలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద వుంది. తప్పనిసరిగా జాతీయ రహదారిని నిజాంపట్నం మీదుగా తీసుకెళ్లడానికి ఖచ్చితంగా నిర్ణయాలు తీసుకుని ఆ దిశలో చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు : అధ్యక్షా, ఈ 214-ఎ జాతీయ రహదారి ముఖ్యంగా కోస్టల్ ఏరియాలో సముద్ర తీరంలో వుంది. ఫిషర్మెన్ కమ్యూనిటీకి గాని, వీకర్ సెక్షన్స్ కు గాని వారి సముద్ర ఉత్పత్తులను ట్రాన్స్ పోర్టు చేసుకోవడానికి మంచి అవకాశం కలిగించే చక్కటి రహదారి ఇది. దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆనాడు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు ప్రజల అభీష్టం మేరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకొచ్చి దీన్ని శాంక్షన్ చేయించడం జరిగింది. అది కాకుండా పులిగడ్డ వద్ద వంతెనను ఒక సంవత్సరంలో పూర్తి చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఇప్పుడు డైరెక్ట్ గా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే, లక్షీపురం దగ్గర ఉప్పులేరు మీద కడుతున్న బ్రిడ్జికి ఆలోండి టెండర్స్ పిలిచి, పార్ట్ ఆఫ్ ది వర్క్ కూడా జరిగింది. కాని మధ్యలో కాంట్రాక్టర్ ఏదో టెక్నికల్ సమస్య వుందని చెప్పి వర్క్ ను పెండింగ్ లో పెట్టారు. ఎన్ని రోజుల్లో ఈ పనులు మొదలు పెట్టిస్తారు?

అదేవిధంగా ఎనమగూటిరైల్ మీద బ్రిడ్జి పనులు నిలువదల చేయడం జరిగింది. అది కూడా కొంత వరకు పని జరిగింది. డబ్బులు అన్నీ శాంక్షన్ అయ్యాయి, దీనికి ఫైనాన్సియల్ ప్రాబ్లం ఏమీ లేదు, కాబట్టి ఈ రెండు బ్రిడ్జిల పనులు ఎప్పటిలోగా మొదలు పెడతారు? కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకొచ్చి ఎప్పటిలోగా వీటిని పూర్తి చేయడానికి అవకాశాలున్నాయో తెలియజేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. జగ్గిరెడ్డి (కొత్తపేట): అధ్యక్షా, తూర్పుగోదావరి జిల్లా, తుని నుంచి నుమారు గుండువల్ల వరకు కూడా రాష్ట్రంలో వున్న ఈ నేషనల్ హైవే విస్తరించడం జరిగింది. గతంలో వున్న ఎత్తులను పెంచుతూ ఆనాడు కార్యక్రమాలు చేయడం జరిగింది. తదుపరి ఆనాడున్న ప్రభుత్వాన్ని మేము ఎన్నిసార్లు అడిగినా పట్టించుకోలేదు. ఈవిధంగా ఎత్తుగా వుండడం వల్ల రైతులు తమ అగ్రికల్చరల్ ప్రొడ్యూస్ ను మార్కెట్ కు తీసుకెళ్లడానికి ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఈ ఎత్తుకు సంబంధించి మళ్ళీ స్లానింగ్ చేయించాలి. గతంలో మేము ఎన్నిసార్లు ప్రభుత్వాన్ని అడిగినా ఫలితం లేకపోవడంతో మొన్న కొత్తగా వచ్చిన మంత్రి రామ్మోహన్ రావు గారికి ఈ విషయాన్ని మనవి చేయగా, ఆయన వచ్చి మొత్తం ఈ హైవేను చూసి కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. అందుకు మీద్వారా మంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. అయితే ఇంకా కొన్ని కార్యక్రమాలు మిగిలి పోయాయి. గతంలో మా రావులపాలెం బిజినెస్ సెంటర్లో వున్న షాపులను ఎన్క్రోచ్ చేశారు. అక్కడ వుండే ప్రజలకు ఇబ్బందులు కలగకుండా చూడాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ షాపులను ఎన్క్రోచ్ చేశారు. అక్కడ ఒక సబ్ రోడ్ వేస్తామని మినిష్టర్ గారు వచ్చినపుడు చెప్పారు. కాని ఈరోజు వరకు ఆవిషయంలో చర్యలు తీసుకోలేదు. కాబట్టి ఇప్పటికైనా దాని మీద ఈ మినిష్టర్ గారు చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. చాలా ఇంపార్టెంట్ ఇష్యూ సార్ ఇది. గతంలో అక్కడ నేషనల్ హైవే వేస్తే ఏడు వేల మంది స్టూడెంట్స్ అటు నుంచి ఇటువైపు దాటి వెళ్ళే పరిస్థితి రావులపాలెం సెంటర్లో వుంది. కలెక్టర్ మిగిలిన అధికారులందరూ వచ్చి దీన్ని చూడడం జరిగింది. అటు నుంచి ఇటు, ఇటు నుంచి అటువైపుకు ఏడు వేల మంది చిన్నపిల్లలు, పొలాలకు వెళ్ళే వాళ్లు రోజూ నేషనల్ హైవేను దాటుకుంటే పోవాలంటే యాక్సిడెంట్స్ జరిగే ప్రమాదం వుంది కాబట్టి అక్కడ అండర్ పాసిజీని ఏర్పాటు చేయాలని మేము ఆనాడు అడిగాము. కాబట్టి ఈనాడైనా దాని మీద ఒక చక్కటి కార్యక్రమం తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ జి. కుతూహలమ్మ : అధ్యక్షా, నిజానికి సమాధానం లేని ప్రశ్నను నేను అడగబోతున్నాను. ఏదేమైనా పర్మిషన్ ఇచ్చి నందుకు మీకు ధన్యవాదాలు. ఈ జాతీయ రహదార్లు గాని, ఆర్ అండ్ బి క్రింద వుండే అంతర్ జిల్లా రహదారుల్లో ఇంతకు ముందున్న ప్రభుత్వ అధినేత చంద్రబాబు నాయుడి గారి బొమ్మలతో ఐరన్ ఆర్చీలు కట్టి వున్నాయి. అప్పట్లో ఇవి వుండేవి, దాని వల్ల ఎవరికీ అభ్యంతరం వుండేది కాదు. కాని ఎలక్షన్ టైములో వాటికి నల్ల గుడ్డలు కట్టారు. ఆ సంఘటన దుఃఖంగా, విషాదంగా వుంది మాకు. ఆ గుడ్డలన్నా తీసేయండి లేకపోతే ఆ బొమ్మలన్నా తీసేయండి.

ఉ.9.30

చాలా ప్రాముఖ్యత సంతరించుకుంది. పూసలపాడు నుండి నాయుడుపేట రోడ్డులో రెండు, మూడు చోట్ల ఉన్న వాటిని చూస్తూండడం వల్ల యాక్సిడెంట్లు జరుగుతున్నాయి. యాక్సిడెంట్లును నివారించాలంటే వాటిని వెంటనే తొలగించాలని, ఆ విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.రామ మోహన్ రావు: అధ్యక్షా, ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రభుత్వాలు మారుతుంటాయి. పార్టీలు మారుతుంటాయి. ఏవి పర్మినెంట్ గా ఉండవు. రోడ్డు ప్రక్కన ఆర్పెస్ ఉండడం సమంజసం కాదు. డిపార్ట్ మెంట్ వారితో రెవ్యూ చేసి దానికి సంబంధించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని కుతూహలమ్మగారికి తెలియచేస్తున్నాము. జక్కిరెడ్డిగారు చెప్పిన విషయాలకు సంబంధించి నేషనల్ హైవే అధారిటీ వారిని తీసుకొని చాలా రోడ్లు విజిట్ చేసి, రెండు సార్లు రెవ్యూ చేయడం జరిగింది.

ఎక్కడెక్కడైతే అండర్ పాసెస్ బ్రిడ్జెస్, ఫ్లై ఓవర్స్ అవసరం అవుతాయో, సర్వీసు రోడ్లు కానాలో చాలామంది నాయకులు చెప్పడం జరిగింది. ఒక్కొక్క ఆఫీసర్ మారినప్పుడు పాతవి తీసి వేయడం, కొత్త ప్రపోజల్ తీసుకురావడం జరుగుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు రేపు ఢిల్లీ వెళుతున్నారు. రోడ్లు హైవే అథారిటీ వారితో కూడా వారు మాట్లాడుతారు. ప్రజా ప్రతినిధులను, ఆల్ డిప్లీక్ట్ కలెక్టర్లను కోరడం జరిగింది. వారు ప్రజాప్రతినిధులతో సమావేశాలు కండక్ట్ చేసి తరచుగా యాక్సిడెంటు జరిగే ప్లెసెన్సును గురించి డిస్కుస్ చేయమని, తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి చర్చించాలని కోరడం జరిగింది. వారు ప్రజాప్రతినిధుల అభిప్రాయాలు తీసుకోవడంలో అశ్రద్ధ చేశారు. వాటిని త్వరగా చేయమని కోరడం జరిగింది. స్కూల్ జోన్స్, ప్రత్యేక సిగ్నల్స్, అండర్ పాసెస్ బ్రిడ్జెస్ కంప్లెస్ గా పెట్టమన్నాము. హైవే అథారిటీకి సంబంధించిన ఐదుగురు ప్రాజెక్ట్ డైరెక్టర్లతో చాలా చోట్ల నేషనల్ హైవేలను విజిట్ చేయడం జరిగింది. వారు కొన్ని సూచనలు చేయడం జరిగింది. రాజీవ్ రహదారి కరీంనగర్ రోడ్డును జాతీయ రహదారిగా మార్చే విషయం కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానంగా నిజాం పట్టణం పోర్టు అభివృద్ధి పథకంలో రేవల్వే మీద నుండి కాకుండా ఇంకా 20 కి.మీ. దీనిలో కలిసి ఉంది. ఆ వర్క్ స్టాల్డ్ చేస్తున్నారు. లక్ష్మీపురం, ఉప్పువేరు వద్ద నాబార్డులో పని మొదలు పెట్టడం జరిగింది. దానిని వదిలేను నెలల్లో పూర్తి చేయడం జరిగింది. తుని గుండా పోయే ఎన్హెచ్ జక్కిరెడ్డిగారు చెప్పినవి చెప్పాము. శాసనసభ్యులు, పార్లమెంట్ సభ్యులు వారి వారి ప్రాంతాలలో నేషనల్ హైవేస్ 70, 80 శాతం పనులు పూర్తి కావస్తున్నాయి. మరల డిజైన్ మార్చాలంటే ఇబ్బంది అంటారు. ఒరిజినల్ గా ఉన్న డిజైన్ నాతో సహా ఎవరికీ అర్థం కాని పరిస్థితి. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని హైవే అథారిటీ వారితో డిప్లీక్ట్ కలెక్టర్లను, జాయింట్ కలెక్టర్లను ఆధరైజ్ చేయడం జరిగింది. వారి ఆధ్వర్యంలో ఒక సమావేశం జరిపి, సలహా తీసుకోమని, దానిని సద్వినియోగం చేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ(పెనుగొండ):అధ్యక్షా, నేషనల్ హైవే నెం .5 చెన్నై నుండి కలకత్తా వెళ్ళే మార్గంలో తాడేపూడి పట్టణం ఉంది. ఆ ఊరికి ట్రాఫిక్ సమస్య ఎక్కువగా ఉంది. అందుకోసం బైపాస్ రోడ్డు నిర్మించాలని ప్రతిపాదన వచ్చింది. అక్కడున్న అగ్రికల్చర్ ప్రాడక్ట్స్ షుగర్ కేన్, పల్సెస్, ప్యాండి ట్రాన్స్పోర్ట్ చేయడానికి షుగర్ ఫ్యాక్టరీకి తరలించడానికి వీలుగా పట్టణానికి ఉత్తరంగా బైపాస్ రోడ్డు నిర్మించడం జరిగింది. గత ప్రభుత్వంలో ఏ ఉద్దేశ్యంతో బైపాస్ రోడ్డు నిర్మించారో, ఆ రోడ్డు ద్వారా అగ్రికల్చర్ ప్రాడక్ట్స్ అన్నీ సర్వీసు రోడ్డు ద్వారా బైపాస్ చేసుకొని టానలో ట్రాఫిక్ కు ఇబ్బంది లేకుండా ఉండడం కోసం చేయడం జరిగింది. కాని ఆ రోడ్డుకు సర్వీసు రోడ్డు లేదు. ఆ సర్వీసు రోడ్డు కోసం ప్రజలు ఆందోళనలు చేసినా ఏ మాత్రం పట్టించుకోవడం లేదు. కాబట్టి వెంటనే సర్వీసు రోడ్డు వేయాలని కోరుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ జె.రామ మోహన్ రావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగిన బైపాస్ రోడ్డుకు సంబంధించి అధికారులను పంపించి ప్రజలకు అనుగుణంగా జరిగేటట్టుగా ప్రయత్నం చేస్తాము. ఎన్హెచ్ వారి డిజైన్స్ వేరే ఉంటున్నాయి. మన ఊరిలో ప్రజల ఆలోచనలు వేరుగా ఉంటున్నాయి. అర్థం చేసుకోవడానికి కొంత టైమ్ వడుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు వారానికి ఒకసారి ఢిల్లీ వెళుతున్నారు. అలా వెళితే ఎలా? అని కొందరి ప్లేట్ మెంటు విన్నాము. గుడ్ న్యూస్ ఏమిటంటే క్రిందటి వారం వెళ్లిన సందర్భంలో నాబార్డులో రు.300 కోట్లు శాంక్షన్ అయిందని గర్వంగా చెబుతున్నాను. నాబార్డులో నుండి రోడ్డు పాలసీ తీసి వేశారు. మరల ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రయత్నం చేసి టి.ఆర్. బాలుగారు, కేంద్ర ప్రభుత్వ రవాణా మంత్రిగారు, ప్రధాన మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లి, గ్రామీణ రోడ్ల వ్యవస్థ గురించి మాట్లాడి మరల ఆ పాలసీ క్రిందకు తీసుకు వచ్చారనే గుడ్ న్యూస్ అందరికీ చెబుతున్నాను. గత ప్రభుత్వం చేసిన తప్పులు మరల చేయకుండా నిజంగా పాడైన రోడ్లను నిర్మించే కార్యక్రమం చేపట్టాలి. ఏ రోడ్డు మీద పార్టీ ముద్రలు ఉండవు. ఏ రోడ్డు మీద ఒక పార్టీకి సంబంధించిన వారే నడవాలి, వారి బళ్లే నడవాలంటే కష్టం. అందరి అవసరాన్ని బట్టి ప్రజల అవసరాన్ని గుర్తించి రోడ్డు నిర్మాణం చేయడం జరుగుతుంది.

క్రిమి సంహారక ద్రవాలకు డ్రగ్ లైసెన్సు

ప్రశ్న నెం .186(86 -ఇ)

శ్రీ గుమ్మడి నర్సయ్య (ఎల్లందు)- గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియ చేస్తారా:

- అ. జర్మిసిడల్ లిక్విడ్ విక్రయానికి డ్రగ్ లైసెన్స్ కావాలని ఉంటుందనే విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ. అయితే, ఈ లిక్విడ్లను లైసెన్సు లేని దుకాణాల ద్వారా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతటా విక్రయిస్తున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఇ. 1940 డ్రగ్స్, కాస్మోటిక్స్ చట్టంలోని జె-అనుసూచిని, 45వ నియమాన్ని ప్రయివేటు ఆసుపత్రులు, ఫార్మాస్యూటికల్ కంపెనీలు ఉల్లంఘిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఈ. అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్య ఏమిటి?

ముఖ్యమంత్రిగారి తరపున ఆర్థిక శాఖామాత్యులు (శ్రీ కె.రోశయ్య):

- అ. లేదండీ. అయినప్పటికీ, 1940, డ్రగ్స్, కాస్మోటిక్స్ చట్టం క్రింద జర్మిసిడల్ యాంటిసెప్టిక్ సొల్యూషన్ల విక్రయానికి లైసెన్సు కావాలని ఉంది.
- ఆ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు. అయినప్పటికీ, ఈ చట్టం క్రింద 20 ఎ, 20బి, 20 నమూనాలలో జారీ అయిన విక్రయ లైసెన్సు క్రింద జర్మిసిడల్ యాంటిసెప్టిక్ సొల్యూషన్లను విక్రయించడం జరుగుతున్నది.
- ఇ. లేదండీ.
- ఈ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ గుమ్మడి నర్సయ్య: అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానం చాలా విరుద్ధంగా ఉంది. నేను అడిగిన ప్రశ్నలకు లేదంటూనే సమాధానం ఇచ్చారు. నా ఉద్దేశ్యం వివరించాక మూడు ప్రశ్నలు అడుగుతాను. ఈ విధానం అంతా ప్రజల ఆరోగ్యం తోటి బహుళ జాతి సంస్థలు, కంపెనీలు వ్యాపారం చేస్తున్నాయి. దానిని అరికట్టడానికి, ప్రభుత్వం దృష్టికి తేవడానికి ఈ ప్రశ్న వేశాను. బట్టతల మీద వెంట్రుకలు వస్తున్నాయని, పేలు చచ్చిపోతాయని, చక్కెర వ్యాధి తగ్గించడానికి, లావు తగ్గడానికి సంబంధించిన అడ్వర్టయిజ్మెంట్లు టీవీలో, పత్రికలలో ప్రచారం జరుగుతున్నాయి. విస్తృతంగా ప్రచారం చేసి అనేక రకాల రసాయనాలు అమ్ముతున్నారు. దీని వల్ల ప్రజలకు నష్టం జరుగుతుంది . వాటి వల్ల ప్రాణ హాని జరుగుతుంది. వాటికి లైసెన్సు లేదంటూ, ఉంది అంటున్నారు. ఆ ప్రకారంగా అమ్ముతుందంటున్నారు.

ఉ 9.40

అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఈ రసాయనాలను అమ్మాలన్నా షాపుల వాళ్లకు లైసెన్సులు వుండాలి. డాక్టర్లు అనుమతించాలి. డాక్టర్లు రాయాలి. డాక్టర్లు రాయరు, షాపుల వారికి లైసెన్స్ వుండదు. కాని భారీ స్థాయిలో ప్రచారం జరుగుతున్న సమయంలో వాటి గురించి ప్రజలు సమ్మి ఫలానా మందు మీ షాపులో వుందా అని అడుగుతున్నారు. డాక్టర్స్ దగ్గరకు వెళ్లి ఫలానా మందు మంచి పని చేస్తుందండీ, అది రాయండి అని డిమాండ్ చేస్తున్నారు. వీటిని అరికట్టడం కోసం ఏ విధమైన ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి, జరిగాయా? అంటే ఏదీ లేదు. చాలా విరుద్ధమైనటువంటి పద్ధతులు వచ్చాయి. నేను చెప్పేది ఏమిటంటే పెడ్యూల్ -జె ప్రకారంగా 52 అంశాలకు సంబంధించి జబ్బులను నయం చేయడానికి, తగ్గించడానికి మా కంపెనీ మందు వుంది,

మా షాపులో వుంది అని ప్రచారం చేయకూడదు. లైసెన్స్లు లేకుండా, డాక్టర్ల అనుమతి లేకుండా వాటిని వాడకూడదు కాని విస్తృతంగా వాడుతున్నారు. ప్రజల ఆరోగ్యం కాపాడేటట్లు పెడ్యూల్-జె అమలు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ పెడ్యూల్-జె గురించి ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా? వాటి వివరాలు ఏమిటి?

మన రాష్ట్రంలో గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్స్లో ఫినాయిల్ సప్లయ్ చేస్తున్నారు. ఈ ఫినాయిల్ను లైసెన్స్ లేకుండా ఒకే ఏజెన్సీకి అప్పజెప్పారు. దాని మీద అది నిజమూ, కాదా అనేది ఒకటి. అదే విధంగా లైసెన్స్ లేకుండా ఫినాయిల్ వున్న మాట కూడా వాస్తవమేనా?

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన సరసయ్య గారికి కొంచెం వివరించేదానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. దీనిలో రెండు రకాలు వున్నాయి. జర్మనీడల్ డిస్ఇన్ఫెక్టెడ్ సొల్యూషన్ ఒకటి. అలాగే జర్మనీడల్ యాంటీ సెప్టిక్ సొల్యూషన్ ఒకటి. ఈ విధంగా రెండు క్యాటగిరీలు వున్నాయి. జర్మనీడల్ డిస్ఇన్ఫెక్టెడ్ సొల్యూషన్లో ఫినాయిల్ వస్తుంది. హార్పిక్ లిక్విడ్ వస్తుంది. ఫ్రెష్ డొమెక్స్ లిక్విడ్ వస్తుంది. వాటన్నిటికీ లైసెన్స్ అక్కర లేదు. ఇవి ఇళ్లల్లో శుభ్రం చేసుకొనడానికి, వంట సామాను శుభ్రం చేసుకొనడానికి ఎక్కువగా వాడతారు. జర్మనీడల్ యాంటీ సెప్టిక్ సొల్యూషన్ను టబ్బెట్టెడ్, శాపలాన్ వీటికి మాత్రమే లైసెన్స్ కావాలి. 1940 ఈటబ్బుచ్చి ఇంటర్నాషనల్ అచ్చి క్రింద ఈ క్యాటగిరీలకు లైసెన్స్ కావాలి. ఈ రాష్ట్రంలో 20-ఏ హాస్పిటల్ రెమిడిస్ క్రింద 811 లైసెన్స్లు ఇచ్చారు. 20-బి క్రింద 8,222 లైసెన్స్లు ఇచ్చారు. 20 రీటైల్వి 24,873 ఇచ్చారు. తరువాత వారు ఒక మాట అడిగారు. ఈ రుగ్మతలకు ఇవి పనిచేస్తాయని ప్రచారం చేయడంపై నిషిద్ధం. ఈ విధంగా చేయకూడదు. ప్రత్యేకమైన పెడ్యూల్-జెలో 51 రకాలైన డిసీజెస్ వున్నాయి. ఈ డిసీజెస్ ఈ మందుతో పోతుందని గాని, ఈ లిక్విడ్తో పోతుందని గాని ప్రచారం చేయడం చట్టరీత్యా విరుద్ధం. డ్రగ్ ఇన్స్పెక్షన్తో శాంపిల్స్ తీసి ఎసలిస్టుకు పంపుతారు. వారు శాంపిల్స్ను ఎసలైజ్ చేసి అవి స్టాండర్డ్గా వున్నాయా, లేదా అని తీసుకొని, స్టాండర్డ్గా లేనిచో ప్రాసిక్యూషన్ చేయడం జరుగుతుంది. సాధారణంగా మనకు వున్న స్టాఫ్ ఎంత ఎఫెక్టివ్గా పనిచేస్తున్నా ఇంకా అక్కడక్కడ లోపాలు లేవు అని చెప్పేటటువంటి ధైర్యం నేను చేయను. అయితే కంట్రోలు చేయడానికి మాత్రం డ్రగ్స్ అండ్ కంట్రోల్ డిపార్టుమెంట్ వారిని ఎఫెక్టివ్గా పనిచేయమని ముందు ముందు కూడా చెబుతాను.

నూజివీడు పట్టణంలో త్రాగునీటి సమస్య

ప్రశ్న నెం.187(615)

శ్రీ ఎం.వి.పి. అప్పారావు(నూజివీడు), శ్రీ ఎం. బుద్ధ ప్రసాద్ - గౌరవనీయులైన మునసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) నూజివీడు పట్టణంలో త్రాగునీటి సమస్య తీవ్రంగా వున్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా?
- ఆ) అయితే, ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి?
- ఇ) విజయవాడ ప్రకాశం బ్యారేజి నుండి నూజివీడుకు పైప్లైను ద్వారా నీటిని సరఫరా చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా వున్నదా?

మునసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ కోనేరు రంగారావు):

- అ) లేదండీ.
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.
- ఇ) అవునండీ. ఈ విషయం పరిశీలనలో వుంది.

శ్రీ ఎం.వి.పి. అప్పారావు : అధ్యక్షా, నూజివీడు టౌన్ లో త్రాగునీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా వుంది. ఈ రోజున త్రాగు నీరు బోర్లు ద్వారా మాత్రమే సప్లయ్ అవుతుంది. గత సంవత్సరం వరకు కూడా సప్లయ్ అయింది. దగ్గరలో వున్న తుక్కులూరు గ్రామంలో నాలుగు బోర్లు వేస్తే ఎండిపోయాయి. వాటిలో నీళ్లు లేవు. పక్కనే వున్న రామన్నగూడెం, పోసానిపల్లి పట్టణానికి 4,5 కిలోమీటర్ల నుండి నీళ్లు తీసుకువస్తున్నారు. అక్కడ ఎనిమిది బోర్లు వుంటే ఒకటి ఫెయిల్ అయినందున ఏడు మాత్రమే పనిచేస్తున్నాయి. ఈ ఏడు బోర్లతో మొత్తం టౌన్ కి నీళ్లు సప్లయ్ చేస్తున్నారు. ఈ ఏడు బోర్ల ద్వారానే నాలుగు ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్స్ కి నీళ్లు సప్లయ్ అవుతున్నాయి. ఈ రోజున అనేక పనుల మీద నూజివీడు పట్టణానికి కనీసం పదివేల మంది వచ్చి వెళుతున్నారు. నూజివీడు పట్టణం డివిజన్ హెడ్ క్వార్టర్ల సెకండరీ గ్రేడ్ గా వుంది. నూజివీడు పట్టణానికి రెండు రోజులకొకసారి, మూడు రోజులకొకసారి కూడా డ్రింకింగ్ వాటర్ రాని పరిస్థితి వుంది. ఇక్కడి ప్రజలకు చాలా కష్టంగా వుంది. దీనిని పురస్కరించుకొని ఈ రోజున విజయవాడ బ్యారేజి నుండి పైపులైను ద్వారా నూజివీడు పట్టణానికి త్రాగునీరు సప్లయ్ చేయాలని సభాముఖంగా మీద్వారా కోరుతున్నాను. ఇది ఎప్పటివరకు జరుగుతుందనేది కూడా మీద్వారా మినిష్టరు గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. బుద్ధప్రసాద్ : అధ్యక్షా, నూజివీడు పట్టణంలో మంచినీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా వున్న సంగతి గౌరవసభ్యులు సభ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. అయితే ఈ సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారానికి ప్రకాశం బ్యారేజి నుండి నూజివీడుకు పైపులైను వేసి, దాని ద్వారా నూజివీడుకు మంచినీటిని తీసుకువెళితే సమస్య పరిష్కారమవుతుందని చెప్పి చాలా కాలంగా అక్కడి ప్రజలు కోరుతున్నారు. ఈ విషయాన్ని గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లడం జరిగింది. దీనిపైన వెనువెంటనే చర్యలు చేపట్టి శాశ్వత ప్రాతిపదికపై సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈలోగా అక్కడి మంచి నీటి ఎద్దడి నివారణకొరకు ప్రత్యేకంగా గౌరవ మంత్రిగారు కూడా అదే ప్రాంతానికి చెందినవారు కాబట్టి వారికి కూడా ఆ సమస్య గురించి సంపూర్ణముగా తెలుసు. కాబట్టి కొంత నిధులు కేటాయించి అక్కడి సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి వారు ప్రయత్నం చేయాలని గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు : అధ్యక్షా, స్థానిక శాసనసభ్యులు ప్రతాప్ అప్పారావు గారు చెప్పినట్లు తుక్కులూరులో వున్న బోర్లలో వర్షాభావం వలన నీరు లేకుండా పోయింది. రామన్న గూడెం, పోసానిపల్లిలో వున్న మిగతా బోర్లు పనిచేస్తున్నాయి. కొంచెం నీటి ఎద్దడి వున్నా అంత తీవ్రమైన పరిస్థితులలో లేదనేది మాకు వున్న సమాచారం. ట్యాంకర్ల ద్వారా కూడా నీళ్లు సరఫరా చేస్తున్నాము. ఇంకా అవసరమయితే ట్యాంకర్స్ పెడతాము. కాని విజయవాడ కృష్ణా బ్యారేజి నుండి నీటిని తీసుకువెళ్లే అంశం పరిశీలనలో వుంది. అక్కడి నుండి 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో వున్న నూజివీడు గ్రామానికి నీళ్లు తీసుకుపోవాలంటే దాదాపు 30,35 కోట్ల రూపాయలు వెచ్చించవలసి వుంది. 30,35 కోట్ల ధనాన్ని వెచ్చించి అక్కడికి నీళ్లు తీసుకువెళ్లకుండా అక్కడే ఏదైనా ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేసుకుంటే బాగుంటుందనే ఆలోచన పరిశీలనలో వుంది. అయినా కూడా ఆ రిపోర్టులు వచ్చిన తరువాత సరైనటువంటి నిర్ణయం తీసుకుంటామని తమరి ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం.వి.పి. అప్పారావు : అధ్యక్షా, ఈ డ్రింకింగ్ వాటర్ సమస్య గురించి నేను చెప్పేదేమిటంటే ఇక్కడ నిజంగా డ్రింకింగ్ వాటర్ సమస్య చాలా తీవ్రంగా వుంది. దానిని మనం శాశ్వతంగా రూపుమాపవలసిన ఆపశ్యకత ఎంతైనా వున్నది. నూజివీడు పట్టణానికి డ్రింకింగ్ వాటర్ కావాలంటే 35 కోట్లు ఖర్చవుతుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. అంత ఖర్చు కాదు. అంత డబ్బు అవసరమయినా, కాకపోయినా నూజివీడు పట్టణానికి నీళ్లు లేవు కాబట్టి త్రాగునీటి సమస్యను రూపుమాపాలని, తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పి తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. అదే నిధంగా కొంత డబ్బులు కూడా అక్కడి మునిసిపాలిటీకి కావాలి. నీటి సమస్యను పరిష్కరించడానికి త్వరగా శాంక్షన్ చేయాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు : అధ్యక్షా, రిపోర్టు రాగానే తప్పకుండా దానిమీద చర్యలు తీసుకుంటాము.

MR. SPEAKER : LAQ No.82 (188) has been postponed at the request of the Member.

ఉ. 9.50

సహకార సంఘాలచే రుణాల దుర్వినియోగం

ప్రశ్న నెం. 189 (284)

శ్రీ ఎస్. ఉదయభాను(జగ్గయ్యపేట), శ్రీ సుదర్శన రెడ్డి (బోధన్), శ్రీ బి. గోవర్ధన్(బన్సవాడ), శ్రీ వై. రామచందర్, శ్రీ బి. కృష్ణార్జున చౌదరి(ఆలమూరు) - గౌరవనీయులైన సహకార శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా:

అ) రైతులకు, ఆస్కాబ్ విడుదల చేసిన కోట్లాది రూపాయలను రాష్ట్రంలోని సహకార సంఘాలు దుర్వినియోగపరచిన విషయం వాస్తవమేనా?

ఆ) ఈ విషయంలో సహకార శాఖ ఏదేని ఆడిట్ను నిర్వహించడం జరిగిందా?

ఇ) అయితే, ఆడిట్ వివరాలు ఏమిటి? వాటిపై ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

సహకార శాఖ మంత్రి (శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ):

అ) అవునండీ. దుర్వినియోగంకు సంబంధించి అనేక కేసులు ఉన్నాయి.

ఆ) అవునండీ.

ఇ) ఆ మొత్తాలను వనూలు చెయ్యడానికి చర్య తీసుకోవడమవుతున్నది. సంబంధిత వ్యక్తులతో కఠినంగా వ్యవహరించడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎస్. ఉదయభాను: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ఈ సహకార సంఘాల రుణాల దుర్వినియోగం విషయంలో అనేక సార్లు ఇదే సభలో చర్చించడం జరిగింది. మొన్ననే 304 లో ఆస్కాబ్లో రు. 200 కోట్ల దుర్వినియోగం విషయం మీద ఒక కమిటీ వేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. అయితే ఆస్కాబ్ నిధుల ద్వారా రాష్ట్రంలో ఉన్న 4600 సహకార సంఘాలలో ఇచ్చిన రుణాలలో కూడా అనేక రకాలుగా గ్రామాలలో నిధులు దుర్వినియోగం అయింది. సాక్షాత్తు పాలక వర్గంలో ఉన్న వారే, సిబ్బందితో కలిసి అనేక చోట్ల సహకార సంఘాలలో రుణాలను దుర్వినియోగం చేశారు. ఆడిట్లో కూడా స్పష్టంగా ఫలానా సహకార సంఘాలలో నిధులు దుర్వినియోగం అయ్యాయి, కొన్ని బినామీ పేర్లతో రుణాలు ఇచ్చారు, రికవరీ కాలేదని ఆడిట్ నివేదిక ఇచ్చినా కూడా గత ప్రభుత్వం నివేదికలు ప్రక్కకు పెట్టి, ఆ సహకార సంఘాలపై ఎటువంటి చర్యనూ తీసుకోలేదు. దాని మీద మేము అనేక సార్లు ఆరోపణ చేసిన అక్కడ గల జిల్లా సహకార సంఘాల అధికారులు కానీ డెప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ కానీ ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. స్పష్టంగా నివేదిక అందినా, ఆ సహకార సంఘాలను రద్దు చెయ్యకపోగా, అదే సిబ్బందిని కూడా ఇప్పటికీ కొనసాగిస్తున్నారు. దాని మీద మంత్రిగారిని

స్పష్టంగా అడుగుతున్నాను. అనేక సంఘాల మీద చట్టబద్ధంగా చర్యలు తీసుకోలేదు. ఎప్పటిలోగా చర్యలు తీసుకుంటారు? ఎప్పటి లోగా రుణాలను దుర్వినియోగం చేసిన వాటిని రికవరీ చేస్తారా? స్పష్టంగా చెప్పాలి.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ: అధ్యక్షా, ఎక్కడయితే మిస్ఎప్రాప్రియేషన్ జరిగిన సొసైటీలున్నాయో, వాటిని గుర్తించడం జరిగింది. వాటికి సంబంధించి వ్యక్తుల మీద చర్య ప్రారంభించడం జరిగింది. రికవరీ స్టేజ్ లోనో, ఇ.పి స్టేజ్ లోనో ఉండడం, ఇప్పటికే చాలా కఠినంగా చర్యలు తీసుకోవడం మొదలయింది. జరుగుతున్నాయి. ఆ సొసైటీలలో మిస్ఎప్రాప్రియేషన్ కు పాల్పడిన అధ్యక్షులు ప్రస్తుతానికి లేరు. పాలక వర్గాలు లేవు. రాష్ట్రంలో పిఎసిలకు కాలవరిమితి అయిపోయింది కనుక రద్దయినాయి. పర్సన్-ఇన్-చార్జ్ లను వేశాము. మిస్ఎప్రాప్రియేషన్ లో ఇన్వాల్య్ అయిన వారు, ఉద్యోగస్తులు కానీ, పాలక వర్గంలో కానీ ఎవరున్నా వదిలే పరిస్థితి లేదు. ప్రాసెస్ జరుగుతోంది. చర్యలు తీసుకుంటున్నాము.

స్వయం సహాయక బృందాలను సహకార సంఘాలుగా మార్చుట

ప్రశ్న నెం. 298 (190)

శ్రీమతి పి. అరుణ - గౌరవనీయులైన సహకార శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా:

అ) డ్వాక్సా, డ్వాక్రా వంటి స్వయం సహాయక గ్రూపులలోని సభ్యులు బ్యాంకుల నుండి వ్యక్తిగత రుణాలు తీసుకునేందుకు వీలుగా వాటిని సహకార సంఘాలుగా మార్చాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన విషయం వాస్తవమేనా?

ఆ) అయితే వాటి వివరాలేమిటి?

సహకార శాఖ మంత్రి (శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ):

అ) ఆ) (1) స్వయం సహాయక గ్రూపులు ఇదివరకే సహకార బ్యాంకుల నుండి రుణాలను తీసుకుంటున్నాయి.

(2) సహకార బ్యాంకులలో స్వయం సహాయక గ్రూపులకు నామమాత్రపు సభ్యత్వం ఇచ్చేందు కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘాల చట్టంలో నిబంధనలను ఏర్పాటు చేసి విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీమతి పి. అరుణ: అధ్యక్షా, నేను అడిగేది, స్వయం సహాయక గ్రూప్స్, డ్వాక్రా, డ్వాక్సా సహకార సంఘాలు, సహకార బ్యాంకులలో మ్యూచ్యుల్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంకుల క్రింద అప్రాయింట్ చేసినవి ఎన్ని ఉన్నాయి? ఎంత మంది మహిళలకు ఇవ్వగలిగారు? మహిళలకు సంబంధించి డ్వాక్రా కానీ డ్వాక్సా కానీ ఉన్నాయో, వాటికి 3 శాతం వడ్డీరాయితీ ఇస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఇంత వరకూ నాకు తెలిసి ఏ మహిళా సంఘాలలో, ఎక్కడా కూడా ఒక్క సింగిల్ పైన కూడా ఇచ్చిన సంఘటన మా దృష్టికి రాలేదు. రివాల్యూంగ్ ఫండ్ రు. 10 వేల నుంచీ రు. 20 వేల వరకూ ఇస్తామన్నారు. ప్రతి మహిళా సంఘానికి కూడా ఇస్తామని మేనిఫెస్టోలోను, ముఖ్యమంత్రిగారు పాద యాత్రలోను, రాజీవ్ పల్లెటూలోను చెప్పారు. కానీ ఇంతవరకూ ఆచరణలో లేదు ఇక్కడ ఒక మాట చెబుతున్నారు. అక్కడకు వెళ్లి సరిగ్గా ఏమీ చెయ్యడం లేదు. మహిళలు బ్యాంకుల చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. మహిళలకు ఇస్తామని అంటారే తప్ప వాస్తవంగా చేసేదేమీ లేదు గత ప్రభుత్వం ఇచ్చినది తప్ప, ఈ రోజుకి కూడా లోన్స్ రాలేదు. గుంటూరు జిల్లాలో మంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. డ్వాక్రా గ్రూపులను సొసైటీల క్రింద ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. ఎప్పటి లోగా ఈ సంఘాలను ఏర్పాటు చేస్తారు? గత ప్రభుత్వం దీపం వధకం క్రింద మహిళలకు గ్యాస్ కనెక్షన్ ఇచ్చారు. డ్వాక్రా, డ్వాక్సాలలో పల్లె, పట్టణ ప్రాంతాలలో ఇచ్చారు. ఆ విధంగా ఇచ్చే ఆలోచన ఉందా?

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రశ్న అడగండి.

శ్రీమతి పి. అరుణ: మాకు ఇచ్చేదే టైం తక్కువ. మహిళా సంక్షేమానికి మంత్రి లేరు. వచ్చిన అవకాశంలో మాట్లాడుతున్నాను. అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఏం చెప్పగలం? ఎలక్షన్లకు ముందు ఈ ప్రభుత్వం వారు మహిళలకు ఉత్తరాలు వ్రాశారు. “మేము అధికారంలోకి వస్తే, మహిళలందరికీ 25 కిలోల బియ్యం ఇస్తాము, పెన్షన్లు రు. 225 చేస్తామని చెప్పారు. కానీ ఆచరణలో లేదు.

(ఇంటర్వ్యూ)

ఉ. 10.00

ఉన్న మాట అంటే ఉలికిపాటు ఎందుకు? ఇంత వరకూ మహిళా సంక్షేమానికి మంత్రి లేరు.

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రశ్నలు వెయ్యాలమ్మా?

శ్రీమతి పి. అరుణ: మైక్ కట్ అయింది. మైక్ ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రశ్నలు వెయ్యాలి. ఇది ప్రశ్నోత్తరాల సమయం. మైక్ వస్తుంది. వచ్చిన తరువాత ప్రశ్న అడగండి.

శ్రీమతి పి. అరుణ: మహిళా సంక్షేమానికి మంత్రిని వెయ్యాలి. దీపం వధకం అమలు చేస్తారా? గ్యాస్ ధరను రు. 20 పెంచారు మీ పుణ్యమా అని. మహిళా సంఘాలకు ఒక్క పైసా కూడా రాలేదు. విడోస్ కు, వృద్ధులకు పెన్షన్లు రు. 225 చేస్తామన్నారు. కానీ ఇప్పటికీ ఒక్క పైసా రిలీజ్ చెయ్యలేదు.

(ఇంటర్వ్యూ)

మిస్టర్ స్పీకర్: అరుణ గారూ ఒక్క నిమిషం ఆగండి. మీరు వేసిన ప్రశ్నకు అనుబంధ ప్రశ్నలు వేస్తేనే జవాబు వస్తుంది. గవర్నమెంట్ అందుకు ఫ్రీపేర్ అయి వస్తుంది. రిలీజ్ గా అడగండి.

శ్రీమతి పి. అరుణ: నేను డీవియేట్ కావడం లేదు. అడిగేవి క్వశ్చన్ లో భాగమే. గుంటూరులో మంత్రిగారు ప్రకటించారు. మహిళల కోసం సొసైటీలు ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. వారు మంత్రి అయిన తరువాత మొదటిసారిగా వెళ్ళినప్పుడు ప్రకటించారు. రెండు నెలలు అయింది అధికారంలోకి వచ్చి. ఇప్పటి వరకూ ఏమీ రాలేదు. రుణాల కోసం మహిళలు ఎదురు చూస్తున్నారు. ఎప్పుడు ఇస్తారు? ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా ప్రకటించారు. ఆచరణకి రాలేదు.

(ఇంటర్వ్యూ)

మాకు అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఎట్లా అధ్యక్షా? వాస్తవాలు మాట్లాడుతుంటే మైక్ ఇవ్వరా? చెప్పండి. అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రశ్న అడగండి. మైక్ లేదని చెప్పడం మీకు అలవాటయింది. మైక్ ఉంది. స్పెసిఫిక్ గా అడగండి.

శ్రీమతి పి. అరుణ: స్పెసిఫిక్ గా క్వశ్చన్స్ అడుగుతున్నాను. ఈ సంఘాలను సొసైటీల క్రింద ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేస్తారు? 3 శాతం ఎప్పుడు చేస్తారు? గ్యాస్ కనెక్షన్స్ దీపం పథకం ద్వారా కానీ, డ్వాక్రా సంఘాల ద్వారా కానీ గత ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. అవి ఇచ్చే ఆలోచన మీకు ఉందా? చెప్పమనండి. మహిళలకు ఆస్థల రిజిస్ట్రేషన్ లో 25 శాతం రాయితీ ఇస్తామన్నారు. ఇవ్వండి. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చి రెండు నెలలయినా ఇప్పటికీ ఏమీ చెయ్యకపోతే ఎట్లా? డ్వాక్రా, డ్వాక్వా గ్రూపులకు రివాల్వింగ్ ఫండ్ ఇచ్చే ఆలోచన ఉందా? ఎన్నిటిని సొసైటీలకుగా చేశారు? ఎప్పటిలోగా చేస్తారు? అన్నిటికీ చెప్పాలనికోరుతున్నాను.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యురాలు ఇప్పటి వరకూ మహిళలకు ఎన్ని సంఘాలు ఇచ్చారని అడిగారు. లోన్స్ ఇచ్చారా అని అడిగారు. వారు పోల్లాడకుండా క్వశ్చన్ అడిగితే చెప్పగలను. వారి నాయకులు వారికి పోల్లాడడానికే బ్రెయినింగ్ ఇచ్చినట్లుగా ఉంది. అపోజిషన్ లీడర్ గారు నవ్వుతున్నారు. కొందరికి దానికే బ్రెయినింగ్ ఇచ్చినట్లు ఉంది. గౌరవ సభ్యురాలు సీనియర్ సభ్యులు. మంత్రిగా కూడా చేశారు. పోల్లాడడానికే వచ్చినట్లు ఉంటే ఎట్లా? క్వశ్చన్ అడిగితే సమాధానం చెప్పగలం. అధ్యక్షా, తెలుగు దేశం సభ్యుల నుంచి మంత్రులకు ప్రొటెక్షన్ ఇవ్వవలసి ఉంది. క్వశ్చన్ అవసరం కాదు. ఎంత గట్టిగా మాట్లాడితే వారి నాయకుడు అంత నవ్వుతారు. చూడండి ఎట్లా నవ్వుతున్నారో? అంటే పోల్లాడడానికే బ్రెయినింగ్ ఇచ్చినట్లుంది. దానికే కాదు అసెంబ్లీకి వచ్చేది. ప్రజలకు ఇక్కడ నుంచి సేవ చెయ్యాలి. వారికి తొమ్మిదిన్నర సంవత్సరాల పరిపాలనానుభవం ఉంది. పోల్లాడితే ఎట్లా చెప్పండి?

శ్రీమతి పి. అరుణ: మహిళల గురించి మాట్లాడితే పోల్లాడారు అంటే ఎట్లా?

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ: అధ్యక్షా, మీరు ప్రతిపక్ష నాయకులకు చెప్పాలి. వారి ప్రభుత్వంలోనే 2001 వరకూ వీటికి ప్రావిజన్ ఉంది. తరువాత ఎందుకు తీసివేశారో తెలీదు. మా ప్రభుత్వం రాగానే 1964, సహకార చట్టం ప్రకారం యాక్సెనరీస్ కు లోన్ సొందేందుకు ఉంది. ఆ ప్రయత్నంలో ఉన్నాము. ఫైల్ సర్క్యులేషన్ లో ఉంది. త్వరలో వస్తుంది. 12 డి.సి.సి.బిల ద్వారా 13,337 యాక్సెనరీస్ కు రు. 13.47 కోట్ల లోన్స్ డిస్ బర్స్ చేయడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యురాలు మాట్లాడుతూ నుమెన్ వెల్ ఫెర్ డిపార్ట్ మెంట్ కు సంబంధించి ప్రశ్నలు వేశారు. దానికి సెవరేట్ క్వశ్చన్ వేస్తే, ఆ మంత్రిగారు తప్పకుండా వారికి సమాధానం చెబుతారు.

శ్రీమతి పి. అరుణ: ఒక్క చిన్న పాయింట్: అసలు నేను అడిగింది, డ్వాక్రా, డ్వాక్వాలను కోఆపరేటివ్ సొసైటీల క్రింద కన్వర్ట్ చేసే ఆలోచన ఉందా అని అడిగాను. మంత్రిగారు ఆలోచిస్తామన్నారు. ఎప్పటిలోగా చేస్తారు? మంత్రిగారు ఒక మాట అన్నారు. మహిళా మంత్రికి రావాలన్నారు. మంత్రి ఎప్పటికీ వస్తారు? 3 శాతం విషయం కానీ ఆస్తి రిజిస్ట్రేషన్ రాయితీ కానీ, దీపం కానీ, 33 శాతం రిజిస్ట్రేషన్ కానీ వీటన్నిటికీ మంత్రిగారికి ఇన్ ఛార్జ్ ఇచ్చారు కనుక చెప్పాలి కదా?

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ: ఎలక్షన్స్ మేనిఫెస్టోలో కాంగ్రెస్ పార్టీ చెప్పినవి ఇంప్లిమెంట్ చెయ్యడానికి ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినవన్నీ కూడా చెయ్యడం విషయంలో కమిట్ మెంట్ ఉంది. మేము వచ్చి రెండు నెలలు కూడా కాలేదు. “ నువ్వు ఇస్తానన్నావు, ఏమయింది, ఇస్తానన్నావు, ఏమయింది” అంటే ఏమిటండీ ఇది? రెండు నెలలు కూడా ప్రభుత్వానికి టైం ఇవ్వకుండా ఈ విధంగా పోల్లాటకు ఎగదోయడం ఏమిటి? కొంత మందిని పెట్టి పోల్లాడడానికి పెట్టినట్లుగా ఉంది. తెల్లారి లేచింది మొదలు ఈ విధంగా పోల్లాడడం ఏమిటి? అదే చెబుతున్నాను. వారికి తొమ్మిదిన్నర సంవత్సరాల అనుభవం ఉంది. దానికి తగినట్లుగా ప్రతిపక్షంలో ఉండి ప్రవర్తించండి. వారి అనుభవాన్ని ప్రజలకు సేవ చెయ్యడానికి సలహా ఇచ్చేలా ఉపయోగించండి. దానికి ప్రజలు హర్షిస్తారు తప్ప ఎంత గట్టిగా మాట్లాడితే అంత ఆనంద పడడం కాదు. ఈ విధమైన విధానం మంచిది కాదు. ఏదయినా ఉంటే వారు తమ అనుభవం జోడించి ప్రభుత్వానికి సలహాలు ఇవ్వాలి. తప్పకుండా తీసుకుంటాము.

స్వయం సహాయక గ్రూపులకు సంబంధించి ఖచ్చితంగా త్వరలో చట్టంలో మార్పులకు చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. ఫైల్ సర్క్యూలేషన్లో ఉంది. త్వరలోనే చర్యలు తీసుకుని, సభ్యత్వానికి ప్రావిజన్ ఇస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్: పోస్ట్పోస్ట్ క్వశ్చన్.

గుట్కా అక్రమ అమ్మకం

ప్రశ్న నెం.123 (339)

శ్రీ మల్లేశ్వర రంగారెడ్డి - గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా ఎల్.బి నగర్, గడ్డిఅన్నారం మునిసిపాలిటీలలో చట్టవిరుద్ధంగా గుట్కాను విక్రయిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?

ఆ) సంబంధిత అధికారులు ఈ గుట్కా విక్రయదార్లతో కుమ్మక్కవుతున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా?

ముఖ్యమంత్రి తరపున ఆర్థిక శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):

అ) లేదండీ. అయితే నిషేధపు ఉత్తర్వులను ఉల్లంఘిస్తూ ఎల్.బి నగర్ మునిసిపాలిటీతో పాటు హైదరాబాదు, సికిందరాబాదులలోనూ వాటి పరిసరప్రాంతాలలోనూ ఒక్కొక్కటిగా పాన్ మసాలా/గుట్కాను విక్రయిస్తున్నట్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది.

ఆ) లేదండీ.

ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ మల్లేశ్వర రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఎల్.బి నగర్, హైదరాబాదు, సికిందరాబాదులలో కానీ, రాష్ట్రం మొత్తం మీద కానీ నిషేధపు ఉత్తర్వులు ఉల్లంఘించి అమ్ముతున్నవి గుట్కాలు, రకరకాలైనవి ఉన్నాయి. దీని పల్ల ఎంతో మంది జీవితాలు వూర్తిగా దుర్భరమయిన పరిస్థితులలో, వారు విపరీతమయిన అనారోగ్యానికి గురి అవుతున్న సందర్భాలలో, చాలా పకడ్బందీగా చట్టం అమలు చెయ్యవలసిన అవసరం ఉంది. చట్టవిరుద్ధంగా అమ్ముతున్న వారి మీద ఎంత మంది మీద కేసులు నమోదు చేశారు? వారి మీద ఏమయినా చర్యలు తీసుకున్నారా? తీసుకోకపోతే ఎందుకు తీసుకోలేదు? వారితో అక్కడ గల అధికారులు కుమ్మక్కయినారా? హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు, రంగారెడ్డి జిల్లాలో, రాష్ట్రమంతటా కూడా నిషేధం ఉన్నా కూడా గుట్కా చాలా ఈజీగా దొరుకుతోంది. ఏదయినా దొరకకపోవచ్చు కానీ ఈ ప్యాకెట్లు మాత్రం విపరీతంగా ఎక్కడ చూసినా కనిపిస్తున్నాయి. ఇది ఆరోగ్యానికి సంబంధించినది. దీని మీద ఫర్టర్గా ఏమయినా ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

శ్రీ కె. రోశయ్య: అధ్యక్షా, రంగారెడ్డి గారు చెప్పిన మాట ఖండించే పరిస్థితి లేదు. వాస్తవమే. ఎక్కడ పడితే అక్కడ పాన్ దుకాణాలలో దొరుకుతోంది. ప్రొహిబిషన్ ఉన్నా కూడా ఎట్లాగయితే మామూలుగా త్రాగడానికి అవకాశాలు వస్తూ వచ్చాయో, దీనిలో కూడా వచ్చాయి. ఇది వాంఛనీయమైన పరిణామం కాదు. ప్రభుత్వం చట్టపరంగా చర్యలు తీసుకుంటోంది. ఇప్పటి వరకూ 429 మందిని ప్రొసిక్యూట్ చేశాము. ఫుడ్ అండ్ అడల్ట్రీషన్ యాక్ట్, 54 ప్రకారం చర్యలు తీసుకున్నాము. 2002-03లో 1026 కేసులు బుక్ చేశాము. ఈ సంవత్సరం ఇప్పటి వరకూ 1153 కేసులు బుక్ చేశాము. గుట్కా ప్యాకెట్స్ ను 1 లక్షా 7 వేల 23 రు. 43 లక్షల 38 వేల 53 నిలువ గలవి సీజ్ చెయ్యడం జరిగింది. సీజ్ చేసిన తరువాత డైరెక్ట్ గా ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ప్రివెన్ డివిజన్ కు పంపారు. జిల్లాల వారీగా ఏ జిల్లాలో ప్రొసిక్యూషన్ జరిగిందనే వివరాలు ఉన్నాయి. ఎంత చేసినా, కంప్లైట్ గా నిరోధించామని కాదు. ఇది తగ్గిందనే మాట చెప్పడానికి వీలు లేదు. తీసుకోవద్దు, దాని వల్ల నష్టం వస్తుందని ప్రభుత్వం పదే పదే చెప్పి, 2002లో చట్టం చేసింది. కానీ చట్టం వచ్చిన తరువాత కూడా మామూలుగా అమ్మకాలు మాత్రం ఎక్కడా తగ్గుముఖం పట్టలేదు.

ఉ 10.10

శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి(రావూర్):- ఈ గుట్కా పాన్ మసాలాల యొక్క ప్రమాదం చాలా ఎక్కువగా ఉంది. ఎల్.బి నగర్ అని కాకుండా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా చాలా ఎక్కువగా ఉంది. దీనిని ప్రివెన్ డివిజన్ యాక్ట్ క్రింద చేర్చి 2002 లో కూడా మనం చట్టం చేశాము. చట్టం చేశాక కూడా మంత్రి గారు ఇప్పుడు సంవత్సరానికి 1000 పైన కేసులు బుక్ చేశాము దాని మీద శాంపుల్ టెస్ట్ చేశాము, వారిని ప్రొసిక్యూట్ చేయడం జరిగింది అన్నారు. ఈ చట్టం రాకముందు, దీనిని ప్రివెంట్ చేయకముందు దీని ద్వారా ప్రభుత్వానికి వస్తున్న రెవిన్యూ ఎంత? ఇంత రెవిన్యూ పోగొట్టుకుని దీనిని ఎరాడికేట్ చేయలేకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఈ పరిస్థితులలో ఈ రెండు సంవత్సరాలు చూసిన తరువాత ఈ రాష్ట్రంలో ఇంత పెద్ద ఎత్తున గుట్కా పాన్ మసాలాలు విచ్చలవిడిగా అమ్ముతుంటే దానిని అధికార యంత్రాంగం కంట్రోలు చేయకపోవడం వల్ల ఎక్కువగా డూప్లికేట్ సరుకు కాని, స్క్వాగ్ గాని జరిగే ప్రమాదం ఉంది. ఏ విధంగా దీనిని పూర్తిగా ఎరాడికేట్ చేయడం జరుగుతుంది? రెవిన్యూ పోగొట్టుకున్న తరువాత తిరిగి ఆ రెవిన్యూ రాబట్టడానికి మీరు ఏమి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వారు అడిగిన వివరాలు నా దగ్గర రెడీగా లేవు. 2002 లో సేల్స్ ట్యాక్స్ ద్వారా సంవత్సరానికి ఎంత ఆదాయం వస్తుంది అన్న వివరణ లేదు. నేను కలక్టు చేసి తరువాత గౌరవ సభ్యులకు పంపుతాను. దీనికి మంచి యంత్రాంగం ఉన్నా, చట్టాలలో నిషేధం పెట్టుకున్నా, ఆ నిషేధం వర్గిఫైట్ గా అమలు చేయడం సాధ్యం కాకుండా ఉంది. ఏ టౌన్ లో చూసుకున్నా చిన్న చిన్న పాన్ దుకాణాలలో చిన్న చిన్న పాకెట్స్ అనుకుంటూ బహుశా నట్ పొడర్ పాకెట్స్ లాగా ఉంటాయనుకుంటూ నాకు తెలియదు కాని వాటిని ఎక్కడ పడితే అక్కడ అమ్ముతున్నారు. కొనేవాళ్లు కొంటున్నారు. ఇది ఇంజూరియస్ టు హెల్త్. సిగరెట్ ప్యాకెట్స్ పైన కూడా smoking is injurious to health అని రాసి ఉన్నా కూడా సిగరెట్స్ తాగుతున్నారు. ఆ రకమైన మార్కింగ్ ఉన్నదో లేదో కాని వాడకం మాత్రం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటోంది. సోషల్ ఈవిల్ క్రింద పోతున్నాము. రాష్ట్రానికి ఎంత ఆదాయం వచ్చేది పోయిందీ అన్నది రెడీగా లేదు. నేను కలక్టు చేసి చెబుతాను.

డా. ఎన్. జనార్థన రెడ్డి(నాగర్ కర్నూల్):- స్మోకింగ్ ద్వారా కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత క్యాన్సర్ వచ్చే అవకాశం ఉంది. గుట్కా ద్వారా కేవలం 6 నెలల్లో ఛేంజెస్ వచ్చే అవకాశం కనిపిస్తుంది. ఓరల్ క్యాన్సర్ తో హాస్పిటల్ కు వచ్చే కేసులు చూస్తే యంగ్ స్టర్స్, 20, 30 సంవత్సరాల వయసు వారే. ఓరల్ క్యాన్సర్ వస్తుంది అంటే కేవలం గుట్కా వల్లనే. ఇది 6 నెలల్లో కనిపిస్తుంది. చాలా డేంజరస్ గా భావించి బ్యాన్ చేసినా మార్కెట్ లో దొరుకుతున్నాయి. గవర్నమెంట్ దీనిని ఖచ్చితంగా సీరియస్ గా తీసుకోవాలి. కోట్ల రూపాయలు వైద్యం మీద మనం ఖర్చు పెడుతున్నాము. కోట్ల రూపాయలను మిగిలించడం అని కాకుండా కుటుంబాలను ఆదుకున్న వారం అవుతాము. గవర్నమెంటుకు అసీల్ చేస్తున్నాము. దీనిని ఒక డ్రైన్ గా తీసుకోండి. మనం అందరమూ అసీల్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. More than 60 percent ఓరల్ క్యాన్సర్ కేసులు కేవలం గుట్కా వల్ల

ఉంటున్నాయి. దీనిని నిషేధించవలసిన అవసరం ఉంది. చట్టాలను చేసినా దానిని అమలు చేయడంలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా నేను గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- గౌరవ సభ్యులు చెప్పినదానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. మనం చట్టం చేశాము. చట్టాల అమలులో ఇంకా కఠినంగా వ్యవహరించవలసిన అవసరం ఉంది. ఏ రకంగా దీనిని కంప్లైట్ గా బ్యాన్ చేయడానికి ఉన్నదో చూడాలి. ఈ రెండు సంవత్సరాలుగా ఎన్ని చర్యలు తీసుకున్నా కంప్లైట్ కు రాకుండా ఉంది. గత అనుభవాలు చూసి తరువాత తదుపరి చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ జె. రంగారెడ్డి(మిర్యాలగుడ):- గుట్కా తినడం వల్ల చాలామంది యువకులు ఆరోగ్యాలు పాడు చేసుకోవడం జరుగుతోంది. ఎయిడ్స్ వ్యాధి కంటే భయంకరంగా ఉంది. గుట్కా తినడం వల్ల చాలా మంది మన కళ్ల ముందే అనారోగ్యానికి గురై చనిపోయిన వారిని చూస్తున్నాము. నిషేధం విధించారు. చట్టం తీసుకురావడం జరిగింది. కానీ విచ్చలవిడిగా ఎక్కడ పెడితే అక్కడ అన్ని చోట్లా దీనిని అమ్మడం జరుగుతోంది. కొనేవారు కొని వాడడం జరుగుతోంది. దీనిని కంప్లైట్ చేయడానికి ప్రత్యేకంగా యువతరం ఆరోగ్యాలు కాపాడడానికి, దీని కంప్లైట్ కు కావలసిన కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఆదాయం ఎంత పోతుంది అని ఆ ఆదాయం వైపు ఆలోచించకండి. ఆరోగ్యాలు గురించి తప్ప ఆదాయం గురించి ఆలోచించకండి. నిషిద్ధం తప్పకుండా ఉండాలి. కఠినమైన చర్యలు ఉండాలి. ఎయిడ్స్ కంటే భయంకరంగా ప్రబలుతున్నది. గుట్కా తయారు చేసే కంపెనీల మీద ఎందుకు నిషిద్ధం పెట్టరు? కంపెనీలో ఉత్పత్తికాకుండా చేస్తే మార్కెట్ కు రావడానికి అవకాశం ఉండదు. దాని వైపు ఆలోచించండి. ఆ కంపెనీల పైన యాక్షన్ తీసుకోండి. ఇది విచ్చలవిడిగా అవుతోంది కాబట్టి కఠినమైన చర్యలు తీసుకుని కంప్లైట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయండి.

శ్రీ మల్లారెడ్డి రంగారెడ్డి:- గుట్కా నియంత్రించినంత మాత్రాన ఎన్ని కోట్లు ప్రభుత్వానికి నష్టం వస్తుంది అన్న సమాచారం లేదు అని మంత్రి గారు చెప్పారు. ఒకవేళ ఆ నష్టాన్ని ప్రభుత్వం భరించడానికి సిద్ధంగా ఉంది కనుక ప్రజల ప్రాణాలతో చెలగాటం ఆడాలనే ఉద్దేశ్యం లేదు అని చెబుతున్న సందర్భంలో అసలు దీనిని నిషేధించే అధికారాన్ని ఏ డిపార్టుమెంట్ పక్కబందీగా చూడగలుగుతుంది? ఇప్పుడు కేసుల గురించి చెప్పారు. ఆ డిపార్టు మెంటు వారు తనిఖీలు చేయడానికి ఎక్కడైనా ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఇన్ని తనిఖీలు చేసినప్పుడు మార్కెట్ లో గుట్కా ఎలా సరఫరా చేస్తున్నారు? సరఫరాదారులను గుర్తించి ఏ కంపెనీ ముద్రతో అయితే అమ్ముతున్నారో ఆ కంపెనీ మీద యాక్షన్ తీసుకోవడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయడం లేదు? దీనిని నియంత్రించడం కష్టం అయితే ప్రభుత్వం ఎయిడ్స్ మీద కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ప్రకటనలు చేస్తున్నది. ప్రాపగాండా చేస్తున్నది. మరి దాని కంటే ప్రమాదమైనది ఈ గుట్కా. కాలేజీకి పోయే పిల్లలు, స్కూలుకు పోయే పిల్లలు గుట్కా తినడం వల్ల చాలా విపరీతమైన ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. గుట్కాకు అలవాటు పడ్డారు. దీని మీద అవసరం అయితే ఎయిడ్స్ కు ఏ విధంగా ప్రాపగాండా చేస్తున్నారో ఆ విధంగానే దీనికి కూడా ప్రాపగాండా చేయాలని, దీనిని చాలా సీరియస్ గా తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఇది Under the provisions of prevention of the Food Adulteration Act,1954 కు అనుబంధంగా G.O.Ms.No.494, Health, Medical and Family Welfare Department వారు 27.12.2002 న ఇన్ఫర్మేషన్ చేశారు. 5 సంవత్సరాల టైమ్ పెట్టి జి.ఓ ఇన్ఫర్మేషన్ చేయడం జరిగింది. మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ మీద కాని, సేల్ మీద కాని స్టోరేజ్ మీద కాని, డిస్ట్రిబ్యూషన్ మీద కాని అన్నిటి మీద బ్యాన్ ఉంది. అయినప్పటికీ ఇది మార్కెట్ లోకి వస్తున్నది. ఈ బ్యాన్ ఇంఫ్లెమెంట్ అయ్యేలా చూస్తున్నది ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్స్, పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఇద్దరు కలిసి చేస్తున్నారు. విజిలెన్స్ అండ్ ప్లెన్ ఫోర్స్ మెంట్ వారు కూడా దీనిలో ఉన్నారు. వీరు స్టాక్స్ సీజ్ చేస్తున్నారు. They are also giving wide publicity regarding kill effects of

confection of Pan Masala and Gutkas. ఇన్ని చేస్తున్నా కూడా ఈ రుగ్మత తగ్గుముఖం పట్టలేదు. దీనికి ఇంకా ఎఫెక్టివ్ స్టెప్స్ తీసుకోవలసిన విషయాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తిస్తున్నది. ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకుంటే టోటల్గా కంట్రోలుకు వస్తుంది, ఈ రకమైన ప్రమాదం దూరం అవుతుంది అని ఆలోచన చేస్తున్నాము.

కాచిగూడ, ఎముకల ఫ్యాక్టరీ పల్ల పర్యావరణానికి ముప్పు

ప్రశ్న నెం. 106(516)

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి - గౌరవనీయులైన అడవులు, పర్యావరణశాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) హిమాయత్ నగర్ నియోజక వర్గంలోని కాచిగూడలో ఉన్న ఎముకల కర్మాగారం పల్ల పర్యావరణం ప్రమాదకరంగా మారుతున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) ఈ కర్మాగారాన్ని తరలించేందు కోసం చుట్టు ప్రక్కల ప్రాంతాలకు చెందిన ప్రజలు ఆందోళన చేస్తున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

పర్యావరణం, అడవులు, శాస్త్ర, సాంకేతిక పరిజ్ఞాన శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎస్. విజయరామ రాజు):

- అ) అవునండీ.
- ఆ) అవునండీ.
- ఇ) గౌరవ హైకోర్టు ఆదేశాల ప్రకారం 01.01.2004 తేదీ నుండి నగరంలో ఉన్న జంతు వధశాలలను మూసివేసినందున, ఎముకల కర్మాగారం లైసెన్సు సవీకరణను హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషను నిలిపివేసింది.

ఉ.10.20

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, కాచిగూడా వద్ద వున్న ఎముకల ఫ్యాక్టరీ చాలా భయంకరంగా వుంది. ప్రభుత్వం నిలిపివేశామని చెబుతోంది. కానీ యిప్పుడు కూడా అక్కడ ఎముకలు వున్నాయి. రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రాంతాల నుండి లారీలతో పచ్చి ఎముకలను యిక్కడికి తీసుకువస్తున్నారు. ఈ ఎముకలు వివరీతమైన వాసన రావడమే కాకుండా వీటిని చూసి పసిపిల్లలు జడుసుకుంటున్నారు. ఈ ఫ్యాక్టరీ వక్కనే యుఫెసిబ గోడౌన్ లో వున్న ధాన్యం కూడా ఎఫెక్ట్ అవుతోంది. నెహ్రూ నగర్, తిలక్ నగర్, కాచిగూడా రైల్వే స్టేషన్ పాసింజర్స్, పబ్లిక్, చుట్టుప్రక్కల వున్న గోల్కాక మొదలైన ప్రాంతాలకు కూడా ఈ దుర్వాసన వ్యాపిస్తోంది. దీనివల్ల ప్రజలు యిబ్బందులుపడుతున్నారు. గత 20 సంవత్సరాలుగా స్థానిక ప్రజలు, నాన్ గవర్నమెంట్ ఆర్గనైజేషన్స్ ఉద్యమాలు చేస్తున్నా సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. గతంలో లారీడు ఎముకలు తీసుకువెళ్లి మునిసిపల్ కమిషనర్ దగ్గర వేసినా ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోలేదు. మొత్తం మూసివేశామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. మీకు ఎముకలు కావాలంటే ఫ్యాక్టరీ నుండి పంపుతాము. ఇది స్లాట్ హౌస్ కాదు. అనేక ప్రాంతాల నుండి ఎముకలను తెచ్చి అక్కడ ఎండబెట్టి, పాడర్గా క్రిపింగ్ చేసి పింగాణీ పాత్రలు తయారు చేసి యితర ప్రాంతాలకు ఎక్స్పోర్ట్ చేస్తారు. ప్రభుత్వం దీని లైసెన్స్ రద్దు చేస్తున్నట్లు చెప్పినా దొంగచాటుగా ఈవిధంగా చేస్తున్నారు. నేను నెల రోజుల క్రితం స్థానిక ప్రజలను తీసుకువెళ్లి గొడవ చేస్తే కొంచెం తగ్గింది. లైసెన్స్ రద్దు చేసినంతమాత్రాన కార్యకలాపాలు ఏమీ తగ్గలేదు. లైసెన్స్ రద్దు చేసిన తరువాత కూడా ఎందుకు చేస్తున్నారని మేము గొడవ చేస్తే నెల నుండి కొంచెం

తగ్గింది. ఇప్పటికీ గుట్టలుగా ఎముకలు అక్కడ వున్నాయి. మంత్రిగారికి ఎన్ని ఎముకలు కావాలన్నా నేను పంపుతాను. ఫీవర్ హాస్పిటల్ పేషెంట్స్ కు కూడా విపరీతంగా వాసన వస్తోంది. యఫ్సీఐ ధాన్యం కూడా ఎఫెక్ట్ అవుతోంది. మనం అడవిలో వున్నామా లేక నాగరిక సమాజంలో వున్నామా? ఎముకలు ఎండబెట్టిన కారణంగా గద్దలు ఫ్యాక్టరీ చుట్టు తిరుగుతూ చిన్న పిల్లలను గాయపరుస్తున్నాయి. ఎముకల చుట్టుపక్కల ఎక్కడ చూసినా గద్దలే. ఇది చాలా సీరియస్ సమస్య. యిమీడియేట్ యాక్షన్ తీసుకోవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. లైసెన్స్ రద్దు చేయడమేకాదు, ఎముకలను పిష్టి చేసే విధంగా సహకరించవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మల్లారెడ్డి రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, హిమాయత్ నగర్, కాచిగూడా తోబాటు నా నియోజకవర్గంలోని జల్పల్లి విలేజ్ లో కూడా యిదే ప్రాబ్లం వుంది. నేను రోజూ చూస్తూ వుంటాను. మంత్రిగారు లైసెన్స్ రద్దు చేస్తే వారు వెళ్లి స్టే తెచ్చుకుంటూ వుంటారు. ఎముకల ఫ్యాక్టరీలను హైదరాబాదుకు బాగా దూరంగా తీసుకుపోతే మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఈ ఎముకల కారణంగా దుర్వాసన వస్తోంది. జల్పల్లి, కాచిగూడాలలో వున్న ఎముకల ఫ్యాక్టరీలను హైదరాబాదుకు 100, 200 కిలోమీటర్ల దూరం తీసుకువెడితే మాకు అభ్యంతరం లేదు. హైదరాబాద్ సరౌండ్స్ లో ఈ ఫ్యాక్టరీలు వున్నందున, వీటి తరలింపుకు ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యస్. విజయరామరాజు: అధ్యక్షా, గౌరవనభ్యులు కిషన్ రెడ్డిగారు నెల రోజుల క్రితం వెళ్లి చూసినట్లుగా చెప్పారు. ఈనెల 1వ తేదీన క్లియర్ గా ఆదేశాలు యిచ్చాము. వారిని వెళ్లి చూడమనండి. ఒక్క ఎముక వున్నానరే వారిపై చట్టపరంగా చర్యలు తీసుకుంటాము. మేము వారికి ఒక లీగల్ నోటీస్ కూడా యిస్యూ చేశాము. వారు ఎముకలు పంపుతామని అన్నారు. అవసరం లేదు. మా ముఖ్యమంత్రిగారు పూల దండలు వేయించుకోవడానికే మాకు అనుమతి యివ్వడంలేదు. ఆ దండలు ఆయననే వేసుకోమనండి.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు
పౌర సరఫరాల శాఖలో నిధుల మళ్లింపు

S.N.Q.No.190-A (82-F)

Sri Devineni Rajasekhar (Kankipadu)- Will the Minister for Food, Civil Supplies, Legal Metrology And Consumer Affairs be please to state:

- a) Whether it is a fact that violating the rules the amount realized through the sale of kerosene and rice tokens has been spent for purchase of computers and cars;
- b) If so, the action against the officials responsible?

MINISTER FOR FOOD, CIVIL SUPPLIES(SRI G.VIJAYA RAMA RAO):

- a) No, Sir.
- b) Does not arise, Sir.

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్: అధ్యక్షా, మంత్రిగారిని అడిగినప్పుడు రెండు ప్రశ్నలకు 'నో' అని చెప్పారు. అధ్యక్షా, దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన వున్న ప్రజల నుండి కిరోసిన్, బియ్యం కూపన్స్ యిచ్చిన సందర్భంగా ప్రతి ఒక్కరి నుండి రు. 10 వసూలు చేశారు. ఆరు జిల్లాలలో మొత్తం రు. 8 కోట్లు వసూలు కావడం జరిగింది. రు. 10 చొప్పున వసూలు చేయడానికి కారణం రవాణా, ముద్రణ ఖర్చుల కోసమని. కానీ రు. 2 కోట్లు అందుకోసం ఖర్చు చేసి మిగతా రు. 6 కోట్లతో వాహనాలు కొనుగోలు

చేయడం, వైరలెస్ సెట్స్ యివ్వడానికి ఖర్చుచేయడం జరిగింది. డబ్బును లగ్జూరియస్గా ఖర్చు చేయడం జరిగింది. రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఈ విధంగా వసూలు చేసిన డబ్బు రు.100 కోట్ల వరకు వుంటుంది. హైదరాబాదు లోని అధికారులు ఆ డబ్బును వెచ్చించి మారుతి ఎస్టీమ్ కార్లు కొన్నారు. క్రింది అధికారులు రోజుకు రు.1500 చొప్పున వెచ్చించి వెపాకిల్స్ను బాడుగకు తీసుకొని జల్నా చేశారు. ఎయిర్ కండిషనర్స్ కొన్నారు. ప్రాజెక్టుల కోసం డబ్బు ఎలాట్ చేయవలసిందిగా అడుగుతే రు. 35 కోట్ల కంటే ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టరు. పేదల నుండి వసూలు చేసిన డబ్బుతో జల్నా చేసిన విషయం వాస్తవమా, కాదా? ఈ విధంగా దుబారా చేసిన మాట వాస్తవమా అని కాగ్ కూడా ప్రశ్నించింది. ఈ విధంగా ఖర్చుచేయడానికి వీలులేదని సీఎజి అభ్యంతరం తెలిపింది. 1994 లో కొత్త కార్లు కొనడానికి వీలులేదని ప్రభుత్వం జీవో యిచ్చింది. తరువాత వీరు 10, 15 మారుతి ఎస్టీమ్ వాహనాలు కొన్నారు. ఆవిధంగా రు. 30 కోట్లనుండి రు. 35 కోట్ల దాకా దుబారా చేశారు. ఇంత డబ్బు దుబారా చేసిన అధికారులపై మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? ఈనాడు మెయిన్ పేపర్లో దీనికి సంబంధించి ఆర్టికల్ కూడా వచ్చింది. ఈవిధంగా పేదల డబ్బుతో రాజదర్బార్ లాగా చేస్తున్నారని వార్తలు వచ్చాయి. 15, 20 రోజుల క్రిందటి వరకు ఈ డబ్బు ఎకౌంట్ ఫర్ కూడా కాలేదు. డిస్ట్రిక్ట్ ఆఫీసర్స్ తమ బ్యాంకులలో జమ వేసుకుంటూ , తమకు కావలసిన విధంగా కార్లు కొంటున్నారు. ఎకౌంట్స్ సెక్షన్కు కూడా కాలేదు. ఇంధన ఖర్చు కోసం ఎకౌంట్స్ డిపార్ట్మెంట్కు వెడితే ఆబ్జెక్షన్ చెప్పిన మాట వాస్తవమా, కాదా? ఈ విధంగా మొత్తం డబ్బు దుబారా చేశారు. దీనిపై మీరు తీసుకునే చర్య ఏమిటి? పేద ప్రజానీకం యొక్క డబ్బును యిప్పటికైనా బ్రెజిల్లో జమ చేస్తున్నారా, లేదా?

ఉ.10.30

ఈ విధంగా అభియోగాలు వచ్చినప్పుడైనా సరే, సరిదిద్దవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద ఉంది. పేద ప్రజలకు చెందిన డబ్బును దుర్వినియోగం చేయబడింది. సంబంధిత అధికారుల మీద తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

డా.జి. విజయరామారావు : స్పీకర్ సార్, గౌరవ సభ్యులు నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా డబ్బులు వృధా చేయబడ్డవా, నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా ఖర్చు చేయబడిందా అని ప్రశ్నలు వేశారు. అయితే ఇక్కడ నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా డబ్బులు ఎక్కడా కూడా దుర్వినియోగం కాలేదు. ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థలో రేషన్ కార్డులు చాలా కాలం నుండి సర్క్యూలేషన్లో ఉన్నాయి. 1997 వ సం .లో ప్రయోగాత్మకంగా కూపన్ విధానాన్ని జంట నగరాల్లో కిరోసిన్ సరఫరా చేసి, లబ్ధిదారులను క్రమబద్ధీకరించేందుకు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఆ విధంగా కిరోసిన్ పంపిణీ చేసిన తరువాత, కిరోసిన్ ఆదా అయినట్లుగా అధికారులు గమనించిన తరువాత 1997 లో ఈ విధానాన్ని జంటనగరాల్లోనే కాకుండా రాష్ట్రంలోని మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లకు, జిల్లా కేంద్రాలకు కూడా వర్తింప చేస్తూ, కూపన్ కార్డుల విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. 2000వ సం .లో కిరోసిన్ కూపన్ల కేసుకు, ఎక్కడయితే కిరోసిన్ సరఫరా చేయబడుతుందో ఆ ప్రాంత లబ్ధిదారులకే కాకుండా, వైట్ కార్డులు సర్క్యూలేషన్లో ఉన్న లబ్ధిదారులందరికీ, బియ్యాన్ని పొందే లబ్ధిదారులందరికీ, కిరోసిన్ లబ్ధిదారులందరికీ కూడా ఈ కూపన్ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దీని వల్ల 32 కోట్ల 66 లక్షల రూ.లు కలెక్షన్ అయింది. అందులో ఖర్చు చేయబడింది 22 కోట్ల 11 లక్షల రూ.లు మిగిలిన 10 కోట్ల 55 లక్షల రూ.లు ఉంది. ఇందులో 7 కోట్ల 55 లక్షల రూ.లను ప్రభుత్వ ఖజానాలో భద్రపరచడమయింది. ఇంకా 3 కోట్ల రూ.లు అటు ఎం .ఆర్.ఓ.ల ఆఫీసుల నుండి కాని, ఇటు జిల్లా కలెక్టరేట్ల నుండి కాని జమ కాలేదు. అది కూడా తక్షణమే జమ చేయాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. ఖర్చు చేయబడిన మొత్తంలో ఎం.ఆర్. రిజిస్టర్ల కంప్యూటరీకరణ కొరకు 36 లక్షల రూ.లు ఖర్చు చేయబడింది. అట్లాగే వాహనాల కొనుగోలు కొరకు 1 కోటి 39 లక్షల రూ.లు ఖర్చు చేయబడింది. 16 జిల్లాల్లో ఈ వాహనాలు కొనుగోలు చేయబడ్డాయి. అవన్నీ ఆయా జిల్లాల కలెక్టర్ల ఆధీనంలో పనిచేయుచున్నవి. అంతేకాకుండా కొంత మొత్తాన్ని miscellaneous expenditure కింద కూడా ఖర్చు చేయబడింది. అయితే ఈ ఖర్చులన్నీ కూడా ఆర్థిక శాఖ పర్మిషన్ తీసుకొని ఖర్చు చేయబడినవే. ఎక్కడ కూడా దుర్వినియోగం అయిన దాఖలాలు కనిపించడం లేదు.

శ్రీ డి. రాజశేఖర్ : అధ్యక్షా, అధికారులు ఇచ్చిన సమాధానాన్నే మంత్రిగారు చెప్తున్నారు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిన దాంట్లో ఒక్కటి కూడా కరెక్టుగా లేదు. నేను క్లియర్ గా అడిగాను, కాగ్ అబ్జెక్షన్ చేసిందా? అదే విధంగా పబ్లిక్ అకౌంట్స్ కమిటీ కూడా అబ్జెక్షన్ చేసిందా? 1994 తరువాత కార్లు కొనడానికి ప్రభుత్వం పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు. ఒక్క హెడ్ ఆఫీసులో పది, పదిహేను మారుతీ ఎస్టీఎం కార్లను కొన్నారు. ప్రభుత్వ పర్మిషన్ లేకుండా కొన్నారు. కూపన్ల ద్వారా వచ్చిన డబ్బుతో ఫ్యాక్స్ మిషన్లు కొనుగోలు కానివ్వండి, కంప్యూటరీకరణ కానివ్వండి దుబారా చేయడం జరిగింది. కూపన్ కు పది రూపాయల చొప్పున రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఎంత వసూలు చేశారు? ఈ విషయంలో కాగ్ అబ్జెక్షన్ చెప్పిన మాట వాస్తవమేనా?

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి (ఖైరతాబాద్) : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మంత్రిగారు కూపన్లను ఒక్కొక్కటి పది రూ.లు చొప్పున అమ్మడం జరిగిందని చెప్పారు. నేను మీ ద్వారా మనవి చేసేదేమిటంటే, పేద, బలహీన వర్గాల ప్రజలకు ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ ద్వారా బియ్యం, కిరోసెన్లు ఇస్తాము. వారందరికీ సబ్సిడీ రేట్లకే ఇస్తాము. నేను మనవి చేసేదేమిటంటే, కూపన్లు ప్రింట్ చేసేందుకు ఎంత రేటుకు సివిల్ సప్లయ్స్ డిపార్టుమెంట్ టెండర్లు పిలిచింది? ఎంత రేటుకు కొన్నారు? ప్రజల దగ్గర నుండి ఎంత డబ్బు వసూలు చేశారు? రెండు రూపాయలకు తయారయ్యే కూపన్లను పది రూ.లకు అమ్మడం జరిగింది. ఇదెక్కడి న్యాయం అధ్యక్షా ? 1999-2000 వ సం.లో ఈ కూపన్ విధానాన్ని మొట్టమొదటగా కిరోసెన్ గురించి ఇంటర్డ్యూస్ చేయడమయిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. తరువాత రేషన్ కార్డులకు కూడా వర్తింప చేయడం జరిగింది. ఆరు జిల్లాల్లో అనేక కోట్ల రూపాయలను ఈ విధంగా వసూలు చేయడం జరిగింది. అయితే ఆ డబ్బు దుర్వినియోగం చేయబడింది. కాగ్, కమీషనర్ భస్వర్ లాల్ ను, శాలినీ మిశ్రాలకు లెటర్స్ వ్రాసిన మాట వాస్తవమేనా? 1994లో కొత్త కార్లను కొనుగోలు చేయవద్దంటూ ప్రభుత్వం జి.ఓ. జారీ చేసిన మాట వాస్తవమేనా? ఆ జి.ఓ. వచ్చిన తరువాత కూడా డిపార్టుమెంట్ లో కార్లను కొన్న మాట వాస్తవమేనా? సుమారు 32 కోట్ల రూ.లు ఖర్చు చేయబడిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ 32 కోట్ల రూపాయలు ఎవరివి? ప్రజలవా, ప్రభుత్వానిదా? పేద ప్రజల దగ్గర నుండి వసూలు చేసిన డబ్బుతో ఫ్యాక్స్ మిషన్లు కార్లు కొనుగోలు చేస్తారా? ఫ్యాక్స్ మిషన్లు కొనడానికా ఆ డబ్బు వసూలు చేసింది? ఇందుకు సంబంధించిన అధికారులను వెంటనే సస్పెండ్ చేయాలి. తప్పులు జరగలేదని మంత్రిగారు అంటున్నారు. రెండు రూ.లకు అమ్మవలసిన కూపన్లను పది రూ.లకు ఎందుకు అమ్మాలి? ఎందుకు మీరు ఆ తప్పుల్ని భుజాన వేసుకుంటారు? ఎప్పుడు జరిగినా తప్పు తప్పే. అట్టడుగు ప్రజల డబ్బుతో ఫ్యాక్స్ మిషన్లు, ఎ.సి. మిషన్లు కొనడం జరిగింది. అదే విధంగా అధికారుల కుటుంబ సభ్యుల కొరకు, వారి పిల్లలను స్కూల్స్ కు తీసుకొని వెళ్లడానికి కార్లను కొనడం జరిగింది. వారి కింది ఆఫీసర్లు తిరగడానికి కార్లను కొనడం జరిగింది. ఇదెక్కడి న్యాయం? కూపన్ల ద్వారా రాష్ట్ర మొత్తం మీద ఎంత వసూలు చేశారు, ఎంత దుర్వినియోగం అయింది, అధికారుల మీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారో మంత్రిగారు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం.ఎ.గౌర (కర్నూలు): సార్, అట్టడుగున, దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన జీవించే ప్రజలకు సంబంధించిన అంశం ఇది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాళ్ల కొనం కొన్ని వందల కోట్ల రూ.లను ఖర్చు పెడుతున్నది. అయితే తిరిగి అటువంటి ప్రజల దగ్గర నుండి డబ్బు వసూలు చేసి మారుతీ ఎస్టీఎం కార్లను కొనడం శోచనీయం . ఆనాటి గవర్నమెంట్ చేసిన తప్పులను ఇప్పుడు ఈ మంత్రిగారు ఎందుకు భుజాన వేసుకుంటున్నారో తెలియడం లేదు. 32 కోట్ల రూ.లు వస్తే, బ్యాంక్ ఖాతాలో ఎంత వేశారు, స్వంత ఖాతాలో ఎంత వేశారు? స్వంత ఖాతాలో డబ్బులు వేసుకున్నారు, ఆ రకంగా ఇష్టం వచ్చినట్లు ఖర్చు పెట్టారు అని అని పేపర్లో వచ్చింది, దేశమంతటా కరపత్రాలు కూడా పంచిపెట్టారు. మరి మంత్రిగారిని సూటిగా అడుగుతున్నాను--ఈ మొత్తం అంతా ఒకే ఖాతాలో జమ అయిందా? ఎన్ని ఖాతాలు ఉన్నాయి? వ్యక్తిగత ఖాతాలు ఏమైనా ఉన్నాయా? వ్యక్తిగత ఖాతాల్లో జమ చేసినట్లయితే, అందుకు బాధ్యులైన వారి మీద చర్యలు తీసుకుంటారా? ఇప్పుడు ఏ చర్యలు తీసుకుంటారు?

శ్రీ డి. సరేంద్ర కుమార్ : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ, కార్లు కొనే విషయంలో కాని, కంప్యూటర్లు కొనే విషయంలో కాని ఎక్కడ కూడా రూల్స్ను వయల్ చేయలేదని చెప్పడం చాలా హాస్యాస్పదం . జిల్లా స్థాయిలో కూపస్ ద్వారా వసూలు చేసిన డబ్బును జమ చేయవలసిన ఖాతాలో జమ చేయకుండా జిల్లా స్థాయిలోని యంత్రాంగం సెవరేట్ అకౌంట్స్ మేయిన్టేయిన్ చేసి, ఆ డబ్బుల్ని అందులో వేసుకున్నట్లుగా మనం పేపర్లో చూశాం . మంత్రిగారు కూడా చెప్పారు. ఈ కూపస్ ద్వారా 32 కోట్ల రూ.లు రాష్ట్రమంతటా వసూలు అయితే, అందులో 22 కోట్ల రూ.లను కార్ల కొనుగోలుకు కానివ్వండి, కంప్యూటర్ల కొనుగోలుకు కానివ్వండి ఖర్చు చేయడం జరిగిందని చెప్పారు. ఆ విధంగా కార్లను కొనుగోలు చేయడమే కాకుండా, జిల్లా స్థాయిలో ఉన్న అధికారులు కొన్ని కార్లను హైర్ కు తీసుకున్నట్లుగా కూడా పేపర్లో వచ్చింది.

ఉ.10.40

32 కోట్లు వసూలు చేసిన దానిలో కూపస్ను ముద్రించడానికి ఖర్చు చేసిన మొత్తం ఎంత? రెండవది, ఈ కొత్త కార్లు కొనడం మీద ప్రభుత్వ స్థాయిలో బ్యాన్ ఉంది. మంత్రి గారు చెబుతున్నారు, ఆర్థిక శాఖ పర్మిషను తీసుకున్నారా? ఏ ఉత్తర్వుల ద్వారా ఆర్థిక శాఖ పర్మిషను ఇచ్చిందో తెలియజేయాలి. గౌరవ సభ్యులు అందరు చెప్పినట్లు, ఈ డబ్బు పేద ప్రజలకు సంబంధించింది. వాస్తవంగా వారి కిచ్చే కూపస్కు ఎంత ఖర్చు అవుతుందో అదే ధరకు భవిష్యత్తులో ప్రభుత్వం ఇస్తుందా?

డా. జి. విజయ రామారావు : స్పీకర్ సర్. ఇందులో కూపస్ను ప్రింటింగుకు ఖర్చు అయిన డబ్బు రూ.9 కోట్ల 19 లక్షలు. రూ.32 కోట్ల 66 లక్షలు కలెక్షను కాగా అందులో రూ.9 కోట్ల 19 లక్షలు ఖర్చు అయింది. అయితే ఇందులో కార్ల కొనుగోలుకు, కంప్యూటర్స్ కొనుగోలుకు, ఇతర ఎక్స్ పెండిచర్స్ లిస్టు నా వద్ద ఉంది. చాలా అయిబెమ్ము ఉన్నాయి. **Letters written by the C.M. to the beneficiaries of ration cards and Deepam.** ముఖ్యమంత్రి గారి కార్యాలయం నుంచి రేషను కార్డు లబ్ధిదారులకు ఉత్తరాలు రాసిన సందర్భంగా ఖర్చు అయినట్లు ఒక హెడ్డింగు. అట్లాగే డి.ఎన్.ఓ. ఆఫీసులో కంప్యూటరైజేషన్ , కలెక్షరు ఆఫీసులో రేషనింగుకి సంబంధించిన వివరాలను భద్రపరచేందుకు కంప్యూటరైజ్ చేసిన సందర్భంగా, తర్వాత **Printing of draft pension coupons , printing of AAY cards, MS operation pamphlets, publicity material for Gruha Mithra scheme, celebration of legal meteorological day, celebration of world consumer aid day, national consumer day, modernisation of CCS Office, construction of State Commission building, funds released to district consumer forum building, construction/renovation of DSO building.** అయితే ఈ ఖర్చు లకు కంప్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ గారు ఇవన్నీ పరిశీలించి దీనిపైన అబ్జెక్షన్ చేశారు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు వేసిన ప్రశ్నలకు వారు జవాబు చెబుతున్నారు. మీకేమన్నా అభ్యంతరాలుంటే వేరే రూపంలో రండి. మంత్రి గారు జవాబు చెప్పాలి కదా. కూర్చోండి .

శ్రీ దేవిసేని రాజశేఖర్ : మనం ఈ డబ్బు వసూలు చేసింది పేదల వద్ద. రెక్కాడితే గాని డొక్కాడని పేద ప్రజల వద్ద రెండు రూపాయలకు బదులు పది రూపాయల చొప్పున వసూలు చేశారు. రూ. 32 కోట్లు వసూలు చేసి, రూ.9 కోట్లు ఖర్చు చేశారు. మీరు చెప్పే సమాధానం ఎట్లా వుంది? ఫ్యాక్టు మీద, సి.ఎం. ఆఫీసు నుండి లెటర్లు రాయడానికి - ఇదా వాళ్ల డబ్బుతో మనం చేయాల్సింది? మేము అడిగేది, ఎవరు ఖర్చు చేశారో, పూర్తిగా ఎంక్వయిరీ చేసి, ఆ ఖర్చు చేసిన వాళ్లను సస్పెండ్ చేయాలని. ఇది ప్రజల డబ్బు.

శ్రీ పి. జనార్దన రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇది చాలా సీరియస్ ఇష్యూ. ఎందుకంటే, పేద ప్రజలకు బియ్యం సబ్సిడీ ఇస్తున్నారు. కిరోసీన్ సబ్సిడీ ఇస్తున్నారు. రెండు రూపాయలకు కూపన్ ఖర్చు అయితే వాటిని కూడా ఫ్రీగా ఇవ్వాలి. రెండు రూపాయలకు ప్రింటు చేసి, పది రూపాయలకు అమ్మడానికి అప్పుడు సి.ఎం. గారు పర్మిషను ఇచ్చారా? మినిస్టరు గారిని అడుగుతున్నాను. లేక అప్పుడున్న మినిస్టరు గారు పర్మిషను ఇచ్చారా? రెండు రూపాయలది పది రూపాయలకు అమ్మి రూ.32 కోట్లలో రూ.9 కోట్లు ప్రింటింగ్ అయితే సమారు రూ.22 కోట్లు లాభమా దీని మీద? రూ.22 కోట్లు లాభం వస్తే, ఫ్యాక్చు మిషన్లు, కలెక్టరు, కమిషనరు, డిఎస్ఓ ఆఫీసులలో కంప్యూటర్లు పెట్టడం మరీ అన్యాయం. దీనికి బాధ్యులైన అధికారులపై చర్య తీసుకోవాలి. ఒకసక్క గవర్నమెంటు కార్లు కొనవద్దని బ్యాన్ పెడితే, కార్లు ఎందుకు కొనవలసి వచ్చింది? ఈ ఫైలు ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటుకి అసలు సర్క్యూలేట్ కాలేదు. మంత్రి గారి నుంచి ఇప్పుడు లెటర్ వస్తే వాళ్లు అలా చెబుతూ ఉండొచ్చు. ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటుకి పోలేదు. దీనిలో చాలా అవకతవక లున్నాయి. పెద్ద కుంభకోణం ఉంది. పేద వాళ్ల డబ్బు లగ్జరీకి వాడటం జరిగింది. నేను మనవి చేసేది, ఎవరైతే ఇందులో బాధ్యులు ఉన్నారో ఆ అధికారులను సస్పెండు చేస్తారా లేదా? సస్పెండు చేయరూ - ఇక మీ ఇష్టం.

శ్రీ ఎం.ఎ. గృహార్ : సమస్య పేదవాళ్లకు సంబంధించింది. రెండు పూటలా అన్నం తినని రిక్షా కార్మికులు, వీధుల్లో పని చేసే వాళ్లు. అటువంటి వారి నుంచి రూ.10 వసూలు చేశారు. మాజీ మంత్రి గారు రెండు రూపాయలంటున్నా రిక్కడ నుంచి. కాని రూ.10 వసూలు చేశారు. డబ్బులు వచ్చాయి. డబ్బు మిగిలితే ఏమి చేయాలో ప్రభుత్వానికి రాసి, ప్రభుత్వ అనుమతి తీసుకోవాలి. అట్లా కాకుండా వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు ఖర్చు చేశారు. అధికారులు నియమాలు ఉల్లంఘించారు. పేద వాళ్లకు అన్యాయం చేశారు. ఇవన్నీ గవర్నమెంటుకి అవసరమైనవైతే ఖర్చు చేయవచ్చు. చట్ట విరుద్ధంగా పేదల మీద చేసిన ఖర్చు ఇది. అందువల్ల చర్య తీసుకోవాలి. తీసుకోవడం ద్వారా ఒక సందేశం పోతుంది. ఇట్లా చేస్తే గాని ఎకౌంటబిలిటీ ఉండదు. లేకపోతే మంత్రి గారు సర్టిఫై చేస్తే, ఎవరో చేసిన పాపం ఎందుకు నెత్తి మీద వేసుకుంటారు? స్పష్టంగా ఉంది. ఎంక్వయిరీ వేయండి.

శ్రీ సి. సర్పిరెడ్డి (మక్తల్): అధ్యక్షా, స్పష్టంగా పేదలను దగా చేసినట్లు కనబడుతోంది. అసలుకి నాలుగైదింతలు వసూలు చేసి, తమ యొక్క నిలాసాలకు ఖర్చు చేయడం ఎంతవరకూ న్యాయం? ఆ మినిస్టరు పైన, స్టాఫ్ పైన దుర్వినియోగ వరచిన వారి మీద తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందా?

శ్రీ చాడ వెంకట రెడ్డి (ఇందుర్తి): మంత్రి గారి సమాధానం విన్నాక ఆవేదన, బాధ కలుగుతున్నాయి. ఎందుకంటే పేద వాళ్ల డబ్బు. ఎస్సి, ఎస్టి, బిసి, ఇతర వెనుకబడిన బడుగు బలహీన వర్గాలు, దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్న వారి డబ్బు. రూ.32 కోట్లలో రూ.10 కోట్లు ఖర్చు అయితే రూ.22 కోట్లు నిలాసాలకు ఖర్చు చేయడానికి ఇది వాళ్ల జాగీరా? స్వంత ఎస్టేటా? ఎందుకింత దుర్వినియోగం చేశారు? దీనిని సమగ్రంగా పరిశీలించి, ఇంకోసారి ఇలా జరగకుండా, ప్రజల సొమ్ము ఇలా దుబారా కాకుండా చూడాలి. ఏసి కార్ల వంటి వాటికి ఖర్చు చేయడం వంటి వాటిపై సమగ్రమైన దర్యాప్తు చేసి, భవిష్యత్తులో ఇటువంటివి జరగకుండా చూడాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రి గారూ, దీనిపైన ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారా? Do you want him to take any other action?

డా. జి. విజయ రామారావు : ఎప్పుడైతే ఈ కార్యక్రమం మొదలు పెట్టారో అప్పుడు, 1997లో ఈ కూపన్ ధర ఒక రూపాయి ఉండేది. తర్వాత దానిని రూ.2 చేశారు. 2000వ సంవత్సరంలో కూపన్ రేటు రూ.5 కు పెంచడం జరిగింది. ఆనాడు మంత్రి గారి అంగీకారంతోనే పెంచడం జరిగింది. అయితే ఈ ఖర్చుకు ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటు అప్రూవల్ కూడా ఉంది. అప్రూవల్ లెటర్ UO No.13098/A/650/A1/BG/04, dated 5-7-2004. తర్వాత ఇందులో కొంత దుర్వినియోగం అయినట్లు కంప్లైర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ పాయింట్ వుల్ చేశారు.

ఉ.10.50

కమీషనర్‌గారికి ఇందులో వివరాలు ఇవ్వాలని అడిగాము . అయితే డైరెక్టర్ ఆఫ్ లోకల్ ఫండ్ ఆడిట్‌వారితో ఆడిట్ చేయించి ఇందులో దోషులైన వారిని బహిష్కరణ చేసిన తరువాత శాఖాపరంగా తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటామని మీద్యారా సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను .

శ్రీ దేవినేని రాజశేఖర్ : అధ్యక్షా, కాగ్ అబ్జక్షన్ చేసింది, డి ఐ జి అబ్జక్షన్ చేశారు ఆ రిపోర్టులో క్లియర్ గా మీ దగ్గర వుంది . కాబట్టి సీనియర్ ఆఫీసర్ తో ఎంక్వయిరీ చేయించమనండి . ఇది పేదప్రజల డబ్బు . ప్రభుత్వధనం కూడా కాదు .

శ్రీ జి విజయరామారావు : గౌరవసభ్యులు డిమాండ్ చేసినట్లు సీనియర్ అధికారితో ఎంక్వయిరీ చేయించి, సంబంధిత అధికారులపై చర్య తీసుకుంటాము .

శ్రీ పి జనార్ధన రెడ్డి : అధ్యక్షా, నేను మీ ద్వారా మనవి చేసేది ఏమిటంటే, కాగ్ రిపోర్టు లో తప్పు పట్టారు . డి ఐ జి తప్పు పట్టారు . మంత్రిగారు ఎవరితో ఎంక్వయిరీ చేయించినా ఇంతకంటే ఎక్కువ కాదు . ఫైల్ మీ టేబుల్ మీద పెట్టమనండి . మీరు ఫ్లోర్ లీడర్స్ అంతా చూసిన తరువాత చర్య తీసుకోండి . ఇది సీరియస్ ఇన్క్వైరీ, ఆ ఫైల్ మీ టేబుల్ మీద పెట్టమనండి . ఇది రు 32 వేల కోట్లు ఇందులో ఉంది . టాటా, బిర్లాలు కూడా చేయలేని వ్యాపారం గత ప్రభుత్వం చేసింది . పేదప్రజల పొట్టలు కొట్టారు . వారిని వెంటనే సస్పెండ్ చేయాలి . రిక్షాతోక్కెవాళ్లు, కూలినాలి చేసుకునే వాళ్లు, రు 2 కూపన్ రు 10 లకు అమ్మడం అంటే ఎక్కడి న్యాయం సార్, జన్మభూమికి, దీపం కొరకు కార్యక్రమాలు అన్నారు .

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు డిమాండ్ చేశారు . మంత్రిగారు జవాబు చెబుతున్నారు .

శ్రీ జి విజయ రామారావు : అధ్యక్షా, సభ్యుల కోరిక మేరకు, మీరు ఆదేశించిన వివరాలు అన్నీ మీ ముందు ఉంచడానికి మాకు అభ్యంతరం లేదు .

శ్రీ కె రోశయ్య సభ్యులు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాలు దృష్టిలో పెట్టుకుని, కాగ్ కామెంట్స్ ను బేస్ చేసుకుని ఎక్కడ తప్పు జరిగింది, ఎవరు చేశారనేది చూడాలి . మంత్రిగారు స్పష్టమైన హామీ ఇచ్చారు . దీనిపై లోతుగా చూచి తప్పులు జరిగితే ఎవరు బాధ్యులు, ఏ రకంగా చర్యలు తీసుకోవాలి ఆ రకంగా తీసుకుంటామని మంత్రిగారు చెప్పారు కాబట్టి దీనిని వారికే వదిలిపెడితే బాగుంటుందని నా సూచన .

మిస్టర్ స్పీకర్ : సీనియర్ ఆఫీసర్ తో ఎంక్వయిరీ చేయిస్తామని అన్నారు జనార్ధన రెడ్డిగారూ, కూర్చోండి .

శ్రీ పి జనార్ధన రెడ్డి : ఇది సీరియస్ ఇన్క్వైరీ సార్ . గత ప్రభుత్వంలో జరిగింది . మంత్రిగారు ఫైల్ మీ టేబుల్ మీద పెట్టడానికి స్థింగా వున్నారు . అలా కాకుండా సీనియర్ అధికారితో ఎంక్వయిరీ అంటే చాలా సమయం వృధా అవుతుంది . డిస్పార్ట్ మెంట్ ఎంక్వయిరీ చేస్తామని అంటే వారి ఇష్టం . ఈ విధంగా ప్రొలాంగ్ చేస్తామని వారు అంటే వారి ఇష్టం .

MR. SPEAKER: The Minister will get the matter enquired into by a senior officer and bring it to my notice.

సకరేకల్ పట్టణంలో పాఠశాల భవన నిర్మాణం

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న నెం . 190-బి (81 - ఇ)

సర్వశ్రీ నోముల నర్సింహయ్య, జూలకంటిరరగారెడ్డి, కె లక్ష్మణమూర్తి(నాగూరు), తమ్మినేని వీరభద్రం(ఖమ్మం), పాటూరు రామయ్య(గిద్దలూరు), మస్కు నరసింహ(ఇబ్రహీంపట్నం), ఎం అబ్దుల్ గఫూర్, కట్టా వెంకట నరసయ్య(మధిర), సున్నం రాజయ్య (భద్రాచలం)- గౌరవనీయులైన పాఠశాల విద్యాశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింద సమాచారం తెలియజేస్తారా :

- అ) పాఠశాల కోసం తగిన వసతి లేనందున నల్గొండ జిల్లా సకరేకల్ పట్టణంలో బాలుర జిల్లా పరిషత్ విద్యార్థుల ఇబ్బందుల గురించి ప్రభుత్వానికి తెలుసా?
- ఆ) అయితే, బాలుర కోసం అభ్యాస వాతావరణాన్ని మెరుగుపరచడానికి నల్గొండ జిల్లా సకరేకల్ పట్టణంలోని ఎర్రగుంట ప్రభుత్వ భూమిలో పాఠశాలకు స్వంతభవనాన్ని నిర్మించడానికి నిర్దిష్ట కాలవ్యవధి చర్యను చేపడతారా ? దాని వివరాలేమిటి ?

పాఠశాల విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీమతి నేదురుమల్లి రాజ్యలక్ష్మి):

- అ) లేదండీ . సకరేకల్లో ప్రస్తుతమున్న జిల్లా పరిషత్తు హైస్కూలు భవనం బాగా విశాలంగా ఉన్నది .
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు .

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య : అధ్యక్షా, నేను స్ట్రైట్ క్వశ్చన్ అడుగుతున్నాను . మినిస్టరుగారు చెప్పిన సమాధానం కొద్దిగా ఇబ్బందికరంగా ఉంది . వారంటే నాకు అపారమైన గౌరవం . సకరేకల్ హెడ్ క్వార్టర్లకు సంబంధించిన హైస్కూలు . పూర్తిగా మా పార్టీ ఆఫీసు వక్కనే ఉంది . విశాలంగా ఉందంటే నేనేమీ చెప్పలేను . పట్టినవాడు పరిగె అంటే లేదు లేదు జెల్ల అన్నట్లుగా ఉంది వారి అధికారులు చెప్పిన సమాధానం చూస్తే, ఇది ఎట్లా కరక్టు అధ్యక్షా . పెద్దలు చంద్రబాబు నాయుడుగారు సభలో లేరు గానీ వారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి సకరేకల్ వచ్చి ఇది కొద్దిగా ఉంది, బాలికలు సుమారు 400 మంది, బాలురు 600 మంది మొత్తం 1000 మందికి సరిపోదు . వక్కనే ఉన్న కుంట ఈ నిముషంలో ఇస్తామని 98 లో ప్రకటించి వచ్చారు . ఎర్రగుంటలో బాలుర పాఠశాల కట్టించి ఇస్తామని అన్నారు . 98 లో ఇట్లా అన్నారు . అట్లాగ అక్కడ నుండి ఆయన ఇక్కడకు వచ్చారు . మీరు విశాలంగా ఉందని అంటే ఎట్లా ? పెద్దలు ముఖ్యమంత్రిగారు త్వరలో నల్గొండ జిల్లాకు వచ్చే పరిస్థితి ఉంది . ఆ రాక సందర్భంగా అధికారులకు చాలా మందికి చెప్పి పెట్టాము . మరొకసారి మీ అధికారులను ఆదేశించండి . ప్రభుత్వస్థలం ఉంది, డిపిఇసి వారు డబ్బులు ఇస్తామని ఓరల్ గా కమిట్ అయ్యారు . అక్కడ విద్యార్థులు, విద్యార్థినులకు చాలా కష్టంగా ఉంది . ఎకామడేషన్ లేదు . దయచేసి నాలుగు గదులు మంజూరు చేస్తే గ్రామపంచాయతీకి సంబంధించి సుమారు రెండు గుంటల స్థలాన్ని ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకుకు జడపి అనుమతితో తీసుకున్నారు, ఈ రోజు ప్రజలు

అక్కడ మంచినీరు త్రాగగలుగుతున్నారు . రెనిన్యూ స్థలం ఉందని, దానికి రైతుబజారు పెట్టమని లెటరు పెట్టాను . అటువైపు నుండి డ్రైవ్ చేయమని, ఆదేశించాలని మంత్రిగారిని తమరిద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను .

శ్రీమతి నేదురుమల్లి రాజ్యలక్ష్మి : అధ్యక్షా, ప్రశ్న స్పష్టంగా ఉంది . నల్గొండ జిల్లాలోని సకిరేకల్ పట్టణంలో బాలుర జడ్పి హైస్కూలుకు సరైన వసతి సదుపాయాలు లేక విద్యార్థులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలు అన్నారు . బాలికల విషయం రాలేదు . సకిరేకల్ జడ్పి బాలుర పాఠశాల విద్యార్థులకు తగిన వసతి సౌకర్యం ఉందని నేను చెప్పడం జరిగింది . ఈ పాఠశాలలో 15 తరగతి గదులతో పాటు కార్యాలయ సిబ్బంది, సైన్స్ ల్యాబ్, వృత్తివిద్య కోసం, సమావేశం నిమిత్తం ప్రత్యేక గదులు ఉన్నాయి . ఈ పాఠశాల మొత్తం 787 విద్యార్థులు, 6 మంది వృత్తివిద్య టీచర్లతో పాటు 24 మంది ఉపాధ్యాయులు ఉన్నారు . బాలుర పాఠశాలను పక్కనే వున్న బాలికలకు కేటాయించాలనీ, ఎర్రగుంటలో కొత్తగా పాఠశాలను నిర్మించి అందులో బాలురని ఆ పాఠశాలకు తరలించాలని సకిరేకల్ జడ్పి బాలికల పాఠశాల విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు కోరడం జరిగింది . బాలుర పాఠశాలను ఎర్రగుంటకు తరలించడంపై, దానికి ఎర్రగుంటలో స్థలాన్ని కేటాయించడంపై ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకోలేదు . సకిరేకల్ బాలుర పాఠశాల పక్కనే ఉన్న బాలికల పాఠశాలను కొత్తగా అప్గ్రేడ్ చేయడం జరిగింది . అందువలన పాఠశాలలో తగిన వసతి లేనందున విద్యార్థినులకు అసౌకర్యం ఉన్నమాట వాస్తవం . ఎర్రగుంటలో ప్రభుత్వస్థలాన్ని ఇంతవరకు కేటాయించకపోవడం వలన బాలుర పాఠశాలను ఎర్రగుంటకు తరలించే ప్రతిపాదన ఏదీ రూపుదిద్దుకోలేదు . బాలుర పాఠశాల వేరు, బాలికల పాఠశాల వేరు . 4 రూములు నిర్మించడం అనేది గౌరవసభ్యులు సర్పింహాయ్యగారు అడగడం జరిగింది . దానిని తప్పకుండా పరిశీలించి ప్రభుత్వం స్థలం సేకరించిన తరువాత కనస్ట్రక్షన్ మొదలుపెడతాము .

మిస్టర్ స్పీకర్ : చాలా వివరంగా జవాబు చెప్పారు .

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్య : మంత్రిగారు వివరంగా సమాధానం చెప్పినందుకు వారికి ధన్యవాదాలు . అధ్యక్షా, మేడం మరి ఎల్ఎల్బి అవునో కాదో నాకు తెలియదు గానీ లీగాలిటీ లాజిక్ ఉంది . నేను అనేది బాలుర పాఠశాల చాలా కన్జెస్టివ్ గా ఉంది స్థలం లేదని వారు చెప్పిన మాట వాస్తవం . స్థలం లేదు . విద్యార్థులు కనీసం సెక్షన్ వారీ ఉండడం వలన చెట్లక్రింద కూర్చోడానికి చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది .

ఉ.11.00

వీరిని తరలించడం వల్ల మాత్రమే బాలికలకు అకామడేషన్ సరిపోతుంది. బాలికలకు సంబంధించి, సుమారుగా 400 నుంచి 500 మంది వరకూ బాలికల పాఠశాలలో కూడా వున్నారు. బాలికలను దీంట్లో కలపడానికి నేను సిద్ధంగా లేను. బాలురకు సంబంధించే నేను స్పెసిఫిక్ గా మాట్లాడుతున్నాను. తల్లిదండ్రులు కోరలేదు. అప్పుడు వున్న ముఖ్యమంత్రి గారు సక్రేకల్ వచ్చిన సందర్భంగా, వారే ప్రకటించారు. ముఖ్యమంత్రి స్థానం నుంచి ఏ మాట చెప్పినా అది ఆదేశం అవుతుంది, ఒక ఉత్తర్వు అవుతుంది. అవన్నీ గాలికి కొట్టుకుపోయాయి. ప్రభుత్వం అంటే కంటిన్యూవస్ ప్రాసెస్. దయచేసి అటువైపు నుంచి చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి ఎన్.రాజ్యలక్ష్మి : అధ్యక్షా, తప్పకుండా ఈ విషయాన్ని పరిశీలిస్తాను. బాలురకు సరియైన సౌకర్యం లేకపోతే వారికి కావలసిన స్థల నిర్ణయం చేసిన తరువాత కావలసిన రూమ్స్ కట్టడం ప్రారంభిస్తాము.

MR. SPEAKER: All the papers included in the agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

సభా సమక్షములో ఉంచిన పత్రములు

1. A copy in each of the 1st, 2nd and 3rd Annual Reports of the Eastern Power Distribution Company of Andhra Pradesh Limited, Visakhapatnam for the years 2000-2001, 2001-2002 and 2002-2003 respectively, in compliance with Sections 617 and 619-A of the Companies Act, 1956, and
2. A copy in each of the 1st, 2nd and 3rd Annual Reports of the Southern Power Distribution Company of Andhra Pradesh Limited, Tirupathi for the years 2002-2001, 2001-2002 and 2002-2003 respectively, in compliance with Sections 617 and 619(A) and 619(B) of the Companies Act, 1956.

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య : సర్, నాకు సరియైన సమాధానం రాలేదు ..

MR.SPEAKER: The issue is closed. We are running late. Now we are in Zero Hour.

జీరో అవర్

శ్రీ కె.హరీశ్వర రెడ్డి : అధ్యక్షా, మనం ప్రతి రోజూ ఉదయం లేవగానే పేపర్ చూస్తే, యాక్సిడెంట్స్ వార్తలు కాని, రైతు ఆత్మహత్యల వార్తలు కాని తప్పకుండా కనిపిస్తాయి. రైతు ఆత్మహత్యలు ప్రతిరోజూ కంటిన్యూ అవుతున్నాయి. ఈ దేశంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి అన్నదాతగా మంచి పేరు వుంది. దురదృష్టవశాత్తు 4 సంవత్సరాల నుంచి కరువు తాండవిస్తూ వుంటే, రైతుల యొక్క ఆత్మహత్యలు ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ఈ రోజు ప్రభుత్వం కాని, ప్రతిపక్షాలు కాని, అందరమూ చాలా సీరియస్ గా ఈ విషయమై ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది.

మన ముఖ్యమంత్రి గారు ముఖ్యమంత్రి కాగానే రైతులకు సహాయం ప్రకటించారు. ఆన్ లైన్ ప్రకటించారు. ఇంకా అనేకమైన చర్యలు తీసుకున్నారు. కాని ఆత్మహత్యలు మాత్రం తగ్గడం లేదు. వీటిని ఏ విధంగా తగ్గించాలనేది అన్ని పక్షాల వారూ ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. ఎందుకంటే, మనం బురద చల్లకునే బదులు అందరం కలిసి కూర్చుని రైతుల ఆత్మహత్యలను తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

ఈ రోజు అధికారుల లోపాల వల్ల కూడా రైతుల ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్నాయి. ఎవరికైనా ఇబ్బంది వుంటే, బాధ్యత కలిగిన జిల్లా కలెక్టర్ వద్దకు వెళ్లండని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన మాట వాస్తవం. కాని అధికారులు ఆ విధంగా బాధ్యతాయుతంగా ప్రవర్తిస్తే కొంతవరకూ ఆత్మహత్యలు తగ్గడానికి ఆకాశం వుంది. భూమి కోసం ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్నాయి. రైతులకు ప్రభుత్వం మారబోరియం తీసుకొచ్చింది. మారబోరియం తీసుకొచ్చిన తరువాత వారు రైతులను తీసుకువెళ్లి బాగా కొట్టడం జరుగుతోంది. ఈ విషయాన్ని మనం సీరియస్ గా తీసుకుని కఠినంగా వ్యవహరించకపోతే రైతుల ఆత్మహత్యలు రోజు రోజుకీ పెరిగిపోతాయి. మీరు డి.ఎస్.పి., ఆర్.డి.ఓ., అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ లతో కూడిన ఒక కమిటీని వేసారు. అయితే ఆ కమిటీ ఎప్పుడూ మీటింగ్ పెట్టడం లేదు, సరిగ్గా ఎంక్వైరీ చేయడం లేదు. ప్రతి రోజూ 12 నుంచి 15 వరకూ రైతుల ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్నాయి. అయితే మీ దగ్గర వున్న సమాచారం తప్పుగా వుంది. పేపర్లలో 12 నుంచి 15 మంది రైతుల ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్నాయని గ్రామాల వారీగా పేపర్లలో ఇస్తున్నారు కాని ప్రభుత్వం ప్రకటిస్తున్న సంఖ్య చాలా తక్కువగా వుంది.

మరి దీని మీద ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటోంది ? ఈ విషయం మీద ప్రభుత్వం కఠినంగా వ్యవహరించి సరియైన చర్యలు తీసుకోకపోతే మనకు చెడ్డ పేరు వస్తుంది. కరువు పెరిగిపోతోంది కనుక అప్పుల బాధలు పెరిగిపోతున్నాయి. దీనికి మంచి సొల్యూషన్ కనుగొనాలి. భూమి కోసం ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న దళితుల గురించి ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేయాలి. పార్టీలకు

అతీతంగా అన్ని పక్షాల వారం కలసి చర్చించి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి, ప్రభుత్వం కూడా రైతులలో ఆత్మస్థైర్యం పెంపొంది విధంగా, వారిలో నమ్మకం కలిగే విధంగా నిర్దిష్టమైన చర్యలను తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.ఎస్.రెడ్యానాయక్ : అధ్యక్షా, ఈ విషయం నోట్ చేసుకున్నాను.

శ్రీ ఎం.ఎ.గృహార్ : అధ్యక్షా, ఇది వైద్య, ఆరోగ్య శాఖకు సంబంధించింది. వైద్య ఆరోగ్య శాఖలో, చాలా ఆసుపత్రులలో రెగ్యులర్ పోస్ట్లు ఖాళీగా వున్న పరిస్థితులలో ప్రజల నుంచి చాలా డిమాండ్ వచ్చి, పేషెంట్స్ యొక్క ఆరోగ్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఏ రెగ్యులర్ పోస్ట్లైతే 2001 నుంచి ఖాళీగా వున్నాయో, అటువంటి చోట్ల డి.ఎస్.సి. ద్వారా మెరిటోరియస్ క్యాండిడేట్స్ను ఎంపిక చేసారు. వారికి ఎంప్లాయ్మెంట్ దొరికిందనే ఉద్దేశ్యంతో వారి దగ్గర వుండే ఎంప్లాయ్మెంట్ కార్డలను కూడా తీసివేసారు. ఆ రకంగా సుమారు 10,000 మంది ఎంప్లాయిస్ వున్నారు. ఎ.ఎన్.ఎ., ల్యాబ్ టెక్నిషియన్ వంటి రకరకాలైన క్యాటగిరీల ఎంప్లాయిస్ పనిచేస్తున్నారు. 4 సంవత్సరాల నుంచి వారు రెగ్యులర్గా ఉద్యోగం చేస్తున్నారు. రెగ్యులర్ ఎంప్లాయిస్కు ఇచ్చే వేతనాలనే వారికి ఇస్తున్నారు. అయితే వారికి రెగ్యులర్గా బడ్జెట్ రావడం లేదు. 6 మాసాల నుంచి జీతాలు లేవు, టి.ఎ.లు లేవు.

ఆ రకంగా వారందరూ ప్రభుత్వం చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. కొత్తగా ప్రభుత్వం యూజర్ ఛార్జెస్ను రద్దు చేసిన తరువాత కొన్ని ఆసుపత్రులలో వారి సర్వీసులను డిజ్-ఎంగేజ్ చేస్తున్నారు. ఉదాహరణకు వరంగల్ జిల్లాలోనూ, కృష్ణా జిల్లాలోనూ మీ సర్వీసెస్ అవసరం లేదని చెప్పి వారిని డిజ్-ఎంగేజ్ చేసేసారు. వారికి దిక్కుతోచని పరిస్థితి వుంది. ఆ రోజు డి.ఎస్.సి. ద్వారా మెరిటోరియస్ క్యాండిడేట్స్ను తీసుకున్నారు. వారికి జీతాలు సరిగా రాక వస్తులు వుంటున్నారు. వారి సర్వీసెస్ను రెగ్యులరైజ్ చేయమని వారు అడుగుతున్నారు. వారి విషయంలో ప్రభుత్వ వైఖరి ఏమిటి? మా డిమాండ్ ఏమిటంటే, వారు డి.ఎస్.సి. ద్వారా వచ్చిన, ఎంప్లాయ్మెంట్ ఎక్స్చేంజెస్ ద్వారా వచ్చిన మెరిటోరియస్ క్యాండిడేట్స్ కాబట్టి, వారు వేతనాలు లేకుండా ప్రస్తుతం పనిచేస్తున్నారు కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించాలి, వారి సమస్యలను గురించి ఆలోచించాలి.

ఈ స్టాఫ్ కనుక లేకపోతే, మనం ఎపిడమిక్స్ను కంట్రోల్ చేయలేము. విష జ్వరాలను కంట్రోల్ చేయలేము. కాంట్రాక్ట్ డాక్టర్లు వున్నారు, క్రింది స్టాయి ల్యాబ్ టెక్నిషియన్స్ వున్నారు. దయచేసి వారినందరినీ రెగ్యులరైజ్ చేయండి. 6 మాసాల నుంచి జీతాలు లేక వారు అల్లాడిపోతున్నారు, మీ చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. వారికి వేతనాలను ఇవ్వండి, వారికి ఇవ్వవలసిన బకాయిలను ఇచ్చి, వారిని రెగ్యులర్ చేయండిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.రోజయ్య : గౌరవనీయులైన గృహార్ గారు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను, తగు చర్యలు తీసుకుని మీకు తెలియపరుస్తాను.

శ్రీ పి.వెంకటేశ్వర్లు (బూర్గంపహాడ్): అధ్యక్షా, ఇది ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థలో పనిచేస్తున్న కాజువల్ కండక్టర్స్కు సంబంధించిన సమస్య. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థలో కాజువల్ కండక్టర్స్ 1998 సంవత్సరం నుంచి పనిచేస్తున్నారు. కాని వారిని ఈ రోజు వరకూ పర్మనెంట్ చేయని పరిస్థితి వుంది. వారిని ప్రతి సంవత్సరమూ ఏప్రిల్, మే, జూన్ వరకూ పనిచేయించుకుని, ఆ తరువాత అన్సీజన్ అనే పేరుతో విధులను నిలుపుదల చేస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితి ఖమ్మం జిల్లాలో మధిర, మణుగూరు, భద్రాచలం, సత్తుపల్లి, కొత్తగూడెం డిపోలలోనూ, రాష్ట్రంలో వుండే ఇంకా అనేక ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ డిపోలలోనూ వుంది.

గతంలో కూడా ప్రభుత్వాన్ని కాజువల్ కండక్టర్స్గా వున్న తమ సర్వీసులను పర్మనెంట్ చేయమని కోరినా, వారిని పర్మనెంట్ చేయలేదు. గత 6 సంవత్సరాలుగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థలో పనిచేస్తున్న కాజువల్ కండక్టర్స్ అనేక ఆర్థిక

ఇబ్బందులతో సతమతమవుతున్నారు. ఇప్పుడు వచ్చిన కొత్త ప్రభుత్వం వారి సర్వీసులను పర్మనెంట్ చేయమని కోరుతున్నారు. సి.పి.ఐ. పార్టీ తరపున వారి సర్వీసులను పర్మనెంట్ చేయమని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.రామ్మోహన రావు : సర్, నోట్ చేసుకున్నాను, రిప్లయ్ తరువాత పంపిస్తాను.

ఉ.11.10

శ్రీమతి బి. శారా రాణి(పర్కాల): అధ్యక్షా, మొదటగా నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. మొన్న ఆదివారం రాత్రి, పరకాల నియోజకవర్గంలోరాయపర్తి గ్రామంలో సంజీవరెడ్డి అనే రైతుపై దారుణంగా హత్యా ప్రయత్నం జరిగింది. మూడు సంవత్సరాల నుండి పత్తి పంట వేసుకున్నవారు గత ప్రభుత్వ నిర్వాకం వల్ల రైతులందరూ నష్టపోయిన సంగతి అందరికీ తెలిసినదే. మూడు సంవత్సరాల నుండి పత్తి పంట సరిగ్గాలేక గిట్టుబటు ధర లేక అప్పులపాలయ్యాడు. అతని అప్పు రు.2.80 లక్షలయ్యింది. అప్పు తీర్చమని ఆరుగురు వ్యక్తులు హింసిస్తూ ఉండేవారు. వారి బాధ తట్టుకోలేక పోలీస్ స్టేషన్లో చాలాసార్లు కంప్లయింట్ నమోదు చేయడం జరిగింది. మొన్న విపరీతంగా అతనిని వేధిస్తే, అతను హెల్ప్ లైన్ని ఆశ్రయించాడు. అయినా కూడా పోలీస్ స్టేషన్ వల్ల అతనికి సత్ఫలితాలు లభించలేదు. ఆదివారం రాత్రి అతనిని ఒక స్కూల్ వద్దకు తీసుకొనివెళ్లి ఒక రూమ్లోబంధించి దారుణంగా కొట్టడమే కాకుండా, ఇటుక పెల్లలతో కొట్టి గాయాలపై కారం చల్లి అప్పు తీరుస్తావా , తీర్చవా, తీర్చకపోతే నీ భూమిని వ్రాసి ఇస్తావాఅని హింసించడం జరిగింది. నాకున్న భూమిని మీకిస్తే నా జీవనోపాధి ఎలా అని అడిగితే, అతన్ని ఉరి వేయడం కోసం అతని లుంగీని ఊడదీసి కిటికీ ఊచలకు కట్టి ప్రయత్నిస్తే, నేను ఈవిషయంలోభూమి వ్రాసి ఇస్తాను, నన్ను చంపవద్దుఅని కాళ్ళా, వేళ్ళా బ్రతిమిలాడడం జరిగింది. ఇది కేవలం పోలీసుల నిర్లక్ష్యం, అంతేకాకుండా హెల్ప్ లైన్వారు ఈయనకు సహకారం అందించకపోవడం వల్ల అతను ఆత్మహత్యా ప్రయత్నం చేసుకోవడం బాధాకరం. ఇందిరమ్మ రాజ్యం కావాలని రైతన్నలు, రైతు బిడ్డ మన ప్రియతమ నాయకులైన రాజశేఖర రెడ్డిగారిని గెలిపించడం జరిగింది. ఈ తరుణంలో ఇటువంటి దుర్ఘటన జరగడం చాలా బాధాకరంగా ఉంది. మేమంతా దానిని ఖండిస్తున్నాము. ఇటువంటి దుర్ఘటనలు పునరావృతం కాకుండా, ఇటువంటి భయానక వాతావరణం కల్పించకుండా తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. కాబట్టి ప్రజలకు తృప్తి కలిగే విధంగా ఏదయినా చర్య తీసుకోవలసిందిగా, ఇటువంటి సంఘటనలు మళ్ళీ జరగకుండా, గట్టి చర్యలు గైకొనవలసిందిగా తమ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జనా రెడ్డి: ఆలోచింపండి అతని కంప్లయింట్ మీద పోలీస్ స్టేషన్లో కేసు రిజిస్టర్ చేయడం జరిగింది. వారి అరెస్ట్ కోసం ఇన్వెస్టిగేషన్ జరుగుతోంది.

جناب محمد ممتاز احمد خان - محترم اسپیکر صاحب میں آپ کے ذریعہ حکومت کو توجہ دلانا چاہتا ہوں کہ عثمانیہ یونیورسٹی کی جانب سے پی۔جی۔کالج سکندر آباد سے ایم۔اے (اردو) پی۔جی۔کورس کیلئے فنڈس نہیں ہیں، اسٹاف نہیں ہے کہہ کر ایم۔اے (اردو) کورس کو برخواست کر دیا گیا ہے۔ 14 اضلاع میں اردو کو دوسری سرکاری زبان کا موقف عطا کیا گیا لیکن آج تک کسی بھی ضلع میں اردو ٹرانسلیٹر اور ٹیچر کا تقرر نہیں کیا گیا۔ میں حکومت سے مطالبہ کرتا ہوں کہ نوری تمام اضلاع میں جہاں اردو کو دوسری زبان کا موقف دیا گیا وہاں اردو ٹرانسلیٹر اور اردو ٹیچروں کے تقررات عمل میں لائیں جائیں۔ اسی طریقہ سے اسپٹی میں اردو ٹرانسلیٹر کے تقرر کے تعلق سے مسلسل اسپیکر صاحب کو یاد دلاتے رہے۔ لیکن آج تک بھی اسپٹی میں اردو ٹرانسلیٹر کا تقرر نہیں ہوا۔ کسی بھی دفاتر کے سائن بورڈس اور آفیسرس کے نام کی تختیاں اردو میں تحریر کی ہوئی نہیں ہیں۔ اور نہ ہی آر۔ٹی۔سی بسوں کے سائن بورڈ اردو میں لکھے ہوئے ہے۔ میں حکومت سے مطالبہ کرتا ہوں کہ ان تمام چیزوں کو رو عمل لانے اور اردو کو اسکا صحیح موقف عطا کرنے کیلئے حکومت کیا اقدامات کر رہی ہے۔

جناب ریڈیا ٹائیک - میں نوٹ کر لیا ہوں۔ متعلقہ ممبر کو جواب بھیج دوں گا۔

श्री जी. किशोर रेड्डी: गत नेल 23व त्दीन इद सभलौ बीरौ अवर्लौ एक इष्या मीद न्नु मात््लाडानु. दानिकी जवानु चेप्पि उंते चः रौजु बीरौ अवर्लौ दीनिकी नंबन्दिचि प्रश्न लेशनेत्तै अवसरं उंडेदि कानु. अनानु 23व त्दीन उंगौलु कल्लेर् कार्यालयं मुन्दु दलितुलु अत्तुहात्त्यकु प्रयत्नं चेशारनि इद सभ दृष्टिकी तीसुकुवच्चानु. शुमारुगा अ रौजु नुन्दि चः रौजु वरकू रिले निराहार दीक्क कल्लेर् कार्यालयं मुन्दु चेशुन्नारु. 21 दलित कुलुंबालु अ ननुस्य परिष्कारं कालेदनि निन्नुती रौजुन अत्तुहात्त्य चेशुकुन्नारु. चः सभलौ तमु दृष्टिकी तीसुकुवच्छुन्नारु. गत नेल 22व त्दीन वारु अत्तुहात्त्य चेशुकुने प्रयत्नं चेशारु. इषुन्दु रेन्डव सारि अत्तुहात्त्य चेशुकुन्नारु. कबळ्ळी चः विषयंलौ प्रभुत्वं वेन्तेने स्पन्दिचि जवानु चेप्पुवलसिन्दिगा तमु द्यारा गौरव मन्त्रिगारिनि कौरुत्तुन्नारु.

श्री डी.विन्. रेड्यानायकः चः विषयं प्रभुत्वं दृष्टिकी वच्चिन्दि तगु जगत्तलु तीसुकुन्नु.

(కొంత మంది తెలుగుదేశం పార్టీ శాసనసభ్యులు తమ స్థానాల నుండి ముందుకు వచ్చి మాట్లాడసాగారు)
 (శ్రీ బి.సి. గోవిందప్పగారు మాట్లాడుతూ, ఇది చాలా సిగ్గుచేటు, మంత్రులు సమాధానం సరిగ్గా చెప్పడం లేదు. నోట్ చేసుకున్నాము అని అంటున్నారు అని అనసాగారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్: మీరంతా మీ మీ సీట్లలో కూర్చోండి, జీరో అవర్లో ఉన్నాము. ఒక్కోపార్టీ నుండి తమ తమ ఇష్యూస్ చెబుతున్నారు. దాన్ని ప్రభుత్వం నోట్ చేసుకుంటుంది. మీకు జవాబు వంపుతుంది. ఈ సమస్యకి సంబంధించి ఇంకేదైనా వేరే రూపంలో రండి. జీరో అవర్లో ఉన్నాము. మిగతా సభ్యులు మాట్లాడడానికి ఉన్నారు. ఇది పద్ధతి కాదు. మీరంతా వెళ్లి కూర్చోండి. మీరు కూర్చుంటే ఇష్యూ రైజ్ చేయడం జరుగుతుంది, కానీ ఇది పద్ధతి కాదు. నేను సీనియర్ మెంబర్స్ని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను, వారిని కూర్చోమనండి. మనం జీరో అవర్లో ఉన్నాము. జవాబు కావాలంటే మీరందరూ కూర్చోవాలి. వారు జవాబు చెబుతారు.

(అంతరాయం)

మీ మీ సీట్లలో కూర్చోండి. వారు జవాబు చెబుతారు. మీరు మీ సీట్లలో కూర్చోండి, జవాబు వస్తుంది. సమాధానం చెబుతున్నారు. మీరు వెళ్లి కూర్చోండి. జీరో అవర్లో ఉన్నారు. కొన్ని రూల్స్, రెగ్యులేషన్స్ ఉన్నాయి. దాని ప్రకారంగా పోవాలి. మీరు లేవ నెత్తారు. ప్రభుత్వం నోట్ చేసుకుంటుంది. వారు చెబుతారు. నేరుగా ఇటు వస్తే ఎలా?

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: నేను గత నెల 22వ తేదీన జరిగింది అప్పుడు చెప్పాను. ఆత్మహత్య చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఆస్పత్రికి తీసుకువెళితే బ్రతికారు. అప్పటి నుండి కలెక్టర్ కార్యాలయం ముందు ఆమరణ నిరాహారదీక్ష ఆ దళితులు చేస్తున్నారు. ఆ రోజూ తమ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందని చెప్పాను.

ఉ. 11.20

జీరో అవర్లో ప్రస్తావించిన అంశానికి మూడు రోజుల్లో సమాధానం ఇస్తామన్నారు. శాసనసభ వ్యవహారాల మంత్రి గారు, వారం రోజుల్లో జవాబు ఇస్తామని అన్నారు. ఇంత వరకు జవాబులు రావడం లేదు. దళిత రైతులు ఆరుగురు ఆత్మహత్యలకు ప్రయత్నించగా, ఒకరు చనిపోవడం జరిగింది. ఇదే రైతులు గతంలో ఆత్మహత్యలకు పాల్పడితే నేను సభలో ప్రస్తావించాను. మీరు ఏదో రకంగా వారికి నచ్చ చెప్పి రక్షించాల్సి ఉండేది. ఈ బాధ్యత ప్రభుత్వంపైనా, మన పైన ఉంది. వారు ఆత్మహత్యలు చేసుకొని చనిపోతే ఈ పాపం మనందరిది కాదా.

శ్రీ కె.జానారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్న విషయమై పోలీసులకు సంబంధించినంతవరకు ఇన్వెస్టిగేషన్ చేస్తున్నారు. ఈ ఇన్వ్యా భూమికి సంబంధించింది. ఆ విషయాలను సేకరించి, సంబంధిత మంత్రి గారు వివరంగా పరిశీలించి, సభకి తెలియజేసే విధంగా ప్రయత్నిస్తాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ :- దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ కె.జానారెడ్డి :- అధ్యక్షా, అన్ని వివరాలతో ప్రభుత్వం ఒక స్టేట్మెంట్ చేస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- దయచేసి కూర్చోండి. సమస్య తీవ్రతను గుర్తించి ప్రభుత్వం ఈ విషయమై స్టేట్ మెంట్ ఇస్తానంది. జీరో అవర్ లో సభ్యులు ప్రస్తావించే అంశాలను, సాధారణంగా ప్రభుత్వం నోట్ చేసుకొంటుంది. ఇన్స్యూ ప్రాధాన్యతను, హాజ్ యొక్క మూడ్ ని గుర్తించి స్టేట్ మెంట్ ఇస్తానని చెప్పింది. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీమతి జి. చరిత (నందికొట్కూరు):- అధ్యక్షా, గత ప్రభుత్వం గ్రామీణ ప్రాంత రైతులను పూర్తిగా విస్మరించింది. వారిని అనేక కష్టనష్టాలకు గురి చేసింది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రజానీకం కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వస్తే తమ కష్టాలు తీరుతాయన్న నమ్మకంతో గత ప్రభుత్వాన్ని పారద్రోలి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాన్ని అధికారంలోకి తీసుకురావడం జరిగింది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే, ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి గారి నాయకత్వంలో, రైతుల ఆశలు చిగురింప చేస్తూ, ఉచిత విద్యుత్ ఫైలు పై తొలి సంతకం చేశారు. అలాగే రైతుల బకాయిలు మాఫీ చేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా వారి కష్ట నష్టాలను కడతేర్చిన ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి గారి ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం సాగునీటి పై ప్రాధాన్యత కల్పించింది. రైతులు సంతోషం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఈ సందర్భంగా మాయోజకవర్గంలోని కె.సి. కెనాల్ ఆయకట్టు సమస్యను మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, నందికొట్కూరు నియోజకవర్గంలో వగడాల, జూపాడుబండ, నందికొట్కూరు మండలాల్లో కె.సి. కెనాల్ ప్రవహిస్తోంది. కె.సి. కెనాల్ ఆధునికీకరణ పనులు చేపట్టడం ద్వారా, క్రొత్తగా తూములు ఏర్పాటు చేస్తారని, రైతులు ఎంతో ఆశతో ఎదురు చూస్తున్న తరుణంలో ఉన్న వాటిని మూసి వేశారు. దీని వల్ల రైతులు ఆందోళనకు గురౌతున్నారు. ఈ విషయాన్ని కె.సి. కెనాల్ ఆధునికీకరణ అధికారుల దృష్టికి తీసుకువెళ్లాము. వీటిని మూయడం వల్ల వెయ్యి ఎకరాలకు సంబంధించిన సన్నకారు రైతులు ఇబ్బందులకు గురౌతున్నారు. అక్కడ ఉన్న ఇ.ఇ., కె.సి. కెనాల్ ఆధునికీకరణ పనుల వల్లే తూములను మూయడం జరిగిందని చెప్పారు. రైతులు కష్టనష్టాలకు గురౌతున్నారు. కె.సి. కెనాల్ నీరు వదలక ముందే ఈ తూములను తెరిపించి సన్నకారు రైతులను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నివేదించిన విషయాన్ని తప్పనిసరిగా పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ బి. నారాయణరెడ్డి (అనంతపూర్):- అధ్యక్షా, అనంతపూర్ మెడికల్ కాలేజీ స్థాపించి నాలుగు సంవత్సరాలు ఔతోంది. కేంద్రం నుండి, మెడికల్ కౌన్సిల్ వారు వచ్చినప్పుడు, డెప్యూటీ షిఫ్ట్ పై డాక్టర్లను నియమించి గత ప్రభుత్వం కాలం గడిపింది. ఈ సంవత్సరం సిబ్బంది లేకపోవడం వల్ల కాలేజీ క్యాన్సిల్ అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. పోయిన సంవత్సరం 350 సీట్స్ రాష్ట్రానికి సంబంధించినవి తగ్గిపోయాయి. ఈ రోజు అనంతపూర్ కాలేజీని క్యాన్సిల్ చేసే పరిస్థితి ఉంది. డాక్టర్లను అప్పాయింట్ చేయకపోవడం వల్ల, ఉన్న డాక్టర్లకు ప్రమోషన్స్ లేక పోవడం వల్ల ఈ పరిస్థితి వచ్చింది. మంత్రి గారు ఈ విషయమై స్పందించి పూర్తి స్థాయిలో సిబ్బందిని నియమించి కాలేజీని తప్పకుండా కంటిన్యూ చేయాలని, వైద్య వృత్తిలో అన్ని అర్హతలు కలిగిన డాక్టర్లను అప్పాయింట్ చేసే విధంగా, ప్రతి కాలేజీలో మెడికల్ సీట్లు తగ్గకుండా చూడాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. అనంతపూర్ మెడికల్ కాలేజీ రద్దు కాకుండా ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్ :- అధ్యక్షా, విషయం నోట్ చేసుకొన్నాను. గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తాను.

ప్రత్యేక ప్రస్తావన

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, ఈ రోజు వాయిదా తీర్మానం ప్రవేశపెట్టి తరువాత, అదే విషయం పై స్పెషల్ మెంబర్స్ లో మీరు అనుమతించారు. పరకాల సంఘటనపై ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యురాలు అన్ని విషయాలు సభ దృష్టికి తెచ్చారు. నిర్దిష్టంగా అదే సమస్య తమరి దృష్టికి తీసుకు వచ్చి, సభ ఎజండాను వాయిదా వేసి చర్చించాలని అన్నాము. కేవలం పరకాల మండలంలో జరిగిన విషయమే కాకుండా, సంజీవరెడ్డి అనే వ్యక్తి పైన, ఆయన తీసుకున్న ఋణాలు రూ. 80వేలకు గాను నాలుగు ఎకరాల భూములు ఇచ్చాడు. వాటిని తాకట్టుగా కానీ, లీగల్ డాక్యుమెంట్ చేయాలన్న కారణంగా, అతణ్ణి, తీవ్రంగా నిర్బంధించడం, ఇటుకలతో కొట్టడం జరిగింది. చావు బ్రతుకుల మధ్య ఉన్న పరిస్థితిని ఆమె చక్కగా చెప్పారు.

ఉ. 11.30

నేను దానిని reiterate చేస్తూ, అధ్యక్షా, మనం డ్రెయివేటు వ్యక్తులను రైతులను రుణాలను వెంటనే తీర్చమని బాధ పెట్టవద్దని చెప్పాము. వారు కట్టవలసిన రుణాలను 6 మాసాల వరకూ వాయిదా వేస్తూ ఒక శాసనం చేశాము. బహుశా ఈ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ ఏర్పడినప్పటి నుంచీ, ఈ శాసన సభ ఏర్పాటుయినప్పటి నుంచీ, ఎన్నడూ కూడా కనీవినీ ఎరుగని విధంగా ఈ రోజు పరిస్థితులున్నాయి. ఈ నాడు ప్రతి రోజూ ఏడుగురు, పది మంది, పదిహేను మంది సన్నకారు, చిన్న కారు రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారన్న విషయాన్ని మనమందరం వార్తలలో చూస్తూనే ఉన్నాం.

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నిన్నటి వరకూ అన్ని జిల్లాలలో 751 ఆత్మహత్యలు నమోదయ్యాయి. అయితే అన్ని ప్రాంతాలలో కంటే మా కరీంనగర్ జిల్లాలోనే ఎక్కువ మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న పరిస్థితి ఉంది. కరీంనగర్ జిల్లాలో 67 మంది ఆత్మహత్యలకు పాల్పడ్డారన్న విషయం నన్ను చాలా కలవరపెడుతున్నది.

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 751 మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటే అందులో 119 మందిని మాత్రమే మన ప్రభుత్వం ఇంతవరకు గుర్తించడం జరిగింది. వారిని తగిన వారిగా గుర్తించి డబ్బు చెల్లించడం జరుగుతోంది. ఇంకా ఈ ఆత్మహత్యలు కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి. దానికి తోడు చేనేత కార్మికులు చాలా మంది వారికి తగు ఉపాధి లేక ఆకలి చావులతో బాటు, 39 మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు.

అధ్యక్షా, నా నియోజక వర్గంలో చూసినట్లయితే చేనేత కార్మికుడు ఒకతను కిరోసీన్ పోసుకుని ఆత్మ హత్య చేసుకునే ప్రయత్నం చేస్తే, దగ్గరి వారందరూ చేరి అతనిని నివారించడం జరిగింది. నూలు ధరలు బాగా పెరగడమూ, ఆ కార్మికులు నేసిన గుడ్లకు అమ్మకాలు లేకపోవడం మూలంగా, సంబంధిత ఫ్యాక్టరీలన్నీ మూతపడుతున్నాయి. అందువల్ల చేనేత కార్మికులు, నిరుద్యోగులుగా మారుతున్నారు. ఇలాంటి సంక్షభ పరిస్థితులు సహజమే. ఈ విషయమై మాట్లాడటం కాదు. దీర్ఘ కాలిక విధానాల వల్లనే సంక్షోభంలోని సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయి.

ఈ మధ్య కాలంలో ఆత్మహత్యల సంస్కృతి రోజు రోజుకూ వ్యాపిస్తూ ఉంది. ఇబ్బందులు అనేకం ఉన్నప్పుడు మనిషిలో మానసిక దౌర్బల్యం పెరుగుతుంది. ఆ దౌర్బల్యంతో వ్యక్తి ఆత్మహత్య చేసుకునే స్థితికి చేరుతాడు. కాబట్టి ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం వార్ ఫుటింగ్ పైన నివారించే విధంగా ప్రయత్నం చేయాలి. ఇందుకు గాను మొన్న మనం ఒక చట్టం చేశాము. కానీ దాని కింద ఇంకా ఫలితాలు రావడం లేదు. కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం ఈ తీవ్రమైన ఆత్మహత్యల జాడ్యాన్ని, ఫండమెంటల్ ఇష్యూలుగా గానీ, ఫండమెంటల్ పాలసీలను గానీ దీర్ఘకాలిక పాలసీలతో ముడి పెట్టకండా, అన్ని రాజకీయ పార్టీలనూ, అన్ని స్వచ్ఛంద సంఘాలనూ, అందరు పెద్ద మనుష్యులనూ విశ్వాసంలోకి తీసుకుని ప్రతి జిల్లాలో, మండల స్థాయిలో కూడా సదస్సులు, సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసి దీనికి వ్యతిరేకంగా ఒక ఉద్యమాన్ని లేవదీయవలసిన అవసరం ఉంది.

ఈ నాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీవ్ర వాదులతో చర్చిస్తున్నది. ఆ చర్చలు మనకు అన్ని విధాలుగానూ ఉపయోగపడతాయి. రాష్ట్రంలో జిల్లాకు ఒక కమిషన్ అంటారో ఏమంటారో గానీ, దానికి కొన్ని అధికారాలు ఇచ్చినట్లయితే, అప్పుడు భూ సమస్యలు గానీ, ల్యాండ్ అండ్ లోన్ సమస్యలు గానీ ప్రయివేటు వ్యక్తులతో..... రోజయ్య గారూ, తమరు దీనిని వినండి. జిల్లాకు ఒక కమిషన్ ను వేయండి. అందువల్ల ఈ ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులను నివారించడానికి , ఆత్మహత్యలు జరుగకుండా అరికట్టడానికి, పేద వారిలో ఆత్మ విశ్వాసాన్ని కలిగించడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

ల్యాండ్ అండ్ లోన్స్ ను తగ్గించేందుకు, రుణాల సమస్యలను పరిష్కరించడానికి కమిషన్ ను వేస్తే వారంతా ఆ కమిషన్ కు తమ అప్లికేషన్స్ పెట్టుకుంటారు. అది వారికి హెల్ప్ లైన్ అవుతుందని కూడా నేను ఒక సూచన చేస్తున్నాను. ఈ కమిషన్ ను అన్ని జిల్లాలకు వేయడం మూలంగా వారు ప్రయారిటీ చూసుకుని మండల స్థాయిలో కూర్చుని విచారణ చేయడం, చర్చించడం, వాయిదాలు పెట్టడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అంతేకాకుండా సమస్యల పరిష్కారానికి అవకాశం ఉంటుంది. బాధితులు తమ సమస్యలను చెప్పుకునేందుకు ప్రభుత్వం ఉంది, పెద్దలు ఉన్నారు, మా సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయన్న ఆత్మ విశ్వాసాన్ని పొందుతారు. కాబట్టి రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఈ కమిషన్ ను యుద్ధ ప్రాతిపదికన వేయాలని కోరుతున్నాను. అప్పుడే సమస్యలను పరిష్కరించడానికి వీలౌతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ విషయంలో అంతకంటే ఉపాయం కనపడటం లేదు. కాబట్టి తాత్కాలికం చేయకుండా కమిషన్ ను వేయాల్సి ఉంది. లేదంటే, ' రోమ్ నగరం తగలబడుతూ ఉంటే , అక్కడ ఫిడేలు వాయింఛుకున్నట్లు 'గా పరిస్థితులు ఉంటాయి. ఈ రోజు రాజకీయ నాయకులమైన మనం, అధికారులం , మనందరం ఇక్కడ కూర్చుని వారిని నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నామేమో నన్న భావన నాకు కలుగుతున్నది. నాకే కాదు మనందరి అంతరంగంలో ఆ విధమైన భావనే కలుగుతున్నది.

గతంలో ఎన్నడూ ఈ విధమైన పరిస్థితులను మనం చూడలేదు. శాసన సభ జరుగుతూ ఉండగా రోజుకు ఏడుగురు, పది మంది చొప్పున ఈ విధంగా ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడం అన్నది ఒక విధంగా ప్రజాస్వామ్యంలో మన పరిస్థితి ఆత్మవంచనగా కనపడుతున్నది. అందువల్ల ఈ దుఃఖ భరితమైన పరిస్థితులలో, ఈ కష్టమైన పరిస్థితులలో ప్రజలు ఇంత తీవ్రమైన ఆందోళనలో ఉన్న సమయంలో అందుకు గాను మనం ఒక నివారణ చర్య తీసుకోవాల్సి ఉంది. కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి , ఈ విషయమై అత్యవసరమైన చట్టాన్ని తీసుకు వచ్చి ఆమోదించి , అమలు చేసినట్లయితే పేద రైతులలో కొంత డైవర్షన్ కలిగి , ఆత్మ విశ్వాసం కలిగి ఈ ఆత్మ హత్యలను అరికట్టడానికి అవకాశం ఉంటుందన్న ఆశతో ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా వెంటనే తగు విధంగా చర్యలు తీసుకోమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోజయ్య : అధ్యక్షా, పెద్దలు రాజేశ్వర రావు గారు చేసిన సూచనలను విన్నాను, వాటిని పరిశీలించి తగు చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER: The House is adjourned for ten minutes tea break.

(Then the House adjourned at 11.35 a.m. for ten minutes tea break)

(టి నిరామానంతరం సభ తిరిగి 11.49 నిముషములకు సమావేశమైనది)
(స్పీకర్ అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: కరువుపైన చర్చ

శ్రీ చాడా వెంకటరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ కరువు కొన్ని ప్రాంతాలలో కాకుండా ఈ రోజు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా తీవ్రమైన పరిస్థితి ఉన్నదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి గుర్తు చేస్తున్నాను.

మ.12.00

మరిన్ని కరువు సహాయక చర్యలగురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. వర్షపాతం పరిస్థితి చాలా దారుణంగా ఉన్నది. ఒకొక్క ప్రాంతంలో 20% తక్కువ వర్షపాతం పడితే కొన్ని ప్రాంతాల్లో 60% నుండి 99% తక్కువగా కూడా పడటం చాలా బాధాకరం. భూములన్నీ బీడుబారిపోయాయి. మామిడి, బత్తాయి, నిమ్మతోటలు పూర్తిగా ఎండిపోయి రైతులు నిరాశ నిస్పృహలలో కొట్టుమిట్టాడుతున్నారు. రైతులు ఆవేదనలో ఉన్నారు. ప్రాజెక్టులలో నీటిమట్టం ఇం చుమించి తగ్గిపోయి ఆవేదనను కలిగిస్తోంది. రైతులకు ఉపశమనం కలిగించేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏవిధమైన చర్యలు తీసుకోవాలనే దానిపై ఆల్ పార్టీస్ మీటింగ్ పెట్టి చర్యలు తీసుకుంటోంది. మరికొన్ని చర్యలు తీసుకోవటం కోసం 22వ తేదీనాడు అఖిలసక్షాన్ని తీసుకుని ఢిల్లీకి వెళ్లి ప్రధానిని కలవాలని ఆలోచిస్తోంది.

భూగర్భ జలాలు బాగా అడుగంటుపోవటంవల్ల 80% వ్యవసాయ బావులన్నీ ఎండిపోయాయి. ప్రజలందరూ ఆకాశం వైపు చూస్తున్నారు. ఎప్పుడు వర్షాలు వస్తాయోనని ఎదురుచూస్తున్నారు. ఇప్పటివరకు వేసిన విత్తనాలు మొలకెత్తలేదు, ఎండిపోయాయి. ప్రభుత్వం మేఘమధనంద్వారా రైతులకు ఉపశమనం కలిగించే ప్రయత్నం చేస్తోంది. 21 నుండి మేఘమధనం చేస్తున్నట్లుగా పత్రికల్లో వార్తలు చూశాము. ఇది నిజమా, కాదా? కృత్రిమ వర్షాలు కురిపించే అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి ఉంటే సరైన వద్దతిలో ఆలోచన చేయాలి.

ఇప్పటికే తెలంగాణా జిల్లాలో, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో మొత్తం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 20% విత్తనాల వేస్తే అవి ఎండిపోయాయి. మరలా విత్తనాలు తీసుకువచ్చి వేస్తున్నారు. విత్తన నిల్వలు పెంచి వర్షాలుపడిన తక్షణమే సబ్సిడీద్వారా విత్తనాలు అందించాలి. అప్పుల విషయానికొస్తే వర్షాలుపడితే తప్ప అప్పులు ఇవ్వటానికి ఎవరూ ముందుకురారు. అప్పుడప్పుడు వర్షాలు పడుతున్న తరుణంలో విత్తనాలు, ఎరువులు చల్లకోవటానికి రైతులకు పెట్టుబడులు కావాలి. అప్పుల కొరకు బ్యాంకులవద్దకు వెళితే

అక్కడక్కడ కొన్ని వాణిజ్య బ్యాంకులు ముందుకువస్తున్నాయిగాని సహకారబ్యాంకులు ఇప్పటివరకు ఆలోచన చేయటంలేదు. సహకారబ్యాంకులనుండి కూడా అప్పులు ఇప్పించటానికి చర్యలు తీసుకోవాలి.

పశువుల విషయం చాలా బాధాకరంగా ఉంది. వాటికి నోరు లేదు కనుక అడగలేవు. వాటికి పశుగ్రాసం కావాలి. కమాండ్ ఏరియానుండి పశుగ్రాసం తీసుకువచ్చి 75% కరీంనగర్ జిల్లాలో, తెలంగాణ ప్రాంతంలో సరఫరా చేసిన పరిస్థితి ఉంది. ప్రభుత్వం పెట్టిన టైమ్ అయిపోయిందని ఈ మధ్యన ఆపారు. పశువులు ఆకలితో చనిపోయే పరిస్థితిలో ఉన్నాయి కాబట్టి పశుగ్రాసం సరఫరా సమయం పెంచి పశువులను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. వ్యాధులు ప్రబల అవకాశం కూడా ఉంది కాబట్టి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి.

నీటికి సంబంధించిన విషయాన్ని పరిశీలిస్తే బోర్లన్నీ ఎండిపోయాయి. రాష్ట్రంలో గత సంవత్సరం 21,415 బోర్లు, ఈ సంవత్సరం 14,960 బోర్లు కాలానుగుణంగా ఎండిపోయాయి. ఇవిగాక ఎండిపోయిన బోర్లు ఇంకా చాలా ఉన్నాయి. మంచినీటి ఎద్దడి చాలా తీవ్రంగా ఉన్నది. గ్రామాలలో వాటర్ బ్రాన్స్ పోర్ట్ చేయటానికి తక్షణమే చర్యలు తీసుకోవాలి. ఎక్కడక్కడైతే బోర్లు పడతాయో అక్కడ యుద్ధప్రాతిపదికపై తక్షణమే బోర్లు వేసి మంచినీటి కొరత లేకుండా చేసేందుకు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి.

పర్లాలు లేక రైతులు నిరాశ నిస్పృహలలో ఉన్నారు. వ్యవసాయంపైన ఆధారపడిన వ్యవసాయ కార్మికుల, కూలీల బ్రతుకులు దినదిన గండంగా సాగుతున్నాయి. పనికి ఆహార పథకం కింద కేంద్రం నుండి బియ్యం తీసుకురావటం ద్వారా వారికి పని కల్పించాలి. మొన్న ప్రధానమంత్రిగారు రాష్ట్రానికి వచ్చినప్పుడు 1.85 లక్షల టన్నుల బియ్యం ఇస్తామని చెప్పారు. కనీసం 5 లక్షల టన్నుల బియ్యమైనా కేంద్రం నుండి తీసుకువచ్చి ఇక్కడి కూలీలకు పని కల్పించాలి. చాలా పేద కుటుంబాలు ఉన్నాయి. వారికి గతంలో కుటుంబానికి 10 కిలోల బియ్యం ఇచ్చారు. ఏ ఆధారం లేకుండా ఎవరైతే నిరాధారంగా ఉన్నారో, ఎవరైతే నిరాశ నిస్పృహలలో ఉన్నారో, ఎవరైతే ఆకలితో అలమటిస్తున్నారో వారిని ఆదుకోవటానికి కనీసం కుటుంబానికి 25 కిలోల బియ్యం, వృద్ధులకు పెన్షన్ రూపంలో 10 కిలోల బియ్యం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. కరువుతో అల్లాడుతున్న, ఆవేదనలో ఉన్న రైతులను, కూలీలను, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్న పేదవారిని ఆదుకోవటానికి యుద్ధ ప్రాతిపదికపై చర్యలు తీసుకోవటం ద్వారా కరువులో ఉన్న ప్రజలను ఆదుకున్న ప్రభుత్వం ఇది, ప్రజల ప్రభుత్వం ఇది, ప్రజల సంక్షేమం కోసం పాటుపడుతున్న ప్రభుత్వం ఇది అనే పేరు తెచ్చుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఆవిధంగా ఆలోచించడం కోరుతున్నాను.

రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. మనం రోజూ చర్చిస్తున్నాము, వత్రికల్లో చూస్తున్నాము. ఆవేదనగా ఉన్నది. ఇదెందుకు సాగుతున్నాయి? కర్షణి చావుకు సవాలక్ష కారణాలన్నట్లు రైతుల చావులకు అనేక కారణాలు ఉన్నాయి. విత్తనాలు, క్రిమిసంహారక మందులు, ఎరువులు అన్నీ కల్తీలే. ప్రకృతి కన్నెర్ర చేస్తోంది. అన్నింటికీ తోడు అప్పు. పంట చేతికి వచ్చిన తరువాత గిట్టుబాటు ధర లేక, మద్దతు ధర లేక అనేక సమస్యల వలయంలో చిక్కుకుని రైతులు విలవిల్లాడుతున్నారు.

బి.టి. కాటన్ కు సంబంధించి మనం చూశాము. ఇదెందుకు వచ్చింది? ఎక్కడ నుండి వచ్చింది? ఎక్కడనుండి దిగుమతి చేసుకున్నాము? బి.టి. విత్తనాలు ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు ఆ విత్తనాలయొక్క పరిస్థితి ఏమిటి? అవి ఏరకంగా మన భూములకు ఉపయోగపడతాయనే కనీస పరిశోధనలైనా చేయకుండా బి.టి. విత్తనాలు మన దేశంలోకి ప్రవేశించటానికి అనుమతి ఇచ్చారు. వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయాల్లోగాని, రైతు క్షేత్రాల్లోగాని పరిశోధనలు జరపకుండా, లాభనష్టాలగురించి చర్చించకుండా, నాతావరణ పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా వాటికి అనుమతి ఇచ్చారు. దానివల్ల అనేక అపశృతులు, అనేక గందరగోళాలు వచ్చాయి. ఆనాడు కేంద్రంలో ఉన్నటువంటి బి.జె.పి., ఎన్.డి.ఎ. ప్రభుత్వాల కాలంలో ఆనాటి వ్యవసాయశాఖామంత్రి అజిత్ సింగ్ గారు బి.టి. ప్రత్తిని సక్రమంగా పరీక్షించకుండా దేశంలోకి అనుమతి ఇవ్వటం జరిగిందని స్వయంగా ఒప్పుకున్నారు.

ఆరోగ్యాలు సరిగా లేవు. బి.టి. విత్తనాలవల్ల అనారోగ్యానికి పాలైన పరిస్థితి వచ్చిన తరువాత అప్పటి ఆరోగ్యశాఖామంత్రి బి.పి.తాగూర్ గారు కూడా బహిరంగంగానే ఒప్పుకున్నారు. ఈవిధమైన అనారోగ్యమైన నిర్ణయాలవల్ల, వద్దతులవల్ల, బి.టి. విత్తనాలవల్ల మన రైతాంగం అప్పుల పాలైన ఉదంతాలు ఉన్నాయి.

వామపక్ష పార్టీలు, ఇతర పార్టీలు బి.టి. కాటన్ విత్తనాలను ధ్వంసం చేసిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. మన ఆరోగ్యం చెడిపోతున్న పరిస్థితి, నష్టపోతున్న పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకుని అప్పుడు మనం ఆందోళనలు చేశాము. 2002లో మహికో కంపెనీవారు మన రాష్ట్రంలో 8,300 పాకెట్ల బి.టి. విత్తనాలను అమ్మటం జరిగింది. బి.టి. ప్రత్తి సాగువల్ల రైతాంగం విపరీతంగా నష్టపోయింది. పురుగుమందులపై ఖర్చుగాని, ఉత్పత్తులపై ఖర్చుగాని పెరిగాయి. బి.టి. విత్తనాలకు, నాన్-బి.టి. విత్తనాలకి తేడా లేదు. విత్తన ఖరీదులో నాన్-బి.టి. ఒక పాకెట్ రూ.450 ఉంటే బి.టి. ప్రత్తి ఖరీదు రూ.1600 ఉంటుంది. అంటే ఒక్క పాకెట్ పై సుమారు రూ.1200 ఎక్కువ ఉన్నది. దిగుబడి ఏమైనా ఎక్కువగా ఉంటుందా అంటే బి.టి. ప్రత్తికి, కామన్ ప్రత్తికి 2, 3 క్వింటాళ్లకంటే పెద్దగా తేడా లేదు. ఈవిధంగా రైతులు నష్టపోయారు. నాణ్యతలేని బి.టి. విత్తనాలను సస్టై చేయటంవల్ల రైతులు అనేక నష్టాల పాలైన పరిస్థితి ఉంది. ఈ విషయం కూడా మనం లోతుగా అధ్యయనం చేయాలి. ఏ విత్తనం ఇక్కడ దిగుమతి చేసుకున్నప్పటికీ పరిశోధించి నిర్ణయం తీసుకుంటే మంచిది. పరిశోధన స్పష్టంగా ఉండాలి. ప్రధానంగా బి.టి. విత్తనాలపై వ్యవసాయశాఖలో జిల్లా జాయింట్ డైరెక్టర్, మహబూబ్ నగర్ చాలా స్పష్టంగా బి.టి. విత్తనాలవల్ల రైతాంగం నష్టపోయిందనే రిపోర్ట్ అందించారు. అనేక వద్దతుల్లో రైతులు నష్టపోయిన విషయం మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. 73,000 హెక్టార్లలో బి.టి. ప్రత్తి పండించటానికి అనుమతి ఇవ్వటం జరిగింది. కాని రైతాంగం ఇంత విస్తీర్ణంలో సాగుచేయలేదు. బి.టి.వల్ల లాభాలు లేవు, నష్టం ఉందనే అభిప్రాయాలవల్ల రైతాంగం ఇంత విస్తీర్ణంలో సాగుచేయలేదు. రాబోయే రోజుల్లో బి.టి. విత్తనాలను నిరోధించటానికి చర్యలు తీసుకోవాలి.

సకీలీ విత్తనాలు ఈరోజు మార్కెట్ లో బ్రహ్మాండంగా ప్రచారంలోకి వస్తున్నాయి. లేబుల్స్ వేసుకుని అసలైన సర్టిఫైడ్ విత్తనమని అమ్ముకుంటున్నారు. ఎరువులు వాడినప్పటికీ పంట దిగుమతి రావటంలేదు. ఈ ప్రభుత్వం కల్తీ, నాశిరకం విత్తనాలను అదుపుచేయటానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. గతంలో ప్రభుత్వాలు నిర్లక్ష్యం చేసిన పరిస్థితి ఉంది. దానివల్ల రైతులు నష్టపోయిన విషయాన్ని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

మ.12.10

అధ్యక్షా, అందువల్ల ఈ కల్తీ విత్తనాలకు సంబంధించి ప్రస్తుతమున్న చట్టాలు ఉదార విధానంతో కూడుకున్నవి. ఈ చట్టాలు సక్రమంగా అమలు కావడం లేదు. ఇవి కేవలం పెట్టుబడి దారుల చేతుల్లో కీలుబొమ్మలుగా మారిపోయిన పరిస్థితి వుంది. ఇవి ఉన్న వారి చుట్టూలుగా మారిపోయాయి తప్పితే ప్రస్తుతం వీటి వల్ల ఎటువంటి ప్రయోజనాలు కలగడం లేదు. ఈ కల్తీ విత్తనాల బారిన పడిన రైతులు కొన్ని కోట్ల రూపాయల్లో నష్టపోతున్నారు. కాని అందుకుగాను వారికి లభించే నష్ట పరిహారం కేవలం నామ మాత్రంగానే వుంది. అదే విధంగా ప్రస్తుతం రాజ్యమేలుతున్న కల్తీ విత్తనాలను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొని దానిని కంట్రోల్ చేసే యంత్రాంగం మనకు కొరవడడం వల్ల ఇవి యధేచ్ఛగా రాజ్యమేలుతున్నాయి. కాబట్టి ఈ కల్తీ విత్తనాలను అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఒక ప్రణాళిక వేసుకొని సంబంధిత అధికారులకు తగిన **duties and responsibilities** ఫిక్స్ చేసే వద్దతుల్లో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి. ఈ చట్టానికి కోరలు లేనందువల్ల ఈ విషయమై తగిన యాక్షన్ తీసుకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనిని అధిగమించడానికి ఇలాంటి చట్టాలను ఉల్లంఘించిన వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకునే వద్దతుల్లో ఈ చట్టాన్ని సవరించడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకునే విషయాన్ని మంత్రి గారు పరిశీలించి తక్షణమే ఆ దిశలో చర్యలు ప్రారంభించవలసిన అవసరముందని మనవి చేస్తున్నాను. మేము చాలా సందర్భాలలో వినడం జరిగింది. అదేమంటే రాజేంద్రనగర్ లో ఫౌండేషన్ సీడ్ తయారు చేసి అక్కడి నుండి దాన్ని బీళ్ల ద్వారా ప్రొడక్షన్ చేస్తున్నారు. అదే విధంగా మార్కెట్ లో కూడా చేసు నుంచి తీసినవ

వడ్లకు లేబుల్ వేసి వాటిని అమ్ముతున్నారు. ఇలాంటి చర్యలను అరికట్టడానికి కాని పర్యవేక్షించడానికి కాని ఏ విధమైన యంత్రాంగం లేనందువల్ల ఇలాంటివి జరుగుతున్నాయి. రాష్ట్రంలో సర్టిఫైడ్ విత్తనాల కొరత ఏర్పడింది. అందువల్ల రాష్ట్రంలో అమ్ముతున్న విత్తనాలను నిపుణులతో టెస్ట్ చేయించి దాని వల్ల మంచి ఫలితాలు వుంటాయని భావిస్తేనే అలాంటి విత్తనాలను అమ్మడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ విత్తనాల విషయంలో గతంలో అమలుపరచిన విలేజ్ కాన్సెప్ట్ను అమలు చేస్తే కొంతవరకు మెరుగైన ఫలితాలు వచ్చే అవకాశాలు హెచ్చుగా వుంటాయి. బాగా పండిన ఒక రైతు వద్ద నుండి మిగతా రైతులకు కూడా ఆ సీడ్స్ను ఫౌండేషన్ సీడ్ పెట్టించడం ద్వారా సరఫరా చేయడం వల్ల రైతులకు కల్తీ లేని నాణ్యమైన విత్తనాలు లభించే అవకాశముంటుంది. కాబట్టి ఈ విషయంలో సాధ్యాసాధ్యాలను ప్రభుత్వం లోతుగా అధ్యయనం చేయాలని కోరుతున్నాను. కల్తీ విత్తనాలకు సంబంధించివీటిని అరికట్టడానికి మరియు ప్రస్తుతమున్న చట్టాలను మార్చడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ మేము ప్రధాన మంత్రి గారికి కూడా విన్నవించడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఈ దిశలో లోతుగా అధ్యయనం చేసి ప్రయివేట్ కంపెనీల నుండి విత్తనాలను కొనుగోలు చేసే ముందు వాటి యొక్క మొలకెత్తే శాతాన్ని కూడా ముందుగా పరిశీలించే ఏర్పాటు చేస్తే కల్తీ విత్తనాల బారిన ఈ రైతాంగం పడి సర్వసోకుండా కనీస ముందు జాగ్రత్తలు తీసుకోవడానికి వీలవుతుంది. అదే విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యంలోని రాష్ట్ర విత్తనాభివృద్ధి సంస్థను ప్రక్షాళన చేసి దాన్ని పటిష్టపంతంగా పని చేసేలా చర్యలు తీసుకోవడం కోసం ఎక్కడెక్కడ ఈ కల్తీ విత్తనాల సరఫరా జరుగుతుందన్న విషయాలపై ఎప్పటికప్పుడు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా విస్తృత స్థాయిలో గట్టి నిఘా వేసి కనిపెట్టవలసిన అవసరముంది. ఆ విధంగా రైతులకు కల్తీ లేని నాణ్యమైన విత్తనాలను సరఫరా చేయడంలో ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరముందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విత్తనాలను రైతులకు కిసాన్ క్లబ్బుల ద్వారా, పంచాయితీల ద్వారా, సహకార సంఘాల ద్వారా అందించే ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా కల్తీ లేని విత్తనాలను నాణ్యమైన విత్తనాలను రైతులకు అందించే విధంగా చట్టాలను సవరించి వాటి అమలుకు కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలని ఆ చట్టాలను ఉల్లంఘించిన వారి మీద ఆరు మాసాల కఠిన కారాగార శిక్ష గాని లేదా ఐదు వేల రూపాయల జరిమానాకాని విధించే విధంగా, లేకపోతే రెండింటినీ విధించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ కరువు పరిస్థితులను ఎదుర్కోవడానికి గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని పేదరైతులకు, ప్రజలకు వ్యవసాయ కూలీలకు, వ్యవసాయ కార్మికులకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకొని వారిని ఆదుకోవడానికి అన్ని విధాలా కృషి చెయ్యాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదలు తెలుపుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. నారాయణ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో వున్న తీవ్రమైన కరువు పరిస్థితులను తలచుకుంటేనే ఎంతో ఆందోళనకు గురయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఈ కరువు వల్ల భయంకరమైన పరిస్థితులను ఎదుర్కోంటున్న రైతుల పరిస్థితి ఎంతో దయనీయంగా మారింది. ఈ సంవత్సరం వర్షం లేకపోతే ముందు సంవత్సరం కూడా ఇబ్బంది కలిగే పరిస్థితి వుంది. ముఖ్యంగా రాయలసీమ జిల్లాలలో దాదాపు ఐదు సంవత్సరాలుగా కరువు కంటిన్యూవ్గా వస్తున్నందువల్ల పశువులకు మేత కూడా దొరికే పరిస్థితి లేనందువల్ల ఏ రైతు దగ్గర కూడా ఎద్దులు లేకుండా వుండే పరిస్థితి ఏర్పడిందని చెప్పవచ్చును. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో రైతులు బ్రాక్లర్ను ఉపయోగించాలన్నా కనీసం ఏడెనిమిది వందల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టవలసి వస్తుంది. రైతు దగ్గర ఒక్క సైసా కూడా లేని ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఈనాడు మన రైతు ఉన్నాడు. ఇంతకుముందున్న ప్రభుత్వం రైతులకు వ్యవసాయం చేసుకోవడం శుద్ధ దండగ అనే మాట చెప్పినట్లుంటే నుండి రైతులు తాము జీవనాధారంగా బ్రతికే వ్యవసాయాన్ని కూడా చేసుకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. గతంలో వ్యవసాయం చేసుకోవడం కోసం తెచ్చిన అప్పుల్ని తీర్చమని బ్యాంకుల నుండి, వడ్డీ వ్యాపారుల నుండి ఒత్తిడి ఆసన్నమైనప్పుడు ఆ అప్పుల్ని తీర్చే పరిస్థితి లేనప్పుడు గత్యంతరం లేక ఆత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితి గత ప్రభుత్వం కల్పించింది. సౌలం పెట్టుకొని కూడా వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి ఏవిధమైన పెట్టుబడి కాని ఆర్థిక సహాయ సహకారాలు కాని రైతులకు లేకుండా వున్నాయి. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో వారికి ఇన్పుట్ సబ్సిడీ ఇవ్వవలసిన అవసరముందని

మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి వారికి బ్యాంకుల ద్వారా రుణాలివ్వడానికి అవకాశం కల్పించాలి. రైతులకు మంచి విత్తనాలు అందించేందుకు కృషి చేయాలి. అదేవిధంగా రైతులు పూర్తిగా వ్యవసాయం మీదనే ఆధారపడకుండా వారికి బ్యాంకుల ద్వారా ఆవులు, గొర్రెలు, బ్రెలు కొనుక్కోవడానికి, అదేవిధంగా కోళ్ల పరిశ్రమ ద్వారా నిలదొక్కుకోవడానికి అవకాశాలు కల్పించాలి. దీని వల్ల రైతులకు ఒక సంవత్సరం పంటలు రాకపోయినా వీటి సహాయంతో కొంతవరకైనా ఆర్థికంగా నిలదొక్కుకోవడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. ఈ విధంగా వరుస కరువులతో అల్లాడుతున్న రైతాంగానికి చేయూత నిచ్చి వారికి శక్తి కలుగజేసినట్లయితే కొంతవరకు వారికి పూరణ కలిగే అవకాశముంటుంది. అదేవిధంగా మార్కెట్ యార్డుల ద్వారా రైతులు పండించిన ధాన్యాన్ని నిల్వ చేసుకొని దానిపై వారికి లోన్స్ ఇవ్వడమే కాకుండా రైతులకు నాణ్యమైన విత్తనాల సరఫరాకు, అదేవిధంగా ఎరువులను సబ్సిడీ ధరలకు ఇప్పించే ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఇలాంటి సౌకర్యాలు రైతులకు కలుగజేసినప్పుడు మాత్రమే రైతుల విషయంలో మనం సహాయ సహకారాలు అందించిన వారమౌతాము. ఇక మా జిల్లాలో వున్నటువంటి హెచ్ ఎల్ సి కాలన ద్వారా ప్రతి సంవత్సరం దాదాపు 90 వేల ఎకరాలు సాగవుతుంది. అయితే ప్రతి సంవత్సరం అది తెగిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది.

మ.12.20

హెచ్ఎలెస్ కెనాల్ కు పోయిన సంవత్సరం దాదాపు 18 గండ్లు పడి సమయానికి ఈ కెనాల్ ద్వారా వచ్చే నీరు రాకపోవడంతో పంట లేకుండా పోయింది. గత ప్రభుత్వంలో మంత్రివర్యులు మా జిల్లాకు మూడు సార్లు వచ్చి కాల్య రిపేర్లకు కావలసిన నిధులు ఇస్తామనే మాటలు చెప్పారు గాని చివరి వరకు కూడా ఇవ్వకపోవడం వల్ల కాల్యాలను రిపేర్లు చేసుకునే పరిస్థితి మాకు లేకుండా పోయింది, రావలసిన నీరును తెచ్చుకునే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. నీరు వస్తుందనే ఆశతో రైతులు పంటలు వేసుకున్నా, అధ్యాన్న స్థితిలో వున్న కాల్యాల రిపేర్లకు ప్రభుత్వం డబ్బు ఇచ్చే పరిస్థితి లేక మా జిల్లాకు కేటాయించిన నీటిని తెచ్చుకోలేని పరిస్థితుల్లో చాలా వరకు నష్టపోవడం జరిగింది. జిల్లాలో ఇరిగేషన్ పరిస్థితి ఆవిధంగా వుంది కాబట్టి ఇప్పటికైనా సరే కావలసిన నీరును సమృద్ధిగా తీసుకరావడానికి కాల్యాలను రిపేర్ చేయించవలసిన అవసరం వుంది. పుట్టవర్తి సాయిబాబా కృప వల్ల దాదాపు 220 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి మా జిల్లాలోని గ్రామాలకు పైపు లైను ద్వారా తాగునీటి వసతి కల్పించడానికి ఉద్దేశించిన స్కీము ప్రారంభోత్సవానికి ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చినపుడు ఈ స్కీముకు సంబంధించి నీటి కేటాయింపులు చేస్తామని చెప్పినా ఇప్పటివరకు కేటాయించకపోవడం వల్ల వేసినటువంటి పైపు లైన్ ద్వారా సమృద్ధిగా గ్రామాలకు నీటిని సప్లై చేసే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. ఈరోజు జిల్లాలో హిందూపూర్, మడకశిర, కదిరి ప్రాంతాలలో త్రాగడానికి నీరు లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఏవిధమైన చర్యలు తీసుకోకుండా, ఐదు టిఎంసీల నీటిని కేటాయిస్తామని చెప్పి, దానికి సంబంధించి కనీసం జీ.ఓ. కూడా సక్రమంగా జారీ చేయకుండా మరి ఏవిధంగా రిలీజ్ చేస్తారో చెప్పాలి. త్రాగడానికి నీరు లేని పరిస్థితి మా జిల్లాలో బాగా వుంది. సాయిబాబా గారి కృపతో చేపట్టిన వాటర్ స్కీము ప్రారంభోత్సవానికి వచ్చిన ముఖ్యమంత్రిగారు కేటాయిస్తామన్న నీరు కేటాయించకపోతే ఇక జిల్లాలో త్రాగు నీటికి సంబంధించి ఎంత దురదృష్టకరమైన పరిస్థితులున్నాయో ఒకసారి ఆలోచించండి. ఈరోజు అనంతపూర్ జిల్లాలో త్రాగడానికి నీళ్లు దొరకని పరిస్థితే కాదు, రైతు నివసించడానికి కూడా అవకాశం లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. జిల్లాలో కృత్రిమ వర్షాలు కురిపిస్తామని గతంలో చెప్పారు, అది ఇప్పటి వరకు కూడా జరుగలేదు. ఆ కార్యక్రమం రేపు జరుగుతుందనే మాట చెబుతున్నారు. ముఖ్యంగా రాష్ట్రంలోనే కాదు, దేశంలోనే చాలా తక్కువ వర్షపాతం వుండే రెండో జిల్లాగా అనంతపురం జిల్లా గుర్తించబడింది. కావున వాటర్ సోర్సెస్ ను డెవలప్ చేయడానికి ప్రధాన మంత్రిగారి ఆధ్వర్యంలో టేక్స్ చేస్తున్న ఐదు జిల్లాల్లో మా జిల్లాను కూడా ఇన్ క్లూడ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. జిల్లాలోని రైతాంగానికి ఉపశమనం కలిగించడానికి, కనీసం బ్రతకడం కోసం అనువైన పరిస్థితులు కల్పించాలి. జిల్లాలో ఇండస్ట్రీస్ ను నెలకొల్పాలి. ప్యార్లల్ కెనాల్ ద్వారా నీళ్లు తీసుకరావడానికి, గ్రౌండ్ వాటర్ పెంచడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. పిఎబిఆర్ డ్యాముకు పది టిఎంసీల నీటిని తప్పకుండా కేటాయించాలి. మాజిల్లాలోని రైతాంగాన్ని కాపాడడానికి, పశు సంపదను పెంపొందించడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. రైతులను ఆదుకోవడానికి బ్యాంకుల ద్వారా సహాయ సహకారాలు అందించాలి. రైతులకు సంబంధించి ఇన్ ఫుట్ నబ్బిడీ ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. విత్తనాలు

వేసుకున్న రైతులకు ఇంతవరకు బ్యాంకుల నుంచి లోన్లు రాలేదు. ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ వీలైనంత త్వరలో డిస్బర్స్మెంట్ జరగాలని, బ్యాంకుల ద్వారా లోన్స్ ఇప్పించే కార్యక్రమం చేపట్టకపోతే వర్షాలు వచ్చినప్పటికీ రైతు దాన్ని సక్రమంగా ఉపయోగించుకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. రైతు ప్రభుత్వంగా గుర్తింపు తెచ్చుకునే ప్రయత్నంలో రైతులకు అవసరమొచ్చినపుడు ఆర్థిక సహాయం చేయలేకపోతే ఏవిధమైన అభివృద్ధి జరగడానికి అవకాశం లేకుండా పోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అందుకోసం తప్పకుండా మా జిల్లాలో ప్యార్లర్ కెనాల్, హంద్రీ నీవా ద్వారా నీటి పనతి కల్పించాలని, కృత్రిమ వర్షాలు కురిపించి రైతులను ఆదుకోవాలని, పశుగ్రామ విషయంలో తప్పకుండా సహాయ సహకారాలు అందించి, అన్ని విధాలా రైతులను ఆదుకోవాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. నరేందర్ రెడ్డి (మహబూబాబాద్): అధ్యక్షా, మొదటిసారిగా మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు నా కృతజ్ఞతలు తెలియ జేసుకుంటున్నాను. ఈనాడు రాష్ట్రంలో భయంకరమైన కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడి వున్నాయి. ఈనాడు గ్రామాలలో రైతాంగం దిక్కుతోచని పరిస్థితుల్లో దయనీయంగా వర్షాల కోసం చూస్తున్నారు. ఇటువంటి కరువు పరిస్థితుల్లో ఎంతో కొంత భూగర్భ జలాలున్న చోట్ల వ్యవసాయం చేద్దామంటే రైతులకు నకిలీ విత్తనాల బెడద ఎదురవుతోంది. నకిలీ విత్తనాలు విపరీతంగా మార్కెట్లోకి రావడం వల్ల వాటిని కొన్న రైతులు తీవ్రంగా నష్టపోవడం జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా రైతు మొట్టమొదట విత్తనాలపై పెట్టుబడి పెడతాడు. ఆ పెట్టుబడి పెట్టిన విత్తనాలపై ఈ ప్రభుత్వం సబ్సిడీ ఎత్తేయడం వల్ల అధిక భారం ఈనాడు రైతుల మీద పడుతోంది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఈ సీజనులో వేసే మొక్కజొన్న విత్తనాల మీద మొదట నుంచీ సబ్సిడీ వుండేది. కాని ప్రభుత్వం ఈనాడు ఆ సబ్సిడీని ఎత్తేయడం వల్ల కరువు ప్రాంతమైన తెలంగాణాలో మొక్కజొన్న విత్తనాలను విపరీతమైన ధరలు పెట్టి కొనుక్కోవలసి వస్తోంది. ఈరోజు రైతాంగంలో ఒక అపోహ వుంది. ప్రభుత్వం విత్తనాల మీద సబ్సిడీలు ఎత్తేయడంలో ప్రైవేటు విత్తనాల కంపెనీల పాత్ర కూడా వుందేమోననే అనుమానం వారిలో వుంది. ఈరోజు గ్రామాలలో చూస్తే ఎపి సీడ్స్ ద్వారా ప్రభుత్వం ఇచ్చే విత్తనాల రేటు మార్కెట్లో దొరకే వాటి కంటే ఎక్కువగా వుంటోంది. నకిలీ విత్తనాల ద్వారా నష్టపోయిన రైతులందరికీ, ఏ కంపెనీ ద్వారా నష్టపోయారో ఆ కంపెనీ నుంచి సంబంధిత రైతులకు ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. గతంలో వరంగల్ జిల్లాలో ఎక్సెల్ కంపెనీ వత్తి విత్తనాలు వేసి నష్టపోయిన రైతులందరికీ దాదాపు రూ. 2కోట్ల మేరకు ఆ కంపెనీ నుంచి ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం ఇప్పించడం జరిగింది. ఈనాడు రైతుకు మార్గదర్శకంగా వుండాలైన వ్యవసాయాధికారులు సరైన పర్యవేక్షణ చేయకపోవడం వల్ల నకిలీ విత్తనాలు, నకిలీ పురుగు మందులు రాజ్యమేలి రైతాంగాన్ని బాగా దెబ్బతీస్తున్నాయి. ఈనాడు ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఎక్కడికి పోయినా పెట్టుబడికి పైనలు దొరకని పరిస్థితి వుంది. బ్యాంకుల ద్వారా రైతులకు రూ. 11205 కోట్ల వరకు రుణాలు ఇప్పిస్తామని ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున ప్రచారం చేసింది. కాని ప్రాక్టికల్ గా చూస్తే ఊరికి పది మంది రైతులకు కూడా లోన్లు ఇచ్చిన పరిస్థితి లేదు. ఇది ఇప్పటికే గౌరవ సభ్యులందరికీ అర్థమై వుంటుంది. ప్రభుత్వం చెప్పిన దానికి, గ్రామాల్లో వున్న పరిస్థితికి చాలా తేడా వుంది. ఈ నాడు సహకార బ్యాంకులను చూస్తే, ఆ బ్యాంకుల నుంచి ఒక్క రైతుకు కూడా అప్పు ఇచ్చిన పాపాస పోలేదు. కేవలం అంకెల్లోనే సహకార బ్యాంకుల్లో చూపిస్తున్నారు. బుక్ అడ్జస్ట్మెంటు చేసి పేపర్ మీద కొంచెం పెంచినట్లు చూపిస్తున్నారే తప్ప రైతుకు ఖచ్చితంగా ఒక్క రూపాయి కూడా అందిన పరిస్థితి లేదు. రూ. 11000 కోట్ల అప్పులు ఇస్తున్నామన్నారు, కాని అందులో వాస్తవంగా మొత్తం ఎంత ఇచ్చారో ప్రభుత్వం ఒకసారి ఆలోచించుకోవాలి.

మ.12.30

గత ప్రభుత్వంలో కూడా రూ.9,600కోట్లు పరపతి విధానం చేయడం జరిగింది. దానిలో దాదాపు 82 శాతం బ్యాంకర్లకు అప్పు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈనాడు కొత్త ప్రభుత్వం వచ్చిందని, పాపలా వడ్డీకి అప్పులు దొరుకుతాయని బాధ లేదని రైతాంగం ఎదురు చూసింది. వరంగల్ జిల్లాలోని పల్లెబాటలో ముఖ్యమంత్రిగారు మూడు శాతానికి అప్పులు ఇస్తామని ప్రకటించారు. పాపలా వడ్డీలు రాకుండా మామూలు వడ్డీకి కూడా డబ్బులు దొరకని పరిస్థితి ఏర్పడింది. మన చట్ట సభ ప్రయివేటు వడ్డీల మీద

మారబోరియం ప్రకటించింది. దానితో గ్రామాలలో ఆర్థిక వ్యవస్థ పూర్తిగా ఛిన్నాభిన్నం అయింది. 30 శాతం లోను కాకుండా దాదాపు 70 శాతం అప్పులు ఎరువుల దుకాణాలలో, ప్రక్కనే ఉన్న రైతుల దగ్గరో ఏదో రకంగా అడ్జస్ట్‌మెంట్ చేసుకునే పరిస్థితి గ్రామాలలో ఉంది. మనం పెట్టిన చట్టం గుదిబండగా తయారై, ఎక్కడ నుండి డబ్బులు తేవాలో రైతులు చాలా కష్టాలు పడుతున్నారు. ప్రభుత్వం రైతుల గురించి విధించిన మారబోరియం, రైతుల పాలిట శాపంగా మారింది. గ్రామాలలో మంచినీటి పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. గత మూడు సంవత్సరాలుగా ఉన్న కరువు ఈ సంవత్సరం కూడా కరువు కనపడుతుంది. భూగర్భజలాల్లో నీరు అడుగంటి పోయిందని మంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్‌లో చూపించడం జరిగింది. యాభై శాతం బోర్‌వెల్స్ ఫెయిల్ అయ్యాయని మంత్రిగారన్నారు. స్టేట్‌మెంట్‌లో గ్రామీణ వ్యవస్థలో మంచినీటి సమస్యకు రు.122 కోట్లు ఖర్చు పెట్టామన్నారు. కాని రు.122 కోట్లు ఎన్నికలకు ముందు చేసిన ఖర్చు తప్ప రెండు నెలలుగా మీరు చేసిన ఖర్చు ఏమిటో స్టేట్‌మెంట్‌లో వివరించలేదు. గ్రామాలలో మంచినీటి సమస్య ఎలా ఉందో మీడియాలో, పత్రికలలో చూస్తున్నాము. మంచినీటి ఎద్దడి చాలా తీవ్రంగా ఉంది. ప్రభుత్వం పెద్ద మనసుతో ఆలోచించి మండలానికి రు.50లక్షలు అయినా ఇవ్వకపోతే గ్రామాలలో చాలా ఇబ్బందులు కలిగే పరిస్థితి ఉంది. పశువుల విషయానికి వస్తే రాయలసీమలోని 3, 4 జిల్లాల్లో పశుగ్రాసం సస్థి చేయించామని స్టేట్‌మెంట్‌లో చూపించారు. తెలంగాణా జిల్లాల్లో, ఆంధ్ర లోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో పశుగ్రాసానికి చాలా ఇబ్బంది ఉంది. పశుగ్రాసం సస్థి చేసి పశువులను ఆదుకోవాలని కోరుకుంటున్నాను. కరెంటు ఉన్న చోట కొద్దో గొప్పో నీళ్లు ఉన్న చోట వ్యవసాయం చేసుకుందాం అంటే కరెంటు రాక రైతాంగం చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కరెంటు మీద రెవ్యూ పెట్టి డేటుడే వర్‌స్యూ చేయకపోతే రైతాంగానికి చాలా ఇబ్బందులు కలిగే పరిస్థితి ఉంది. మూడు సంవత్సరాలుగా కరువు ఉన్నప్పుడు గత ప్రభుత్వం 55 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని పనికి ఆహార పథకం క్రింద తీసుకువచ్చాము. దానిలో అవినీతి జరిగిందని ఆరోపణ చేశారు. అవినీతి కొంత ఉండవచ్చు. కాని రాష్ట్ర ప్రజలు బియ్యం తినడానికి అక్కరకు వచ్చింది. మొన్న ప్రధాన మంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు మీరు 5 లక్షల టన్నుల బియ్యం అడిగితే, వారు లక్షా ఎనభై రెండు వేల టన్నులు మాత్రమే ఇవ్వడానికి సాధ్య పడింది. ఈ కరువు పరిస్థితులలో మీరు కూడా 50 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని తీసుకువచ్చే బాధ్యత ప్రజానీకాన్ని కాపాడే బాధ్యత మీ మీద ఉంది. ఇంట్లో ఎలుకలున్నాయని, ఇల్లు తగులపెట్టే పరిస్థితి వస్తే మనకు కష్టమవుతుంది. అవినీతి ఉందని వెనుకకు పోతే రాష్ట్ర ప్రజలు క్షమించరు. స్పాట్‌రైట్, మా టీవీలో ప్రభుత్వం చేసే బదిలీలలో ఎంత అవినీతి ఉందో మనకు కనపడుతుంది. అవినీతి ఉందని ప్రజలను ఆదుకోవడంలో మీరు వెనుకకు పోవద్దు. రాష్ట్రంలో, కేంద్రంలో మీ ప్రభుత్వమే అధికారంలో ఉంది. కరువు బియ్యాన్ని ఎక్కువ తెచ్చి ప్రజానీకాన్ని ఆదుకోండి. ప్రజలు కష్టాలలో ఉన్నారు. ఆ రోజులలో వర్షం పడకున్నా, ప్రాజెక్టులలో నీళ్లు రాకున్నా, ఏ కష్టం వచ్చినా చంద్రబాబుగారే కారణమని వేదికలలో చెప్పే వారు. ప్రాజెక్టులలో కొద్దో గొప్పో నీరు ఉంది. వాటిని మీరు ఏ ప్రాంతానికి ఇస్తున్నారు? మీరు చేస్తే రాజకీయం కాదా? మేము ఏది మాట్లాడినా రాజకీయం అవుతుంది. రాజకీయాలకు అతీతంగా రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలని కోరుకుంటూ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. గత మూడు సంవత్సరాలుగా రాష్ట్రంలో వర్షాలు లేక తీవ్ర అనావృష్టి పరిస్థితి ఏర్పడింది. వ్యవసాయం కుంటుపడింది. రైతులు అప్పులపాలయ్యారు. భూగర్భ జలాలు అడుగంటాయి. 800 నుండి 1000 అడుగుల లోతుకు భూగర్భ జలాలు పోయాయి. ఇప్పటి వరకు పూర్తిగా వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల నీటి ఎద్దడి ఎక్కువయింది. త్రాగునీరు, సాగునీరు కొరత, పశుగ్రాసం కొరత, నిత్రనాలు మొలకెత్తినవి కొన్ని చోట్ల ఎండిపోయాయి. నిత్రనాలు దొరకక, ఎరువులు అందక, సాగునీరు లేక నాణ్యమైన విద్యుత్ సరఫరా కాక, పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర రాక అప్పులపాలై కుటుంబాన్ని పోషించలేక, ఆత్మగౌరవాన్ని చంపుకోలేక రైతులు నిండు ప్రాణాన్ని బలి చేసుకుంటున్నారు. దీనికి సంబంధించి వెంటనే తీసుకోవలసిన చర్యలు ఏమిటి? దీర్ఘకాలిక చర్యలు ఏమిటి? అన్నిటిని ఆలోచించి గవర్నమెంట్ ఇంప్లిమెంట్ చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గుర్తింపు పొందని సంస్థలు గ్రామాలలో నిత్రనాలు అమ్ముకునే వారిని నిషేధించాలి. వ్యవసాయ మార్కెట్ యార్డ్‌లో సమగ్ర యాజమాన్యంతో కూడిన బాధ్యతాయుతమైన అధికారులతో కూడిన కమిటీ పని చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దానిలో ట్రాన్స్‌కో సిబ్బంది మెరుగైన సేవలు అందించడానికి

వారిలో అకౌంటబిలిటీ పెంపొందేలా చేయాలని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయ రంగానికి విద్యుత్ సరఫరా తొమ్మిది గంటలు మాత్రమే చేస్తామా? పన్నెండు గంటలు చేస్తామా? నిరంతరమైన, నాణ్యమైన విద్యుత్ను రైతాంగానికి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. లో ఓల్ట్రేజిత్ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లు కాలిపోతున్నాయి. మోటర్లు కాలిపోతున్నాయి. రైతులు కరువులో, అప్పులతో, నిస్సహాయ స్థితిలో ఉన్నారు. కాబట్టి కాలిపోయిన మోటర్లను, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లను ప్రభుత్వమే భరించి వారిని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మ 12.40

అదే విధంగా ప్రభుత్వం సహాయ చర్యలు తీసుకుంటుంది. చేపట్టినటువంటి సహాయ చర్యలు జిల్లా కలెక్టర్లు, ఎం.ఆర్.ఓ., ఎం.డి.ఓ., ఆఫీసర్ల నుండి గ్రామాలకు చేరడం లేదు. గ్రామాలకు చేరినా గ్రామాలలో వున్నటువంటి సర్పంచులకు, రాజకీయ నాయకులకే పరిమితమైతుంది గాని పేద ప్రజలకు సహాయ చర్యలు అందడం లేదన్న విషయం మనం గుర్తుపెట్టుకోవలసిన అవసరముందని నేను మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ప్రైవేటు వడ్డీ వ్యాపారస్తుల నుండి రైతులను ఆదుకోవడం కోసం మనమైతే మారటోరియం విధించాము కాని ఈ రోజు నిజానికి రుణాలపై మారటోరియం కాదు, రైతులకు అప్పులు పుట్టకుండా ప్రభుత్వం మారటోరియం విధించింది. ఈ రోజున ప్రభుత్వం విధించిన మారటోరియం రైతులకు ఏ ఒక్క శాతం కూడా ఉపయోగం కావడం లేదు. మీరు విధించినటువంటి మారటోరియం వలన ఈ రోజున రైతులకు అప్పు పుట్టకుండా వాళ్లకు పాపంగా మారింది.

వ్యవసాయ శాఖను ఈరోజున పూర్తిగా పునర్వ్యవస్థీకరించాలి. వ్యవసాయ అధికారులకు కూడా అవసరమైన అకౌంటబిలిటీ ఫిక్స్ చేయవలసిన అవసరముంది. రైతు మిత్ర గ్రూపులను ప్రోత్సహించవలసిన అవసరం వుంది. రైతు మిత్ర సమాఖ్యలను ఏర్పాటు చేసి ఒక్కొక్క దానికి లక్ష రూపాయల చొప్పున రివాల్యూయింగ్ ఫండ్ను ఇచ్చి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో రైతాంగానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలను కోఆర్డినేట్ చేయాలి. వారికి సహకారం అందించే విధంగా, మార్కెటింగ్ చేసే విధంగా వారికి కావలసినటువంటి సీడ్స్ను, పెస్టిసైడ్స్ను, ఫెర్టిలైజర్స్ను తీసుకువచ్చి వారికి అమ్మే విధంగా రైతు మిత్ర సంఘాలకు ఒక్కొక్క లక్ష రూపాయల చొప్పున ఇచ్చి కోఆర్డినేట్ చేయవలసిన అవసరముంది.

బలహీన రైతులు బోర్లు వేసుకుంటే వారు ఆ బోర్ల ద్వారా చాలా నష్టపోతున్నారు. కాబట్టి వారికి సామూహిక బోర్లను వేసే విధంగా ప్రభుత్వం అకౌంటబిలిటీ, రెస్పాన్సిబిలిటీ తీసుకొని ఎక్కడైతే బోర్లు వేస్తే వాటర్ పస్తుందో చూసి సామూహిక బోర్లను ప్రోత్సహించవలసిన అవసరముంది.

విద్యార్థులకు సంబంధించి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వున్న విద్యార్థుల ఫీజులను మాఫీ చేయవలసిన అవసరముంది. దీనికి సంబంధించి ఎక్కడైతే కరువు ప్రాంతాలుగా ప్రకటించారో అక్కడ మాత్రమే ఫీజులు మాఫీ జరిగాయి. మిగతా ప్రాంతాలలో కూడా రైతులు అనేక రకాలుగా ఇబ్బందుల పాలౌతున్నారు. రైతులు, రైతు కూలీల పిల్లలు ఈ రోజున పాఠశాలల్లో ఫీజులు కట్టే పరిస్థితిలో లేరు కాబట్టి ఆ ఫీజులను కూడా మాఫీ చేయవలసిన అవసరముంది.

కరువు ప్రాంతాలుగా ప్రకటించిన జిల్లాలు, మండలాలల్లో రుణాలు చెల్లించనటువంటి రైతులకు ఇంతవరకు రుణాలు ఇవ్వడం లేదు. ఈరోజున కరువు ప్రాంతాలుగా ప్రకటించిన జిల్లాలలో గాని, ప్రకటించని జిల్లాలలో కాని రైతులు అనేక మంది రుణాలు చెల్లించలేని పరిస్థితిలో వున్నారు. ఖరీఫ్ సీజన్లో వారికి కావలసినటువంటి అప్పులు, ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్, కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులు గాని, నేషనలైజ్డ్ బ్యాంకులు గాని రైతులకు అప్పులు ఇవ్వడం లేదు. ప్రభుత్వ క్లారిటీ ప్రకారంగా పాత అప్పులు

చెల్లించిన రైతులకు అప్పులు ఇస్తున్నారు గాని అప్పులు చెల్లించని వారికి నూతన అప్పులు, క్రాఫ్ లోన్స్ ఇవ్వడం లేదు. ప్రభుత్వం దానిని రెస్పాన్సిబిలిటీగా తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతులకు ప్రభుత్వం రెండు లక్షల రూపాయలు ఇస్తుంది. ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న వారికి ప్రభుత్వం ఒకటిన్నర లక్షల రూపాయలు, ప్రధాన మంత్రి ఏబై వేల రూపాయలు మొత్తం కలిపి రెండు లక్షల రూపాయల ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్నాము. ఆత్మహత్యలు చేసుకోవటంవంటి రైతులు కరువు బాధితులు కారా? కాబట్టి ఆ నిషయాన్ని కూడా మీరు ఆలోచించవలసిన అవసరముంది. ఉదాహరణకు ఒక గ్రామంలో 50 మంది రైతులు వుంటే ఆర్థిక ఇబ్బందుల వలన, వడ్డీ వ్యాపారస్తుల వలన, కరువు వలన అప్పుల పాలైన ఇద్దరు రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. మొత్తం 50 మంది రైతులు కూడా అటువంటి ఇబ్బందులలో వున్నారు. కరువు కారణంగా కాని, ఇతరత్రా కారణంగా కాని ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతులకి రెండు లక్షల రూపాయలు ఇస్తాము కాని 50 మంది రైతుల గురించి ఏమి చేస్తున్నారు? వారి గురించి ఏమి ఆలోచించుకున్నాము. చనిపోయిన వారికి రెండు లక్షలు ఇస్తాము. కాని చనిపోని వారి గురించి కూడా ఈ రోజున ఆలోచన చేసి వారందరికీ కూడా సహాయం అందించే విధంగా ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ రోజున 58 మందికి అనేక రకాలుగా రెండు లక్షల రూపాయల సహాయం ఇస్తున్నటువంటి పరిస్థితులలో ఈ రోజున రైతు తాను చనిపోతే ఇతర కుటుంబ సభ్యులను ఆదుకోవడం కోసం రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న సంఘటనలు అనేకం పత్రికలలో వస్తున్నాయి. గ్రామాలలో మనకు స్వయంగా కనిపిస్తున్నాయి. అదే విధంగా కష్టాలలో వున్న రైతులందరికీ ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా ఆర్థిక సహాయం అందించవలసిందిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

జీరో పర్సెంట్ వడ్డీతో రైతాంగానికి రుణాలు అందించవలసిన అవసరముంది. వ్యవసాయ బోర్లకు భీమా సౌకర్యం కల్పించవలసిన అవసరముంది. పంటలకు సమగ్ర భీమా పథకం పూర్తిగా అమలు చేయవలసిన అవసరముంది. గ్రామాన్ని యూనిట్గా తీసుకొని ఈ యొక్క ఇన్సూరెన్స్కు సమగ్రమైన పంటల భీమా పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టవలసిన అవసరముందని కోరుతున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కొత్త బోర్లు వేయాలనుకున్న రైతులకు నిపుణుల సహాయం పూర్తిగా అందడం లేదు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని రైతులకు పూర్తిగా తెలియక పోవడం వలన వారు ఎక్కడబడితే అక్కడ బోర్లు వేస్తున్నారు. అందులో వాటర్ రావడం లేదు. రైతులు అప్పులపాలౌతున్నారు. ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి రైతులకు ఎక్కడైతే నీరు వుందో దానికి సంబంధించినటువంటి నిపుణుల సహాయం ప్రభుత్వ వరంగా, వ్యవసాయ శాఖ అధికారుల పరంగా ఇవ్వవలసిన అవసరముందని కోరుతున్నాను.

ఈరోజున హెల్త్ లైన్స్ పెట్టాము. ఇవన్నీ కూడా హెల్త్ లైన్స్ గా మారిపోయాయి. ఈ రోజున అనేక మంది రైతులు మనకు కూడా ఉత్తరాలు వ్రాశారు. హెల్త్ లైన్కు వెళ్లి ఫలనా వ్యాపారస్తుడు వీడిస్తున్నాడని చెప్పడానికి వెళితే వారికి సరైనటువంటి న్యాయం జరగక ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న సంఘటనలను కూడా మనం చూశాము. కాబట్టి ఈ రోజున రైతు హెల్త్ లైన్కు వెళ్లి ఫోన్ చేస్తే ఆత్మహత్య ఎందుకు చేసుకున్నావు, ఆత్మహత్య చేసుకోవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చిందని అనేక రకాలుగా హెల్త్ లైన్లో వున్న అధికారులు డబ్బుల కోసం ఫోన్ చేశావని చెప్పి రైతులను అవమానం చేస్తున్నటువంటి సంఘటనలు పెద్దయెత్తున వున్నాయి. కాబట్టి హెల్త్ లైన్ దగ్గర ఇన్ ఛార్జ్ గా పెట్టి ఆఫీసర్లను సరైన పద్ధతిలో, బాధ్యతాయుతంగా రైతులకు సహాయం చేసే విధంగా ఆఫీసర్లకు గైడెన్స్ ఇవ్వవలసిన అవసరముంది. ఆఫీసర్లకు అకౌంట్ బిలిటీని ఫిక్స్ చేసే విధంగా వుండాలని కోరుతున్నాను. రైతులు ఈ రోజున ప్రభుత్వం నుండి సహాయం పొందాలని ఆశిస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, ఖరీఫ్ సీజన్ ప్రారంభమై ఇప్పటికి నెలరోజులైనా వ్యవసాయానికి కావలసిన వర్షపాతం ఇంతవరకూ సమోదు కాలేదు. రైతులు దిక్కుతోచని పరిస్థితిలో వున్నారు. వేసిన ఏత్తనాలు మట్టిలో కలిసిపోయాయి. మొలకెత్తిన మొక్కలు

ఎండిపోయాయి. మరొకవైపున విత్తనాలు, పెట్టుబడులకు సంబంధించిన సమాచారం రైతాంగాన్ని మరింతగా కుంగతీస్తుంది. దానితో ఈ పరిస్థితి మూలిగే నక్కపై తాటిపండు పడినట్లుగా తయారైనది. ఈరోజున రైతుల కొరకు మనం అనేక కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, నేను చెప్పేదేమిటంటే రైతాంగం యొక్క పరిస్థితి ఏ విధంగా వుందో మీ ముందు ఉదాహరణ ఇవ్వాలని అనుకుంటున్నాను. ఈ రోజున గ్రామీణ ప్రాంతాల జీవనవిధానం ఒక వర్గానికో, ఒక ప్రాంతానికో సంబంధించి కాదు. వ్యవసాయం గ్రామీణ ప్రాంతాలకు సంబంధించినటువంటి జీవన విధానం. వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహించడం ద్వారా నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించవచ్చును. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వున్న వ్యవసాయ రంగం ఆధారంగానే ఈ రోజున నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారమవుతుంది. అన్ని రకాలైన ఉపాధి అవకాశాలు వ్యవసాయ రంగం ద్వారానే దొరుకుతాయి గాని మరి ఏ ఇతర రంగం నుండి కాదు. ఆర్థిక రంగం, ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ, ఇండస్ట్రీస్ గాని ఏ ఇతర రంగం ద్వారా ఉపాధి అవకాశాలు దొరకవు. పూర్తిగా ఈ రోజున గ్రామీణ వ్యవస్థకు సంబంధించినది, వ్యవసాయానికి సంబంధించినటువంటి రంగం ఇది. ఇప్పటికీ కూడా 70 శాతం మంది ప్రజానీకం గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. ఈ రంగములో మానవ వనరులను సక్రమంగా ఉపయోగించుకొనవచ్చును. వరుసగా వచ్చిన కరువు కారణంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో తీవ్రమైన సంక్షోభం ఏర్పడింది.

అధ్యక్షా, ఈ రోజున నేను ఒక విజ్ఞాపన చేస్తున్నాను. రిజర్వ్ బ్యాంకు నివేదికల ప్రకారం 1992లో సేవనలైజ్డ్ బ్యాంకులు రైతుల నుండి డిపాజిట్స్ రూపంలో 26,211 కోట్లు సేకరించాయి. ఈ రోజున వారికి ఇచ్చిన రుణాలు 17,835 కోట్ల రూపాయలు. 2002 సంవత్సరంలో చూసినట్లయితే 1,08,233 కోట్ల రూపాయలు రైతుల నుండి బాండ్ల రూపంలో, డిపాజిట్స్ రూపంలో బ్యాంకులు సేకరించాయి. 2002లో ఇచ్చిన రుణాలు 47,430 కోట్లు మాత్రమే. అదే విధంగా రైతులకు రుణాలు 18 శాతం ఇవ్వాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం, రిజర్వ్ బ్యాంకు ఆదేశించినప్పటికీ సరాసరి అది 14,15 శాతం వరకు కూడా ఈ రోజున దాటడం లేదు. అదే విధంగా రైతులకు ఇచ్చే రుణాల శాతం 1999లో 15 శాతంగా వుంటే 2002లో 9 శాతానికి పడిపోయింది. అన్ని ప్రభుత్వాల పాపం ఇందులో వుంది. కాబట్టి రైతాంగాన్ని ఆదుకోవలసిన అవసరముందని నేను కోరుతున్నాను.

ఖరీఫ్ సీజన్కు సమగ్రమైనటువంటి వ్యవసాయ ప్రణాళికతో రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడం కోసం ఈ ప్రభుత్వం రూపొందించవలసిన అవసరమున్నది. 25 వేల రూపాయల వరకు క్రాప్ లోన్స్ గా వున్నాయి. ఈ పంట రుణాలను మాఫీ చేయవలసిన అవసరం వుంది. సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులకు 25 వేల రూపాయల వరకు ఇచ్చిన పంట రుణాలను మాఫీ చేయవలసిన అవసరమున్నదని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మ.12.50

అధ్యక్షా, దీర్ఘకాలిక వ్యవసాయ రుణాలపై వడ్డీ మాఫీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. రాష్ట్రంలో సహకార, వాణిజ్య రూరల్ బ్యాంకులను రీషెడ్యూల్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. పాతబాకీలతో సంబంధం లేకుండా రుణాలు ఇప్పించవలసిన అవసరం ఉందని కోరుతున్నాను. ఆరు నెలల నుండి సంవత్సరం వరకు అన్ని రకాల బ్యాంకు రుణాలపై వడ్డీ మాఫీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. సంవత్సర కాలంలో కోవరేటివ్ బ్యాంకులను పూర్తిగా పునర్వ్యవస్థీకరించవలసిన అవసరం ఉంది. కోవరేటివ్ బ్యాంకులు ఈరోజు నామమాత్రంగా తయారయ్యాయి. కాబట్టి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కోవరేటివ్ బ్యాంకులు ఆదుకోవడానికి చర్యలు తీసుకునేలా కృషి చెయ్యాలి. కోవరేటివ్ వ్యవస్థ ఈనాడు పూర్తిగా నిర్వీర్యం అయిపోతుంది. కేరళ, మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ రాష్ట్రాలలో కోవరేటివ్ వ్యవస్థ, గ్రామీణ ప్రాంతాల రైతాంగానికి ఉపయోగపడే కార్యక్రమాలను కొనసాగిస్తున్నారు. మన రాష్ట్రంలో కోవరేటివ్ వ్యవస్థ పూర్తిగా నిర్వీర్యమైనందున రైతులు ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నారు. రైతులకు నాణ్యమైన విత్తనాలను

సబ్బిడీతో ఇవ్వాలని చెప్పినప్పటికీ ఇవ్వడం లేదు. ఈ విత్తనాల సమస్య ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతాంగాన్ని పట్టి వీడిస్తుంది. వరంగల్లో ఎక్కడ చూసినా నాసీరకం విత్తనాలు, కల్తీ విత్తనాలు.....

మిస్టర్ స్పీకర్: కన్క్లూడ్ చెయ్యండి.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, రైతాంగాన్ని ఆదుకోడానికి ప్రభుత్వ వరంగా చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఎందుకంటే, దేశానికి రైతు వెన్నెముక. అందులో ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్నపూర్ణగా పేరుపొందింది కాబట్టి రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలి. వారు చాలా రకాలుగా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. రాజకీయాలకు అతీతంగా, విప్లవాలకు అతీతంగా వారిని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గుమ్మడి నరసయ్య: అధ్యక్షా, మనం ఇప్పుడు కరువు మీద మాట్లాడుతున్నాం. కరువు అనేటవంటిది మనకు గత నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా కొత్తేమీ కాదు. అది అందిరికీ తెలిసిన విషయమే. కరువు నివారణకు సంబంధించిన విషయంలో ఈ ప్రభుత్వానికి కొత్త కాపచ్చు, గత ప్రభుత్వానికి మాత్రం పాతే. ఈ కరువు వల్ల ప్రజానీకం నిర్లక్ష్యానికి గురవుతుంది. ప్రయత్నాలు విఫలమవుతున్నాయని మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ప్రజలు కరువుకాటకాలను అధిగమిస్తూ వస్తున్నారు. వారిని ఆదుకోడంలో ప్రభుత్వాల వైఫల్యం చెందుతూ వస్తున్నాయి. ఈసారి వర్షాలు చాలా ముందుగా మొదలయ్యాయి. అన్ని ప్రాంతాలలో కాకుండా కొన్ని ప్రాంతాలలో వర్షాలు ముందే మొదలు కావడం వల్ల రైతులు ఆశతో తొందర తొందరగా దున్ని విత్తనం పెట్టుకోవడం జరిగింది. క్వాలిటీ విత్తనాలు వాడలేని మూలంగా ఏమో ప్రకృతి వైఫరీత్యం మూలంగానేమో కాని విత్తనాలు వేసిన 15-20 రోజులు వర్షాలు లేకుండా పోయాయి. కొన్ని వేల రైతులు నష్టపోయారు. ఇప్పుడు రెండవసారి మళ్ళీ వారు విత్తనాలు వేసుకోవాలి. రెండవసారి ఎందుకు వేసుకోవాలంటే ఆర్థికపరమైన ఇబ్బందులు ఎదుర్కునేటవంటి తరుణంలో, అప్పులు పుట్టని పరిస్థితులలో చేసిన అప్పులను తీర్చలేక అవమానాలకు గురై ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. వారిని ఆదుకోడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి. రైతుల వైపు దృష్టి సారించి ఆదుకోవాలి. రైతుకు వ్యవసాయంతో ఇబ్బంది వచ్చిందంటే రైతు ఒక్కడే కాదు అతని క్రింద పనిచేసే కూలీకి కూడా నష్టం వస్తుంది. రైతు పంటలు పండిస్తేనే, రైతు దగ్గర పనిచేసే కూలీకి పూటగడుపుకోడానికి వీలుంటుంది. రైతులు ఇబ్బందులలో ఉన్నారంటే, వ్యవసాయ కూలీలు కూడా ఇబ్బందులలో ఉన్నట్లే! అందుకే రైతుకు సహాయం అందించడానికి ఆలోచిస్తూ కూలీని ఆదుకోడానికి పనులు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. పోయినసారి కరువు పనులకు బియ్యం, కరువు కోసం వచ్చిన నిధులు తీసుకొచ్చాము. వ్యవసాయ కూలీలకు పనులు కల్పించాలనుకున్నాం. కేంద్ర ప్రభుత్వం బియ్యం ఇచ్చింది, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సహాయం చేసినా కరువులో ఉన్న రైతులకు రైతుకూలీలకు అవి అందలేదు. ఎందుకంటే, ప్రొక్లెయిన్ ద్వారా మిషన్ ద్వారా రోడ్డు, కుంటలు త్రవ్వడం జరిగింది. పనులు చేస్తున్నటవంటి మిషన్లను చూసి కూలీలు ప్రేక్షకులుగా మిగిలిపోయి, ఆకలికి అలమటించారు. వాళ్లకు పనులను కల్పించమని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాం. ఎటువంటి పనులు కల్పిస్తారు? రైతు దగ్గర పని లేదు. నాటు పెడదామన్న లేదు, కోత కోద్దామన్న లేదు కాబట్టి ఏ పనులు కల్పిస్తారని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. మా జిల్లాలో అన్ని మండలాలలో తొందర తొందరగా సమావేశాలు పెట్టి నీటి వనరులు ఎక్కడైనా ఉంటే గండ్లు పడి ఉంటే రిసేర్ చేయించుకోడానికి ఫైల్ పంపించడం జరిగింది. ప్రసోజల్స్ పంపించినా వాటికి దాఖలాలు లేవు, కదలికలు లేవు. అది ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు. అటువంటి పనులు కల్పిస్తే కూలీలకు పూట గడవడానికి వీలు ఉంటుంది. రైతులకు వచ్చే పనులతో వీలవుతుందో లేదో చూడాలి. వర్షానికి కొలతలు కొలుచుకుంటాం. ఎంత శాతం వర్షపాతం నమోదయ్యిందని చూసుకుంటాం కాని ఈ వర్షం వల్ల ప్రయోజనం ఏమిటని చూడం. సీజన్లో రైతాంగానికి ఉపయోగపడిందా, లేదా అని చూడం. గబగబా విత్తనాలు వేసుకోడానికి వర్షం పడింది, చెరువులు నిండాయి, కుంటలు నిండాయి అనుకుంటాం. నాటు పెట్టాలి, పూతకు రావాలి, కోతకు రావాలి, చేతికి రావాలి. చేతికి వచ్చాక మాత్రమే రైతుకి కరువు తీరుతుంది. మంచితైమ్లో ఎండలు వస్తున్నాయి, ఎండతో పంటలు ఎండిపోతున్నాయి. వర్షాల లెక్కలు చూపిస్తున్నాం కాని కరువు ఎట్లా ఉందో చెప్పము. ఆ విధంగా కాకుండా

సీజన్లో వర్షం ఏ ఏ తరుణంలో ఉంది, వంటలు సరిగ్గా వస్తున్నాయా లేదా, వాళ్లకు ఉన్న ఇబ్బందులను పూర్తిగా పరిష్కరించామా లేదా చూడాలి. మన రాష్ట్రంలో ఒక పక్క కరువు అంటున్నాం, ఒక పక్క వర్షాలు అంటున్నాం. ఒక పక్క 250 టి.యం.సిల గోదావరి నీళ్లు సముద్రంలో కలిసిపోతున్నాయి. ఆ నీళ్లను వినియోగించుకోడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. 9 ఏళ్లున్న తెలుగుదేశ ప్రభుత్వమే కాదు అంతకుముందున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, జనతా దళ్, పార్టీలు నిర్లక్ష్యం చేయడం వల్ల ఈ నీళ్లను మనం వాడుకోలేకపోతున్నాము. కాబట్టి దీనిపై దృష్టి సారించాలని కోరుతున్నాను. ఈ నీటి వినియోగం కోసం ప్రయత్నం చెయ్యాలి. కర్నాటకలోని ఆల్మట్టి నుండి వచ్చే నీటిని మనం అడగడంలో తప్పు లేదని మనవి చేస్తున్నాను. మన దగ్గర ఉన్నటువంటి ఇచ్చువల్లి, పోలవరం ప్రాజెక్టులను జాతీయ ప్రాజెక్టులుగా ప్రకటించి కేంద్రప్రభుత్వ ఒత్తిడికి తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను. గోదావరి జలాలను పూర్తిగా వినియోగించుకోడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. నీటి వనరుల కోసం ఎంతైనా ఖర్చు పెడతాం, ప్రపోజిట్స్ పంపించడం ముఖ్య మంత్రి గారు అన్నారు. మేము చాలా ప్రపోజిట్స్ పంపించాం. ఆ ప్రకారం గోదావరి జలాలను వినియోగించుకోడానికి ప్రయత్నం చెయ్యాలి. ప్రకటించిన నిధులు ఎంత? మనకున్నటువంటి శక్తిని బట్టి మనం నిధులను ప్రకటిస్తాం, వాటిని తక్షణమే ఖర్చు పెట్టాలి. గతంలో వచ్చిన డబ్బును ఇంతవరకు ఖర్చు పెట్టలేదు.

మ. 1.00

ఇంత వరకూ కూడా ఖర్చు కాలేదు. అని అక్కడే ఉంటాయి, ఇవి ఇక్కడే ఉంటాయి. నిధులు ఖర్చు చేసి, పనులు పూర్తి చెయ్యాలి. కూలీలకు పనులు కల్పించి, విత్తనాలు ఉచితంగా ఇచ్చి, కరవులో రైతులను ఆదుకోవాలి. కరవు లేకుండా శాశ్వత చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. మురళీ రామకృష్ణ(చింతలపూడి): అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో కరవు చాలా తీవ్రంగా ఉంది. గత నాలుగయిదు సంవత్సరాల నుంచీ కూడా కరవుతో రాష్ట్రం అల్లాడుతోంది. రైతాంగాన్ని చూస్తే, ఏ మాత్రం వర్షపాతం నమోదయినా, వారికున్న వ్యవసాయం ప్రారంభించాలి. విత్తనాలు జల్లి, దుక్కి దున్ని, నాట్లు వెయ్యాలంటే కనీసం ఖర్చు ఎకరానికి పనికి రు. 5 వేలు అవుతుంది. మెట్ట వ్యవసాయానికి అయితే ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చవుతుంది. అయినా కానీ గత ప్రభుత్వాలలో రైతుల కోసం ప్రత్యేకంగా సబ్సిడీలు ఉన్నా కానీ, రైతాంగానికి ఏ మాత్రం అందిన పరిస్థితి లేదు. గతంలో చూస్తే, మామూలుగా బావుల నుండి నీరు తీసి, వ్యవసాయం చేసే వారు. తరువాత గ్రౌండ్ వాటర్ క్రిందకు పోయిన తరువాత వంద అడుగుల వరకూ నూతులు త్రవ్వి, అది కూడా పోయిన తరువాత ట్యూబ్ వెల్స్ తో బోర్స్ ద్వారా వాటర్ డ్రా చేసి, విద్యుత్ ద్వారా హెచ్.పి 75, 25 మోటార్స్ వాడడం జరిగింది. కనీసం కరెంటు రాని పరిస్థితులలో ఏం చెయ్యాలి తెలియని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆ పరిస్థితులలో వ్యవసాయం మానెయ్యాలని అనుకున్న సమయంలో, ముఖ్యమంత్రిగారు ఉచిత విద్యుత్ ఇస్తామంటే కొంచెం గాలి పీల్చుకుని వ్యవసాయం చెయ్యాలని అనుకున్న పరిస్థితులలో, ఈ సంవత్సరం కూడా మొదట్లో కొంత వర్షం పడినా కానీ క్రమంగా వర్షాభావం ఏర్పడింది. గ్రామాలలో చూస్తే, రైతులకు, రైతు కూలీలకు వని లేని పరిస్థితి ఉంది. రైతుల మీద ఆధారపడిన రైతు కూలీలు చాలా ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. ఉదాహరణకు గ్రామాలలో కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులలో చూస్తే, వాటి మీదనే ప్రధానంగా మన రైతాంగం ఆధారపడి ఉన్నారు. ఇప్పటి వరకు అయిదారు సార్లు ప్రెసిడెంట్స్ ను ఎక్స్టెన్షన్ చెయ్యడం జరిగింది కానీ లోన్స్ సక్రమంగా ఇవ్వలేదు. గ్రామాలలో కోఆపరేటివ్ సొసైటీలలో సరైన బాధ్యత లేకుండా 10వ తరగతి ఫెయిల్ అయిన వారినో, 8వ తరగతి చదివిన వారినో సెక్రటరీలుగా వెయ్యడం వల్ల లక్షలు, కోట్ల రూపాయల టర్నోవర్ ఉండే వాటికి వెయ్యడం వల్ల, క్రాప్ లోన్స్ చెల్లించిన వారికి, తప్పుడు రసీదులు ఇచ్చి, సొసైటీలలో డ్రాయర్స్ కూడా వాడేసుకోవడం జరిగింది. అక్కడ గల కోఆపరేటివ్ ప్రెసిడెంట్ కానీ సెక్రటరీ కానీ రైతాంగానికి లెటర్స్ వ్రాశారు. “ మీ డబ్బు వాడుకున్నాము, త్వరలో కడతాము” అని లెటర్స్ వ్రాశారు. ఆ

రైతాంగానికి లోన్స్ రాకుండా, బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెడితే పరిస్థితి ఎట్లా ఉంటుందో చూడాలి. కమర్షియల్ బ్యాంకుల వారు కోఆపరేటివ్ సొసైటీల నుంచి నో డ్యూ సర్టిఫికేట్ తెమ్మని అంటారు. వాస్తవంగా వారు బాకీ లేకపోయినా, ఉన్నట్లు చూపిస్తున్నారు. ఇటువంటివి గతంలో ఎన్ని సార్లు ఆరోపణలు చేసినా ఆ ప్రభుత్వం యాక్షన్ తీసుకోలేదు. ఒక్కొక్క కోఆపరేటివ్ సొసైటీ ప్రెసిడెంట్ రు. 30 లక్షల నుంచీ రు. 70 లక్షలు, రు. 80 లక్షల వరకూ డైరెక్ట్ గా వాడుకున్న దాఖలాలు ఉన్నాయి. వారు మెయిన్ లీడర్స్ లెక్కలలో మండలాలలో, నియోజక వర్గాలలో చెలామణి అవుతున్నారు. అప్పు కట్టుకున్న నిజాయితీపరులయిన రైతులు, అప్పులు కట్టని వారి జాబితాలోకి పోయి, వేలం నోటీసులు పొందుతున్నారు. ఆత్మహత్యలకు పాల్పడిన వారికి సంబంధించి కొన్ని ఇటువంటివి కూడా ఉన్నాయి. గతంలో విత్తనాలు రైతాంగానికి కావాలంటే నాణ్యత గల విత్తనాలు కాకుండా, కల్తీ విత్తనాలు ఇచ్చారు. అవి కూడా అప్పుడున్న రాజకీయ నాయకుల అనుయాయులు ఫ్లోర్ మిషన్ లో క్లీన్ చేసి , ప్యాకింగ్ మాత్రం చక్కగా చేసి, ఎ.పి. సీడ్స్ నుంచో లేదా పెద్ద పెద్ద కంపెనీల నుంచో వచ్చినట్లు ముద్రలు వేయించినవి వచ్చాయి. మేము ఎన్ని సార్లు పోరాడినా ఫలితం లేదు. పత్రికలలో, మీడియాలో, వీడియో కాన్ఫరెన్స్ లలో కల్తీ లేని విత్తనాలు ఇస్తున్నట్లు వచ్చింది. క్రాప్ కు, అయిదారు రకాల స్టేజిలలో ఈర్డింగ్ ఉండి, పంటలు దెబ్బతిన్న పరిస్థితి ఉంది. అప్ ల్యాండ్ ఏరియాస్ లో మొక్కజొన్న, సన్ ఫ్లవర్, గ్రౌండ్ నల్ సీడ్స్ రకరకాల కంపెనీల విత్తనాలు వస్తున్నాయి. ఇండియా లెవెల్ లో చూస్తే, నియోజక వర్గ స్థాయిలో చూస్తే రు. 60 లక్షలు, రు. 70 లక్షల విలువ గల విత్తనాలు సప్లయ్ చేస్తున్నారు. కానీ ఇచ్చిన రైతుకు ఏ విధమైన ఆధారం లేకుండా సీడ్ ఇచ్చి, దాని నుంచి రావలసిన డబ్బు గురించి అడిగితే 50 శాతం కట్ చేశాము, గ్రోత్ లేదు, జర్మినేషన్ రాలేదు, విత్తనాలు సకీలీవి అని రైతాంగానికి లక్షలాది రూపాయలు బకాయి ఉంటే, కంపెనీల మేనేజర్లు హైదరాబాదులో, ఢిల్లీలో ఉండి, కనీసం డబ్బు అడిగినా రైతులకి అడ్రెస్ దొరకని పరిస్థితి ఉంది. గ్రామాలలో సీడ్ కంపెనీ అయినా విత్తనాలు ఇస్తే, జాయింట్ డైరెక్టర్, అగ్రికల్చర్ ద్వారా సంబంధిత రికార్డ్ మెయిన్ టెయిన్ చేసి, రైతాంగానికి రావలసిన డబ్బు వచ్చేలా చూడాలి. సరైన తూకం లేదు. క్వంటాలకు 20 కిలోలు ఎక్సెస్ ఇవ్వాలి. ఇటువంటి పరిస్థితులున్నాయి. ప్రత్యామ్నాయంగా రైతాంగానికి అప్ ల్యాండ్ ఏరియాలలో కరెంట్ సిస్టమ్ ఉండాలి. బోర్ ఫెయిల్ అయితే, ప్రత్యామ్నాయంగా బోర్ కి సబ్సిడీ ఇవ్వడం చెయ్యాలి. ఒక సర్వే నెంబరులో ఒక బోర్ ఫెయిల్ అయితే, మరొక సర్వే నెంబరులో వాటర్ పడితే, అక్కడికి సర్వీసు ప్లెజ్ చేసుకోడానికి పర్మిషన్ ఇవ్వడం లేదు. పర్మిషన్ ఇవ్వాలి. కొన్ని అప్ ల్యాండ్ ఏరియాలూ బ్లాక్ జోన్ అని, వాటర్ పడదు అని సర్వే చేసి, అక్కడ గల రైతుకు రు. 30 వేలు విద్యుత్ కనెక్షన్ కు ప్రభుత్వం సబ్సిడీ ఇస్తుంటే, ఆ రైతుకు సబ్సిడీ లేదని అంటున్నారు. వాటర్ పడినా కానీ కరెంటు సర్వీసు ఇవ్వలేమని, బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉందని, వాటర్ పడని ఏరియా అని అన్నారు. ఒక్కొక్క మండలంలో అయిదారు విలేజెస్ ఐడింటిఫై చేసి పెట్టారు. ఆ రైతాంగం ఇబ్బంది పడుతున్నారు. సోదరులు చాలా మంది మాట్లాడారు. బియ్యం పథకం వచ్చింది. గతంలో వచ్చింది. ఒక లక్ష టన్నులకు పైగా వస్తుందని అంటున్నారు. గతంలో జడ్ పి టి సి, మండల ప్రెసిడెంట్ గా ఉన్నాను. రోడ్డు ఉంటాయి. కనీసం లోకల్ పంచాయతీ ప్రెసిడెంట్ కి, మండల ప్రెసిడెంట్ కు కూడా తెలియ కుండా ఒకే రోడ్డుకు రెండు, మూడు సార్లు రిసీట్ అయినా, కలెక్టర్ కు చెప్పినా కూడా అసలు లోకల్ బాడీ కు సంబంధం లేకుండా చేశారు. ఈ నాడు రైతాంగానికి కమిటీలు పెట్టినా, రైతులకు కానీ, వ్యవసాయ కూలీలకు కానీ న్యాయం జరిగేట్లు చూడాలి. పశుగ్రాసానికి చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. వంద శాతం సబ్సిడీ మీద కరవు ప్రాంతాలలో పశుగ్రాసం ఇవ్వాలి. కరవు మండలాలను కొన్నిటిని గుర్తించారు. ఆ మండలాలలో పనులు లేవు. పనులు లేని ఏరియాలలో, కరవు మండలాలలో అన్ని చోట్ల కరవుగా డిక్లెర్ చేస్తారని, ఇవన్నీ కూడా ఆచరణలో పెట్టి చేయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రామలింగా రెడ్డి(దొమ్మూట): అధ్యక్షా, మా నాయకులు చంద్రశేఖర రావుగారు చాలా సార్లు చెప్పారు. “ రైతు ఏడ్చిన రాజ్యం, ఎద్దు ఏడ్చిన చోట వంశం బాగు పడదు అన్నారు. వాస్తవంగా అదే జరిగింది. గత తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం రైతులను, ఎద్దులను ఏడిపించింది. ఆ రైతు కన్నీటి ప్రవాహంలో కొట్టుకు పోయింది.

(ఇంటరప్షన్స్)

ప్రభుత్వాలను ప్రజలు ఎన్నుకున్నది సంపదలు సృష్టించి, ప్రజలను కాపాడడానికి, రైతులను కరవు కాటకాల నుంచి కాపాడడానికి కానీ కరవులను సృష్టించడానికి కాదు. ఖచ్చితంగా ఈ రోజు మన రాష్ట్రంలో కరవు పరిస్థితులు రావడానికి ప్రకృతి ఎంత కారణమో, గత తెలుగు దేశ ప్రభుత్వం కూడా అంతే కారణం. ఈ రోజు కరవులో కూలీలను ఆదుకుంటామని, పనికి ఆహారం బియ్యం అని క్రొత్త పథకం తెచ్చారు. ఒక సామెత ఉంది. అత్త సొమ్ము అల్లుడు దానం చేసినట్లు అని. దానిని తలకిందులు చేసి, అత్త దగ్గర ఫుకట్కు వచ్చిన బియ్యాన్ని, డబ్బుకు అమ్ముకున్న ఘనత తెలుగు దేశం పార్టీదే. కూలీల పని కోసం తెచ్చిన బియ్యం కాంట్రాక్టర్లకు పోయింది. పనికి ఆహారం బియ్యం పథకం ప్రారంభం కాక ముందే అయిన పెండింగ్ పనులకు బియ్యం ధారపోశారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ముఖ్యంగా తెలంగాణలో తిండి లేక చనిపోతున్న పరిస్థితులకు కారణం తెలుగు దేశం ప్రభుత్వమే అని తెలియచేస్తున్నాను.

(తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ ఇ. దయాకర రావు: కరవు గురించి మాట్లాడమనండి.

శ్రీ ఎస్. రామలింగా రెడ్డి: ఈ నాడు పాడి పశువులతో, పైరు పచ్చదనంతో కళ కళలాడవలసిన పల్లె సీమలలో, గత ప్రభుత్వ నిర్వాకం వల్ల మృత్యు గంటలు మ్రోగుతున్నాయి. చాలా మంది రైతులు, రైతు కూలీలు, చేనేత కార్మికులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. వారేమంటారంటే, ఈ క్రొత్త ప్రభుత్వంలో ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారని అంటున్నారు. అయితే రెండు నెలల క్రితమే క్రొత్త ప్రభుత్వం వచ్చింది. ఈ వ్యవధిలోనే అప్పుల బాధకి ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటారా? ఏ మాససిక వైద్యుడితోనయినా పరిశీలించుకోవాలని నూచిస్తున్నాను.

మ 1.10

గత ప్రభుత్వ నిర్వాకం మూలంగా అప్పుల పాలయ్యి, బ్రతకలేక గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని వారు తిండికి లేక ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న మాట వాస్తవం, ఆకలి చావులు ఉన్న మాట వాస్తవం అని ఒప్పుకున్న ఘనత మన రాజశేఖర రెడ్డి గారి ప్రభుత్వానిది. ఆకలి చావులు చస్తే కనీసం గత ప్రభుత్వం ఆ కుటుంబాల ముఖం చూసిన పాపాన పోలేదు. ఈరోజు గ్రామాలలో కరవు మూలంగా పశువులు, పక్షులు, మనుషులు సమస్త జీవకోటి బ్రతకలేని స్థితి నెలకొంది. గత ప్రభుత్వ నిర్వాకం మూలంగా వారికి గైడెన్స్ ఇచ్చిన భారతీయ జనతా పార్టీ ప్రభుత్వ నిర్వాకం మూలంగా రాబందుల సంఖ్య కూడా తగ్గిపోయింది. గ్రామాలలో పశువులు ముసలివిగా అయి చనిపోతే ఊరి చివరలో వేసినప్పుడు రాబందులు వాటి వాసనకు వచ్చి మాంసం తినేవి. ఆల్కబీర్, చెంగిచర్లలో గోవధ శాలలను ఏర్పాటు చేసి పశువులను ముసలివి కాకుండానే తోలడం జరుగుతోంది. అక్కడ వాటిని కోయడం అనే సిస్టం ఏర్పడింది. ఆ గోవు శాలలను మూసివేయవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

విత్తనాల గురించి ప్రతిపక్ష సభ్యులు గగ్గోలు పెడుతున్నారు. నేను సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. విత్తనాలు ఫ్యాక్టరీలో తయారయ్యేవి కావు. విత్తనాలు కంపెనీస్ లో తయారు కావు. కేవలం ఈ ప్రభుత్వం వచ్చి రెండు నెలలు అయింది. ప్రభుత్వం విత్తనాల పంట వేసి చేతికి వచ్చేసరికి మూడు నుంచి ఆరు నెలలు పడుతుంది. మరి గత ప్రభుత్వం విత్తనాల గురించి చేసిన చర్యలు ఏమిటో తెలియజేయాలి. విత్తనాల షార్ట్ డిమాండ్ కి కారకులైన వ్యక్తులు ఈ రోజు విత్తనాలు లేవని గగ్గోలు పెడుతున్నారు. ఎంతవరకు సమంజసం? ఎంతవరకు నైతికం అని అడుగుతున్నాను. ఏ.పి సీడ్స్ కంపెనీ అంటున్నారు. అవన్నీ తెలుగు దేశం పార్టీ నిర్వాకం మూలంగా డాప్లికేట్ గా తయారయ్యాయి. డాప్లికేట్, కోవర్డ్ అన్న పదాలు డిక్షనరీలో మూలపడి ఉన్న వర్డ్స్. కానీ వేల వోల్టేజీలో లైట్లు ద్వారా వెలిగించి చూపించిన ఘనత టిడిపిదే. డాప్లికేట్, కోవర్డ్ అనే పదాలు కేవలం టిడిపిలోనే బాగా ప్రచారానికి, ఆదరణకు వచ్చింది.

(బెల్)

గత ప్రభుత్వం పనికి ఆహార పథకం ప్రవేశ పెట్టింది. పాపాలు చేశారు. అనుభవించారు. ఈ పనికి ఆహార పథకం కూలీలు అంటే తట్టా, పార తో పని చేసుకునే వారికి ఉపాధి కల్పిస్తుంది. కానీ వివిధ చేతి వృత్తుల వారు ఉన్నారు. చేనేత కార్మికులు ఉన్నారు. ఇప్పుడున్న సామాజిక నేపథ్యంలో తట్టా, పార పట్టలేని పరిస్థితిలో వృద్ధులు ఉన్నారు. వారిని ఆదుకోవడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక ప్యాకేజీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. గత ప్రభుత్వం పనికి ఆహారం పథకం క్రింద తెచ్చిన బియ్యం కంట్రాక్టర్లకు అడ్వాన్స్ క్రింద టన్నుల టన్నుల బియ్యం ధారాదత్తం చేశారు. పని చేయకుండానే బియ్యం ఇచ్చారు. కూలీలకు, వృద్ధులకు, తిండి లేక మలమల మాడుతున్న వ్యక్తులకు కరవు పేరుతో 5, 10 కిలోలు ఇచ్చే బియ్యాన్ని రెట్టింపు చేసి పేదలకు ఇవ్వవలసని అవసరం ఉంది.

తెలంగాణా జిల్లాలకు, ప్రాంతాలకు తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం జలద్రోహం చాలా పెద్ద ఎత్తున చేసింది. తెలంగాణా కోలుకోలేకపోతున్నది. కృష్ణా, గోదావరి నదులు, ఆర్డిఎస్ లాటి నదులను కనీసం సముద్రం పాలయ్యే నీటిలో ఒక్క చుక్క నీళ్లు కూడా తెలంగాణా బీడు భూములకు తేలేకపోయాయి. ఏ పని వచ్చినా వారి కార్యకర్తలు ఎట్లా బ్రతకాలి, డబ్బు ఎలా దండుకోవాలి, కోటిశ్వరులు ఎలా కావాలి, శ్రీమంతులు ఎలా కావాలి అని ఆలోచించారు తప్ప గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఒక్క సెంటు భూమికి కూడా నీరు ఇవ్వలేని పరిస్థితి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కంప్లీట్ చేయండి.

శ్రీ ఎస్. రామలింగా రెడ్డి:- ముఖ్యంగా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా బాగా ప్రచారంలో ఉన్న ఏకైక జిల్లా మహబూబ్ నగర్. కరవు జిల్లా. వలసల జిల్లా, పాలమూరు జిల్లా అంటారు. ఆ జిల్లాను ముగ్గురు మంత్రులు ఏలారు. గత ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ జిల్లాను దత్తత తీసుకున్నారు. అక్కడున్న వారు దయనీయంగా వలసపోయే పరిస్థితి. ఎంతోమంది ఆకలి కాపులకు గురైన పరిస్థితి. ఒక్క సెంటు భూమికి కూడా నీళ్లు ఇవ్వలేని పరిస్థితి. ఆ జిల్లాలో బాగుపడింది అక్కడి మంత్రులు, దత్తత తీసుకున్న ముఖ్యమంత్రి ఆర్థికంగా బాగుపడవచ్చు కానీ ఆ జిల్లా ఏం బాగుపడింది?

ఒక చిన్న విషయం సర్. ఒక వ్యక్తి చనిపోతే నవ్వుకుంటూ, తుళ్లుకుంటూ ఉండగలమా? జిల్లాలో కరవు పరిస్థితి నెలకొని ఉన్నప్పుడు జోకులు వేసుకుంటూ, కామెంట్స్ చేసుకుంటూ ఉండగలమా? ఆ జిల్లాకు సంబంధించిన వారు మాట్లాడినప్పుడు కామిడీలు చేయడం, జోకులు వేయడం ఎంతవరకు సమంజసం? ఆకలి చావులు ఉన్నాయి, వలసలు పోతున్నారు ఈ పరిస్థితి గమనించి కూడా ఎప్పుడూ ఎలా నవ్వుతూ ఉండగలుగుతారు? ఒక మాజీ మంత్రి వారి పేరు చెప్పను. ఆయనను తన ఇంటిపేరుతో కాకుండా వేరే పేరుతో పిలుస్తున్నారు. బియ్యం మంత్రిగా పిలుస్తున్నారు అని తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఇ. దయాకర రావు:- అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. కరవు నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి విపరీతంగా ఉంది. ఈ సంవత్సరం కూడా విపరీతంగా కరవు ఉంది. మీ ద్వారా సభకు, ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నాలుగు సంవత్సరాల నుంచీ గత ప్రభుత్వం కరవు గురించి ఎన్నో రీతుల రైతాంగాన్ని ఆదుకుంది. కానీ ఈ ప్రభుత్వం రైతులకు ఎన్నో ఆశలుపెట్టి అసత్యాలు చెప్పి అధికారంలోకి రావడం జరిగింది. విమర్శ అని కాదు. ఈ 60,70 రోజులలో ఏమి చేశారు? ఒకసారి పునరాలోచన చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. రైతులకు ఎన్నో ఆశలు చూపారు. 60 రోజులలో రైతులకు ఏమి చేశారో, చేసిన కార్యక్రమాల వల్ల లాభం జరిగిందా, నష్టం జరిగిందా అన్నది చూడండి. మీరు రాగానే మొదటి సంతకం కరెంటు బిల్లుల మాఫీకోసం పెట్టారు. చాలా సంతోషం. మేము కాదనడం లేదు. గత ప్రభుత్వం 9 గంటలు కరెంటు

ఇస్తామని చెప్పి 9 గంటలూ ఇచ్చి వంటలు కాపాడింది. మీరు 9 గంటలు కరింటు ఇస్తామని 7 గంటలు ఇచ్చినా నాణ్యమైన కరింటు ఇస్తున్నారా? రైతులు కరింటు విషయంలో మాఫీ కంటే ఎక్కువగా కోరేది నాణ్యమైన కరింటు.

మ.1.20

మంచి క్వాలిటీ కరింట్ కావాలని ఈనాడు రైతాంగం కోరుకుంటోంది. గ్రామాల్లో రోజుల తరబడి కరింట్ పోయిన సంఘటనలు ఎన్నో వున్నాయి. మిమ్ములను ఈ విషయం తెలుసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాంలో రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారని మీరు పెద్దగా కేకలు పెట్టారు. టిఆర్ఎస్ ఎంఎల్ఏ కూడా యిదే విషయం చెప్పారు. రైతాంగం అప్పుడు, యిప్పుడు కూడా ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు రైతుల ఆత్మహత్యలు ఎక్కువ కావడానికి కారణం ప్రభుత్వ నిర్ణయాలు. ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ఈయొక్క మారబోరియం బిల్ వల్ల రైతాంగం యొక్క ఆత్మహత్యలు ఎక్కువ అయినాయా, లేదా అని అడుగుతున్నాను. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం రిపోర్ట్ తెప్పించుకోవాలి. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే గ్రామాలలో రైతులకు ప్రైవేట్ అప్పులు వుట్టడం లేదు. గతంలో బిడ్డ పెండ్లికో, మరొక అవసరానికో పక్క రైతులు అప్పు యిచ్చేవారు. ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితి లేదు. టిఆర్ఎస్ శాసనసభ్యురాలు యిప్పుడే రైతు ఆత్మహత్య గురించి ఒక విషయం చెప్పారు. రైతును ఒక గదిలో బంధించి కొట్టిన ఉదంతం చెప్పారు. అది తప్పే, మేము కాదనడంలేదు. కానీ రైతుకు అప్పు యిచ్చిన వారు కూడా పేద రైతులే. వాళ్ల పరిస్థితి కూడా ఘోరంగా వుంది. అటువంటి వారికి ప్రభుత్వం ఏమి సహాయం చేస్తుందనేది చెప్పకపోతే ఎలా? మా నియోజకవర్గంలోని మైలారంలో ఒక రైతుకు మరొక పేద రైతు అప్పు యిచ్చాడు. అప్పుతీసుకున్న రైతు ఆ రుణం తీర్చలేకపోతే అప్పు యిచ్చిన రైతు పోలీస్ స్టేషన్లో కేసు పెట్టాడు. కానీ మన ప్రభుత్వం తెచ్చిన బిల్ వల్ల అప్పు వసూలు కాక పాపం ఆ రైతు ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. మీరు మారబోరియం బిల్ ద్వారా రైతులకు ఎంతో సహాయం చేస్తున్నామని అనుకుంటున్నారు. కానీ యింకా ఎక్కువగా ఆత్మహత్యలను ప్రోత్సహిస్తున్నారని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: 5 నిముషాలు టైమ్ యిస్తే యిప్పటికి 8 నిముషాలు తీసుకున్నారు. త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ ఇ. దయాకరరావు: మారబోరియం బిల్ వల్ల రైతులకు యిబ్బంది కలుగుతోంది. వారికి కొత్త అప్పులు వుట్టడంలేదు. రైతులు వంటకు పెట్టుబడి లేక చాలా యిబ్బందులు వడుతున్నారు. వరంగల్ జిల్లాలో ఒక రైతు అక్కడా, యిక్కడా అప్పులు తెచ్చి, యింట్లోని సామాను కూడా అమ్మి విత్తనాలు వేస్తే, ఆ విత్తనాలు మొలకెత్తకుండా పోయాయి. ఈనాడు పెట్టుబడి దొరికే పరిస్థితి లేదు. ఆయొక్క విత్తనాల కంపెనీల మీద యింతవరకు చర్యలు తీసుకోలేదు. నాణ్యమైన విత్తనాలు లేక రైతులు రోడ్ల మీద ధర్నాలు చేస్తే, ఆయొక్క రైతులను లాలీ ఛార్జ్ చేసి కొట్టడం జరిగింది. పోయిన సంవత్సరం వరంగల్ జిల్లాలో విత్తనాలు మొలకెత్తకపోతే గత ప్రభుత్వంలో చంద్రబాబునాయుడు గారు ఆయొక్క విత్తన కంపెనీ మీద కేసు పెట్టి, ఆ కంపెనీ ద్వారా రైతులకు రు. 3 కోట్లు యిప్పించడం జరిగింది. నేను ఒక్కటే కోరుతున్నాను. బోగస్ విత్తనాలు తయారు చేసిన సప్లయ్ చేసిన కంపెనీ మీద కేసు పెట్టి ఆ కంపెనీ ద్వారా రైతులకు సప్లయ్ రిహారం యిప్పిస్తారా? గతప్రభుత్వం చేసినంతమటుకైనా మీరు చేయడని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. విత్తనాలు మొలవని భూములుగల రైతులకు సబ్సిడీపై విత్తనాలు సరఫరా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గత ప్రభుత్వం యిచ్చిందా, లేదా? మీరు ఏసాటి యిచ్చారో రెవ్యూ చేసుకోండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: దయాకరరావుగారూ, దయచేసి ముగించండి. 5 నిముషాల సమయం యిస్తే యిప్పటికే 10 నిముషాలు మాట్లాడారు. ఇంకా మాట్లాడవలసిన సభ్యులు వున్నారు. త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ ఇ. దయాకరరావు: గత సంవత్సరం కృష్ణా జిల్లాలో ఈ ప్రభుత్వాన్ని మీరు ఏ రకంగా తిట్టారు? ఏ రకంగా ధర్నాలు చేశారో ఒక్కసారి గుర్తుచేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మీరు రైతాంగానికి నీరు యివ్వండి. మీరు రైతాంగానికి ఏవిధంగా

జనాబు చెబుతారో గుండెల మీద చేతులు వేసుకొని చెప్పండి. రైతాంగానికి మాయ మాటలు చెప్పి మీరు ఎంఎల్ఎలుగా గెలిచి వచ్చారు. చంద్రబాబునాయుడు గారిని విమర్శించి లబ్ధి పొంది మీరు ఎంఎల్ఎలు అయినారు. మీరు ఈనాడు రైతాంగానికి నీరు యివ్వలేకపోతే, ఏమాత్రం విశ్వాసం, నమ్మకం వున్నా ఎంఎల్ఎలుగా రాజీనామా చేసి పోరాటం చేయవలసిందిగా మూడు జిల్లాల వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మాటలు చెప్పి ఓట్లు వేయించుకోవడం కాదు, ఇది మీ బాధ్యత.

మంచినీటి విషయంలో కూడా యిబ్బంది వుంది. నిజమాబాదు జిల్లా కరువు జిల్లా. మంచినీటి విషయంలో ఒక ప్యాకేజ్ యిచ్చి, మా జిల్లాకు ఎంత డబ్బు కేటాయిస్తారో తెలియజేయండి. మంచినీటి విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పశువులకు పశుగ్రాసం, త్రాగునీరు లేక చాలా యిబ్బందికరంగా వుంది. ఈ పశువుల విషయం కూడా ఆలోచించండి. రామలింగారెడ్డిగారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. వారి జిల్లాలో మారబోరియం బిల్ వచ్చిన తరువాత రైతుల పరిస్థితి ఎలా వుందో ఆలోచించమనండి. సోనియాగాంధీ గారిని, ప్రధానమంత్రిని ఒప్పించి ఈ రాష్ట్రానికి ఎక్కువ నిధులు తెప్పించడానికి కృషి చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రోజుకు 9 గంటలయినా వ్యవసాయం కొరకు విద్యుత్తు యివ్వవలసిందిగా తమద్వారా కోరుతున్నాను. ఈ కరువులో రైతాంగాన్ని ఆదుకోవలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొమిరెడ్డి రాములు(మెట్పల్లి): అధ్యక్షా, కరువు తీవ్రంగా వుంది. వర్షాలు లేవు. రెండురోజుల క్రితం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖరరెడ్డి గారు మా కరీంనగర్ జిల్లాలో పర్యటించినప్పుడు ఎక్కడ చూసినా త్రాగునీటికోసం, సాగునీటి కోసం డిమాండ్ చేశారు. నేను కరీంనగర్ జిల్లా మెట్పల్లి నియోజకవర్గం గురించి చెబుతున్నాను. అక్కడ ఏగ్రామంలో చూసినా త్రాగునీరు లేదు. కనీసం వంద బోర్వెల్స్ అయినా వేయండని అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతే, జిల్లా కలెక్టర్ను అడగమని అన్నారు. గ్రామాలలో త్రాగునీరు లేదు. యుద్ధప్రాతిపదికన గ్రామాలలో త్రాగునీరు ఏర్పాటుచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నీరు ట్యాంకర్స్ ద్వారా యిస్తారో, బోర్స్ ద్వారా యిస్తారో, ఏదో ఒక విధంగా ఏర్పాటు చేయండి. పశువులు పశుగ్రాసం లేకత్రాగునీరు లేక యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నాయి. ఈరోజే పశువుల విషయంలో ఏదో ఒక నిర్ణయం తీసుకోండి. పశుగ్రాసాన్ని వేరే ప్రాంతంనుండి అక్కడికి తరలించండి. ప్రతి గ్రామంలో పశువులు నీరు త్రాగడానికి తొట్టెలు నిర్మించాలి. ఆ విషయం పూర్తిగా నెగ్లెక్ట్ చేశారు. పశువుల విషయంలో, కరువు నివారణ విషయంలో తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వన్యమృగాల విషయంలో అటవిక శాఖ మంత్రిగారు యింతవరకు పట్టించుకోలేదు. ఇంతకుముందు వన్య మృగాల కొరకు నీటిని ఏర్పాటు చేసేవారు. కరువు కాలంలో వన్యప్రాణులకు నీటికోసం వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయాలి. గ్రామీణ కూలీలకు పనులు లేనందున వారికి కూలి కల్పించేందుకు వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయాలి. జూన్ మాసంనుండి యిప్పటివరకు వ్యవసాయకూలీలు పనులకు పోలేదు. అక్కడ నిజమైన కరువు వుంది.

మ.1.30

దయచేసి ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ కోసం రోజయ్యగారు ఒక ప్రత్యేక పాలసీని తీసుకొని రావలసిందిగా కోరుతున్నాను. అమెరికాలో కూడా ఒకప్పుడు ఇటువంటి పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు సైసిడెంట్ రూజ్ వెల్ట్ ఒక పాలసీని తీసుకుని వచ్చి, ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ తీసుకొని వచ్చారు. అదే పద్ధతిలో మన రాష్ట్రంలో కూడా రైతు కూలీలకు వెంటనే ప్రతి రోజూ పని దొరికే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా మా మెట్పల్లి నియోజకవర్గంలో కరువును పరిష్కరించేందుకు మీరందరూ ప్రయత్నించాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇంకొకరు మాట్లాడవలసి ఉంది. వారు మాట్లాడిన తరువాత reply will be there. Now the House is adjourned to meet again at 4.00 p.m. today, i.e. 20-7-2004.

(Then the House adjourned at 1.31 p.m. to meet again at 4.00 p.m. today, i.e. 20-4-2004)

(సభ సా.4 గంటలకు తిరిగి సమావేశమైనది. గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

2004-2005 సం .నకు సంబంధించిన డిమాండ్లపై చర్చ

శ్రీ ఎం. శశిధర రెడ్డి (సనత్ నగర్): అధ్యక్షా, నీటి పారుదల శాఖ డిమాండ్లపై మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ, ఇటీవల మన రాష్ట్రవతి గౌరవనీయులైన ప్రొఫెసర్ అబ్దుల్ కలాం గారు శాసన సభను ఉద్దేశించి మాట్లాడినపుడు వారు ప్రత్యేకంగా గోదావరి జలాల వినియోగం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందన్న మాట చాలా మందికి ఎంతో సంతోషాన్ని కలగజేసింది.

గతంలో 10వ శాసనసభ 1995-96లో 1994లో ఎన్నికల తర్వాత ఏర్పడిన తర్వాత అప్పుడు, అధ్యక్షా, మీరు అనమతి ఇస్తే, ఆ రోజు పైనాన్న మినిస్టరుగా ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడు గారి బడ్జెటు స్పీచి నుంచి కొంత భాగం చదివి వినిపిస్తాను.

“ కృష్ణా బేసిన్ ప్రాంతాలలో ప్రాజెక్టు త్వరగా పూర్తి చేయాల్సిన అవసరం బాగా ఉండగా వాటితో బాటు గోదావరి ఆపార అవకాశాలను వినియోగించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ అవకాశాలను ఎంత త్వరగా బాగా వినియోగించుకోగలిగితే అంత త్వరగా మన వ్యవసాయ రంగం అభివృద్ధి అవుతుంది. భారీ సేద్యపు నీటి ప్రాజెక్టులన్నింటికీ భారీ పెట్టుబడులు అవసరం అవుతాయి. అయితే కేవలం ప్రభుత్వ నిధుల పరిమితిని దృష్టిలో ఉంచుకుని అనేక సంవత్సరాల పాటు సేద్యపు నీటి ఫలితాలను అందుకోకపోవడం అవివేకం అవుతుంది. ప్రభుత్వ నిధులకు తోడు ప్రజల సహకారాన్ని పొంది ఈ ప్రాజెక్టులు త్వరగా పూర్తి చేస్తే ముఖ్యంగా మన రైతాంగానికి ఎంతో మేలు కలుగుతుంది.”

ఈ విధంగా చెబుతూ వారు చివరలో సభ్యులను వారి సలహాలను ఇవ్వాలని సూచనలు ఇవ్వాలని కోరడం జరిగింది. ఆ రోజు నేను కాంగ్రెసు పార్టీలో శాసన సభ్యునిగా ఉన్నా, ఒక యువకుడు, ఉత్సాహవంతుడు, ఎంతో బాగా ఈ విషయాన్ని ప్రత్యేకంగా గోదావరి జలాల వినియోగాన్ని గుర్తించి శాసనసభలో బడ్జెటు ప్రసంగంలో ఈ విధంగా చెప్పిన మాట చాలా సంతోషం

కలిగించింది. సరే, పరిస్థితులు ఏమైనప్పటికీ ఏ కారణంగా అయినా కొద్ది మాసాలలో వారు ఈ రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రి అయిన మాట తెలిసింది. అయితే ఆ రోజు ముఖ్యమంత్రి అయినపుడు ఇంకా ఎక్కువగా ఆశ పెరిగిందన్న మాట మనవి చేస్తున్నాను. ఆ విధంగా ఈ ప్రాంతానికి ప్రత్యేకంగా తెలంగాణా ప్రాంతానికి అపారంగా జల సంపత్తి ఈ రాష్ట్రానికి ఈ రోజు కేటాయించిన గోదావరి జలాలలో 50 శాతం పైగా వినియోగించుకున్నా ఇంకా ఇంచుమించు సగం సముద్రంలో కలిసిపోతున్న విషయం దృష్టిలో ఉంచుకుని, కేవలం తెలంగాణా ప్రాంతానికే కాకుండా రాష్ట్రం అంతటా కూడా వీటిని వినియోగించుకుంటే రైతాంగానికి ఎంతో మేలు కలుగుతుందని ఆశ కలిగిందన్న మాట మనవి చేస్తున్నాను. ఆ విధంగా ఉన్నపుడు ఒకసారి 1996లో ఎన్నికలు జరిగేక ఆ రోజు కేంద్రంలో యునైటెడ్ ఫ్రంట్ అధికారంలోకి రావడం జరిగింది. అంతేకాకుండా తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన మంత్రులు ప్రభుత్వంలో పని చేశారు. 1998 వరకు అదే విధంగా కొనసాగుతూ 1998 తర్వాత ఎన్.డి.ఎ. ప్రభుత్వానికి మద్దతు ఇస్తూ కేంద్రంలో రాష్ట్రానికి చెందిన ఎం.పీ.లు పెద్ద సంఖ్యలో ప్రభుత్వానికి మద్దతు ఇస్తూ ఈ రాష్ట్రానికి బాగా మేలు చేయగలుగుతారన్న విషయం రాష్ట్ర ప్రజలు ఆశించారు. 1995లో కేంద్రంలో కాంగ్రెసు పార్టీ అధికారంలో ఉన్నపుడు రంగయ్య నాయుడు గారు కేంద్ర జల వనరుల శాఖ మంత్రిగా ఉన్నపుడు ఎంతో ప్రతిష్టాత్మకమైన, ప్రత్యేకంగా తెలంగాణా ప్రాంతానికి ఇచ్చుపల్లి ప్రాజెక్టును ఎంతో ప్రధానమైనదానిని, తెలంగాణా గోదావరి జలాల వినియోగానికి ఒక చిహ్నంగా మిగిలిపోయినటువంటిది, అటువంటి ప్రాజెక్టు ఎత్తును తగ్గిస్తే మేము కన్నిడర్ చేస్తామని ఆ రోజు కేంద్రం నుంచి రాష్ట్రానికి సూచన చేసినప్పటికీ, ఆ రోజు 1995 చివరలో వచ్చిన ఆ ప్రభుత్వం స్వయంగా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటూ, వారు ఆర్థిక మంత్రిగా చేసిన ప్రసంగంలో చెప్పిన మాటలు ఈ విధంగా ఉన్నప్పటికీ ఏ మాత్రం దీని పైన చొరవ తీసుకోకుండా, అంతేకాకుండా డిపార్ట్మెంటల్ నోట్ ఆగస్టులో వస్తే, సర్క్యులేట్ చేస్తే, దాని మీద ఏ విధమైన డెసిషన్ తీసుకోకుండా ఈ ప్రాజెక్టు విషయంలో ఏ మాత్రం శ్రద్ధ వహించలేదన్న విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను.

సా.4.10

అంతే కాదు , అప్పుడున్న నీటిపారుదల శాఖ మంత్రి తుమ్మల నాగేశ్వరరావు గారు , సిపిఐఐ సదస్సును 1997లో నిర్వహించిన సందర్భంగా , ' ఇచ్చుపల్లి ప్రాజెక్ట్ గివెన్ అప్ ' అని చాలా స్పష్టంగా చెప్పిన విషయం ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. పెద్దలు రాజేశ్వరరావు గారు హౌస్ లోనే వున్నారు. 1998-99 సంవత్సరపు బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టినప్పుడు అప్పటి ఆర్థిక మంత్రి గోదావరి జలాలకు సంబంధించి ఒకే ఒక వాక్యం ' గోదావరి జలాలు పెద్ద ఎత్తున సముద్రంలో కలిసిపోతున్నాయి' అనేమాటకు మించి ఏమీ చెప్పలేదు. దీనికి సంబంధించి సమగ్రమైన చర్చ చేయాలి. గోదావరి జలాలకు సంబంధించి ప్రజల్లో ఒక ఆలోచన, చైతన్యం కలిగించాలనే పుద్దేశంతో చెన్నారెడ్డి మెమోరియల్ ట్రస్ట్ ఆధ్వర్యంలో నేను నేషనల్ సెమినార్ నిర్వహించినప్పుడు , పెద్దలు రాజేశ్వరరావు గారిని కూడా ఆహ్వానించాను. 1999 ఏప్రిల్ లో ఇదే హౌస్ లో ముఖ్యమంత్రిగారు అప్రాప్రియేషన్ బిల్ గురించి మాట్లాడడం జరిగింది. ఎందుకు ఈ వివరాలన్నీ చెబుతున్నానంటే, యాటిల్యూడ్ ఆఫ్ ది ప్రివియస్ గవర్నమెంట్ ఎలావుందనేది, మేజర్ యిరిగేషన్ సెక్టార్ ను వారు ఎలా ట్రీట్ చేస్తున్నారనేది చెప్పడం కోసం చెబుతున్నాను. అపార జలసంపదను సద్వినియోగం చేస్తే రాష్ట్రం బాగుపడుతుందనేది ఒకవైపు, మరొకవైపు వారు నిర్లక్ష్య వైఖరితో ఎలా చేశారనేది రాష్ట్ర ప్రజలు గుర్తించారు. మరొకసారి జ్ఞాపకం చేయాలని ఈ విషయాలన్నీ చెప్పడం జరుగుతోంది. రాజేశ్వరరావు గారు అప్రాప్రియేషన్ బిల్ గురించి మాట్లాడుతూ ఈ గోదావరి జలాల విషయం లేవనెత్తగా అప్పటి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు సమాధానం చెబుతూ ' మేము వన్ ఆర్ టు మంత్స్ లో దీనికి సంబంధించి వైట్ పేపర్ రిలీజ్ చేస్తాము' అని అన్నారు. ఇది యిలా వుండగా ఫస్ట్ వీక్ ఆఫ్ మే లో మేము సెమినార్ నిర్వహించినప్పుడు , ఛీఫ్ ఇంజనీర్ ఆన్ యుటిలైజేషన్ ఆఫ్ గోదావరి వాటర్స్ , అనే వారిని ఎపాయింట్ చేసినట్లుగా సీయం కార్యాలయం నుండి ప్రెస్ నోట్ వచ్చింది. ఆ తరువాత ఆరు మాసాలు దీని గురించి ఎక్కడా మాట్లాడలేదు. ఆ తరువాత డిసెంబర్ నెలాఖరులో వన్ ఆర్ టు మంత్స్ లో యాక్షన్ ప్లాన్ తీసుకుంటామని అన్నారు. ప్రతిసారి పదేపదే ఏదో ఒక మాట చెబుతూ ప్రజలను మోసం చేస్తూ, ప్రకటనలు చేస్తూ వచ్చారు. ఫిబ్రవరి 1999లో ఒక క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీని వేసి , శాసనసభ సమావేశాలు జరిగే సమయంలో ' గోదావరి వాటర్ యుటిలైజేషన్ అథారిటీ' అనే అథారిటీని ఏర్పాటు చేసిన విషయం ఈ

సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఆతరువాత ప్రధానమంత్రిని కలిసి మొమ్మరాండం యిచ్చినట్లుగా చెప్పారు. ఎంతో పట్టణిటీ చేసే ఆ ప్రభుత్వం మొమ్మరాండం ద్వారా ఏమీ కావాలని కోరారో, దానికి ప్రధానమంత్రి ఏమీ చెప్పారో, దానికి సంబంధించి కనీసం డ్రెస్ నోట్ కూడా విడుదల చేయలేదు. కేవలం జరగనున్న ఎన్నికలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసినట్లుగా ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈవిధంగా ఈ యిస్యూని ట్రీట్ చేస్తున్న సేవధ్యంలో ఎన్నికలు జరిగాయి. ఆరోజున్న పరిస్థితుల్లో కొంత జాప్యం జరిగిన తరువాత ఇచ్చివల్లి ప్రాజెక్టుకు శంకుస్థాపన చేస్తామనే ప్రకటన ముఖ్యమంత్రి చేశారు. అప్పుడు కొంతమంది సియల్సి శాసనసభ్యులు పాదయాత్ర చేస్తూ అక్కడికి వెళ్లినప్పుడు, చివరి నిమిషంలో వారు ఈ ప్రోగ్రామ్ను పోస్ట్పోస్ట్ చేస్తున్నట్లుగా చెప్పారు. ఎందుకు పోస్ట్పోస్ట్ చేయవలసి వచ్చిందో వారు చెప్పినా, దీనికి సంబంధించి కొన్ని అపోహలు వున్నాయి. సరియగు వివరణలు, ఆధారాలు లేవు. మొదట మూడు నెలలు పోస్ట్పోస్ట్ చేస్తామని అన్నారు. కానీ ఈనాటి వరకు దానికి సంబంధించి ఏమీ చర్యలు తీసుకోలేదని మనవి చేస్తున్నాను. నేను నిర్వహించిన సెమినార్లో పెద్దలు రాజేశ్వరరావు గారు మాట్లాడుతూ 'నేను నా చిన్నప్పటి నుండి వింటున్న యిచ్చివల్లి ప్రాజెక్టును నేను కన్ను మూసే లోపల అయినా చూడడానికి నోచుకుంటానో, లేదో' అని అన్న మాట ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. ఆనాటి ప్రభుత్వం యొక్క అశ్రద్ధ, వారి ఆలోచనా విధానం ఏవిధంగా వుందనేది చెప్పడానికి ఈ విషయం ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. దేవాదుల ప్రాజెక్ట్ అనేది చాలా కాలం వార్తల్లో వున్న ప్రాజెక్ట్. ఈ ప్రాజెక్ట్ గిన్నీస్ బుక్ ఆఫ్ వరల్డ్ రికార్డ్లోకి పోవలసిన అవసరం వుంది. ఎందుకంటే 2001 జనవరి నెలలో విడుదల చేసినటువంటి స్ట్రాటజీ పేపర్లో దేవాదుల ప్రాజెక్ట్ అనేది ఎక్కడా నామమాత్రంగా కూడా లేదు. కేవలం 10, 15 రోజుల్లో దానికి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ యిచ్చి, జూన్ నెలలో శంకుస్థాపన చేస్తామనే కార్యక్రమం చేసిన విషయం సభకు మరొకసారి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఆ తరువాత సంవత్సరంవరకు పని ఏమీ జరగలేదు. ప్రాథమిక నివేదికలు, అంచనాలు కూడా లేవు. డిసెంబర్ 2003 నాటికి ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తామని ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి శంకుస్థాపన సందర్భంగా చేసిన ప్రకటన రాబోయే స్థానిక ఎన్నికలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టించడానికి చేసిన ప్రకటనగా నేను అభివర్ణిస్తున్నాను. సంవత్సరం గడిచిన తరువాత నేను, వరంగల్ జిల్లా శాసనసభ్యులు, స్థానిక శాసనసభ్యులు వీరయ్య గారు, మరొకొంతమందిమి అక్కడికి వెళ్లి అక్కడ వేసిన పునాది రాయికి సంవత్సరీకం చేసిన విషయం ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకు సంవత్సరీకం చేశామంటే ఆ ప్రాజెక్టు రాదని ఆనాటికే తెలుసు. అక్కడ ఎటువంటి అవకాశం లేదని స్పష్టంగా తెలిసినప్పటికీ, ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టించడానికి ప్రభుత్వం ఆ ప్రాజెక్టును అక్కడే నిర్మాణం చేస్తాము, చేస్తాము అని వదేవదే చెబుతూ వచ్చారు. చివరకు ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు రాష్ట్ర ప్రజలు అన్నీ అర్థం చేసుకొని వారికి తగిన గుణపాఠం చెప్పిన విషయం గుర్తు చేస్తున్నాను. మంత్రిగారు కూడా ఈయొక్క మొదటి సెషన్లో దేవాదుల ప్రాజెక్టును రెండు సంవత్సరాల్లో పూర్తి చేస్తాము అని ప్రకటన చేశారు అధ్యక్షా. ఇప్పుడు దేవాదుల లేదు, గోదావరి లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ ప్రాజెక్ట్ నియర్ గంగారం విలేజ్ గా మారింది. అలవాటు ప్రకారం దేవాదుల ప్రాజెక్ట్ అంటున్నారు. 50 టియంసి నీటిని వినియోగించి 5 లక్షల ఎకరాల భూమికి సాగునీరు అందించే విధంగా ఆలోచన చేస్తున్నాము. ప్రాజెక్ట్ స్టేజ్ - వన్, ఫేజ్ - వన్ అనే విధంగా చేపట్టడానికి ప్రభుత్వం వూనుకుంది. అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంగా ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. నీటిపారుదల రంగానికి కేటాయించిన నిధుల వివరాలలోకి నేను పోవడంలేదు. గత సంవత్సరం కేటాయించిన దానికంటే 92 శాతం అదనంగా నిధులను కేటాయించినందుకు హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. స్టేజ్ - వన్, ఫేజ్ - వన్ అనేమాట, 5 టియంసి నీటిని వినియోగించుకొని 1 లక్షా 23 వేల ఎకరాలకు నీరు అందించే కార్యక్రమం ఈనాడు చేపట్టడం జరిగింది. రు. 986 కోట్లతో ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి అవుతుందనే మాట చెప్పడం జరిగింది. అయితే మే మాసంలో నూత్రప్రాయంగా కమిషన్ మంజూరై స్రెజెంట్ స్టేటస్ గురించి ఆలోచిస్తే నివేదికల రీత్యా వేవ్ కోస్ ప్రాథమిక నివేదికను సమర్పించవలసి వున్నదని పెర్ఫార్మాన్స్ బడ్జెట్లో మంత్రిగారు యిచ్చిన సమాచారం మేరకు చెబుతున్నాను. దీని ప్రాతిపదిక మీద ఇపిటివి వారు ఇయంపి అంశాలపై సవివరమైన అధ్యయనం చేపడతారని పేర్కొనడం జరిగింది. అయితే యివి ఈ విధంగా వుండగా టెండర్స్ పిలిచారు. రు. 844 కోట్ల వరకు ఒప్పందం జరిగి, పని మొదలయ్యింది. మూడు స్టీల్ పైప్స్ తయారు చేసే యూనిట్స్ ను తయారు చేశామని చెప్పడం జరిగింది. ఇది 18 నెలల్లో పూర్తవుతుందని, ఆస్ట్రీయా దేశం ఆర్థిక సహాయం చేస్తుందనే మాట చెప్పడం జరిగింది. 2003 అక్టోబర్ నాడు మొదటిసారిగా ఆస్ట్రీయా బృందం

వచ్చి హెలికాప్టర్లో ఏరియల్ సర్వే చేశారు. ఆ తరువాత **We are satisfied about the viability of Godavari Project** అనే మాట ప్రెస్ కు చెప్పిన విషయం గుర్తు చేస్తున్నాను. కేవలం ఏరియల్ సర్వే ద్వారా వారు సంతృప్తి చెందారు. వారు రు. 3000 కోట్లు కేవలం మెషినరీ రూపంగా యిస్తామని చెప్పడం జరిగింది. 2003 డిసెంబర్లో ఆనాటి యిరిగేషన్ మంత్రి శ్రీహరి గారు ఆస్ట్రీయా పర్యటన చేసి తిరిగి వచ్చిన తరువాత రు.4020 ఆస్ట్రీయా వారు యివ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నట్లుగా చెప్పారు. 2004 జనవరిలో హైదరాబాద్ పత్రికల్లో రాలేదు, కేవలం వరంగల్ పత్రికల్లో ఆస్ట్రీయా వారు వెనక్కుపోయినట్లుగా వచ్చింది. ట్రాన్స్ఫరెన్సీ యిన్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ అని చెప్పే ఆ ప్రభుత్వం మోసపూరితమైన మాటలు చెప్పిన విషయం ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. మరొకసారి ఆస్ట్రీయావారు ముందుకు వస్తున్నారని చెప్పడం జరిగింది.

సా.4.20

మంత్రిగారిని నేను కోరుతున్నాను. దీని పూర్తి వివరాలను సభకు చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. ఏ విధంగా వారు ముందుకు వస్తున్నారు, ఏ విధంగా వారు ఆఫర్ చేసే ఎక్స్‌ప్రెమెంట్ యొక్క ప్రమాణాలు వున్నాయి, దాని యొక్క అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలు ఏ విధంగా వుంటాయి, మన దేశంలో అది చేసుకోగలుగుతామా లేదా అనేటటువంటి అనేక రకాలైన విషయాలను తేల్చి చెప్పే సమయంలో రెండు సంవత్సరాలలో ఈ ప్రాజెక్ట్ పూర్తి చేస్తామనే మాటను వారు చెప్పడం జరిగింది. అయితే బహుశా మంత్రిగారు ఆస్ట్రీయా వెళ్లబోతున్నారు. ఈ రెండు సంవత్సరాలలో ఏ విధంగా స్టేజ్ 1, ఫేజ్ 1 పూర్తి చేయబోతున్నారు ? పైప్ లైన్ నిర్మాణానికి 18 మాసాలు పడుతుందని చెప్పిన తరువాత ప్రెలిమినరీ నివేదిక ఇంకా రాలేదు, ఫైనల్ నివేదిక ఎప్పుడు వస్తుంది ?

నేను ఒక్కటి మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. **Kindly list out all the components of this Project. What is the cost of each of these components? What is the date of commencement and what is the date of completion?** ఈ విధంగా మనం ప్రజలకు ధైర్యంగా చెప్పినపుడు ప్రజలు నమ్ముతారనే మాటను ఈ సందర్భంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. **Let there be a change. Let there be a way of looking and going to the people and convincing them and winning their confidence.** ఆ విధంగా జరుగుతుండే సమయంలో గతంలో జరిగిన ఇంకొక విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా మనవి చేయదలచుకున్నాను. ఈ విధంగా దేవదుల ప్రాజెక్టును పూర్తిగా మొదలు పెట్టుకోకుండా వున్న సందర్భంలో ప్రజలలో గత ప్రభుత్వం పట్ల పెరుగుతున్న వ్యతిరేకతను దృష్టిలో పెట్టుకుని, అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు నదుల అనుసంధానం చేయాలని పెద్దగా మొదలు పెట్టారు.

అసలు నదుల అనుసంధానం అంటే ఏమిటి, నదుల అనుసంధానం వల్ల మనకు ఏ రకంగా మేలు జరుగుతుంది అనే ఆలోచన చేయకుండా కేవలం 'playing to the Galleries' అనే విధంగా చేశారు. ఎప్పుడూ కూడా ఒక ప్రాబ్లమ్ వచ్చినపుడు దానిని డిప్లెక్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తూ పోయిన నేపథ్యంలో వారు 'నేషనల్ లింకింగ్ ఆఫ్ రివర్స్ ' అనే మాటను సంవత్సరం వరకూ చెబుతూ వచ్చారు. ఎప్పుడైతే మేము నిలదీసామో, మన రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు దెబ్బ తింటాయని మేము అడిగినపుడు, వారు, 'నేను ఆ మాట అసలేద'ని చెప్పడం జరిగింది.

దేవదుల ప్రాజెక్ట్ గురించి 2003 నాటికి పూర్తవుతుందని చెప్పినపుడు, మరొక సంవత్సరం తరువాత విలేకరులు అడిగినపుడు ఆయన మాట మార్చారు. "గడువు లేదంటూ మాట మార్చిన ముఖ్యమంత్రి" అనే న్యూస్ వచ్చిన సందర్భంగా, కేవలం రిపోర్ట్ వస్తుందనే మాట చెప్పారు. 2001లో శంకుస్థాపన చేసిన ప్రాజెక్ట్ 2004 నాటికి పూర్తవుతుందనే మాట, అది కేవలం తప్పుదోవ పట్టించి, ఎన్నికల రాజకీయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఆనాడు చెప్పిన మాటను మార్చుకుని, కేవలం రిపోర్ట్ మాత్రమే

వస్తుందని చెప్పడం జరిగింది. మరి రెండున్నర సంవత్సరాల తరువాత రిపోర్ట్ రాబోతుంటే, ఆ రోజు ఎందుకు మీరు శంకుస్థాపన చేసారనేది మనం ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది.

We have to learn from the mistakes of the past. I will draw the attention of the Speaker. ఎల్లంపల్లి బ్యారేజ్ కు కూడా త్వరలో శంకుస్థాపన చేస్తామనే మాట చెప్పడం జరిగింది. ఎల్లంపల్లి బ్యారేజ్ విషయానికి వస్తే, ఒక రిపోర్ట్ వుంది. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ' ఇరిగేషన్ డవలప్ మెంట్ ' అనే రిపోర్ట్. అందులో పేర్కొన్నది 50 టి.ఎం.సి.ల నీటిని ఎల్లంపల్లిలో వినియోగించుకుందామనే మాట చెప్పారు. ఇప్పుడు వున్న నిర్వహణ బడ్జెట్ లో 65 టి.ఎం.సి.ల నీటిని వాడుదామని చెప్పడం జరుగుతోంది. నాకు వుండే ఆలోచన, నేను గత ప్రభుత్వానికి ఇచ్చిన నివేదికలో నేను పేర్కొన్నది, హై ఫ్లడ్ లెవెల్ ఏదైతే వుందో, బాగా వర్షాలు పడి, నీరు వచ్చినపుడు, నీరు ఎంతవరకూ ఫుల్ లెవెల్ కు వస్తుందో, అంత వరకూ నీరు పెట్టి, లో లెవెల్ లో బ్యారేజ్ ను పెట్టుకోవాలనే సూచనను చేయడం జరిగింది. మొదటి నుంచీ అదే విధంగా ఆలోచన చేస్తున్నాము. అయితే నాకు వున్న సమాచారం ప్రకారం కేవలం 20 టి.ఎం.సి.ల నీటిని మాత్రమే అందులో నిల్వ చేయగలుగుతామని ఆ రోజు ఇచ్చిన నివేదికలో చెప్పడం జరిగింది.

అయితే, ఈ రోజు మంత్రిగారు క్లియర్ గా బయటకు వచ్చి, ఈ వివరాలన్నిటినీ చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. **What is the height that we are going to construct?** ఎందుకంటే బ్యారేజ్ హైట్ ను ఎక్కువగా పెంచితే, ఆలోచించే వున్న ఆయకట్టు ఇంకా సబ్ మెర్జ్ అయ్యే పరిస్థితి వస్తుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. **And this is not an accepted practice. Unless it is an emergency, it should not be done and I am sure the Hon'ble Minister will come out with all these details. Laying foundation stone is very good provided you have a tie-up. Let us not repeat of mistakes what the previous Government has done. If we don't tell the facts we have to face the music which the earlier Government had faced.** సో, ఈ వివరాలన్నిటినీ చెప్పాలని మనవి చేస్తున్నాను. గతంలో నేను ఇచ్చిన నివేదికలో పేర్కొన్నటువంటిది కడం ప్రాజెక్ట్ కు నీళ్లు సరిగ్గా రానటువంటి విషయం మీకు పర్సనల్ గా తెలుసు. దానివల్ల ఎటువంటి ఇబ్బందులు వస్తున్నాయనే విషయాలు కూడా మీకు తెలుసు.

ఆదిలాబాదు జిల్లాలో ఖానాపూర్ మండలంలోని మదనపల్లి సమీపంలో గోదావరి నదిపై సాదార్ మట్ట ఆనకట్టను 1891లో నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. ఈ రోజు మినిస్టర్ గారు ప్రెజెంట్ చేసిన పేపర్ లో లీకేజిస్ వున్నాయి, వాటిని మనం రిపేర్ చేసుకోవలసిన అవసరం వుందనే మాటను చెప్పడం జరిగింది. 1999 సంవత్సరం, ఏప్రిల్ నెలలో ఆ రోజున వున్న మంత్రి తుమ్మల నాగేశ్వర రావు గారు క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ మీటింగ్ ఏర్పాటు చేసినపుడు, ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ కు పిలిచినపుడు, అప్పుడు మొత్తం ఇంజనీరింగ్ స్టాఫ్, ఆ డిపార్ట్ మెంట్ సెక్రటరీ గారు అందరూ వచ్చారు.

ఆ రోజు నేను సజెస్ట్ చేసాను. సాదార్ మట్ట ఆనకట్టకు కొంత దిగువలో ఆర్ అండ్ బి వారు బ్రిడ్జ్ నిర్మాణం చేయాలని ఆలోచన చేస్తున్నారని, ఆ బ్రిడ్జ్ ను బ్యారేజ్ రూపంలో నిర్మించినట్లయితే వాటర్ స్టోరేజ్ కు పనికి వస్తుంది, ట్రాన్స్ ఫోర్డ్ కు పనికి వస్తుందని చెప్పినపుడు 2 రోజుల తరువాత ఇద్దరు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్స్ వచ్చారు. ఆ రోజు వారు ఇదే అసెంబ్లీ ఆవరణలోకి వచ్చి సెక్రటరీ గారు పంపించారు, సాదార్ మట్ట ఆనకట్ట గురించి మీరు చెప్పారట, ఆ వివరాలు చెప్పాలని అడిగారు. ఇన్ని సంవత్సరాలూ పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్ట్ ల విషయంలో నిర్లక్ష్య వైఖరిని ప్రదర్శించి, చిన్న చిన్న ప్రాజెక్ట్ ల విషయంలో కూడా గత ప్రభుత్వం ఎంత నిర్లక్ష్యం చేసిందో మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

అదే విధంగా నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను, **let him examine this proposal. I suggested several years back.** అందువల్ల ఏ బ్రిడ్జిని నిర్మాణం చేయాలని ఆర్ అండ్ బి వారు అనుకుంటున్నారో, దానినీ, దీనినీ కలిపి చేసి, వాటర్

బ్యారేజ్ రూపంలో చేస్తే, sufficient Head will be there so that the ayacut under Kadam Project will be improved because of this. అందువల్ల దయచేసి మాడర్నైజ్ చేసి విషయాన్ని కూడా ఆలోచన చేయాలని నేను ప్రత్యేకంగా మనవి చేసుకుంటున్నాను. నదుల అనుసంధానం విషయాన్ని నేను మరొకసారి ప్రస్తావించదలచుకున్నాను.

గత సంవత్సరం ఆగస్ట్ 15వ తేదీనాడు, ఆ నాటి ప్రధాన మంత్రి, గౌరవనీయులైన వాజ్పాయ్ గారు ఎర్రకోటలో జెండా ఎగురవేస్తూ, నదుల అనుసంధానం కార్యక్రమాన్ని మేము మొదలు పెడుతున్నామనే మాట చెప్పడం జరిగింది. **Two links we are going to take**, అనే మాటను చెప్పడం జరిగింది. అది కూడా ఎక్కడంటే, రాజస్థాన్ కు సంబంధించి ఒకటి, మధ్య ప్రదేశ్ కు సంబంధించి మరొకటి. వాజ్పాయ్ గారు చాలా పెద్దలు, చాలా గౌరవనీయులు. దేశంలోను, అంతర్జాతీయంగా కూడా వారిని అందరూ ఎంతో గౌరవించే పెద్ద మనిషి. అటువంటి ఆయన ఆ విధంగా చెప్పడం చాలా సంతోషకరమని మేము అనుకున్న సమయంలో వెంటనే అక్కడ వున్న అప్పటి మన ముఖ్యమంత్రి, నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు **'No, No. You must start this linking of rivers from Andhra Pradesh.'** అనే మాటను చెప్పడం జరిగింది. చాలా సంతోషం. ఈ రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందాలనే ఆత్రత వెలిబుచ్చితే చాలా సంతోషం. కాని లింకేజ్ వల్ల రాష్ట్రానికి ఏ విధంగా ప్రయోజనం వుంటుందనే ఆలోచన లేకుండా ఆయన అన్న మాట, అది కేవలం ఎన్నికల రాజకీయంగా మారిపోయిన విషయాన్ని మీకు ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. దురదృష్టవశాత్తు వాజ్పాయ్ గారు చెప్పిన ఆ లింకేజెస్ కూడా ముందుకు సాగవు. ఎందుకంటే, దీనికి సంబంధించిన రాష్ట్రాలు దానికి ఒప్పుకోలేదు.

ఈ విధంగా నదుల అనుసంధానం అనే కార్యక్రమానికి సంబంధించి ఇక్కడ వున్న అప్పటి మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ విధంగా స్పందించడం జరిగింది. నదుల అనుసంధానం విషయానికి సంబంధించి చాలా మంది మాట్లాడుతున్నారు. దేశమంతా పెద్ద చర్చ జరుగుతోంది. రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను గురించి ఆలోచన చేసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. ఈ ప్రపంచంలో అనేక సంస్థలు, గత ప్రభుత్వం ఎంతగానో ఆధారపడిన వరల్డ్ బ్యాంక్ ఎక్స్ పర్ట్స్ కూడా చెబుతూ వచ్చారు. **'The future is going to be water wars.'** రాష్ట్రాల మధ్య, దేశాల మధ్య, రాష్ట్రాలలో వుండే ప్రాంతాల మధ్య, ఒక ప్రాంతంలోవుండే గ్రామాల మధ్య, నీటి యుద్ధాలు జరిగే విషయం ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేసుకోవలసిన అవసరం వుంది.

నీటి యుద్ధాలు జరిగే ఈ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచన చేసి, నదుల అనుసంధానం విషయం వచ్చినప్పుడు, దాని మీద పూర్తి చర్చను జరిపి, అన్ని విషయాలనూ తెలుసుకొని, రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు ఏ మాత్రమూ తాకట్టు పెట్టకుండా, దాని గురించి ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

సా:4.30

పులిచింతల గురించి చెప్పదలచాను. ఇది మనకు ఉన్న ఆయకట్టు స్థిరీకరణ కోసం ఆలోచన చేసిన ప్రాజెక్ట్. 1976లో దీనికి ఒరిజినల్ గా శాంక్షన్ వచ్చింది. 1984లో పర్యావరణ క్లియరెన్స్ వచ్చింది. మళ్ళీ 2001లో పర్యావరణ క్లియరెన్స్ వచ్చింది, అవన్నీ మన ప్రభుత్వం చెప్పిన వివరాలు. అయితే ఇంతకుముందు పులిచింతలకన్నా ముందు టైల్ పాండ్ అనే దానికి కూడా క్లియరెన్స్ వచ్చింది. దానిని నిర్మాణం చేయాలని నాగార్జునసాగర్ నిర్మాణం చేసినప్పుడు ఒరిజినల్ గా కనీస్ చేసిన ఐడియా. దానిని ఏ ప్రభుత్వం ముందుకు తీసుకుపోలేదు. ఇప్పుడు దాని మీద ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. డెల్టాలో ఉండే రైతులు అక్కడుండే వారికి తప్పకుండా నీరు అందించాలి. ఆ బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఎవరూ కాదనే మాట లేదు. ఈ సందర్భంగా ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ముంపుకు గురయిన పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం చేసుకోలేదు. ఇంకా అనేకమయిన క్లియరెన్సులు రాని పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం చేసుకోని బదులుగా టైల్ ఎండ్ ప్రాజెక్ట్ మనం చేపడితే ధర తక్కువ అవుతుంది. ధర తగ్గకుండా సబ్ మర్జెస్ లేకుండా పోతుంది. ఎన్నిరాన్ మెంటల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లేకుండా పోతుంది. ముందు

ముందు గోదావరిని కృష్ణా నదితో అనుసంధానం చేసుకోవాలనే ఆలోచన చేస్తున్నామో, అది కృష్ణా డెల్టాలో ఉన్న రైతులకు కాకుండా తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాలకు అదనంగా నీరు వాడుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్ కి పులిచింతలిని ఆలోచన చేయకుండా టైల్ పాండ్ ప్రాజెక్ట్ ని చేపట్టవలసిన అవసరం ఉంది. దానికి కావలసిన 700 మె.వాట్ల పంపులు సిద్ధంగా ఉన్నాయి. ఆ విధంగా ఎక్కువ కాలయాపన చేయకుండా, ఈవిధంగా చేస్తే బాగుంటుందన తమ ద్వారా మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మొన్న ముఖ్యమంత్రి కరీంనగర్ జిల్లా పర్యటన చేసినప్పుడు ఎస్ఆర్ఎస్పి స్టేజ్ 2 త్వరగా పూర్తి చేస్తామని చెప్పారు. ఎస్ఆర్ఎస్పి స్టేజ్ 2 ఇంచుమించు 16 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టుకు రావాలి. ఎస్ఆర్ఎస్పి స్టేజ్ 1 దశలో 10 లక్షల ఎకరాలకు తరువాత 6 లక్షల ఎకరాలకు ముందు ఆలోచన చేశారు. అక్కడుండే పరిస్థితి ఈనాడు మనం అనుకున్నాము. స్టేజ్ 1లో నీరు అందించలేని పరిస్థితి ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తున్నాను. స్టేజ్ 2కి అప్పుడుండే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు 6వ తేదీ మార్చి 1996 ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేశారు. ఎన్నికల ముందు ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేశారు. ఇలా జరిగిందని బావి తరాల వారు చూసే అవకాశం ఉంటుంది. మార్చి 6వ తేదీన శంఖుస్థాపన చేశారు. ఆ రోజు ఉండే అధికారులు **advised the Government. They advised the Chief Minister not to go ahead with the project.** ఎందుకంటే, అందులో అయ్యే పరిస్థితి లేదు. దానికి నీరు ఇచ్చే పరిస్థితి ఆ రోజు లేదు. ఆ నాటికి, ఈనాటికీ ఆ పరిస్థితి లేదు. మరొకసారి ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దయచేసి వివరాలు సరిగ్గా తెలుసుకొని జాగ్రత్తపడితే బాగుంటుంది. ఈనాడు మనం ఒకసారి ఒక విషయం గమనించవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ రోజు మనం చేసిన ప్రకటనలు, కార్యక్రమాలు ఏ అధికార యంత్రాంగం అటువంటి సలహా ఇచ్చిందో, కొన్ని సార్లు ఈ ప్రాజెక్టులు లాభం లేదని చెప్పినా మొత్తం కూడా ఒక్కసారి ఆలోచిస్తే పాలకులు ఏది కోరితే అధికారులు అదే విధంగా చెప్పే విధానం గతంలో చెప్పిన విషయాలప్రకారంగా మనవి చేస్తున్నాను. **Let us not be again misled.** ఉదాహరణకి ఒక్క విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చిన రోజు క్లారిఫికేషన్ సమయంలో నేను సభలో మాట్లాడిన మాటలు ఇవి. 3,000 టీయంసి గోదావరి నది నీరు సముద్రంలో కలిసి పోతుందని ఆనాటి మంత్రిగారి స్టేట్ మెంట్ ఉండింది. సర్ప్లస్ వాటర్ అని గవర్నర్ గారి ప్రసంగంలో ఉంది కృష్ణాలో అమ్యూర్డ్ సర్ప్లస్ వాటర్ ఉంటుంది కానీ, గోదావరిలో సర్ప్లస్ వాటర్ రాదు. అంతేకాదు. రోషయ్యగారు బడ్జెట్ స్పీచ్ లో 3,000 టీయంసి అని చదివారు. అది వారి తప్పు కాదు. **But the officials cannot continue to do this.** ఇది నిజమేనని అవతలి వారు అనుకుంటారు. అటు ఉంటే, దీనిని నేను సీరియస్ గా అబ్జెక్ట్ చేసి వాడిని. తెలుగుదేశం మ్యూనిసిపల్ స్టోలో గోదావరి నుండి 3,000 టీయంసి నీరు ఈనాడు సముద్రంలో కలిసిపోతుందని అన్నారు. దాని గురించి అందుకే వారు మాట్లాడ లేకపోయారు. ఏదయినా ఈ విధంగా చెప్పింది మనం చాలా జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉంది. నేను విజ్ఞప్తి చేసేదేమంటే, డీప్ గా వెళ్లాలని కోరుతున్నాను. అన్నీ తెలుసుకోవాలి. అన్ని విషయాలు తేల్చి చెప్పే పరిస్థితి ఉండాలి. మనం చెప్పిన మాటలు ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. చెప్పింది చేస్తామా, లేదా అనే విధంగా ప్రజలు చాలా వివేకంతో అవగాహనతో ఉన్నారు. వారి ఆలోచనా శక్తి పెరిగింది. ఈ విధంగా అధికారులు తప్పుదోవ పట్టించే పరిస్థితి ఉంటే మాత్రం గట్టిగా ఎదుర్కోవలసిన అవసరం ఉంది. బాగా క్షుణ్ణంగా పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉంది. అనేక ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. ఈ డిమాండ్ కి సంబంధించి కాకపోయినా ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారు జిల్లాకి సంబంధించి సమావేశంలో మాట్లాడినప్పుడు **just to illustrate what the officials are trying to.** ఏమి చెప్పారంటే, హైదరాబాదులో వాటర్ డ్రైన్ వ్యవస్థ గురించి ఏమి చెప్పారంటే, ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో 9, 10 కోట్లు కేటాయించారు. 2000 సంవత్సరంలో హైదరాబాదులో ఫ్లడ్స్ వచ్చాయి. ఏ విధంగా దీనిని పరిష్కారం చేయాలో, శాశ్వతంగా ఏ విధంగా టెక్ చేయాలో అని స్టడీ చేయడానికిగాను ఒక కంపెనీకి సర్వే చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. వారు రిపోర్ట్ ఇచ్చారు. నివేదిక ఏ విధంగా ఎంత ఖర్చు, ఎంత మందితో ప్రాజెక్ట్ చేపట్టాలని చెప్పినా, ఆ రోజు ముఖ్యమంత్రిగారి సమక్షంలో నేనూ ప్రత్యేకంగా అడిగేవరకూ అక్కడున్న అధికార వర్గం వీటిని బయటకు తీసుకురాలేదు. ఈ విధంగా జరుగుతోందని, దీనికి రు.284 కోట్లు అవుతుందనే మాట అప్పుడు చెబుతున్నారు. ఇంకా రు.100 కోట్లు ల్యాండ్ అక్విజిషన్ కి అవుతుంది. మొత్తం రు.400 కోట్లకి పూర్తివుతుంది. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రి వెంటనే రెండు సంవత్సరాల్లో అది పూర్తి చేయాలనే ఆదేశాలు ఇచ్చారు. ఆ విధంగా **let us go deep into the facts. I once again request the**

Hon'ble Minister. It is very important. It is very vital. ఎంతో మనం చేస్తున్నాము. వీటికి ఏ విధంగా ప్రాంతాల మధ్య విభేదాలు, తగాదాలు వస్తున్నాయి ఏ విధంగా ఎదుర్కోవాలని చూస్తున్నాము. డెల్టా రైతులు ఇక్కడ రాయలసీమ, తెలంగాణలో నీటి సమస్య పరిష్కారం చేయకుండా నీటి వనరులు పూర్తిగా వినియోగించుకోకపోతే రాష్ట్ర భవిష్యత్తు, దేశ భవిష్యత్తు ఆలోచన చేయాలి. పూర్తి సెక్యూరిటీ ఆ ప్రభుత్వం చేతుల్లో ఉంటుంది. కాబట్టి ఆలోచన చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. లేని చోట నీరు లేదని తగాదాలు పడుతూ ఉంటే, ఇక్కడ ఉన్న నీరు వినియోగించుకోకుండా ఉన్నాము. నేను గతంలో విదేశాలకు అంటే బయటటి వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ వారితో మాట్లాడినప్పుడు ఉదాహరణకు, టర్కీ వెళ్ళినప్పుడు, వరల్డ్ వాటర్ ఫోరమ్ సమావేశాలకు వెళ్ళినప్పుడు నీరు ఉండి వినియోగించుకోలేకపోతున్నామని చెబితే ఎవరూ సమ్మతించలేకపోతున్నారు. ఈ రోజు **The whole thing is about water. Everthing centered around water.** ప్రభుత్వం ఏ విధంగా ఆలోచించి చేసినా, కేటాయింపులు ఈ విధంగా పెంచుంది. తప్పకుండా ప్రభుత్వాన్ని ఈ విషయంలో అభినందించవలసిన అవసరం ఉంది. దీనికి గాను ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రిని అభినందించాలి. దానిని ఆచరణలో పెట్టడానికి ఏ విధంగా యాక్షన్ ప్లాన్ చేయాలో **Let us be very clear.** గతంలో జరిగింది మరొకసారి పునరావృతం కాకుండా మనం చేసుకోవలసిన బాధ్యత మన మీద ఉంది. ఇది చాలా చాలా ప్రధానమైన విషయం. నీటి సమస్య మంచి నీరు కానీ సాగునీరు కానీ మనకు ఉండే వనరులను పూర్తిగా వినియోగించుకోకపోతే మనం అనుకున్న శాంతిభద్రతలకు ముప్పువచ్చే పరిస్థితి ఉంది. ప్రాంతాల మధ్య తగాదాలు, గ్రామాల మధ్య తగాదాలు, అన్నదమ్ముల మధ్య తగాదాలు వస్తున్నాయి. ఈ విధంగా చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారు నేను అడిగిన విషయాలకు సమాధానాల్లో వివరాలు చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి స్టేజ్ 2 గురించి మాట్లాడుతూ ఒక వివరణ ఇవ్వదలచుకున్నాను.

సా.4.40

మొత్తం ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. శ్రీరామ్ సాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఆయకట్టు ఏర్పాటు చేసుకోవాలంటే అది లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారానే సాధ్యమౌతుంది. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ చేసేప్పుడు ఒక విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. కొంత మంది తెలియకో, తెసిలినా ఆలోచించకుండా పోతున్నారని బాధగా ఉంది. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా ఎప్పుడైతే, గ్రావిటీ ద్వారా ఇరిగేట్ చేస్తామో, **water source is at the top while the land is at lower level.** గ్రావిటీ ద్వారా నీరు వెళ్ళాలంటే, లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ నీరు అందించాలంటే, వాటర్ సోర్సు క్రింద తెవల్లో ఉంటుంది. సాగు చేసే భూములు పైన ఉంటాయి. ఈ రెండింటి డిజైన్ లో సరిగా ఆలోచించకుండా, ప్రాజెక్టులు డిజైన్ చేస్తే, వందల కోట్ల రూపాయల నష్టం వస్తుందని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విషయాన్ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది. దొందరపాటుగా ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. స్టేజ్ 2 కంప్లీట్ చేస్తామని చెప్పడం సరైంది కాదు. కాంప్రహెన్సివ్ గా ఆలోచించాలి. ఈనాడు గోదావరిలో ఉన్న ప్రాజెక్టులన్నింటిని కలిపి , కాంప్రహెన్సివ్ గా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రసోజెక్ట్ కావాల్సినటువంటి పవర్ జనరేషన్ ప్రాజెక్టులు ఏర్పాటు చేసుకోగలమో ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. **Bits and pieces** గా చేస్తే కాదు. **Let us have comprehensive plan. Let us be very clear. Let us be specific.** ఎదో చేస్తున్నామని చేస్తే , పార్టీలకు అతీతంగా, ఒక కన్సర్న్డ్ సిటిజన్ గా ఆలోచించండి. హైదరాబాద్ లో రూ.140 కోట్ల వ్యయంతో ఎంతో ప్రతిష్టాత్మకంగా ప్లై ఓవర్స్ నిర్మించామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. **I am not trying to be critical. But, as a concerned citizen, I am just airing my views and observations.** . అదే ముఖ్యమంత్రి గారు తరువాత వీటి వల్ల ఆశించిన ఫలితాలు దక్కలేదని చెప్పారు. చిన్న, పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఈ విధంగా జరుగుతూ వచ్చాయి. **We have to be accountable as the people are very vigilant and the Press is more vigilant.** నేను అమెరికాలో 1971 చదువుకొనే రోజుల్లో అక్కడి సామాన్య మానవులు ఫారెన్ అఫైర్స్ పై, ఇన్ ఫ్లెషన్, హెల్త్ కేర్ లాంటి ముఖ్యమైన ఇష్యూలపై డిస్కస్ చేసుకొనేవారు. ఆ రోజుల్లో నాకు ఆశ్చర్యం వేసేది. సామాన్యులు కూడా నాలెజ్జ్ తో ఉన్నారు. ఎదో కొంత మంది ఇటువంటి విషయాల్లో చర్చించే పరిస్థితి ఇక్కడ ఉండేది. నేను గ్రహించింది, అనాడు వారికి ఉన్న పరిస్థితి ఈనాడు మనకు ఉంది. **We have media with us. We are happy that the**

media is very very vigilant. I personally compliment them. ఈ విధంగా చేస్తే అకౌంటబిలిటీ పెరగాలి. పెరిగినప్పుడు ప్రజలకు కావాల్సిన అవసరాలు గతంలో need based కార్యక్రమం చేసుకోవడం జరిగింది. Now the situation is quite different from the past. Need based గా కార్యక్రమాలు జరగ లేదు. ఆ విధంగా చేస్తే ప్రజలు క్షమించరని తెలియజేస్తున్నాను. కేంద్రంలో బి.జె.పి. ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు వారు వివేకం ప్రదర్శించారు. కిషన్ రెడ్డి గారు చూస్తున్నారు. కొన్ని సందర్భాల్లో వారు పత్రికల్లో వ్రాసేవారు. బి.జె.పి. వారు కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్నారు. ఒకానొక సందర్భంలో 'గోదావరి మాత' విగ్రహాన్ని తీసుకువెళ్లి ప్రాజెక్టు సైట్లో ప్రతిష్ఠ చేశారు. ప్రభుత్వం నీటిపారుదల పట్ల ఏ మాత్రం శ్రద్ధ వహించలేదని ఆజిటిషన్ చేశారు. ఆ సమయంలో కేంద్రంలో బి.జె.పి. ప్రభుత్వానికి తెలుగుదేశం సపోర్టు ఉంది. వీరి మధ్య ఫ్రంట్లీ మ్యాచ్ జరిగింది. కొన్ని విషయాల్లో I will compliment them. ఈ ప్రభుత్వం సస్యశ్యామల యాత్ర అని చేశారు. 'గ్రామ గ్రామానికి గోదావరి నీరు' అని వారు ప్రచారం చేశారు. వారు, వీరు కలిసి ప్రచారం చేసినా రాష్ట్రానికి, తెలంగాణా ప్రాంతానికి ఏ మాత్రం న్యాయం చేయలేదు. పత్రికల్లో వచ్చిన వార్తలు చదువుతాను. " దేశం తోక పట్టుకోని గోదావరి ఈదితే ముసక తప్పదు" అని బి.జె.పి. వారు అన్నారు. వారికీ ముసక తప్పజేదు. టి.డి.పి. వార్ని నిండా ముంచేశారు. ఇద్దరు కలిసి ఈ పరిస్థితి తెచ్చుకొన్నారు. Issues are issues and the support is different. My only concern today is that the Congress Party has got a big mandate from the people of the state and also in the country. It is the responsibility of both the State and the Central Governments. I am making a fervent appeal that let us learn from the past mistakes and if we don't do that, we will be failing in discharging our duties. I have nothing against the officials in the state. My only request to all the concerned is that let us be honest. We did not do right things in the past for which I am not going to fix the responsibility on anybody. At least from now onwards, let us be realistic in our approach and actions as the people of the state have given us a big and favourable mandate. అగ్రికల్చర్ డెవలప్ మెంట్ కావాలి. రాష్ట్రంలో రైతాంగాన్ని ముందు బాగు చేయాలి. ఆ దశలో ప్రభుత్వం ముందుకు పోతోంది. దానికి We have to compliment this Government. But, at the same time, I want to caution them, because, It is a very big responsibility. We have to break away from the past. As this is the high time for us, we have to rise above all and live up to the expectations of the people at large. I hope and trust that the past things may not be repeated. ఎందుకంటే, మంత్రి గారి ఫస్ట్ సెషన్లో ఇచ్చిన ప్రకటన చూస్తే, ప్రస్తుత మంత్రి లక్ష్మయ్య గారు ఇస్తున్నారా, లేక మాజీ మంత్రి శ్రీహరి గారు ఇస్తున్నారా అన్న అనుమానం వచ్చింది. ఇద్దరూ ఒకే జిల్లా వారు. అయినప్పటికీ, ఆ విధంగా వచ్చిన మాట same thing they are repeating. నేను మంత్రిగా చేశాను. గత సంవత్సరం పెట్టిన బడ్జెటు ఫైల్లోని ఒక వ్యూహా అటూ, ఇటూ చేసి ఈ సెక్రటేరియట్లో ఉన్న వారు నూతన సంవత్సర బడ్జెటుని రూపొందిస్తారు. వీరు తక్కువ వారు కాదు. అయితే, we have to be very vigilant. I don't have anything personal against anybody. We have to be more answerable as the people of the state are looking forward to the Congress Party with high hopes, aspirations and expectations. మనం ఎంత అభివృద్ధి చేసుకొన్నా, ఈ రోజు హైదరాబాద్ ఎంత అభివృద్ధి చెందుతున్నా, వేలాది మంది గ్రామ ప్రాంతాలను వదిలి హైదరాబాద్ వస్తున్నారు. ఇక్కడున్న వారికి ఉపాధి లేకుండా పోయే పరిస్థితి ఉంది. గ్రామ ప్రాంతాలు ఏ విధంగా మారుతున్నాయో మనవి చేస్తున్నాను. గతంలో 1998లో అశోక గజపతిరాజు గారు బడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు గోదావరి జలాలపై ఒక సెంటెన్స్ చెప్పారు. ఆప్పుడు ఎన్.డి.ఎ. ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. They came out with an agenda for national governance. దాంట్లో ఛత్తీస్ గుడ్, ఉత్తరాంఛల్, జార్ఖాండ్ NDA is committed to create three new states in the country. అన్నట్లు చెప్పడం జరిగింది. ఆ సందర్భంగా, నేనూ గోదావరి సదస్సు నిర్వహించే సందర్భంగా ఒక ప్రస్తావన చేశాను. With the creation of new three states in the country, the people of Telangana are looking for a new future. Therefore, now it is the responsibility of the Government to act in time as a lot of injustice was done to them in the past which has now to be redressed. ఆ విధంగా ఆ రోజు చెప్పిన మాట ఈనాడు ప్రత్యేకంగా మంత్రి గారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. We have to act in a very speedy manner. Let us not be guided by certain negative forces. Let us learn from the past mistakes. అనే మాట మనవి చేస్తున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ఈ కృష్ణా, గోదావరి జీవ నదులు, వాటి పరీవాహక ప్రాంతాలైన కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర లాంటి మన ప్రక్క రాష్ట్రాల నీటి కేటాయింపుల్లో సమస్యలు ఉన్నాయి. ఈ రాష్ట్రాలలో బచాపత్ ప్రీజ్యునల్ అలాట్మెంట్ చేసిన నీటిని ఇంతవరకు సద్వినియోగం చేసుకోలేక పోయాము. గోదావరి నుండి వచ్చిన 1490 టి.ఎం.సి. ల నీటిని ఇంకా పూర్తిగా ఉపయోగించుకోలేకపోతున్నాము.

సా. 4.50

మరి కృష్ణా నదిలో 811 టిఎమ్సిల నీరు ఉన్నప్పటికీ ఈ సంవత్సరం, కొత్త ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత, ఏర్పాటు చేయాలని కంకణం కట్టుకున్న ప్రాజెక్టులకు నీరు ఎక్కడ నుంచి వస్తుందో తెలియని పరిస్థితులలో ఈ నాడు మనం ఉన్నాం. మన రాష్ట్రానికి ఈ రోజు కృష్ణా నీటికై కేటాయించిన నిధిని పూర్తిగా వినియోగించుకుంటున్నాం. వరద జలాల విషయమై కర్ణాటక, ఆంధ్ర రాష్ట్రాలకు సంబంధించి రెండు రాష్ట్రాల మధ్య ఏర్పడిన తగాదాలను పరిష్కారం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.

గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా మన రాష్ట్రంలో రుతుపవనాలు తగ్గిపోవడంతో అనేక రకాలుగా కరువు ఏర్పడింది. దీని మూలంగా నీటి ఎద్దడి ఏర్పడింది. వ్యవసాయానికి కాకుండా త్రాగు నీటికి కూడా రాష్ట్రంలో ఇబ్బందులు ఏర్పడ్డాయి. కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని ' ఆల్మట్టి , నారాయణ్ పూర్ ' ల వద్ద రెండు భారీ ప్రాజెక్టులను నిర్మించారు. అక్కడ నుంచి మన రాష్ట్రానికి వచ్చే నీటికి వారు అడ్డకట్ట వేస్తున్నారు. దాని మూలంగా కృష్ణా పరీవాహక ప్రాంతానికి రావలసిన నీటిని అడ్డుకున్న విషయంలో ఈ రాష్ట్ర ప్రజలందరూ ఆందోళన చేస్తున్నారన్న విషయం మనకు తెలుసు.

కర్ణాటకకు సంబంధించిన నీటిని మనకు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. అవి రాకపోతే ఏ విధంగా మనం ఇబ్బందులు ఎదుర్కోవలసి వస్తుందో గతంలోను, నిన్నటి రోజున కూడా మనం చర్చించాం. గోదావరి జలాల వినియోగానికి సంబంధించినంత వరకు మనం చాలా వెనకబడి ఉన్నాం. కేంద్రం నుంచి గోదావరి నదీ జలాల సద్వినియోగం కోసం నిధులు తీసుకురావాలి. వాటిని తెచ్చి, ఎల్లంపల్లి ద్వారా, ఇచ్చంపల్లి ద్వారా గోదావరి నదీ జలాలను పూర్తిగా సద్వినియోగం చేసుకోవలసి ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈరోజు గోదావరి నది నీరు వృధాగా సముద్రంలోకి పోతోంది. అలా కాకుండా దానికి ఒక పథకం ఏర్పాటు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

శ్రీరాంసాగర్, గోదావరి బ్యారేజీల వద్ద తప్ప గోదావరి వాటర్ అంతా కూడా ఈ రోజు సముద్రంలోకి పోతున్నది. ఈ విధంగా 1,490 టిఎంసిల నీరు బచాపత్ ప్రీజ్యునల్ మనకు ఇచ్చిన నీటిని ఉపయోగంలోకి తీసుకోకుండా పోతున్నాము. దీనిని ఎప్పటిలోగా ఉపయోగించుకుంటాము? గోదావరి జలాలను ఉపయోగించుకోవాలంటే, లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా మనం వినియోగించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఒకవైపు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా ఈ ప్రాజెక్టును ప్లాన్ చేసినప్పుడు గోదావరి ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కు కావలసిన విద్యుత్తును కూడా మనం సమాంతరంగా ఈ ప్రాజెక్టులతో బాటు ప్లాను చేసుకోవలసిన అవసరం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ శాఖకు ఈ సంవత్సరం కేటాయించిన నిధులు ఖర్చు చేయాలంటే రూ.650 కోట్లు మెయిస్ట్రేనెన్సు, అడ్మినిస్ట్రేషన్, ఎక్స్‌పెండిచర్ పోతే మిగిలిన రూ.4,221 కోట్లు మాత్రమే ఈ రోజు ఇరిగేషన్ కొరకు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ రెండు ప్రాజెక్టులకు ఖర్చు చేయవలసిన రూ.4,200 కోట్లు 8 నెలల్లో ఖర్చు చేయాలి. అంటే రోజుకు రూ.17 కోట్ల 50 లక్షలు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల మీద కేటాయించిన నిధులు ఖర్చు చేయాల్సి ఉంది. ఈ రోజు నుంచి ప్రభుత్వం వచ్చే బడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టే లోపు ఖర్చు చేయాల్సివుందని కూడా తెలియజేస్తున్నాను. అది సాధ్యమా? సాగునీటి శాఖకు మన రాష్ట్రంలో ఇంత సామర్థ్యం ఉందా? ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది.

టెండర్లు ప్రకటించగానే ఈరోజు పాలిటికల్ పార్టీలు, ముతా నాయకులు , ఫ్యాక్షన్ నాయకులు ఏ విధంగా అడ్డంకులు సృష్టిస్తున్నారో మనందరికీ తెలుసు. అధికారులు కూడా ఈ టెండర్లు విషయంలో ఏ విధంగా వ్యవహరిస్తారో క్లారిటీ లేకుండా, క్లియరెన్సు ఇవ్వకుండా అడ్డంకులు ఏవిధంగా సృష్టిస్తారో తెలుసు. మనకు ఉన్న సాంకేతిక నిపుణులు, తమ నైపుణ్యంతో 8 నెలల్లో ఈ ప్రాజెక్టులకై డబ్బు ఏ విధంగా ఖర్చు చేయగలదో మనకు తెలుసు. ఏదోలాగా ఖర్చు చేయడం కాదు. ఖర్చు చేయడంలో ప్రాబ్లెం లేదు. 5 సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తామన్న 26 ప్రాజెక్టులు ఇప్పటికే ఉన్నటువంటి 21 ప్రాజెక్టులు 45 మధ్యతరహా, చిన్న తరహా ప్రాజెక్టులు, ఇంకా నిర్మాణం పూర్తి కావలసిన ప్రాజెక్టులు ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి.

'గాలేరు - నగరి, ' కి 30 టిఎమ్‌సిల నీరు, ' హంద్రీ నీవా, ' గోదావరి కృష్ణా పరీవాహక ప్రాంతానికి 48 టిఎమ్‌సిల నీరు కావాలి. వెలుగోడుకు 48 టిఎమ్‌సిల నీరు కావాలి మరి కృష్ణాలో అష్యూర్డ్ వాటర్ లేదన్న విషయం మనకందరికీ తెలుసు. తెలిసినప్పటికీ ఈ రోజు ' పులిచింతల 'ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తామని వారు చెబుతున్నారు. ఈ విషయంలో కర్ణాటక ప్రభుత్వం తమ అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తూ ఉండగా, ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తామని చెప్పడం ఎవరిని మోసం చేయడానికి చెబుతున్నారు? ఎందుకు చెబుతున్నారో మాకు అర్థం కావడం లేదు. అష్యూర్డ్ వాటర్ లేనప్పుడు ఈ రోజు గోదావరి వాటర్‌ను కృష్ణాలో కలవనంతవరకూ , మీరు నిర్మిస్తామని చెబుతున్న ఏ ప్రాజెక్టులకూ నీరు రాదు.

' నాగార్జున సాగర్, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టులలో నీరు డెడ్ స్టోరేజీకు వెళ్లి పోయాయి. అది నిజం . దాని గురించి ప్రధాన మంత్రిని కలవడం కోసం ఈ రోజు ప్రతిపక్ష పార్టీలతో కలిసి ఢిల్లీ వెళుతున్న పరిస్థితులున్నాయి. ఆ సందర్భంలో కృష్ణాకు అదనపు నీటి కోసం ప్రాజెక్టులను ఏవిధంగా నిర్మిస్తారు? ఏ విధమైన ఫీజుబిలిటీ ఉంటుంది? ఏ విధంగా కృష్ణాకి నీటిని అందుబాటులోకి తీసుకు వస్తారు? గోదావరి వాటర్ ఎలకేట్ చేయనంతవరకూ కృష్ణా నది మీద ప్రాజెక్టు నిర్మించడానికి అష్యూర్డ్ వాటర్ లేనంత వరకూ ఏ విధంగా ఇది విజయవంతం అవుతుంది?

ఏ విధంగా ప్రజలలో ఈ కాన్సిడెన్సును క్రియేట్ చేయగలరు? వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఏ విధంగా నీరు అందజేయగలరు అన్న విషయాలను ప్రభుత్వం ప్రజలకు తెలియజేయవలసిన అవసరం ఉంది. నా ఉద్దేశ్యం ప్రాజెక్టులను నిర్మించవద్దు అని కాదు. వాటిని నిర్మించాలి. కానీ సమాంతరంగా కృష్ణా, గోదావరి ప్రాజెక్టులకు ఏ విధంగా నిధులు కేటాయించబోతున్నారు ? గోదావరి నీటిని ఏ విధంగా కృష్ణాలో లింక్ చేయబోతున్నారు? దీని మీద క్లారిటీ ఉండాలి. అప్పుడే కృష్ణా డెల్టాలో గానీ, రాయలసీమ, తెలంగాణా జిల్లాలకు న్యాయం చేయగలిగిన వాళ్ళం అవుతాం .

ఈ రోజు 'ఆల్మట్టి' గురించి మనం మాట్లాడు తున్నాం. ఈ ప్రభుత్వానికి ఈ విషయంలో ఏ విధమైన క్లారిటీ ఉందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఈ ప్రభుత్వం చెప్పినట్లుగా 'ఆల్మట్టి' పై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి ఏ విధమైన అధికారం లేదు. ఒక వైపు ఇన్‌డైరెక్టుగా అక్కడి వాతావరణం ఆ విషయాన్ని చెబుతూనే ఉంది. కర్ణాటక రాష్ట్రం ప్రభుత్వం ఇష్టం పై ఆధారపడి 'ఆల్మట్టి' వాటర్ మనకు రావాలి తప్ప. దాని మీద మనకు ఏ విధమైన అధికారం లేదు. ఆ సందర్భంలో ఈ విధమైన మెసేజ్ వారికి పోయినట్లయితే, మన వాదం బలహీన వడుతుంది తప్ప మరొకటి కాదు. ఈ విధమైన మెసేజ్ 'డెల్లీకి, బెంగుళూరుకు' గనక పోతే మన వాదన బలహీన వడుతుంది కాబట్టి 'ఆల్మట్టి' కి సంబంధించి మనం అనే ప్రతి మాటా కూడా ఆచి తూచి మాట్లాడాలి. ఆ విధంగా వ్యవహరించాలి. 'ఆల్మట్టి' పై ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు హక్కు ఉందనే విషయంలో గట్టిగా వాదించాలి తప్ప బలహీన వడకూడదని నేను ప్రభుత్వానికి సలహా ఇస్తున్నాను.

ఈ రోజు 34 ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాల్సి ఉన్నప్పటికీ ఫలితం ఏమీ లేకుండా ఉంది. కృష్ణా బేసిన్‌లో ఉన్నటువంటి ప్రాజెక్టులలో, 'ఇచ్చంపల్లి, పోలవరం' ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయకపోతే కృష్ణా బేసిన్‌లో నిర్మించినటువంటి అన్ని ప్రాజెక్టులూ వృధా అవుతాయని మనవి చేస్తున్నాను. మనకు ఉన్న రెండు ప్రాజెక్టులలో వాటర్ స్థాయి 'డెడ్ స్టోరేజ్' కి చేరింది. అందువల్ల శ్రీశైలం, నాగార్జున సాగర్ల నుంచి త్రాగు నీరు తీసుకోవడానికి మనం వెనుకకు పోతున్న విషయాన్ని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

సమాంతర ప్రాజెక్టులతో బాటు గోదావరి ప్రాజెక్టులను కూడా సమాంతరంగా నిర్మించగలిగితేనే ఈ రాష్ట్రం సస్యశ్యామలం అవుతుంది. మీరు ఈ రాష్ట్రాన్ని సస్యశ్యామలం చేయాలంటే కృష్ణా బేసిన్‌లోకి గోదావరిని తీసుకురావాలి. మనకు అష్టార్డు వాటర్ లేనప్పుడు మీరు ఇచ్చిన 26 ప్రాజెక్టులు కానీ, 8 ప్రాజెక్టులు గానీ రెండు సంవత్సరాలలో చేయడం వల్ల ప్రజలకు ఒరిగేది ఏమిటని నేను అడుగుతున్నాను. ప్రాజెక్టులకు అష్టార్డు వాటర్ లేనప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం గానీ, కేంద్ర జల విద్యుత్ సంస్థ గానీ, ఏ విధంగా క్లియరెన్సు ఇస్తారు? ఏ విధంగా ఫైనాన్స్ వారు ఫైనాన్స్ చేస్తారు? అష్టార్డు వాటర్ వుంటేనే జల విద్యుత్ సంస్థ క్లియరెన్సు ఇస్తుంది, ఫైనాన్సు సంస్థ ఫైనాన్స్ చేస్తుంది. లేకపోతే లేదు. మరి ఈ ప్రభుత్వం రెండు సంవత్సరాలలో, 5 సంవత్సరాలలో ఈ పథకాలను ఏవిధంగా పూర్తి చేయబోతున్నదో మాకు అర్థం కావడం లేదు.

కృష్ణా డెల్టాలో ఇరిగేషన్‌కు ఏ పద్ధతిలో చేశారో ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడలేదు. అంటే దీని గురించి ప్రభుత్వానికి సరైన అవగాహన ఉందా లేదా అని మాకు అనుమానం వస్తున్నది. నిధులు ఖర్చు చేసేందుకు గాను సమగ్రమైన వ్యవస్థ ఉండాలి. నిర్మాణంలో నాణ్యత ఉండాలి. ఏ ప్రాజెక్టును నిర్మించినా ఆధునికీకరణ చేసినా సమగ్ర వ్యవస్థ ద్వారా నిర్మాణం చేయకపోతే ప్రాజెక్టులు నిర్మాణంలో నాణ్యత కొరవడే అవకాశం ఉంటుంది. నిర్మాణంలో నాణ్యత తప్పనిసరి. నిర్దిష్టమైన సమయంలో పనులు పూర్తి చేయాలంటే భారీ యంత్రాంగం అవసరం.

గత ఏడాది జరిగిన ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్రంలో సాగు నీటి ప్రణాళిక గురించి ఇదివరలో ఇచ్చిన దానిని మనం ఒకసారి చూడకతప్పదు. ఈ బడ్జెట్‌లో రూ. 2178 కోట్ల ప్రణాళికా వ్యయం లక్ష్యంగా ఉన్నప్పటికీ రూ. 1200 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేశారు. దాదాపు రూ. వేయి కోట్లు ఖర్చు చేయలేదు. అవి మిగిలి పోయాయి. ఆ శాఖలో, ఇరిగేషన్ శాఖలో మార్పు లేదు. అధికారులు వారే ఉన్నారు. ప్రభుత్వం మారింది. మంత్రి మారారు. అధికారులు వారే ఉన్నారు. విధానంలో మార్పు రావచ్చు. కానీ అమలు చేసే యంత్రాంగం మాత్రం వారే ఉంటారు. దాని లక్ష్యం భారీగా ఉంది.

ఈ శాఖ మీరు తీసుకున్న నిర్ణయాలను అమలు పరచే విధంగా ఉండాలి. అంటే ఇరిగేషన్ శాఖలో ఉన్నటువంటి ఖాళీలను భర్తీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అనేక ప్రాజెక్టుల కింద ఉన్న యంత్రాంగం చాలా తక్కువగా ఉంది. ఇరిగేషన్ శాఖలో చిన్న ఇంజనీర్ నుంచి ఉన్నత స్థాయి వరకూ చాలా పోస్టులు ఇప్పటికీ ఖాళీగా ఉన్నాయి. మీరు ఇంత పెద్ద ఎత్తున వేలాది కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేయాలంటే యంత్రాంగం అవసరం. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆ దిశలో ఆలోచన చేసి, ఇరిగేషన్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో ఉన్న ఆ ఖాళీలను భర్తీ చేయవలసిన అవసరం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. 3,500 పోస్టులు ఈ రోజు భర్తీ చేయవలసిన పరిస్థితి ఉంది. ఇప్పుడు పెరిగిన భారీ లక్ష్యం కారణంగా టార్గెట్ పెద్దదిగా ఉంది. కాబట్టి అదనంగా సిబ్బంది అవసరం ఉంది. మీరు డెవలప్‌మెంట్ మీద తీసుకుంటారా లేక ...

సా.5.00

కాంట్రాక్టు బేసిస్‌లో తీసుకుంటారా, ఖాళీలు భర్తీ చేస్తారా? వెంటనే యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద ఇరిగేషన్‌కు సంబంధించి బడ్జెటులో పెద్ద ఎత్తున రోజుయ్యగారు నిధులు కేటాయించారు. వాటిని సరైన పద్ధతుల్లో ఉపయోగించాలంటే దానికి సమాంతరంగా ఈ విషయాలన్నిటిపైన ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయవలసిందిగా నేను మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఈ రోజు టెండర్లు విధానంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం విప్లవాత్మకమైన నిర్ణయం తీసుకొన్నది, ఇ టెండర్లు అయినా కూడా అందులో సక్సెస్‌కాలేదు. పెద్ద ఎత్తున టెండర్లు రావంటే ఏ రకమైన పరిస్థితులు వస్తున్నాయో మనకు తెలుసు. ఈ టెండర్లు సిస్టమ్‌లో సంస్కరణలు ఏర్పాటు చేశారు. దానికి సంస్కరణలు చేసి ఏ రకమైన లోటుపాట్లు లేకుండా క్లారిటీతోటి పారదర్శకంతోటి టెండర్లు ఏర్పాటు చేయడం కోసం ఇరిగేషన్ డిపార్ట్‌మెంటు ప్రధాన దృష్టిని కేంద్రీకరించాలి ఏ మాత్రం పారపాటు వచ్చిన మొట్టమొదటిసారిగా ఈ ప్రభుత్వానికి వచ్చే చెడ్డపేరు ఈ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులో ఉన్న టెండర్లు ద్వారానే అని చెప్పి మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో అనేక ప్రాంతాలలో విద్యుత్ కొరత కారణంగా చెడిపోయిన, బిల్లులు కట్టలేక అనేక చిన్న తరహా లిఫ్టు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు మహాబూబ్‌నగర్ జిల్లా మొదలుకొని శ్రీకాకుళం జిల్లా వరకు అనేకమైన లిఫ్టు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల పాడైపోయినాయి. నేను కోరేది ఏమంటే పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు తీసుకుంటున్నారు చాలా సంతోషం .. పాడైపోయినటువంటి లిఫ్టు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు వాటికి కావలసిన విద్యుత్, మరమత్తులు, ఉచిత విద్యుత్ లిఫ్టు ఇరిగేషన్ చిన్నతరహా అన్ని లిఫ్టు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల చిన్న తరహా నుంచి అన్నీ యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద రిపేరు చేసినట్లయితే వ్యవసాయ రంగాన్ని ఆదుకొన్నవాళ్లం అవుతాము. 2 సంవత్సరాలకు కొన్ని ప్రాజెక్టులు, 5 సంవత్సరాలకు కొన్ని ప్రాజెక్టులు అయినంత మాత్రాన సమస్య పరిష్కారం కాదు. సమాంతరంగా లిఫ్టు ఇరిగేషన్ విషయంలో ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం వున్నది. సేద్యపు నీటి రంగంలో భారీ స్థాయిలో ఈ ప్రభుత్వం ఆశయాలు ఉన్నాయి అందుకని తగిన ఆచరణ లేకపోతే హ్యూహం మాత్రం ఉండవలసిన అవసరం వుంది. ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి భారీ ప్రతిపాదనలు అయితే ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్నాయి. వాటి సాధ్యాసాధ్యాల గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. 5 సంవత్సరాలలో ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయడానికి 9 నుంచి 10 వేల కోట్ల రూపాయల ప్రతి సంవత్సరం కేటాయిస్తేనే అవి పూర్తి అవుతాయని మీ ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు, రోజుయ్యగారు 46 నుంచి 50 వేల కోట్ల రూపాయల వరకు ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాలంటే ఖర్చు అవుతుందని చెప్పారు. సంవత్సరానికి 9, 10 వేలకోట్ల రూపాయలు తక్కువలో తక్కువ బడ్జెటులో కేటాయిస్తేనే మీరు అనుకున్నటువంటి ఆలోచనకు 2 సంవత్సరాలు కాని 5 సంవత్సరాలలో కాని పూర్తి చేయగలుగతారు లేకపోతే ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే వుంటుంది. ఏ ప్రాజెక్టు పూర్తికాదు. అన్నీ ప్రాజెక్టులు అసంపూర్తిగానే ఉంటాయి. ఆ విషయాన్ని కూడా బడ్జెటులో మీరు వచ్చే సంవత్సరం అయినా క్లారిటీతో ఆలోచన చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ రోజు 6 వేల కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. ఈ విధంగా కేటాయింపులు ఉన్నట్లయితే 10 సంవత్సరాలలోకూడా ఈ ప్రాజెక్టుల పూర్తి కావు. గోదావరి ప్రాజెక్టులు ప్రక్కన పెట్టండి. 2, 5 సంవత్సరాలలో ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తి కావు కాబట్టి ఈ విషయంలో ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కొత్తగా నిర్మించ తలపెట్టిన భారీ, మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు కేంద్ర జల సంఘం నుంచి క్లియరెన్సు తెచ్చుకున్నారా? ఏ ఆర్థిక సంస్థ నుంచి నిధులు తెచ్చుకోబోతున్నారు? వాటి విషయంలో క్లారిటీ ఉండవలసిన అవసరం వున్నది. 5 సంవత్సరాలలో నిర్మాణం పూర్తి చేయాలని

అనుకొంటున్న ప్రాజెక్టులకు ఇంకా 22 ప్రాజెక్టులకు కేంద్ర జల సంఘం నుంచి క్లియరెన్సు రాని ప్రాజెక్టులకు 2 సంవత్సరాలు, 5 సంవత్సరాలు అని చెబుతున్నారు. కేంద్ర జల సంఘం నుంచి ఫైనాన్సు ఇన్స్ట్రూమెంట్లను నుంచి క్లియరెన్సు తెచ్చుకోవలసిన అవసరం వున్నది. పనికి ఆహారం పథకం బియ్యాన్ని తెలంగాణా జిల్లాలోని గ్రామాలకు చిన్న, చిన్న చెరువులు ఆయువు పట్టు, ఆ చెరువులను మరమత్తులు చేయవలసిన అవసరం వున్నది. రాయలసీమ జిల్లాలో కూడా చెరువులను మరమత్తు చేయడం కోసం పనికి ఆహారం పథకం బియ్యాన్ని పూర్తిగా చెరువులకే అంకితం చేయండి మరమత్తులు చేయండి, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వ్యవసాయదారులను ఆదుకోండి, కొన్ని చెరువులు పంచాయితీరాజ్ దగ్గర ఉన్నాయి కొన్ని చెరువులు మైనర్ ఇరిగేషన్ దగ్గర ఉన్నాయి ఆ చెరువులను మరమత్తు చేయడం లేదు. ఎప్పడో నిజాం కాలం, బ్రిటిష్ కాలంలో నిర్మించిన చెరువులు కుదించుకుపోతున్నాయి, ఇసుక మేటలు వేస్తున్నాయి, భూ ఆక్రమణలకు గురవుతున్నాయి. ఆ చెరువులను రక్షించవలసిన అవసరం వున్నది. నిజంగా ఎంత పెద్ద ప్రాజెక్టులు నిర్మించినప్పుడు కూడా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో గ్రామానికి కేంద్రంగా గ్రామంలో ఉన్న రైతులను ఆదుకోనుటకు చెరువులను రక్షించటం కోసం సమగ్రమైన విధానాన్ని రూపొందించి మన రైతాంగాన్ని ఆదుకోవలసిన అవసరం వున్నది. చెరువులను రక్షించడం కోసం స్పెషల్ డ్రైవ్ ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చింది 2 నెలలు కావస్తుంది విద్యుత్ పాలసీ ఏ రకంగా వుంటుందో ఇంతవరకు తెలియదు. ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత ఉచిత విద్యుత్ కు సంబంధించిన ఫైలు మీద సంతకం చేశారు. రైతులను ఆదుకోబోతున్నాము అంటున్నారు. **What is your policy on electricity?** ఈ బడ్జెటులో ఎందుకు నిధులు కేటాయించలేదు. బడ్జెటు స్టేట్మెంటులో 200 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా కేటాయించారు, బకాయిలను రద్దు చేశారు. సంతోషం. ఉచిత విద్యుత్ ఇస్తున్నారు ఇంకా చాలా సంతోషం. రైతులు కోరుకుంటున్నారు. మీరు బడ్జెటులో ఏ రకమైన ప్రావిజన్ లేకుండా విద్యుత్ బోర్డును ఆదుకోవడం కోసం ఎందుకు నిధులు కేటాయించలేదు. 50 యూనిట్స్ వాడుకొనే రైతులను, 50 యూనిట్స్ వాడుకొనే హాస్ హోల్డర్లకు సబ్సిడీ ఇస్తామని ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టోలో చెప్పినారు. మిగతా వాడకం దార్లకు కూడా తగ్గిస్తామని చెప్పారు. 15 యూనిట్స్ వాడే గుడిసె వాసుల ఎప్పుడు వెలుగు వస్తుందని ఎదురు చూస్తున్నారు. ఒక బల్బుకు ఉచిత విద్యుత్ అని హామీ ఇచ్చారు ఎప్పటి లోపల బల్బు వెలుగుతుందని గుడిసె వాసుల ఎదురు చూస్తున్నారు. పేదల బ్రతుకులు ఎప్పుడు వెలుగుతుందా అని ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్నారు. 50 యూనిట్స్ వాడేటటువంటి పేదలకు సబ్సిడీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం విద్యుత్ చార్జీలు పెంచినది మీరు అంటున్నారు. ఆ రోజు భారతీ జనతా పార్టీ తరుపున మేము కూడా విద్యుత్ చార్జీలు పెంచకూడదని మిత్ర పక్షంగా ఉన్నప్పుడు సలహా ఇచ్చాము. ఈ రోజు మీరు అధికారంలోకి వచ్చారు పెంచిన విద్యుత్ చార్జీలను తగ్గించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. 2706 కోట్ల రూపాయలతో 660 మెగావాట్లు విజయవాడ దర్మల్ ప్రాజెక్టు 4 ఫేజ్ తీసుకుంటామని చెప్పారు. జర్మనీ నుంచి ఫండ్లు తీసుకుంటారా? ఏ రకమైన క్లారిటీ లేదు. ఎలక్ట్రిసిటీ రెగ్యులేటరీ కమిషన్ ఇంతవరకు ఆమోదం తేలేదు. విద్యుత్ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి జన్కో కూడా కొంత ఈక్విటీ పెట్టవలసిన అవసరం వున్నది. జన్కో ఈక్విటీ షేర్ పెట్టాలంటే కూడా ఈక్విటీ షేర్ కోసం ఏ కంపెనీ దగ్గర అప్పుతెచ్చుకోవలసింది తప్ప, ప్రభుత్వం కాని జన్కో దగ్గర కాని ఏ రకమైన నిధులు లేవు. ఉచిత విద్యుత్ విషయంలో ప్రభుత్వం కూడా క్లారిటీ ఇవ్వాలని చెప్పి కోరుతున్నాను. నాణ్యమైన విద్యుత్ ఇవ్వవలసిన అవసరం వున్నది. లేకపోతే చాలా ఇబ్బంది కలుగుతుంది. ఈ రోజు బడ్జెటు ప్రతిపాదన చూసినట్లయితే రాష్ట్ర విద్యుత్ రంగం తిరోగమనం మార్గంగా నడుస్తుంది. గత తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం విద్యుత్ రంగానికి 2096 కోట్ల రూపాయలు ఇస్తే ఈ ప్రభుత్వం 2303 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించింది. ఐ బీట బీసీఛిల్డుల్సు 9%. ఈ బడ్జెటులో 430 కోట్ల రూపాయలు సబ్సిడీ 1244 కోట్ల రూపాయలు పాత బకాయిలు రద్దు మొత్తం కలిపి 1674 కోట్ల రూపాయలు అదనపు భారం ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు మీద పడితే ఈయొక్క నామమాత్రం కేటాయంపులతోటి విద్యుత్ బోర్డును ఆదుకోవలసిన అవసరం వుందని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా 4,500 మెగావాట్లు విద్యుత్ ను ఈ 5 సంవత్సరాలలో ఉత్పత్తి చేస్తామని అన్నారు.

సా.5.10

ఏ రకంగా ఉత్పత్తి చేస్తారో, ఏ రకంగా ప్రాజెక్ట్స్ పూర్తి చేయబోతున్నారనే విషయంలో క్లారిటీ లేదు. రాష్ట్రంలో ఉన్న అన్ని హైడల్ ప్రాజెక్టులు పనికి రాని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. గ్యాస్, బొగ్గు మీద ఆధారపడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. నాగార్జున సాగర్, కృష్ణా, శ్రీశైలం హైడల్ ప్రాజెక్టులలో విద్యుత్ వచ్చే పరిస్థితి లేదు. హైడల్ పవర్ అంటే నో పవర్ అయింది. ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రాజెక్టుల విషయంలో ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ఆలోచన చేయాలి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వ్యవసాయదారులు పంపులకు విద్యుత్ వాడుతున్నారని వివరీతంగా చర్చ జరుగుతుంది. ఆఫీసర్ని, లైన్ మెన్ని లో ఓల్ట్రేజి ఎందుకు వస్తుందని అడిగితే రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ఉచిత కరెంటు ఇచ్చారు. దాని మీద నియంత్రణ లేదు. ఎవరంతట వారు కరెంటు వాడుతున్నారు. అందుల్లో మోటార్లు, ట్రాన్స్ఫార్మర్లు కాలిపోతున్నాయని అంటున్నారు. ఆ విధంగా అధికారులు చేతులెత్తేస్తున్నారు. ఉచిత విద్యుత్తోపాటు గ్రామాలలో ట్రాన్స్ఫార్మర్ వద్ద ఎంత విద్యుత్ వినియోగించుకుంటున్నారో ఒక మీటర్ పెట్టాలని కోరుతున్నాను. లేదంటే ట్రాన్స్ఫార్మర్లు, మోటార్లు కాలిపోయే ప్రమాదం ఉంది. దాని వల్ల రైతులందరూ నష్టపోతారు. రైతులంతా కరువులో ఉన్నారు. ప్రభుత్వం తరపున ట్రాన్స్ఫార్మర్లకు, మోటార్లకు నష్టపరిహారం చెల్లించాలని కోరుతున్నాను. అనేక మంది రైతులు ఉచిత విద్యుత్ ప్రకటన కారణంగా బోర్లు వేసుకుంటామని, బావుల క్రింద పంపులు పెట్టుకుంటామని ఆశతో రైతులు ఎదురుచూస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసి అడిగిన వారందరికీ తక్వాల స్కీమ్ క్రింద విద్యుత్ కనెక్షన్స్ ఉచితంగా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

/అంతరాయం/

ఎలక్ట్రిసిటీ, వాటర్ దీనితోపాటు రోడ్లు కూడా గ్రామీణ ప్రాంతాలకు పట్టుగొమ్మలు. రైతులు పండించిన పంట అమ్ముకోవాలంటే రోడ్లు కూడా అవసరం. గ్రామాలు అభివృద్ధి జరగాలంటే ట్రాక్టర్లు రావాలి, డాక్టర్లు, యాక్టర్లు, ఎవరు రావాలన్నా రోడ్లు కావలసిన అవసరం ఉంది. రోడ్లు విషయంలో నిర్లక్ష్యం చేసిన దిగ్విజయ్ సింగ్ కాంగ్రెస్ పార్టీ ఇన్ ఛార్జిగా ఉన్న అతను కరెంటును, రోడ్లను నిర్లక్ష్యం చేసిన కారణంగా ఓడిపోయారు. రోడ్ల విషయంలో నిర్లక్ష్యం చేయకూడదు. వాజ్పేయి గారి నాయకత్వంలో స్వర్ణ చతుర్భుజి పేరుతో రు.75 కోట్లతో నిర్మించిన సంగతి మీకు తెలుసు. ప్రధాన మంత్రి నడక్ యోజన పేరుతో ఏ విధంగా రోడ్లు నిర్మించిందో మీకు తెలుసు. రోడ్లను అజాగ్రత్త చేయకండి. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో రోడ్లకు సంబంధించి వివరీతంగా ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. మన గౌరవ శాసన సభ్యులు మాజీ మంత్రులు, గౌరవ శాసన సభ్యులు, జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్లు, కాలేజీ విద్యార్థులు అనేక మంది రోడ్లు ప్రమాదాలలో చనిపోతున్నారు. విజయవాడ, బెంగుళూరు, బొంబాయి, నాగపూర్ వైజాక్ హైవేలలో ప్రమాదాలు వివరీతంగా జరుగుతున్నాయి. దీని గురించి 304 క్రింద చర్చను చేపట్టాలని వేము కోరుతున్నాము. దీని గురించి చర్చించి పాజిటివ్గా ఆలోచన చేయాలి. నేషనల్ హైవేలలో ప్రయాణం చేయాలంటే చాలా భయంగా ఉంది. మనమంతా శాసనసభ్యులం. మనం ఉదయమంతా తిరిగి రాత్రికి హైదరాబాద్ చేరటానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. రాత్రిపూట ప్రయాణం చేయాలంటే చాలా భయపడే పరిస్థితి ఉంది. విజయవాడ కాని, ఆదిలాబాద్ కాని వెళ్లిన వారు హైదరాబాద్ తిరిగి రావాలసిన విషయంలో చాలా భయం ఉంది. ఈ ప్రమాదాలపై హైలెవెల్ కమిటీ ఏర్పాటు చేసి ప్రమాదాలను ఏ విధంగా అరికట్టవచ్చో డ్రైవర్ల విషయంలో, వాహనాల విషయంలో రోడ్ల డివైడర్ల విషయంలో, రెండు రోడ్ల మధ్య చెల్లుపెట్టే విషయంలో కాని అనేక రకాల సలహాలు ఇచ్చింది. మన రాష్ట్రంలో ఏ రకంగా అమలు చేస్తే రోడ్లు ప్రమాదాలను, రక్త ప్రవాహాన్ని ఆపడం కోసం ఆర్ అండ్ బి డిపార్ట్మెంట్ వారు ఆలోచన చేసి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ కొమిరెడ్డి రాములు: అధ్యక్షా, మొన్న ఆదివారం ముఖ్యమంత్రి డా.రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు కరీంనగర్ వచ్చి శ్రీపాదరావుగారి ప్రాజెక్టు, చొక్కారావుగారి ప్రాజెక్ట్ అనే రెండు ప్రాజెక్టులు అనౌన్స్ చేశారు. వారికి నా ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. కరీంనగర్ జిల్లాలో మెట్వల్లి నియోజక వర్గం నుండి రెప్రజెంట్ చేస్తున్నాము. బడ్జెట్ మీద డిస్కుషన్ అవుతూ ఉంటుంది. దివాకర్ రావుగారు మెట్వల్లి గురించి చెబుతున్నాను. మెట్వల్లి సంగతి మీకు తెలియదు. మెట్వల్లి చరిత్ర గురించి తెలిస్తే మీకు ప్రైజ్ అనౌన్స్ చేస్తాను. నిజాం కాలేజీ బిల్డింగ్ ఉంది. హైదరాబాద్ పబ్లిక్ స్కూల్, ఎర్రమంజిల్ కాలనీ ఉంది. అక్కడ ఎమ్ఎల్ఎలు ఉంటారు. జాగీర్దార్ నవాబ్ ఫక్రుల్ ముల్క్ బహదూర్ మా పూర్ణో సైనలు తెచ్చి ఇక్కడ ఈ బిల్డింగు కట్టారు. టిబి హాస్పిటల్ కట్టించి వెళ్లాడు. నిజాం కాలేజీ ముందు మదరాస అలియా ఉంది. దానిని

లీజుకు ఇస్తామని డిస్కస్ చేశారు. అది మెట్పల్లి జాగీర్దార్ పెట్టింది. మెట్పల్లి తాలూకా నుంచి రత్నాకర్ రావుగారు ఎమ్ఎల్ఎ అయ్యారు. ఇంకా చెప్పాలంటే హైదరాబాద్ పబ్లిక్ స్కూల్ బిల్డింగ్ 182 ఎకరాల ల్యాండ్ మెట్పల్లి డబ్బు నుంచి వచ్చింది. మీ అందరి పిల్లలు హైదరాబాద్ పిల్లలు అక్కడ చదువుతున్నారు. ఈ బిల్డింగులన్నిటికీ డబ్బులు ఎక్కడి నుండి వచ్చాయంటే జాగీర్దార్ మా లోకల్ ప్రజల నుండి వస్తులు వసూలు చేసి వచ్చిన డబ్బుతో ఈ ఇన్స్టిట్యూట్లన్నిటికీ కట్టారు. ఈ ఇన్స్టిట్యూషన్సు బిల్డింగ్సు మెయింటెయిన్ చేయాలంటే కనీసం 400 మంది లేబర్ అవసరం. వారంతా మెట్పల్లి నుండి నడచి వచ్చేవారు. ఆ బిల్డింగ్సులో మీరంతా ఉండి ఎంజాయ్ చేస్తున్నారు. హాస్పిటల్లో సౌకర్యాలు తీసుకుంటున్నారు. వంచాయితీరాజ్, ఇతర ఛీఫ్ ఇంజనీర్ ఆఫీసులన్నీ మా బిల్డింగులలోనే ఉన్నవి.

/అంతరాయం/

నవాబ్ ఫక్రుల్ ముల్క్ బహదూర్ మెట్పల్లి జాగీర్దార్ కట్టించిన బిల్డింగులలో అసెంబ్లీ లేదు. నా తప్పుంటే మిస్లీడింగ్ అని నోటీస్ ఇవ్వండి. మెట్పల్లిలో సౌకర్యాల గురించి మాట్లాడతాను. రామ్మోహన్ రావుగారు వినకుండానే వెళుతున్నారు. వారిని రమ్మని అడుగుతున్నాను. ఇటువంటి బిల్డింగ్ మెట్పల్లి తాలూకాలో లేవు. రోశయ్యగారు మాట్లాడుతూ హైటెక్ సిటీలో ఒక భూమిని అమ్మితే లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ను వంద సంవత్సరాలు నడుస్తుందని చెప్పారు. నేను చెప్పిన బిల్డింగ్స్ అన్ని మెట్పల్లి నుంచి వచ్చిన బిల్డింగ్ అని, హైదరాబాద్ పబ్లిక్ స్కూల్, నిజాం కాలేజి, టిబి హాస్పిటల్, ఎర్రమంజిల్ కాలనీ, ఇంజనీరింగ్ ఆఫీసు చూసినట్లయితే..... డిమాండ్సు సర్. మెట్పల్లి డిమాండ్ గురించి మాట్లాడుతున్నాను.

సా.5.20

అధ్యక్షా, నేను డిమాండ్స్ గురించే మాట్లాడుతున్నాను. మా మెట్ పల్లి నియోజకవర్గానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్స్ మీదనే మాట్లాడుతున్నాను. రోడ్స్ విషయానికి వచ్చినప్పుడు మా నియోజకవర్గంలో రోడ్స్ అసలు బాగా లేవు. ఈ రోడ్స్ కొరకు ఎక్కువ అమౌంట్ అలోకేట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో మెట్పల్లి- కోరుట్ల మధ్య ఒక రోడ్డును ఇందల్వాయికి వేసినట్లయితే మెట్పల్లి హైదరాబాదు మధ్య దూరం దాదాపు 40, 50 కిలోమీటర్లు తగ్గుతుంది. కాబట్టి ఈ రోడ్డు వర్కును ఈ బడ్జెట్లోనే తీసుకురావలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

(అంతరాయం)

when we demand, that is the demand.....

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, నేను డిమాండ్స్ మీదనే మాట్లాడుతున్నాను.

శ్రీ జె.రత్నాకర్ రావు(బుగ్గారం): అధ్యక్షా, అధ్యక్షా, గౌ స.భ్యులు కొమిరెడ్డి రాములు గారి నియోజకవర్గానికి గతంలో శ్రీ సిహెచ్ విద్యాసాగర్ రావు గారు రెండు మూడు సార్లు ఎమ్మెల్యేగా వున్నారు. ఆ తరువాత రెండు, మూడు సార్లు ఎమ్ పిగా కూడా వున్నారు. వారు కేంద్రంలో మంత్రిగా కూడా పని చేశారు. అయితే వారి నియోజకవర్గంలో బాదనపూడి బ్రిడ్జి వుంది. 1989లో వారు అసోసియేట్ సార్టిలో వున్నప్పుడు నడిచిపోయి అక్కడ గంగా మాత విగ్రహాన్ని పెట్టి పూజలు జరిపించారు. తరువాత రెండవసారి అక్కడికి పాదయాత్రలు కూడా జరిపారు. ఆ తరువాత మళ్ళీ మూడవ సారి అప్పటి ముఖ్యమంత్రిని అక్కడికి తీసుకుపోయి అక్కడ ఫౌండేషన్ వేశారు. ఆయన కేంద్రంలో మంత్రిగా కూడా పని చేశారు కాబట్టి తన నియోజకవర్గంలో రోడ్లు

అవీ అన్ని బాగా వేయించారనుకున్నాము. అవునులే, ఆయన కేంద్ర మంత్రి అయ్యాక ప్లెయిన్ లోనే తిరిగారు కాబట్టి రోడ్ల సంగతి పట్టించుకోలేదేమో! ఇక కిపన్ రెడ్డి గారు పల్లెల్లో రోడ్లు బాగాలేవంటున్నారు. మరి ఆయనచూస్తే నగరంలో వుంటారు. రాజశేఖర రెడ్డి గారి ఉచిత విద్యుత్ పథకం గురించి పల్లెల్లో సరిగా అమలు జరగడం లేదంటున్నారు. వారు ఆ విధంగామాట్లాడడం సరియైనది కాదు. వారి ప్రభుత్వంలో చేసిన గొప్పల గురించి చెప్పారు. వారి ప్రభుత్వంలో అమలు చేసిన ప్రధాన మంత్రి నడక్ యోజన ఎంత బాగా అమలయ్యిందో అందరికీ తెలిసిందే. అర చేతిలో బెల్లం పెట్టి మోచేతితో నాకించారు. వాళ్లు వేసిన రోడ్లు ఎక్కుడున్నాయో ఎవరికీ తెలియదు. ఊరికొకటి మాత్రం వేశారేమో! నా నియోజకవర్గంలో అయితే ఒక్క రోడ్డు కూడా వేయలేదు. అధ్యక్షా, రాములు గారికి అవకాశమివ్వండి. ఆయన ఇంకా పూర్తి చేయలేదు. అధ్యక్షా, రాములు గారు కేవలం డిమాండ్స్ మీద మాత్రమే మాట్లాడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొమిరెడ్డి రాములు: అధ్యక్షా.....(అంతరాయం)

శ్రీ జి. కిపన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, నేను ఈ సభలో ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. మీ కాంగ్రెస్ పార్టీ హయాములో దేశం మొత్తం మీద రోడ్స్ పైన ఎంత ఖర్చు పెట్టారో హైవేలకు సంబంధించి మా ప్రభుత్వం అంత కన్నా ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టి మీ కంటే ఎక్కువ రోడ్లు వేశామని చెబుతున్నాను. దీనిపైన నేను చర్చకు కూడా సిద్ధంగా వున్నాను. మరి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుందా?

శ్రీ కోనేరు రంగా రావు: అధ్యక్షా, నేపనల్ హైవే రోడ్లకు సంబంధం లేకున్నప్పటికీ వారి లాగా అన్నింటిపై తమ బొమ్మలు వేసుకునే వాళ్లం కాదు మేము. 1991వ సంవత్సరంలో అప్పటి ప్రధాన మంత్రి శ్రీ పి.వి.నరసింహా రావు గారు ఇప్పుడు అమలు జరుగుతున్న నేపనల్ హైవే ప్రాజెక్టును ప్రపంచ బ్యాంకుతో శాంక్షన్ చేయించారు. గతంలో నేను సైజాగ్ ఇన్ ఛార్జ్ మంత్రి గా వున్నప్పుడు తడ నుండి అనకాపల్లి వరకు రోడ్డు వెడల్పు చేయడం, కల్వర్ట్లు వేయించడం, బ్రిడ్జిలు కట్టించడం జరిగింది. ఇదంతా పి. వి.నరసింహా రావు గారి హయాములో శాంక్షన్ అయితే దానిపై వాజ్ పేయి గారి బొమ్మ వేసుకొని తామే చేశామని గొప్పలు చెప్పుకుంటూ డబ్బు కొట్టుకునే పరిస్థితి కాంగ్రెస్ పార్టీకి లేదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ జి.కిపన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, పెట్రోల్ పైన రెండు రూపాయల సర్ఛార్జ్ విధించి మేము రోడ్స్ వేయించాము కాని ప్రపంచబ్యాంకు నుండి అప్పు తీసుకొని వేయించలేదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కొమిరెడ్డి రాములు: అధ్యక్షా, I am not going into any controversy. అధ్యక్షా, ఎన్.డి.ఎ. గవర్నమెంటు 75 వేల కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేసిందని వారు చెబుతున్నారు. మరి వారు చేసిన అభివృద్ధిని చూసిన తరువాత , వారు వేయించిన రోడ్స్ చూసిన తరువాత ప్రజలు వారి పార్టీని ఎలక్షన్ లో ఎందుకు ఓడించారు? వారు ఖర్చు చేసినట్లు చెబుతున్న 75 వేల కోట్ల రూపాయలలో 50 వేల కోట్లు కేవలం ఎన్.డి.ఎ. పార్టీ ప్రభుత్వాలు వున్న చోట మాత్రమే ఖర్చు చేశారు. మిగిలిన ప్రాంతాలను పట్టించుకోవడంలో ఆ ప్రభుత్వాలు విఫలమయ్యాయి కాబట్టి ప్రజలు ఆ పార్టీ వారిని ఎలక్షన్ లో ఓడించడం జరిగింది.

(అంతరాయం)

శ్రీ కొమిరెడ్డి రాములు: అధ్యక్షా, నేను అందరికీ మీ ద్వారా అపీల్ చేస్తున్నాను. మా మెట్వర్లి నియోజకవర్గంలో మెట్వర్లి కోరుట్ల మధ్యలో పెద్ద గుండు నుండి ఇందల్నాయ్ వరకు ఒక కొత్త రోడ్డు వేస్తే హైదరాబాదు నుండి మెట్వర్లి వరకు దాదాపు 40, 50 కిలోమీటర్ల దూరం తగ్గుతుంది. ఈ బడ్జెట్లోనే దీనిని ప్రవేశపెట్టి వేయాలని కోరుతున్నాను. మా నియోజకవర్గంలో ఎన్.హెచ్-16 వుంది. రాజీవ్ రహదారి వుంది. ఈ రోడ్డుకు సంబంధించి బెక్కికల్ గా కొన్ని లోపాలుండడం వల్ల యాక్సిడెంట్ రేట్ ఎక్కువగా వుంది. నిత్యం ఆ రోడ్ల మీద యాక్సిడెంట్లు జరుగుతున్నాయి. చాలా సందర్భాలలో ఈ విషయం గురించి చెబుతున్నాను. దీనిపైన ప్రభుత్వం స్పందించి ఈ రోడ్డును రీడిజైన్ చేయిస్తారా, అదేవిధంగా రీస్ట్రక్చర్ చేయిస్తారా అని అడుగుతున్నాను. అదేవిధంగా మా మెట్వర్లి ప్రక్కనే ఆరేపేట అనే గ్రామం వుంది. అక్కడ కూడా ఎప్పుడు చూసినా యాక్సిడెంట్లు జరుగుతున్నాయి. నేను చాలాసార్లు చెప్పడం జరిగింది. మొన్న చీఫ్ ఇంజనీర్ గారికి కూడా ఈ విషయం చెబితే ఆ ఒక్క కిలోమీటర్ రోడ్డు వేయాలంటే రెండు కోట్ల రూపాయలు అవసరమౌతాయని చెప్పడం జరిగింది. దీనిని కూడా పరిశీలించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా నా నియోజకవర్గంలో ఒక్క గవర్నమెంట్ స్కూల్ బిల్డింగ్ కూడా లేదు. గతంలో కట్టించినవి పూర్తిగా శిథిలావస్థలో వున్నాయి. వాటికి కొత్తగా బిల్డింగ్స్ శాంక్షన్ చేయాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా గవర్నమెంట్ ఆఫీసులకు కూడా బిల్డింగ్స్ లేవు. వాటిని కూడా కట్టించడానికి ఈ బడ్జెట్లోనే నిధులు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా జిల్లాలోని అన్ని నియోజకవర్గాల్లో ఎన్నో రోడ్లు వున్నాయి. కానీ నా నియోజకవర్గంలో కేవలం ఐదు రోడ్లు మాత్రమే వున్నాయి. గత ప్రభుత్వ హయాములో నా నియోజకవర్గానికి చాలా అన్యాయం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం నా నియోజకవర్గంలో రోడ్ల నిర్మాణానికి, స్కూల్ బిల్డింగుల నిర్మాణానికి ప్రాధాన్యత నిచ్చి తగిన నిధులు ఈ బడ్జెట్లోనే కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

సా.5.30

రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్ మినిష్టర్ జక్కుపూడి రామ్మోహన్ రావు గారు ఇంజనీర్ ఇన్ చీఫ్, చీఫ్ ఇంజనీర్లతో అసెస్మెంట్ చేసుకుని మిగతా నియోజకవర్గాలకు సమానంగా నా నియోజకవర్గాన్ని తీసుకరావాలని కోరుతున్నాను. విద్యుత్ విషయంలో రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు చాలా సాహసోపేతమైన చర్య తీసుకున్నారు. రైతులకు ఉచిత కరెంటు ఇవ్వడంతో బాటు పాత కరెంటు బకాయిలను కూడా మాఫీ చేశారు, అందుకు వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. మా మెట్వర్లి నియోజకవర్గంలో సబ్స్ట్రీషన్స్ చాలా తక్కువగా వున్నాయి కాబట్టి కనీసం 16 సబ్స్ట్రీషన్లను అక్కడ ఏర్పాటు చేయడానికి, దానికి తగిన విధంగా కేటాయించుట బడ్జెటులో పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

ఇక మైనర్ ఇరిగేషన్ విషయానికి వస్తే, ఆగస్ట్ 15 లోపల గొర్రెగుండం, రాళ్లవాగు వంటి చిన్న ప్రాజెక్టులకు ఫౌండేషన్ వేస్తామని మైనర్ ఇరిగేషన్ మినిష్టర్ చంద్రశేఖర్ గారు చెప్పారు. ఇలాంటి చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులతోబాటు మిగతా చిన్నచిన్న కుంటలు, ట్యాంకులు మొదలైన ఇరిగేషన్ సోర్సెస్ ఏవైతే వున్నాయో వాటిని రిపేర్ చేయించాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్న మాజిల్లాలో కలెక్టరేట్ లో రెవ్యూ చేస్తూ చిన్న చిన్న పంచాయతీరాజ్ ట్యాంక్స్ ను మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద తీసుకుని, వాటిని రిపేర్ చేయించాలనే నిర్ణయం తీసుకున్నారు. అలా చేస్తే చాలా లాభదాయకంగా వుంటుంది. అధ్యక్షా, చివరగా చెప్పేదేమంటే ఎస్ఆర్ఎస్పి మీద జరిగినంత చర్చ ఎక్కడా జరగలేదు. ఈ ప్రాజెక్టు మీదే మేము ఆధారపడి వున్నాం, అది మా లైఫ్ లైన్, మాజిల్లాలో అది మేజర్ స్పాట్. 34 సంవత్సరాల క్రింద దీనికోసం ల్యాండ్ అక్వైర్ చేశారు. 34 ఏళ్ల క్రింద బందీపూర్, గుసాపూర్, రత్నాపూర్ లాంటి ఏడెనిమిది ఊర్ల ప్రజలు ఇక్కడికి వచ్చి వుంటుంటే, వాళ్లకు ఇంతవరకు పూర్తిగా ల్యాండ్ అక్విజిషన్ కాంపెన్సేషన్ రాలేదు. కొందరికైతే భూముల సర్టిఫికేట్స్ ఇస్తే వాళ్లకు ఇంతవరకు భూములు రాలేదు. గౌరవ సభాపతి సురేష్ రెడ్డి గారి ఛేంబర్ లో మంత్రి లక్ష్మయ్యగారు దీన్ని రెవ్యూ చేశారు. ఈ విషయాన్ని లోక్ అదాలత్ ద్వారా పరిష్కారం చేస్తామని చెప్పారు. దాన్ని త్వరగా చేస్తే లాభం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఎస్ఆర్ఎస్పి మీద ఫేజు-1, ఫేజు-2 లున్నాయి, ఎస్ఆర్ఎస్పి క్రింద ఫ్లడ్స్టో కెనాల్ నిజంగా పెద్ద ఇష్యూ . ఫ్లడ్స్టో కెనాల్ మీద ప్రభుత్వం మరొక సారి విచారణ చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఇంతకు ముందు శశిధర్ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, కడియం శ్రీహరి గారి లాగే పొన్నాల లక్ష్యయ్య గారి నుంచి కూడా అదే విధమైన స్టేటుమెంట్లు వస్తున్నాయిన్నారు. నిజంగానే మా కరీంనగర్ లో ఆ విధంగా అనుకుంటున్నారు. ఎందుకంటే, ఫేజు-1లో నీరు కరీంనగర్, నిజామాబాదు, ఆదిలాబాదు జిల్లాలకు పోక ముందు క్రిందకు ఎలా వెళతాయని అనుకుంటున్నారు . ఫేజు-1 క్రింద కరీంనగర్, ఆదిలాబాదు, నిజామాబాదు జిల్లాలలో కెనాల్స్ కు నీళ్లు ఇచ్చి చెరువులు, కుంటలు నింపడానికి ఏర్పాట్లు చేయాలి, దానికి సంబంధించిన కేటాయింపులు బడ్జెటులో పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఈసారి మేడిపల్లి మండలం కొండాపూర్ వరకు ఫ్లడ్స్టో కెనాల్ కోసం భూసేకరణ చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు డిసైడ్ చేశారు. తొందరగా భూసేకరణ చేసి, ఫ్లడ్స్టో కెనాల్ పనులు ప్రారంభించి వాటిని పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా దగ్గర మీడియం ఇరిగేషన్ పెద్దగా లేదు, మేజర్, మైనర్ ఇరిగేషన్ మాత్రమే వుంది. ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో ఆ ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి కొంత ఎలోకేషన్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. రోడ్లు, బిల్డింగుల విషయానికొస్తే, అక్కడ రోడ్లే లేవు. అక్కడ అవసరమైన రోడ్లన్నీ టేకవ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. నోముల సరసింహయ్యగారు ముంచినట్లుగా మీరు నన్ను ముంచకుండా చెప్పిన వాటన్నింటిపై తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ, కామ్రేడ్స్ ను అభినందిస్తూ, మాకు ఆ బిల్డింగులు ఇవ్వాలని కోరుతూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ నోముల సరసింహయ్య : అధ్యక్షా, ఏమీ మాట్లాడను గాని ఒక అంశం స్పష్టం చేయదలుచుకున్నాను. సార్, నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించి పాఠశాల నిర్మాణంపై ప్రశ్న వచ్చింది. దాంట్లో సోదరుడు రామన్న తన విషయం గురించి మాట్లాడమంటే నకిరీకల్లో మెట్ పల్లి కలిస్తే వుంటుందా? అందుకని దానికి దీనికి సంబంధం లేదు. దాని మీద He went on record కాబట్టి దాన్ని క్లియర్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ జలగం వెంకట్రావ్ (నత్తుపల్లి): అధ్యక్షా, ఎనర్జీ డిమాండును చూడడం జరిగింది, ప్రతి ఒక్కరికీ దాన్ని సర్క్యిలేట్ చేశారు. ఈ డిమాండును చూస్తే, ప్రభుత్వం తీసుకున్న సింగిల్ ఫేజు డిస్ట్రిబ్యూషన్ సిస్టంకు ఏవిధంగా డబ్బు ఎలోకేట్ చేయదలుచుకున్నారు, ఈ యాక్షన్ ప్లాన్ ఏమిటో తెలియడం లేదు. గ్రామం గ్రామం మధ్యన ఎస్.టి. కండక్టర్స్ ద్వారా తీసుకపోయి ఈ డిస్ట్రిబ్యూషన్ లాసెన్సు తగ్గించడానికి లోక్ సత్తావారు ఒక పైలట్ ప్రాజెక్టును తీసుకున్నారు. దానికి ఇప్పుడున్న ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ వాడుకోవచ్చు. ఆవిధంగా తీసుకెళ్లి అక్కడ లోకల్ గా సింగిల్ ఫేజు డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేయాలనే ఆలోచన వుంది. రాష్ట్రంలో ఈ పైలట్ ప్రాజెక్టును వివిధ ప్లేసెస్ లో చేస్తున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టులను ఉపయోగించుకుని ప్రభుత్వం ముందుకు పోవచ్చు, ఏదైతే ఫ్రీ ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లై అనుకుంటున్నామో దానికి ఇది బాగా తోడ్పడుతుంది.

అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్స్ నోట్సును చూస్తే, గత కాలంలో చాలా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములను పెట్టడం జరిగింది. వాటికి సంబంధించిన ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్, కండక్టర్స్, పోల్స్ చాలా వరకు ఎత్తుకపోయారు. వాటన్నింటినీ మళ్లీ సమకూర్చుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఎందుకంటే ప్రతి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమును వాడుక లోకి తీసుకొస్తామని ఈ ప్రభుత్వం ఎలక్షన్స్ టైములో హామీ ఇచ్చింది. వీటన్నింటికీ ఎక్కడ డబ్బు కేటాయించారో అర్థం కావడం లేదు. ఈ సభలో గతంలో మాట్లాడాను. ఈ రాష్ట్రంలో అనేక ప్రాంతాలలో అల్యూమినియం కండక్టర్స్ వేయకుండా జి.ఎ.వైర్ వేశారు. అది సబ్ స్టాండర్డ్. ఇది మనుష్యుల, పశువుల ప్రాణాలకు హానికరం. దాన్ని ఛేంజ్ చేసి అల్యూమినియం కండక్టర్స్ వేయాలంటే చాలా డబ్బు అవసరమవుతుంది. ఆ డబ్బు ఎక్కడ ఎలోకేట్ చేశారో, ఏవిధంగా చేయబోతున్నారో తెలియదు.

ఇక లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కు వస్తే, ఈ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్స్ అన్నింటినీ రివైవ్ చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వుంది. ఇప్పుడున్న ఆలోచన ప్రకారం వాటిని రివైవ్ చేయాలంటే, ఏ మోటర్ రిపేర్ చేయడమే, ఏ పైప్ రిపేర్ చేయడమో, ఏ వెల్ రిపేరు చేయడం

వరకే ఆలోచిస్తున్నారు గాని ఎలక్ట్రికల్ సైడ్ చూస్తే, ఎలక్ట్రికల్ కనెక్షన్ గాని, దానికి కావలసిన ఈక్విప్మెంట్లు గాని ఎక్కడా లేదు. అది చేయడానికి ఎంత కష్టపడాలో, ఏవిధంగా తేవాలో దాని గురించి ఇంకా ఆలోచిస్తున్నారు. దానికి ఏవిధంగా డబ్బులు కేటాయిస్తున్నారో, అసలు వాళ్ల ప్లాన్ ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు. గతంలో కొన్ని లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములను వాటర్ యూజర్స్ ఆసోసియేషన్స్కు అప్పగించడం జరిగింది. వాళ్లు చాలా చోట్ల సరిగా నడవలేదు, కొన్ని చోట్ల మాత్రమే బాగా నడిపారు. రాబోయే కాలంలో వాటిని ఏవిధంగా రన్ చేయబోతున్నారో క్లారిటీ లేదు, ఆవిషయంలో తప్పనిసరిగా క్లారిటీ వుండాలి. ఎందుకంటే, ఉన్న లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములను నడిపిస్తే ఏవిధంగా యూజర్స్నుంచి డబ్బు కలెక్ట్ చేస్తారు, ఏవిధంగా వాటిని మెయిన్టెయిన్ చేస్తారో ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఎంతో వుంది .

సా.5.40

మీడియం అండ్ మేజర్ ఇరిగేషన్ క్రింద వచ్చే అనేక ప్రాజెక్ట్లు, చెరువులు మెయింటెనెన్స్ లేకుండాపోయాయి. దీనిగురించి కూడా ఇటీవల ఇక్కడ మాట్లాడాను. **Andhra Pradesh Economic Restructuring Project** అనే ప్రాజెక్ట్లో మేజర్, మీడియం అండ్ మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ను రెహబిలిటేట్ చేయాలి. మెయింటెనెన్స్ అండ్ ఆపరేషన్స్లో ఖర్చు తగ్గించాలని చెప్పారు. ఇప్పటివరకు ఖర్చుపెట్టింది ఏమిటో కూడా అర్థంకాలేదు. రాబోయే కాలంలో ఏవిధంగా ఖర్చుపెడతారో, ఏవిధంగా ముందుకు తీసుకువెళతారో ఈ డాక్యుమెంట్ చదవటంవలన క్లియర్ కాలేదు. తప్పనిసరిగా దాని మీద కూడా చెప్పాలని మీద్యారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. జంగారెడ్డిగూడెంపద్ద ఎర్రకాలువ ప్రాజెక్ట్ కట్టారు. ఆ ప్రాజెక్టుకు కావలసిన స్ట్రక్చర్ అయితే కట్టారుగాని దాని ఫుల్ కెపాసిటీలో వాటర్ కలెక్ట్ చేయాలంటే అవసరమైన దాదాపు 200 ఎకరాలను కొన్నారు. కాని డబ్బు మాత్రం ఇవ్వలేదు. అక్కడ రైతులు యాజిటేట్ చేస్తున్నారు. వారికి డబ్బు ఇప్పించి న్యాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎర్రకాలువ బేసిన్లో వాటర్ సర్ప్లస్గా ఉంటుంది. కనుక తప్పనిసరిగా దానిగురించి ఆలోచించాలి. దీనిపై మంత్రిగారు స్పష్టికరణ చేయాలని కోరుతున్నాను. దుమ్మగూడెం ప్రాజెక్టుగురించి మాట్లాడటం జరుగుతోంది. అది ఖమ్మం జిల్లాకు, ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గంలో ముఖ్యమైన ప్రాజెక్ట్. ఎంచూరు మండలం డ్రాట్ మండలం. ఈనాడు నీటిని బేతుపల్లి చెరువునుండి ఇస్తున్నాము. గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా నీరివ్వటం కష్టమై క్రింద ఉన్న వెస్ట్ గోదావరి రైతులతో గొడవలు జరుగుతున్నాయి. ఆవిధంగా గొడవలు జరుగుతున్న సందర్భాలు ఈ సభలో ఉన్న చాలామంది సభ్యులకు తెలుసు. మెయింటెనెన్స్ ప్లాన్ ఏమిటి, ఏవిధంగా ముందుకుపోదలచుకున్నారు, రానున్న రోజులలో మీడియం, మేజర్ అండ్ మైనర్ ఇరిగేషన్లకు సంబంధించి కాలువలు, ట్యాంక్లు ఏవిధంగా మెయింటెన్ చేయాలనుకున్నారు, ప్లాన్ ఏమిటి, ఎలోకేషన్స్ ఎంత అనే వివరాలు తెలియచేయాలి. కొన్ని ప్రాంతాల్లో వర్షాలుపడుతున్నాయి. అటువంటప్పుడు మెయింటెనెన్స్, రిపెయిర్స్ కొన్నిచోట్ల తీసుకోవచ్చు, కొన్నిచోట్ల చేయటానికి వీలుకాకపోవచ్చు. డబ్బు ఏవిధంగా ఇస్తున్నారు, ఏవిధంగా పనులు జరుగుతున్నాయో ఇప్పటికీ తెలియటంలేదు. దానిగురించి మంత్రిగారు తప్పనిసరిగా చెప్పాలి. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ శెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. మోహనరెడ్డి(నంద్యాల): అధ్యక్షా, మొట్టమొదటిసారిగా ఈ సభలో మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. ఈ రోజుకు రాయలసీమకు కరువుసీమకుగా పేరువస్తున్న విషయం మీ అందరకు తెలుసు. ఎవరు మాట్లాడినా రైతు లేనిదే రాజ్యం లేదంటారు, జై కిసాన్ అని మాట్లాడుతున్నారు, రైతు దేశానికి వెన్నెముక అని మాట్లాడుతున్నారు. ఆచరణలోకి వచ్చేసరికి గతంలో అధికారంలో ఉన్న తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తప్పిదాలవల్ల ఈనాడు రాయలసీమ ప్రాంతమంతా వెనుకబడటానికి ఆస్కారం ఏర్పడింది. తెలుగుగంగ, కె.సి. కెనాల్, ఎస్.ఆర్.బి.సి.లద్వారా దగ్గరదగ్గర 10 లక్షల ఎకరాల్లో నీరు పారవలసి ఉండగా గత మూడు సంవత్సరాలనుండి కరువువల్ల పైర్లు ఎండిపోయి తినడానికి తిండి, త్రాగటానికి నీరు, పశువులకు మేత లేవు. రైతు కూలీలు వలసపోతున్నారు. ఈరోజు మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి డా.వై.ఎస్.

రాజశేఖరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా అయిన తరువాత గత ప్రభుత్వం చేసిన తప్పిదాలు చేయకుండా రైతులగురించి, రైతుల సమస్యలగురించి, ఇరిగేషన్ గురించి, వ్యవసాయంగురించి మాట్లాడుతున్నందుకు ముఖ్యంగా నా కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తున్నాను.

తెలుగుగంగ క్రింద 5.75 లక్షల ఎకరాలకు నీరు పారవలసి ఉంటే గత సంవత్సరం 48,000 ఎకరాల ఆరుతడి పంటలకు మాత్రమే నీరు ఇవ్వగలిగారు. ఇప్పటివరకు రూ.1759 కోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. ఆ డబ్బుతో వెలుగోడు రిజర్వాయర్, సోతులూరి నీరబ్రహ్మాండ్రస్వామి బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్, సోమశిల రిజర్వాయర్, కండలేరు రిజర్వాయర్లు నిర్మించినా ఈరోజువరకు 48,000 ఎకరాలకంటే ఎక్కువ భూమిలో నీటిని పారించలేని పరిస్థితి ఉంది. అది కూడా ఆరుతడి పంటలకు మాత్రమే నీరిస్తున్నారు. ఈనాడు అక్కడి ఆయకట్టు రోడ్లు ఏమాత్రం డెవలప్ కాలేదు. 10 సంవత్సరాల క్రితం పంట పొలాలు నష్టపోయిన రైతాంగానికి ఈరోజువరకు నష్టపరిహారం చెల్లించలేదు. వెలుగోడు రిజర్వాయర్ క్రింద ముంపుకు గురైన 3200 ఎకరాలకు నష్టపరిహారం ఈరోజువరకు చెల్లించలేదు. ఈనాడు తాజా అంచనాల ప్రకారం దగ్గరదగ్గర రూ.3,100 కోట్లు అని అంటున్నారు. 5.75 లక్షల ఎకరాలకు నీరందించవలసి ఉండగా ఈనాడు రూ.1758 ఖర్చుపెట్టి కేవలం 48,000 ఎకరాలకు మాత్రమే నీరు ఇవ్వగలిగారు.

కె.సి. కెనాల్ క్రింద 2.65 లక్షల ఎకరాలకు నీరు పారవలసి ఉంటే అంత సామర్థ్యంలో నీరు పారటంలేదు. కె.సి. కెనాల్ మోడ్రనైజేషన్ పేరుతో గత మూడు సంవత్సరాలుగా రూ.758 కోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. రూ.1053 కోట్లు వరల్డ్ బ్యాంక్ ఇస్తే అందులో రూ.758 కోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. గత మూడు సంవత్సరాలుగా ఆరుతడి పంటలకు నీరు ఇవ్వగలుగుతున్నారు. కడప, కర్నూలు జిల్లాల్లో 1.40 లక్షల ఎకరాలకు మాత్రమే నీరు ఇవ్వగలిగారు. దీనిపైన ఎన్నో జలఉద్యమాలు వచ్చాయి. ఎంతోమంది రైతులు ఈ పోరాటాల్లో పాల్గొనటం జరిగింది, జైళ్లకు వెళ్లటం జరిగింది. విపరీతమైన కేసులు రైతులమీద పెట్టారు. జలఉద్యమంలో పాల్గొన్న రైతులపైన, జైలుశిక్షలు అనుభవిస్తున్న రైతులపైన పెట్టిన కేసులను ఉపసంహరించమని ఈరోజు మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. కె.సి. కెనాల్ క్రింద సుంకేశుల రిజర్వాయర్ పూర్తయినది. 1.2 టి.ఎం.సి.ల నీరు నింపటానికి అవకాశం ఏర్పడింది. అదేవిధంగా అలగొండ రిజర్వాయర్ ద్వారా 2.2 టి.ఎం.సి.ల నీరు నింపటానికి అవకాశం ఏర్పడింది. ఈ సంవత్సరం 2.2 టి.ఎం.సి.ల నీరు నింపి రైతులకు ఇవ్వగలుగుతారా అని నేను మీద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఘ

ఎస్.ఆర్.బి.సి.కి దగ్గరదగ్గర రూ.1300 కోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. 1982-83లో ఇది స్టార్ట్ అయినది. దగ్గరదగ్గర 21 సంవత్సరాలు గడచినా, రూ.1300 కోట్లు ఖర్చుపెట్టినా 1.90 లక్షల ఎకరాల్లో నీరు పారవలసి ఉన్నప్పటికీ ఈరోజువరకు ఒక్క ఎకరాకు కూడా పారలేదు. ఒక్క తడికి కూడా నీరు ఇవ్వలేకపోయారు. ఎవరు మాట్లాడినా రైతులగురించి, రైతుల సంక్షేమంగురించి మాట్లాడతారు. గత ప్రభుత్వాలు, ముఖ్యంగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చాలా తప్పిదాలు చేసింది. ఇరిగేషన్ గురించిగాని, అగ్రికల్చర్ గురించిగాని, ఇండస్ట్రీస్ గురించిగాని ఆలోచించిన పరిస్థితి లేదు. హైటెక్ గా మాట్లాడుతూ వస్తున్నారు. ఎన్నో మాటలు చెప్పారుగాని రైతుల పరిస్థితి ఆలోచించకపోవటంవలన ఈరోజు మా ఏరియాలో రైతుల పరిస్థితి ఎట్లా ఉందంటే అన్నంలో నీరు పోసుకుని, ఉప్పు వేసుకుని తింటున్నారు. త్రాగటానికి మజ్జిగ కూడా లేని పరిస్థితి ఉంది. రైతుకు జరుగుతున్న అన్యాయంగురించి రెండు ఉదాహరణలు చెబుతాను. ఒక లీటర్ మిసరల్ వాటర్ ధర మార్కెట్ లో రూ.12 ఉంది. ఆరుగాలం క్లష్ పడి రైతన్నలు పశుపోషణచేసి పాలు పితికితే వచ్చే చిక్కని పాలు, సహజమైన పాల ధర రూ.8 నుండి రూ.10 వరకు మాత్రమే వస్తోంది. భూమిలో ఉచితంగా దొరికే నీటి ఖరీదు రూ.12. ఒక బీడీ బంకు, టీ బంకు పెట్టుకున్న వాడికైనా పిల్లను ఇవ్వటానికి ఇష్టపడతారేమోగాని 25 ఎకరాలున్న ఆసామికి పిల్లను ఇవ్వటానికి ఇష్టపడటం లేదు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో రైతులు ఉన్నారు. రైతుల పరిస్థితి బాగోలేదు. చాలామంది ఈరోజు రైతుకూలీలుగా మారిపోతున్నారు.

రైతుల ఆత్మహత్యలగురించి మాట్లాడుతున్నారు. మగవారిని మాత్రమే రైతులుగా చూస్తున్నారు. మహిళలు కూడా ఈరోజు మగవారితోపాటు కష్టపడుతున్నారు. ఎక్కువమంది మహిళలు చనిపోతున్నారు. కాని వీరిని మాత్రం రైతుల క్రింద జమకట్టటం లేదు. మహిళల ఆత్మహత్యలు జరిగితే వారికి ఏమాత్రం సహాయం చెల్లించటంలేదు. ఈ విషయం మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఎస్.ఆర్.బి.సి.కి గుండెకాయవంటిది, ఆయువుపట్టువంటిది అయిన గోరకల్లు రిజర్వాయర్ను విస్తరించారు. రూ.560 కోట్లు అవుతుంది. తప్పకుండా ఈ సంవత్సరం ఇస్తామని మన ప్రధాన ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సభలో చెప్పటం జరిగింది. ఈ నెలలోగాని లేక వచ్చే నెలలోగాని టెండర్స్ ఏమైనా పిలుస్తున్నారా అని మంత్రిగారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను. అవును రిజర్వాయర్ 1.2 టి.ఎం.సి.లతో ఫస్ట్ ఫేజ్ అయిపోయింది. సెకండ్ ఫేజ్ ఇంకా 1.2 టి.ఎం.సి.లకు మొదలుపెట్టాలి. అది కూడా మొదలుపెడుతున్నారా, లేదా అని అడుగుతున్నాను.

సా 5.50

అది కూడా మొదలుపెడతారా అని అడుగుతున్నాను. అదే విధంగా 140 కిలో మీటర్లు మాత్రం వచ్చి ఆగిపోయింది. ఇది వరల్డ్ బ్యాంకు ఫండ్స్ తో 1500 కోట్లకు గాను 1300 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. ఇంకా సుమారు 198 కిలో మీటర్ల వరకు గండి కోటలో కలిపివేయబడింది. ఇది కలపడానికి ఈ సంవత్సరం ఫండ్స్ ని విడుదల చేస్తున్నారా? టెండర్లను పిలుస్తున్నారా? అని అడుగుతున్నాను. రాయలసీమలోని రైతుల పరిస్థితులు బాగుండ లేదు. రాయల కాలం రత్నాల కాలంగా వుండేది. ఆ రోజున రత్నాలు, వజ్రాలు కుప్పలుగా పోసి అమ్మిన పరిస్థితి వుంది. ఈ రోజున ఎక్కడ చూసినా కూడా ఆకలి కేకలు వినబడుతున్నాయి. ఎక్కడ చూసినా కూడా రైతులు రైతు కూలీలుగా వలసిపోతున్నారు. గ్రామాలు కూడా ఖాళీ అవుతున్న పరిస్థితి వుంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వానికి ఒక సలహా ఇవ్వదలచుకున్నాను. చిన్నతరహా పరిశ్రమలు, వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన పరిశ్రమలు, కుటీర పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించండి.

చైర్మన్ : దయచేసి ముగించండి.

శ్రీ యస్. మోహన్ రెడ్డి : వ్యవసాయంతో బాటు పాడి పరిశ్రమను కూడా ప్రోత్సహించండి. దానిని నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. ఎంతో మంది పాడి పరిశ్రమ మీద ఆధారపడి కొంత వరకు లాభాలు సంపాదించడానికి అవకాశం వుంది. తప్పకుండా పాడి పరిశ్రమను ప్రోత్సహించండి. గొర్రెలు, మేకలు, కోళ్ల పరిశ్రమను ప్రోత్సహించండి. రైతులను మాత్రం దయచేసి రైతన్నగా చూడమని అడుగుతున్నాను. రైతుల గురించి వేదికలెక్కి మాట్లాడడమే కాదు. ఏ ప్రభుత్వమైనా, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కావచ్చు, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కావచ్చు, బిజెపి ప్రభుత్వం కావచ్చు. ఒకరినొకరు విమర్శించుకోవడం కాదు, మనస్సాక్షిగా ఆలోచించండి. రైతులకు ఏవిధంగా మనం ఏమి చేస్తున్నాం? వారిని ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేస్తున్నాం? అనే విషయాల గురించి ఆలోచించవలసిందిగా అందరి సభ్యులనూ కోరుతున్నాను. ఇలాంటి పరిస్థితులు రాయలసీమలో ముఖ్యంగా కరువు సీమగా కొనియాడబడుతున్న రాయలసీమలోని రైతుల పరిస్థితి అగమ్యగోచరంగా వుంది. కాబట్టి అటువంటి పరిస్థితులను అర్థం చేసుకొని వారికి నీళ్లను ఇవ్వండి. తెలుగు గంగ ద్వారా కానివ్వండి, కెసి కెనాల్ ద్వారా కానివ్వండి, యస్ఆర్బిసి ద్వారా కానివ్వండి రాయలసీమలోని రెండు పంటలకు నీళ్లు ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రవీంద్ర (బూరుగుపూడి): అధ్యక్షా, ముందుగా ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియపరచుకుంటున్నాను. తూర్పు గోదావరి జిల్లా బాగా అభివృద్ధి చెందినప్పటికీ బూరుగుపూడి నియోజకవర్గం మాత్రం అభివృద్ధికి నోచుకోకుండా వున్నది. గోదావరి పక్కనే వున్నా కూడా కరువుతో అల్లాడుతుంది అంటే ఆ నియోజకవర్గం అభివృద్ధికి నోచుకోవడమే కారణమని తెలుస్తుంది. చాలా ఎత్తిపోతల పథకాలు ఈ నియోజక వర్గము నుండి వెళుతున్నాయి. ముందుగా

తొలిగడ్డ పంపింగ్ స్కీం ఈ నియోజకవర్గములోనే వుంది. అంతే కాకుండా తారకరామ ఎత్తిపోతల పథకం, అయ్యన్నగారి ఎత్తిపోతల పథకం ఈ మూడు ఎత్తిపోతల పథకాలు కూడా బూరుగపూడి నియోజక వర్గములోని రైతులకు ఉపయోగపడలేకపోతున్నాయి. ఆనాడు 24 గంటలు కరెంటు వుంటుంది అనే ఉద్దేశంతో డిజైన్ చేయబడిన ఎత్తిపోతల పథకాలకు ఈ రోజున 7 గంటలు కరెంటు ఇస్తున్నారు. కరెంటు నిరంతరం వస్తుందనే ఆశతో ఆయకట్టు రైతులందరూ పంటలు పండించుకుందామనే ఆశతో వున్నారు. కరెంటు సరిగా ఇవ్వనందువలన వ్యవసాయం చేస్తున్న రైతులు చాలా మంది నష్టపోయి చాలా ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. అక్కడ వున్న రైతులందరూ గత ప్రభుత్వం వున్నప్పుడు 7 గంటలు కరెంటు సరిపోవడం లేదు, 12 గంటలు కరెంటు ఇవ్వమని అడిగితే మీరు డబ్బులు ఇచ్చినట్లయితే కరెంటు ఇస్తాము, లేకుంటే కరెంటు ఇవ్వమని సమాధానం ఇవ్వడం జరిగింది. అక్కడ వున్న రైతులకు ఆ విధంగా చెప్పడం వలన చాలా అనాదరణకు గురై 40 ఎకరాలు వున్న ఏమీ లేనటువంటి వాడిగా వున్న పరిస్థితి అక్కడ ఎదురైనది. అంతేగాకుండా పుష్కర ఎత్తిపోతల పథకం, చాగల్నాడు ఎత్తిపోతల పథకం అనేటటువంటి రెండు పథకాలు ఇచ్చినప్పటికీ కూడా చుక్క నీరు ఇవ్వకుండా బూరుగపూడి నియోజక వర్గానికి క్రింద వున్నటువంటి చాగల్నాడు ఎత్తిపోతల పథకం జగ్గంపేట నియోజక వర్గానికి, పుష్కర ఎత్తిపోతల పథకం తుని నియోజకవర్గానికి తీసుకుపోయాయి. పుష్కర ఎత్తిపోతల పథకాన్ని కొంచెం ముందుకు మార్చినట్లయితే అక్కడ వున్న రైతులకు ఉపయోగపడుతుంది. ఈ విషయం గురించి రైతులందరూ చెప్పినప్పటికీ కూడా వారి ఆవేదనను ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు. కనుక పుష్కర ఎత్తిపోతల పథకం ఎక్కడైతే డిజైన్ చేద్దామని అనుకున్నారో దానిని కొంచెం ముందుకు తీసుకువెళ్లి పుష్కరపట్నం రైతులందరికీ ఉపయోగపడేలాగా దానిని మార్చవలసిందిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తొలిగడ్డ పంపింగ్ స్కీంలో వున్న రైతులందరికీ కూడా దానిపైన 25 వేల ఎకరాలు వుంది. ఆ 25 వేల ఎకరాలు పూర్తిగా పండాలంటే ముఖ్యమంత్రి గారు 18 గంటల కరెంటును ఇస్తామని చెప్పారు. ఈ రోజున 18 గంటల కరెంటును ఇవ్వనందువలన ఒక ప్రక్క నాట్లు పూర్తిచేసినందువలన అర్డైంట్గా కరెంటును రిలీజ్ చేస్తే రైతులందరికీ కూడా ఇబ్బంది లేకుండా ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి 18 గంటల కరెంటును ఇవ్వాలని చెప్పి మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అయ్యన్నగారి ఎత్తిపోతల పథకం సిక్ అయినందు వలన పనిచేయకుండా వుంది. ఎప్పుడూ కూడా పనిచేయనటువంటి పరిస్థితి వుంది. దానిని రిపేర్ చేయించి వచ్చే సంవత్సరం ఆయకట్టునాటికి రైతులందరికీ ఉపయోగపడేలాగా పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. బూరుగపూడి నియోజకవర్గములోని గంగవరం మండలంలో సూరంపాడు రిజర్వాయర్ను 1999వ సంవత్సరంలో చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఎన్నికల సందర్భంలో వాగ్దానం చేశారు. ఆ వాగ్దానాన్ని అనలోచితంగా చేసి ఏవిధంగా కూడా నెరవేర్చక వున్నటువంటి రైతులందరినీ విస్మరించి కొత్త ఆయకట్టు రైతులందరికీ నీరు ఇచ్చే విధంగా డిజైన్ చేసి ఈ రోజున 50 కోట్ల రూపాయలతో సూరంపాడు రిజర్వాయర్ను పూర్తి చేశారు. దానికి కాలువ పనులు పూర్తవుతున్నాయి. కాని బూరుగపూడి నియోజక వర్గములో వున్న రైతులు ఎవరైతే ఆ రోజున సూరంపాడు రిజర్వాయరు కావాలని అడిగారో వారినందరినీ విస్మరించి ఇంకొక నియోజక వర్గములో వున్న రైతులు దానిని తీసుకుపోయారు. కొండ నాలుకకు మందు వేస్తే వున్న నాలుక పూడినట్లుగా ఇదివరకు రిజర్వాయరు లేనప్పుడు బురదనీరు వచ్చి అక్కడ వున్న చెరువులు నిండిపోయేవి. అంతేకాకుండా అక్కడ వున్నటువంటి పదివేల ఎకరాలకు నీరు ఉపయోగపడేది. ఈ రిజర్వాయరు కట్టడం వలన పదివేల ఎకరాలు కూడా పంటకు నోచుకోకుండా చెరువులు ఎండిపోయిన స్థితిలో వున్నాయి. కాబట్టి సూరంపాడు రిజర్వాయరు ద్వారా అక్కడ వున్నటువంటి రైతులకు ముందు నీరు ఇచ్చి తరువాత క్రిందకు తీసుకువెళ్లవలసిందిగా అక్కడ వున్న రైతులు కోరుతున్నారని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి విన్నవిస్తున్నాను. అంతేగాకుండా ఇంకొక రిజర్వాయరు కొరకు ప్లానవుల్ చేస్తున్నారు. బూరుగపూడి రిజర్వాయరును త్వరితగతిన యుద్ధప్రాతిపదికన పూర్తిచేసి, ఈ సూరంపాడు రిజర్వాయరును రెండింటినీ నిర్మాణం చేసినట్లయితే బూరుగపూడిలో వున్న రైతులందరూ పంటలు పండించుకోడానికి వీలవుతుందని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియపరచుకుంటున్నాను. కరెంటును మాత్రం 18 గంటలు తప్పకుండా ఇవ్వాలని, సూరంపాడు రిజర్వాయరు ద్వారా ఎగ్జిస్టింగ్ రైతులకు నీరు ఇవ్వాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అంతేగాకుండా రోడ్డు, భవనాల శాఖ మంత్రి గారు మా తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు చెందినవారు అయినప్పటికీ కూడా బూరుగపూడి నియోజక వర్గములో ఆర్ అండ్ బి., రోడ్డు ఏదంటే ఏ రోడ్డు కూడా కనబడని పరిస్థితి వుంది. బూరుగపూడి నియోజక వర్గములోని ఆర్ అండ్ బి రోడ్లను పూర్తిచేయాలని మీ ద్వారా

మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. రోడ్లు సరిగా లేనందు వలన బస్సులు సరిగా బ్రానెల్ చేయడం లేదు. బస్సులను తొలగించడం వలన అక్కడ వున్న ప్రజలు ఎంతో ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఆర్ అండ్ బి., రోడ్లు మాత్రమే కాకుండా జిల్లా పరిషత్ రోడ్లు కూడా అస్తవ్యస్తంగా వున్నాయి. కాబట్టి బూరుగపూడి నియోజక వర్గముపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని అభివృద్ధి చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. దేముడు (చింతపల్లి): అధ్యక్షా, ఇచ్చిన సమయం కొద్దిగా కనుక ఆర్ అండ్ బి దాని మీద కట్టె, కొట్టె, తెచ్చె అని మూడు ముక్కలు చెబుతున్నాను. అయినప్పటికీ మేము ట్రైబల్స్ కు చెందిన వారము గనుక మాకు రెండు, మూడు నిమిషాల సమయం ఎక్కువ ఇవ్వాలి. మేమంతా మారుమూల ప్రాంతాలలో వున్నాము. ఈ రహదారులనేవి చాలా ముఖ్యం. మానవుడు త్వరితగతిన అభివృద్ధి చెందాలంటే రహదారులు, కమ్యూనికేషన్ లేకపోయినట్లయితే మానవుడు అభివృద్ధి చెందడు. విద్య, వైద్య మొదలగు అన్ని రంగాలలో మానవుడు అభివృద్ధి చెందాలంటే రహదారులనేవి చాలా ముఖ్యం. గత ప్రభుత్వ కాలంలో బ్రహ్మాండమైన రోడ్లను వేశారుని ఇప్పుడే సోదరుడు కిషన్ రెడ్డి గారు చెప్పారు. ఇప్పుడు ఇక్కడ వున్న పెద్దలు, మాజీ మిత్రులు కూడా పెద్ద రోడ్లను వేశారు. అది నక్సెస్ రోడ్లు కావచ్చు, మరొకటి కావచ్చు చాలా మంచి రోడ్లను వేశారు. మంచి రోడ్లను వేసినందుకు మా పార్టీ తరపున, నా తరపున అందరికీ ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. కాని ఇవన్నీ ఎవరి కోసం వేశారు? దేని కోసం వేశారు? భారత్ వెలిగిపోతుందని అన్నారు. ఇన్ని చేశారు మరి ఇంత చేస్తే వీళ్లను ఇటువైపు ఎందుకు ప్రజలు తెచ్చారు. కేంద్రంలో కూడా అదే విధంగా జరిగింది. దీనిని గౌరవ సోదరులందరూ తెలుసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలకు సంబంధించిన ఎం.ఎల్.ఏ.,లు 70 శాతం వరకు వున్నారు.

సా 6.00

ఉన్న 30 శాతం టౌనుకు సంబంధించి, మునిసిపాలిటీలకు సంబంధించి ఉన్నారు. ప్రస్తుతం రహదారుల పరిస్థితి ఏమిటి, ఎలా ఉన్నాయి? రూరల్ ఏరియాస్ లో ఉన్న రహదారులు, ఏజెన్సీ ఏరియాలో ఉన్న రహదారులు చూసినట్లయితే 30 సంవత్సరాల నాడు అప్పుడున్న పరిస్థితిని బట్టి, టెక్నాలజీని బట్టి మట్టితో నిర్మించిన రోడ్లు ఉన్నాయి. అప్పుడున్న జనసాంద్రతను బట్టి 10 టన్నుల లోడు వెళ్లే రోడ్లు, కల్వర్టులు కట్టారు. ఇప్పుడున్న జన సాంద్రతను బట్టి, ఇప్పుడున్న టెక్నాలజీని ఉపయోగించి 30 టన్నుల బరువు ఉన్న వెహికల్స్ వెళ్లే రోడ్లు నిర్మించారు. మారుమూల ప్రాంత రహదారుల పరిస్థితి చిన్న చిన్న కల్వర్ట్స్ ఉన్నాయి. అవన్నీ సిథిలాపస్థలో ఉన్నాయి. వర్షం పడితే బురద. ఎండ కాస్తే ధూళి. ఒకసారి వర్షం పడితే లోనికి వెళితే బయటకు రాలేని పరిస్థితి. పల్లెటూళ్లలో రోడ్లు గుంతలు పడిపోయి వెహికల్స్ కూరుకుపోతాయి. బ్రాక్డర్లు, ఎడ్ల బళ్లు తిరుగుతుంటాయి. మోటారు సైకిల్స్ కూడా వెళ్లేలేని పరిస్థితి. అప్పుడు సామర్థ్యాన్ని బట్టి కట్టారు. ఇప్పుడు పరిస్థితి ఇలా ఉంది. ఇరుకు దారులు. ఒక బండి అటునుంచి వస్తుంటే పక్కకు తప్పుకోవడానికి ఖాళీ ఉండదు. ఆటోలు పెరుగుతున్నాయి. కార్లు, బీపులు వాహనాల సంఖ్య పెరిగింది. జనసాంద్రత పెరిగింది. ప్రధాన రహదారులే కాదు మారుమూల ఉన్న గ్రామాలలో రహదారులు వెడల్పు చేసి బిటి రోడ్లు వేయవలసిన ఆవశ్యకత ఉంది. ప్రతి రోడ్డు నిబంధనల ప్రకారం 5 సంవత్సరాలకు ఒకసారి రిన్వేషన్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. 10 సంవత్సరాలకు ఒకసారి కూడా చేయడం లేదు. దాని వల్ల రోడ్లు సిథిలాపస్థలో ఉన్నాయి. ఈ విధంగా రోడ్లు పాడైపోయాయి. నా జిల్లాలో నా కాన్స్టిట్యూయన్స్ కి వచ్చేసరికి మెయిన్ రోడ్లు మాత్రం తారు రోడ్లు ఉంది. అది కూడా బ్రిటిష్ గవర్నమెంట్ అల్లారి సీతారామరాజును పట్టుకోవడానికి వేశారు. ఆ రోడ్డుకు చిన్న చిన్న రిపేర్స్ చేస్తుంటారు తప్ప మిగతా మట్టి రోడ్ల గురించి పట్టించుకోరు. ఏజెన్సీ ఏరియాలో ఎండా కాలం వర్షాలు పడతాయి, వర్షా కాలం వర్షాలు పడతాయి. ఈ విధంగా ఉండడం వల్ల చాలా రిపేర్స్ వస్తున్నాయి. వర్షం వస్తే లోనికి బస్సులు కూడా పోలేని పరిస్థితి ఉంది. ఇవన్నీ రిపేర్ చేయాలంటే, మారుమూల ప్రాంతాలలో ఉన్న రోడ్లకు ఎక్కువ నిధులు కేటాయించాలి. రోడ్లు బాగుంటేనే మారుమూల ప్రాంతాలు బాగుపడతాయి.

బిల్డింగ్స్ కు వచ్చేసరికి ఆర్ అండ్ బి పరిధిలో కోర్టు బిల్డింగ్స్, సబ్ రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులు, హాస్పిటల్స్, పశుసంవర్ధక శాఖ, ట్రెజరీస్ ఇవన్నీ ఉండేవి. ఇప్పుడు పరిస్థితి ఏమంటే ఒక్క ఆర్ అండ్ బి గెస్ట్ హౌస్ ఉంది తప్ప మిగతా డిపార్టుమెంటులు ఏవైతే ఆర్ అండ్ బి చూస్తున్నారు కాని ఆ యా డిపార్టుమెంటులే డబ్బులు సమకూర్చుకోవాలి. అప్పుడు ఆర్ అండ్ బికి తెలియజేయాలి. అప్పుడు టెండర్స్ పిలిచి బిల్డింగ్స్ పూర్తి చేయాలి. ఈ విధంగా చేయడం వల్ల హాస్పిటల్స్ అలాగే ఉన్నాయి. కోర్టులు, ట్రెజరీస్, రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులు అలాగే ఉన్నాయి. ఇవన్నీ చూస్తే మీకే అర్థం అవుతుంది. అవన్నీ సరిచేయాలంటే మళ్ళీ ఆర్ అండ్ బితోనే బాగు చేయిస్తున్నారు కాబట్టి అదే ఆర్ అండ్ బికి ఎక్కువ నిధులు కేటాయించి వీటి మరమ్మత్తులు, రిపేర్స్, కొత్త బిల్డింగ్స్ కట్టించే బాధ్యత వారికే అప్పచెబితే పని ఈజీ కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆర్ అండ్ బి గెస్ట్ హౌస్ కు సంబంధించి ఎప్పుడో 100 సంవత్సరాల క్రితం కట్టినవి మారుమూల ప్రాంతాలలో ఉన్నాయి. అవన్నీ సిధిలాపస్థలో ఎప్పుడు పడిపోతాయో చెప్పలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. అవి సింగిల్ పెంకుతో కట్టారు. మా జిల్లాకు వచ్చేసరికి కోటాట్ల, నర్సీపట్నం, చింతపల్లి, పాడేరు ఆర్ అండ్ బి కి సంబంధించిన గెస్ట్ హౌస్ లు ఎప్పుడు పడిపోతాయో తెలియదు. ఏ రోజు కూలిపోతాయో తెలియదు. మాజీ ఆర్ అండ్ బి మినిస్టరు గారు కూడా ఇక్కడ ఉన్నారు. వారికి కూడా పరిస్థితి తెలుసు. జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ఆర్ అండ్ బి పరిధిలో ఉన్న గెస్ట్ హౌస్ లు మాత్రం నిగనిగలాడుతూ సుందరంగా తయారు చేస్తున్నారు. ఎందుకంటే ఎవరు వచ్చినా అక్కడికే వెళతారు కాబట్టి. లోపల గ్రామాలలో ఉన్న వాటికి ఎవరూ వెళ్లరు. అక్కడి పరిస్థితి ఎవరూ చూడరు. పెద్ద స్థాయిలో ఉన్న వారే అక్కడకు వెళతారు కనుక పెద్ద స్థాయిలో ఉన్న ఇంజనీర్లకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించి ఇవి బాగా తయారు చేస్తున్నారు. మారుమూల ప్రాంతాలలో ఉన్న వాటిని శుభ్రంగా మర్చిపోతున్నారు. ఈ విధంగా ఉండడం వల్ల అస్తవ్యస్తంగా ఉన్నాయి. ఏది ఏమైనా మారుమూల ప్రాంతాలలోని రహదారులు బాగుండి రవాణా సౌకర్యం కల్పిస్తేనే మన దేశం కానీ, మన రాష్ట్రం కాని అభివృద్ధి చెందే అవకాశం ఉంటుంది. ఈ మారుమూల రహదారులకు ఎక్కువ డబ్బులు కేటాయించి మట్టి రోడ్లు ఉంటే మెటల్ రోడ్లు, మెటల్ రోడ్లు ఉంటే బిటి రోడ్లు వేసి లోపలి గ్రామాలకు బస్ సౌకర్యం కల్పిస్తేనే దేశము, రాష్ట్రము అన్నీ సశ్యశ్యామలంగా ఉంటాయని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. ఉదయభాను:- అధ్యక్షా, నీటిపారుదల గురించి కొన్ని విషయాలు ఈ డిమాండ్ పైన మాట్లాడతాను. గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ బాగుండాలంటే, దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ ఇవన్నీ కూడా బాగుండాలి అంటే ముఖ్యంగా వ్యవసాయ రంగం మీద ఆధారపడి ఉంది. వ్యవసాయ రంగం బాగుండాలంటే నీటిపారుదల రంగం బాగుండాలి. నీటిపారుదల రంగానికి వర్షాలు ఉన్నప్పుడు ఆ నీటిని ఎప్పటికప్పుడు నిల్వ చేస్తూ, ఆనకట్టలు కట్టి ఎక్కడికక్కడ మన రైతాంగానికి ఉపయోగపడేలా నీటిపారుదల రంగం పని చేయాలి. ముఖ్యంగా ఈ నీటిపారుదల రంగంలో సిబ్బంది కొరత చాలా ఉంది. రాష్ట్రంలో అనేకమంది సిబ్బంది ఖాళీగా ఉండడం వల్ల జిల్లాల్లో కాని, గ్రామాల్లో కాని కొంత బడ్జెట్ ఉన్నా పనులు జరగడం లేదు. కొంత మంది ఆఫీసర్స్ అడివసల్ ఛార్జ్ తీసుకుని చేస్తున్నారు. కోట్ల డబ్బు ఉన్నప్పటికీ కూడా అది సరిగా నద్వినియోగం కావడం లేదు. విఫలం అవుతోంది. మీ ద్వారా సంబంధిత మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. తప్పని సరిగా సిబ్బంది కొరత లేకుండా చేయాలి.

అదే విధంగా రాష్ట్రంలో అనేక చోట్ల ఈ ప్రాజెక్టులలో ఫీల్డ్ ఛానల్స్ ఏర్పాటు చేయాలి. ఎప్పుడో ఈ ప్రాజెక్టులు కట్టి స్థిరీకరణ చేశారు. దీనిని తిరిగి మళ్ళీ ఎప్పటికప్పుడు రైతు సంఘాల ద్వారా సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసి అధికారులను రైతులను పిలిపించి సమన్వయంతో చేయాలి. ఫీల్డ్ ఛానల్స్ చాలా ఇంపార్టెంట్. నీరు ఉన్నప్పుడు సరిగా అన్ని ప్రాంతాలకు వెళ్లక కొంత నీరు వృధా అవుతోంది. ఇటువంటివి అన్నీ కూడా సక్రమంగా రైతులకు అందేలాగ నీటిపారుదల సరిగా జరిగేలా చేయాలి.

అదే విధంగా ఇంత ప్రాముఖ్యం గల నీటిపారుదల రంగం గత 10 సంవత్సరాల నుంచి తీవ్రమైన నిర్లక్ష్యానికి గురి అయింది. ఈ ప్రభుత్వం అధికార వగ్గాలు చేపట్టగానే మొట్టమొదటిగా నీరుపారుదల రంగానికి ఎంతో గుర్తింపు ఇచ్చింది. గత ప్రభుత్వంలో నీటిపారుదల రంగానికి రు.3515 కోట్లు బడ్జెటు కేటాయిస్తే ఈ ప్రభుత్వం దాదాపు రు.5964 కోట్లకు పెంచి ఎంతో

పెద్ద పీట వేసింది. అదే విధంగా ఈ రాష్ట్రంలో 1.50 కోట్ల ఎకరాల భూమి సేద్యానికి అనువుగా ఉంది. ఇంకా 65 లక్షల ఎకరాల భూమిని అదనంగా సేద్యానికి ఉపయోగంగా మార్చాలని ఈ ప్రభుత్వం కృత నిశ్చయంతో ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం తాను చేపట్టవలసిన కార్యక్రమాల గురించి పూర్తి అవగాహనతో ఉంది. ప్రస్తుతం మన రాష్ట్రంలో 29 ప్రాజెక్టులు వివిధ దశలలో పెండింగులో ఉన్నాయి. ఇందులో 26 ప్రాజెక్టులను రు.25 కోట్ల వ్యయంతో పూర్తి చేయాలని ఈ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. తప్పనిసరిగా వీటిని 5 సంవత్సరాల లోపల పూర్తి చేస్తారని అనేకమంది ప్రజలు ఈ ప్రాజెక్టుల కోసం ఆశతో ఎదురు చూస్తున్నారు. ఈ సారి బడ్జెటులో తప్పనిసరిగా రు.6 వేల కోట్లు కేటాయించడం అంటే చాలా ఆనందంతో రైతాంగం ఉంది.

సా:6.10

అదే విధంగా బ్యాంకుల ద్వారా, ఎల్.ఐ.సిల ద్వారా తప్పనిసరిగా డబ్బును తీసుకొచ్చి ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడున్న సేద్యం కాకుండా అధనంగా కోటి డబ్బై లక్షల ఎకరాలను సాగులోకి తీసుకురావాలని ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా భావించింది, ఈ దిశగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు వివిధ సమావేశాలలో తెలియజేయడం జరిగింది. గతంలో ఏనాడు లేని విధంగా ఈ ప్రభుత్వం రైతు సంక్షేమం గురించి ఆలోచిస్తుంది, సుమారు 13 వందల కోట్ల రూపాయల బకాయిలు ముఖ్యమంత్రి గారు రద్దు చేసి రైతాంగానికి ఉపయోగపడ్డారు. వ్యవసాయానికి సంబంధించి విద్యుత్ ఛార్జీలు రద్దు చేయడం జరిగింది. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని రైతాంగానికి ఇంకా ఉపయోగపడే రీతిలో వ్యవసాయ సంబంధిత అధికారులు, నీటిపారుదల శాఖాధికారులు, నీటిపారుదల శాఖామాత్యులు తప్పనిసరిగా వ్యవసాయానికి, ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణ దశలో పూర్తి బాధ్యత తీసుకొని రాబోయే 5 సంవత్సరాలలో చేసిన వాగ్దానాల మేరకు ప్రభుత్వం పనిచేయాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా సిబ్బంది కొరత చాలా ఉంది. అనేక శాఖల్లో అనేక ఖాళీలు ఉన్నాయి, వివిధ డిపార్ట్‌మెంట్లలో డిప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్లు, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్లు, ఏ.ఇ పోస్టులు ఈ విధంగా అనేక పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఒకే సబ్ డివిజన్‌లో కాకుండా అయిదారు సబ్ డివిజన్లలో ఖాళీగా ఉంటే ఆడిప్సల్ ఛార్జెస్‌గా పనిచేస్తుండడం వల్ల చాలా చోట్ల నిర్వీర్యంగా ఆఫీసుల్లో సిబ్బంది కొరత ఉంది. పులిచింతల ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కోసం ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ కనబరుస్తుంది. పులిచింతల ప్రాజెక్టుకు టెండర్లను పిలవడం ఆలస్యమైనప్పటికీ టెండర్లను పిలిచి త్వరలో పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ ప్రాజెక్టుకు దగ్గరలోనే ఆఫీసును నెలకొల్పారు. జగ్గయ్యపేటకు దగ్గరగా ఉంది. విజయవాడలో సుమారు 250-300 మంది సిబ్బంది ఉంటూ కాలయాపన చేస్తు ఆ ప్రాజెక్టు వద్దకు వెళ్లడం లేదు. నేను ఈ మధ్య ఒక మొమెంటం కూడా దీనికి సంబంధించి ఇవ్వడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారు రాజీవ్ పల్లెటూరుకు కృష్ణా జిల్లాకి వచ్చినప్పుడు అనేక మంది రైతులు సమస్యను తెలియజేశారు. కాబట్టి సిబ్బందిని పులిచింతల ప్రాజెక్టుకు తరలించి వెంటనే ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. తప్పనిసరిగా నీటిపారుదల రంగానికి పెద్ద పీట వేసి అనేక మంది రైతుల ఆశలను చిగురింపచేయాలని కోరుతున్నాను. బడ్జెట్‌లో కూడా ఈ రంగానికి ఎక్కువ కేటాయించారు, ప్రాజెక్టులు కూడా పూర్తి చేయాలని మరొకసారి కోరుకుంటూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ చాడా వెంకట రెడ్డి: అధ్యక్షా, నేను ఇంధన శాఖకు సంబంధించిన డిమాండ్స్ పై మాట్లాడడానికి మీ ముందున్నాను. ప్రత్యేకంగా ఏ.పి.ఎస్.ఇ.బిను 1999 సంవత్సరంలో సంస్కరణ పేరుతో, సంస్కరించే పేరుతో గత ప్రభుత్వం ఆలోచించి 1.4.2000న ట్రాన్స్‌కో, జెన్కోలుగా ఏర్పాటు చేసింది. ఈ విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్ట్‌మెంటును రెండు ముక్కలుగా చేసి ఇంకొకటి డిస్ట్రిబ్యూషన్ పేరుతో తద్వారా అమలులోకి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేసి ప్రజల ఆందోళన ఉద్యమాల ఫలితంగా ఆ ప్రభుత్వం వెనుకబడ్డ విషయాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను. ఈనాడు విద్యుత్ అనేది ప్రజలకు చాలా అవసరమైనటువంటిది. విద్యుత్ రాకపోతే మన మనుగడ కొనసాగే పరిస్థితి లేదు. ప్రభుత్వ రంగంలో విద్యుత్ యూనిట్ కాస్ట్ తక్కువ ఉంది, ప్రైవేట్ రంగంలో ఎక్కువ ఉందనే విషయాన్ని అనేక సంధర్భాలలో చర్చించాము. మొన్న అడ్వర్టీమెంట్ మోషన్ కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రభుత్వ రంగంలో ఎక్కువ యూనిట్ కాస్ట్ ఇచ్చి కొనుగోలు చెయ్యవలసిన అవసరం ఎందుకు? గత ప్రభుత్వం ఆ వైఖరిని ఎందుకు అవలంబించింది. మేము బడ్జెట్ చర్చ సంధర్భంగా అనేక సంధర్భాలలో పవర్ ప్రాజెక్ట్స్ అగ్రిమెంట్‌ని పునఃసమీక్షించి వీలైనంతవరకు యూనిట్ కాస్ట్

తగ్గించి పేదలకు, వినియోగదారులకు ఉపయోగపడేలా ఆలోచన చెయ్యాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ విషయాలను ప్రభుత్వం లోతుగా అధ్యయనం చెయ్యాలి. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారు ప్రమాణసవీకారం చేస్తూనే రైతుల ఉచిత విద్యుత్‌ని అందిస్తామన్నారు, అలాగే పాత బకాయిలు రద్దు చేయడం అనేవి చారిత్రాత్మక నిర్ణయాలు. ఇవి రైతులకు ఊరట కలిగించే నిర్ణయాలు, మంచి నిర్ణయాలు. ఈ నిర్ణయాలను మేము అభినందిస్తున్నాం. అదే విధంగా గృహ వినియోగదారులకు సంబంధించి పునరాలోచించి పునఃసమీక్షించి హౌస్ బిల్స్ తగ్గించడానికి ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో కాకలు తీరినటువంటి అతిరథమహారథులు చైర్మన్లుగా పనిచేసారు. నార్ల తాతారావు, వి.వి. రెడ్డి, పార్ల సారథి వీరందరూ చైర్మన్లుగా ఉన్న కాలంలో ఏమి చేశారని చూస్తే, వారి వారి బంధువులను సోపించడానికి పనికిమాలినటువంటి మ్యూచింగ్ మెటీరియల్ కొనుగోలు చేసి 600 కోట్ల రూపాయలు కలిగినటువంటి ఆ మెటీరియల్‌ని డిపార్ట్‌మెంట్ గోడౌన్‌లో ఉంచారు. దానిని ఏమి చేయాలన్నది ఈనాడు పాలుపోకుండా ఉంది. ఇనుప సామానికి అమ్మాలో తెలియడం లేదు. ఎందుకు ఈ విధంగా ప్రభుత్వ సొమ్మును దుర్వినియోగం చేసారో అర్థం కావడం లేదు. ఈనాడు 600 కోట్ల రూపాయల విలువ గల మెటీరియల్‌ని తూకం వేసే పరిస్థితి వచ్చిందంటే దానికి ఎవరు బాధ్యులు, ఎందుకు ఈ విధంగా జరిగింది. ఈ సంఘటన పై లోతుగా అధ్యయనం చెయ్యాలని కోరుతున్నాను. చైర్మన్లు బాధ్యులూ, మంత్రులు బాధ్యులూ ఎవరు చేశారు. ఈ వృధా మెటీరియల్‌ని కొనుగోలు చేయడానికి కారకులెవరు? లోతుగా అధ్యయనం చెయ్యాలని కోరుతున్నాను. బాధ్యులైన అధికారులపై చర్యలు తీసుకోకపోతే అధికారులంతా పనికి మాలిన మెటీరియల్‌ని కొనుగోలు చేసి డిపార్ట్‌మెంట్ సొమ్మును వృధా చేసే పరిస్థితి వస్తుంది. దీనిపై చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అలాగే స్టోర్స్ విధానాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయంటే, అప్పటికప్పుడు ఇండెంట్ పెట్టి కొనుగోలు చేసే పరిస్థితి ఉంది. అందువల్ల ఈ స్టోర్స్ అథారిటీ యొక్క వద్దతులను మార్చడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వాన్ని ఎందుకు తప్పు పట్టడం లేదంటే ఈ మధ్యకాలంలోనే ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చింది. కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం లోతుగా అధ్యయనం చేయవలసిన అవసరం ఉంది, వీటన్నింటి పైన పరిశీలన చేయవలసిన అవసరం ఉందని ప్రత్యేకంగా అభిప్రాయపడుతున్నాను. ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ చిడిపోయిన తరువాత వాటిని రిపేర్ చేయడానికి మెయింటనెన్స్ పేరుతో ఒకొక్క ట్రాన్స్‌ఫార్మర్‌కి వది నుండి ఇరవై వేల వరకు ఛార్జెస్ చూపిస్తున్నారు. ఈ మెయింటనెన్స్ ఛార్జెస్ ఎవరికి ఇస్తున్నారు? నిజంగా చెప్పాలంటే, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ ఫెయిల్ అయ్యిందంటే రైతులు తలా కొంత డబ్బు వేసుకుని ట్రాక్టర్లు, వ్యాన్లు ఏర్పాటు చేసుకొని తెచ్చుకుంటున్నారు. ఈ మెయింటనెన్స్ పేరుతో డబ్బు తింటున్న వారిపై సమీక్ష చెయ్యాలి. కేవలం ఆయిల్ మాత్రమే సరఫరా చేస్తున్నారు తప్ప ట్రాన్స్‌ఫార్మర్‌కి ప్యూజ్ గాని, మ్యూచింగ్ మెటీరియల్ కాని, కేబుల్ వైర్ కాని ఏవి ఇవ్వడం లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో మెయింటనెన్స్ ఛార్జెస్ ఎప్పుడు వేస్తున్నారు, ఏమి చేస్తున్నారు? గత ప్రభుత్వంలో ఈ రకమైన తప్పులు జరిగినందున ఈ ప్రభుత్వం అన్ని ఆలోచించి తగు నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ఈనాడు రైతుల బకాయిలు, వినియోగదారుల బకాయిలు వసూలు చేయాలని డిమాండ్ పెట్టి ఊరూరా తిరిగి ఖచ్చితంగా వసూలు చేస్తున్నారు. పారిశ్రామిక వేత్తలు ఈనాడు 300 కోట్ల రూపాయలు బాకీ ఉన్నారు. వారి వద్ద నుండి బకాయిలు ఎందుకు వసూలు చెయ్యడం లేదు. ఏమిటి ఈ లాలూచి, ఏమిటి ఈ నిర్లక్ష్యం ఎందుకిలా సాగుతుంది? పారిశ్రామిక ప్రాంతాలలో హై టెన్షన్ వాడుతున్నారు. ఇప్పుడు చూసినట్లయితే మిల్స్ నడుపుతున్నవాళ్లు నేరుగా విద్యుత్ లైన్ల నుండి విద్యుత్ చౌర్యం చేస్తున్నారు. వాళ్లకు దానిపై అజమాయిషీ ఉండదు, దానిపై పట్టించు ఉండదు. ఈ విధంగా పారిశ్రామిక వేత్తలు విద్యుత్‌ని దొంగతనం చేస్తున్నారు. అదే రైతు చేసుకుంటే బోగస్ కనెక్షన్ పేరుతో గత ప్రభుత్వం రైతుల మెడలు వంచి హెచ్.సికి వెయ్యి రెండు వేలు వసూలు చేశారు. పారిశ్రామిక వేత్తలు చౌర్యం చేస్తే మాత్రం బోగస్ కాదు. అందువల్ల హై టెన్షన్ వాడుకునే పారిశ్రామిక వేత్తల నుండి మూడు వందల కోట్లను ఈ ప్రభుత్వం వసూలు చేసి ఈ డిపార్ట్‌మెంట్‌ని కాపాడాలని కోరుతున్నాను. హై టెన్షన్ పవర్‌ను చౌర్యం చేసే వాళ్లపై నిఘా పెట్టాలి. ప్రతి నెల యాభై కోట్లు అవుతుందని మనకు లెక్కలు చూపిస్తున్నారు. అందువల్ల ఈ విషయంలో సీరియస్‌గా ఆలోచించాలి. అదే అడ్డకుంటు, సికిందరాబాద్‌లోని పేద వాళ్ల గుడిసెల్లోకి వెళ్లి వారిపై కేసులు పెట్టారు. పారిశ్రామిక వేత్తలు ఈ రకంగా వాడుకుంటున్నా వారిని వదిలి పేదవాళ్లను పట్టుకోవడం చాలా బాధాకరం. ఈ విషయాన్ని సీరియస్‌గా ఆలోచించాలి. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా థర్మల్, ఐడియల్ ప్రాజెక్టులలో విద్యుత్‌సాధారణ పాచివని చేసి క్లీనర్స్ వెయ్యి మంది పనిచేస్తున్నారు.

వాళ్లు కాంట్రాక్టర్ల విషకోరల్లో పనిచేస్తూ అనేక అవస్థలు పడుతున్నారు. వాళ్లను బ్రాన్స్ కో ద్వారా డిపార్ట్మెంట్ కార్మికులుగా గుర్తించి నెలకు రెండు వేలు ఇచ్చి వారి సేవలను ఉపయోగించుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఉచిత విద్యుత్ విషయం బాగానే ఉంది. కాకపోతే సరఫరాకు సంబంధించి మాత్రం ఒకసారి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఆరు గంటలు విద్యుత్ ని సరఫరా చేయడం ఇబ్బందికరమే ఎందుకంటే ఈనాడు ప్రాజెక్టులు లేవు, విద్యుత్ ఉత్పత్తి తగ్గిపోయింది. ఇలాంటి తరుణంలో ఏ రకంగా విద్యుత్ సరఫరా చెయ్యాలని ప్రభుత్వం ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకుంటే బాగుంటుంది. రైతులకు ఉచిత విద్యుత్ ని ఎక్కడెక్కడ ఇస్తున్నామో ఐడెంటిఫికేషన్ కార్డ్స్ ఏర్పాటు చేసే పద్ధతిని అవలంబించడానికి ప్రయత్నం చెయ్యాలి. డిపార్ట్మెంట్ లో చాలా పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఛీఫ్ ఇంజనీర్లు, నూపరింటెండెంట్ ఇంజనీర్లు చాలా మంది మొన్న రిటైర్డ్ అయ్యారు. వారందరూ కాంట్రాక్ట్ బేసిస్ లో పనిచేస్తున్నారు. వారందరినీ ఈ ప్రభుత్వం తొలగించింది. ఈనాడు చాలా మంది యువకులు నిరుద్యోగ పెనుభూతంతో కొట్టుమిట్టాడుతున్నారు. క్వాలిఫైడ్ అయిన యువకులు చాలా మంది ఉన్నారు. బి.ఇ చదివిన వారు, ఎలక్ట్రిసిటీ కోర్సులు చదివిన వారు చాలా మంది ఉన్నారు. చాలా చోట్ల ఎ.ఇ, ఎ.డి, ఎ.ఎల్.ఎం, లైసెన్స్ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఈ ఖాళీలను పూరించకపోతే సక్రమంగా విద్యుత్ సరఫరా చేసే పరిస్థితి ఉండదు. విద్యుత్ సరఫరా మెరుగైన పద్ధతిలో జరగాలంటే సిటీలలో, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్న డిపార్ట్మెంట్ లోని పోస్టులను వెంటనే ఫిలప్ చెయ్యాలి. దుర్వినియోగమవుతున్న విద్యుత్ ని అరికట్టడానికి నిఘా విభాగాలను పెంచి, హైటెన్షన్ పవర్ మీద, ఇతర పద్ధతుల ద్వారా దుర్వినియోగమవుతున్న ఎలక్ట్రిసిటీని క్రమబద్ధీకరించేలా ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతూ, అభినందనలు తెలుపుతూ సలపు తీసుకుంటున్నాను.

సా.6.20

శ్రీ కె. అచ్చనాయుడు(హరిశ్చంద్రాపురం): అధ్యక్షా, ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు 5 నిమిషాలలో జిల్లాలోని విషయాలు మీ దృష్టికి తెస్తాను. నీటిపారుదలకి సంబంధించి, రాష్ట్రంలో ప్రాజెక్టుల గురించి చాలా మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. మా జిల్లాలో కొన్ని అవసరాలు ఉన్నాయి. అవి మీ ద్వారా మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సాగునీటి వనరులు పుష్కలంగా ఉన్నప్పటికీ వాటిని సద్వినియోగం చేసుకోకపోవడం వల్ల నీరంతా సముద్రం పాలవుతుంది. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు ప్రధాన సాగునీరు వంశధార ప్రాజెక్టు. వంశధార ప్రాజెక్టు జిల్లాలో ప్రధాన సాగునీరు అయినప్పటికీ ఈ ప్రాజెక్టు పరిధిలో టాంక్స్ మీద ఆధారపడి సాగు చేస్తున్న పరిస్థితి ఉంది. అయితే ప్రాజెక్టు ఏర్పడిన తరువాత జిల్లాలో ఉన్నటువంటి చెరువులన్నీ అధ్యాన్నమైన పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. చెరువులకు సర్ప్లస్ వైర్ల మరమ్మతులకు ఏ చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. ఈ విషయం గురించి చాలా సంధర్భాలలో ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ప్రాజెక్టు పరిధిలో ఈ చెరువులున్నాయి కాబట్టి మరమ్మత్తులు చేయడానికి అవకాశం లేదని చెప్పడం జరిగింది. వంద ఎకరాల ఆయకట్టుకు మించిన చెరువులు ఈ ప్రాజెక్టు పరిధిలో నుమారు 150 ఉన్నాయి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో అక్కడ ఒకే ఒక పంట పండుతుంది. వీటిని బాగుచేస్తే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో రెండవ పంట కూడా పండించుకునే పరిస్థితి ఉంటుంది. గతంలో ఉన్నప్పుడు చంద్రబాబు నాయుడు గారిని మేము రిక్వెస్ట్ చేశాము. వంశధార పరిధిలో వందల ఎకరాల ఆయకట్టు దాటి ఉన్నాయో దానికంతటికీ ఒక ప్రాజెక్టు ప్రభుత్వం దగ్గర ఉంది. వెంటనే దీనిపైన ప్రభుత్వం స్పందించి అది మంజూరు చేస్తే రెండవ పంట కూడా పండించుకోడానికి వీలుంటుంది. కాబట్టి మంత్రి గారు దీనిపైన ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టాలి. రెండవది, ఒరిస్సాకి, మన రాష్ట్రానికి ఒక ప్రాబ్లం ఉంది. ఆ చిన్న సమస్య పరిష్కరించగలిగితే రిజర్వాయర్ ఏర్పాటుచేయగలిగితే యాభై శాతం కంటే ఎక్కువ నీరు ఉపయోగించుకోవచ్చు. రాష్ట్రంలో ఏ రిజర్వాయర్ లో చూసినా ఎక్కడా నీళ్లు లేని పరిస్థితి ఉంది. మా జిల్లాలో వంశధార నీరు జిల్లాలో కలిసిపోతున్నాయి. గతంలో చంద్రబాబు నాయుడి గారి ఆధ్వర్యంలో ప్రయత్నాలు జరిగాయి. ఒరిస్సా ముఖ్యమంత్రి గారితో కూడా అప్పుడు మాట్లాడడం జరిగింది. విషయం కొంతవరకు ముందుకు సాగింది. దానిని కొనసాగించవలసిన అవసరం ఉంది. వెంటనే ఒరిస్సా ముఖ్యమంత్రి గారితో మాట్లాడి క్లియరెన్స్ తెచ్చి, రిజర్వాయర్ ఏర్పాటుచేస్తే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సాగునీరు ఎక్కువగా ఉండే అవకాశం ఉంటుంది. దీనిపై ప్రభుత్వం దృష్టి పెట్టాలి. శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో ఎక్కువగా చిన్న నీటి వనరుల మీద ఆధారపడుతున్నారు. రాష్ట్రంలో అన్ని జిల్లాల కంటే చిన్న నీటి వనరులు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. చిన్న నీటి వనరుల

శాఖామాత్యులు కూడా ఇక్కడే ఉన్నారు. మొన్న ఆయన దృష్టిలో కూడా పెట్టడం జరిగింది. జిల్లాలో ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టి అని కూడా పూర్తి చేయగలిగితే కొంతమేరకు ముందుకెళ్లే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ఇరిగేషన్ కి సంబంధించి ఈ రెండు విషయాలలో దృష్టి పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, విద్యుత్ విషయానికొస్తే, పాతపట్నంలో 132 కె.టి సబ్స్టేషన్ ని మంజూరు చేయించాం. టెండర్స్ ని కూడా పిలిపించారు. కారణం ఏమిటో కాని అది ఇంతవరకు ప్రారంభించబడ లేదు. రోజయ్య గారు దీని పై దృష్టి పెట్టాలని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వంద యాభై కి.మీ సుధీర్ఘమైన తీర ప్రాంతం ఉంది. మత్స్యకారుల గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఎప్పుడో వేసిన వైర్స్ తుప్పు పట్టి తెగిపోతున్నాయి. అందువల్ల చాలా ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ నూట యాభై కి.మీలలో సుమారు రెండు వందల గ్రామాలున్నాయి. ప్రతి గ్రామంలో ఈ పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది కాబట్టి దానిగురించి ప్రత్యేకంగా ఒక పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టి మత్స్యకారుల గ్రామాలలోని వైర్లనన్నింటినీ మార్చవలసిన అవసరం ఉంది. దీనిపై కూడా ప్రభుత్వం దృష్టి పెట్టాలని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో స్టోర్స్ ఇంతవరకు లేవు. ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్ ఫెయిల్ అయినా, కండెక్టర్స్ ఫెయిల్ అయినా విజయనగరం జిల్లా గరివిడి వెళ్లి తెచ్చుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. అక్కడికి వెళ్లేసరికి ఆవి లేకపోవడం వల్ల చాలా ఇబ్బంది అవుతుంది. కాబట్టి మా జిల్లాకు స్టోర్స్ ని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఆర్ అండ్ బి మంత్రి గారు మా జిల్లాకు ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టాలని కోరుతున్నాను. గత ప్రభుత్వ హయాంలో చాలా పంచాయితీ రాజ్ రోడ్లు ఆర్ అండ్ బికి బదలాయించడం జరిగింది. బదలాయించిన తరువాత ప్రభుత్వం ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టి కొన్ని రోడ్లను నాబార్డీకి పంపించడం జరిగింది. అనుకోకుండా ఒక సంవత్సరం ముందే ఎన్నికలు రావడంతో అవి మంజూరు కాలేదు. అవి నాబార్డు దగ్గరే పెండింగ్ లో ఉన్నాయి. గత ప్రభుత్వం ప్రపోజల్స్ పంపించింది కదా అని ఆపు చేయకుండా ఏవైతే నాబార్డు దగ్గర పెండింగ్ లో ఉన్నాయో అవి తక్షణమే మంజూరయ్యేలా మంత్రి గారు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. పంచాయితీ రాజ్ నుండి ఆర్ అండ్ బికి బదలాయించడం వల్ల చాలా అధ్వాన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఈ సంవత్సరం మా జిల్లాలో పర్షాలు ఎక్కువగా పడడం వల్ల రోడ్లు అధ్వానంగా తయారయ్యాయి. ఈ విషయాలపై మంత్రులు ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టి వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

సా . 6 . 30

శ్రీ పి కేశవ్ : అధ్యక్షా, రెండు ఇన్స్ట్రులు మీ ముందు పెట్టడానికి మాట్లాడుతున్నాను . లెంగ్త్ స్పీచ్ ఇవ్వదలచుకోలేదు . మంత్రిగారు సీట్లోకి వస్తే వారి దృష్టిలో పెడతాను . మీద్వారా మంత్రిగారి దృష్టిని ఆకర్షించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను . రెండూ అనంతవూర్ జిల్లాకు సంబంధించిన ఇన్స్ట్రులే . తుంగభద్ర హై లెవెల్ కెనాల్ మనకు ఉమ్మడి రాష్ట్రాల మధ్య వున్న ప్రాజెక్టు చాలా లోటుపాట్లు, కష్టనష్టాలు అటువైపు, ఇటువైపు ఉన్నవారికి అందరికీ తెలుసు . 108 కిలోమీటర్లు కర్ణాటకలో ప్రవహించి పిఎబిఆర్ లో పడుతుంది . గతంలో చంద్రబాబు నాయుడుగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు కర్ణాటక ప్రభుత్వంతో చర్చలు జరిపి మోడరనైజేషన్ చేద్దామని ఆలోచన చేశారు . ఆ రోజు ప్రతిపక్షం వైపు నుండి కూడా అదే డిమాండు వచ్చింది . అనంతవూర్ జిల్లాకు రావలసిన 36 టిఎంసి 26కు పడిపోయింది . అంటే మూడవ వంతు సామర్థ్యం పడిపోయింది కాబట్టి మోడరనైజేషన్ ద్వారా సాధ్యమవుతుందని ఆ రోజు ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసింది . ఈ రోజు వాతావరణం సానుకూలంగా ఉంది ఇక్కడ, పైన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉంది కాబట్టి దయచేసి ప్రయత్నం చేయండి . అనంతవూర్ కు కొద్దిగా డబ్బులు ఎక్కువగా పెట్టగలిగితే నీళ్లు ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి ఉన్న నీళ్లు సద్వినియోగం చేసుకోడానికి మోడరనైజేషన్ ఒక్కటే మార్గం అని చెప్పారు . కర్ణాటక నుండి ఎదుర్కొంటున్న నీటి చౌర్యాన్ని అరికట్టగలుగుతాము . పిఎబిఆర్ నుండి అదనంగా 5 టిఎంసి నీటిని సత్యసాయి సేవా ఫథకానికి ఇవ్వడానికి గత 6 మాసాల క్రితం ప్రభుత్వం జివో జారీ చేసింది . ఈ సంవత్సరం చేయాలి . మొట్టమొదటిసారిగా చేస్తుంది కాబట్టి మంత్రిగారి దృష్టిలో పెడుతున్నాము . ఇప్పటినుండ తగిన

చర్యలు తీసుకుని వీటిని విడుదల చేయాలి . గత 20 సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వం ముందున్న డిమాండ్ 10 టిఎంసి నీళ్లు పిఎంబిఆర్ కు కేటాయించాలనేది ఉంది . దీనిపై అప్పుడు ప్రతిపక్ష నాయకుడుగా వున్న రాజశేఖర రెడ్డిగారు కూడా నిర్ణయంగా హామీ ఇచ్చారు . రోజు, రేపు ఇమ్మని అడగడంలేదు గానీ త్వరగా వసరులు చూచి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను . అదే సిస్టంలో జిబిసి గుంతకల్ బ్యాలెన్సింగ్ కెనాల్ కు బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయరు లేకపోవడం వలన రైతులు కోట్ల రూపాయలు నష్టపోతున్నారు . దయచేసి రెండు మూడు కోట్లు ఖర్చుచేసి ఒక బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయరును చేస్తే రైతులకు ప్రతి సంవత్సరం దాదాపు రు 15 కోట్లు ఆదా అయే అవకాశం ఉంది . పంట చేతికి వస్తుంది . కాబట్టి 15 రోజులకు సరిపడా బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయరు నిర్మించగలిగితే ప్రతి సంవత్సరం రైతులకు రు 10 కోట్లు ఇచ్చినవారవుతారు . కాబట్టి జిబిసి కి ఒక బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయరుకు బైపాస్ కెనాల్ గుత్తిపై ప్రారంభం చేశారు . నిర్మాణం దాదాపు పూర్తి అయింది . ఇంకా రు 10, 20 లక్షల పని ఉంది . వె.డి చెరువుతో ట్రక్ నిర్మాణం కోసం టెండర్లు పిలిచారు . ఆగిపోయింది . తిరిగి పనిని ప్రారంభించి దానికి ఏమైనా అడ్డంకులు ఉంటే ప్రభుత్వం వైపు నుండి మీటింగ్ ఏర్పాటుచేసి చర్యలు తీసుకుని నిర్మాణం చేస్తే ఉపయోగ కరంగా చివరి ప్రాంతాలలో దాదాపు 20 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు వస్తాయని మంత్రిగారికి చెబుతూ, జిబిసిలో సిక్స్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ ఉంది . ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 22 కిలోమీటర్లు ఉన్నది వేరే ఎక్కడా లేదు . కాని ఇది ఇరిగేట్ చేస్తున్నది కేవలం రెండు వేల ఎకరాలు మాత్రమే . 3 వేలకు డిజైన్ చేశారు ప్రస్తుతం 15 వందలకు మాత్రమే నీళ్లు వస్తున్నాయి . దయచేసి దీనిని మోడరనైజేషన్ చేస్తే 3 వేల ఎకరాలకు నీరుపారి కరువుసీమను ఆదుకున్నవారవుతారు అని తమదృష్టికి తెస్తూ, ఆర్ అండ్ బి మినిస్టరుగారి దృష్టిని ఆకర్షించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను . వారు సుదీర్ఘమైన చర్చలలో వున్నారు . కొత్తగా వచ్చిన మంత్రివర్యులు స్పందిస్తారని చిన్న ఆశ . అనంతపూర్ బళ్లారి నుండి అనంతపూర్ రాయచూర్ రోడ్ నేషనల్ హైవేగా గతంలో ప్రతిపాదన వెళ్లింది . ఇది కేవలం 80 కిలోమీటర్లు నేషనల్ హైవే . ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వచ్చే యోగం లేదని తేల్చి చెప్పారు . మిసింగ్ లింక్ అనేదాని క్రింద ప్రతిపాదన పంపడం జరిగింది . 80 కిలోమీటర్లు నేషనల్ హైవేలో చేర్చాలి . దీనివలన మూడు కానిస్ట్ర్క్యూయెన్సీల దూరం తగ్గుతూ, బళ్లారి తాడివలె రోడ్ మద్రాసుకు ఎకానమీగా ఉంటుంది . 39 కిలోమీటర్లు జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్లు సొల్లాపూర్ కౌకుంటల లింక్ రోడ్ 1 కోటి 50 లక్షలతో అవుతుంది . నాబార్డులో ప్రతిపాదన సిద్ధంగా ఉంది . మంత్రిగారిని ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను . పవర్ శాఖ మంత్రిగారిని కోరేది, పవర్ వారి చేతిలో ఉంది, 132 కెవి నబ్స్ టెన్ ఉరవకొండకు పిలిచారు . ప్రతిపాదన వచ్చింది . త్వరగా దానికి టెండర్లు పిలిపించాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన అధ్యక్షులకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను .

శ్రీ కె సుబ్బారాయుడు : అధ్యక్షా, సువిశాలమైన ఈ పవిత్ర ఆధ్రాపనిలో ఈ రోజు అత్యంత ప్రాధాన్యతను సంతరించుకున్న పవర్ సెక్టారు గురించి కానీ, ఇరిగేషన్ సెక్టారు గురించి కానీ, ఆర్ అండ్ బి సెక్టారు గురించి కానీ డిమాండ్స్ మీద మాట్లాడే అవకాశం కలిగించినందుకు ముందుగా మీకు అభినందనలు తెలియజేస్తూ, గౌరవనీయులైన ఆర్థిక శాఖమంత్రిగారికి సంబంధించిన పవర్ సెక్టారు గురించి రెండు మూడు విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను . 23 . 6 . 2004 న రోజయ్యగారు బడ్జెట్ లో పవర్ సెక్టారుకు రు 2302 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది . అయితే ఈనాడు రు 2302 కాకుండా నాలుగు వేలు, ఐదువేల కోట్లు కేటాయించండి అని చెప్పను గానీ గౌరవ మంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే, ప్రభుత్వం కూడా కొత్తగా ఉచిత విద్యుత్ ఎనౌన్స్ చేసిన విషయం మనకు తెలుసు . రు 2302 బడ్జెట్ కేటాయింపు ఇచ్చి, గతంలో మా ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు ప్రతి సంవత్సరం రైతాంగం సబ్సిడీ క్రింద రు 13 వందల కోట్లు, రు 18 వందల కోట్లు మేము ఇచ్చింది కాకుండా, అదనంగా ఇచ్చే రు 437 కోట్లు గానీ, ఎరియర్స్ ఏదైతే రద్దు చేశారో దానికి సంబంధించిన రు 1244 కోట్ల విషయంలో గానీ ఇది కాకుండా మనకు ఎపి ట్రాన్స్ కో ఒరిజినల్ బడ్జెట్ లో వాళ్లకు వచ్చే రెవిన్యూ పైన వచ్చే గ్యాప్ రు 1530 కోట్ల బడ్జెట్ లో గాని మొత్తం రు 3216 కోట్ల 99 లక్షలు అనసరం అనే విషయం ఒకటి గమనించాలి . బడ్జెట్ లో చెప్పిన విధంగా ఎపి టి ఆర్ పి క్రింద రు 136 కోట్ల 73 లక్షలు , సంప్రదాయేత వసరుల క్రింద రు 1 కోటి 26 లక్షలు విద్యుత్ ప్రాజెక్టుల అభివృద్ధి కోసం రుణాల పద్దు క్రింద రు 278 లక్షలు మరియు ప్రణాళికేతర వ్యయం ఇవన్నీ పోతే మనకు

మిగిలేది రు 1820 కోట్ల 80 లక్షలు . రు 3916 కోట్లలో ఈ రు 1820 కోట్ల 80 లక్షలు పోగా మిగిలింది రు 1896 కోట్ల 13 లక్షలు గ్యాప్ ఉన్న విషయం గౌరవ మంత్రి రోజయ్యగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను . నేను కోరేది పవర్ సెక్టారు అత్యంత ప్రధానత ఉన్నది . ఆర్ అండ్ బి డిపార్ట్మెంట్లో ఒక రోడ్ వేయడానికి రు 100 కోట్లు అవసరం ఉంటే కొంత ఖర్చుపెట్టి వేస్తే వస్తారు లేకపోతే లేదు . పని ఆగిపోతుంది .

సా.6.40

కాని పవర్ సెక్టార్కు వచ్చేటప్పటికీ దానికి కావలసిన నిధుల్ని కనుక ఇవ్వకుండా, లోటు కల్పించినట్లయితే, కోల్ పర్మిట్ చేయాలి మనం, సెంట్రల్కు ఎన్టిపిసి ద్వారా పవర్ కొనేటటువంటి పిపిఎ యజమానులకు డబ్బులు పేమెంట్ చేయాలి, సాలరీస్ కూడా ఇవ్వాలి. ఈ పరిస్థితులన్నింటిని మనం ఆలోచించి, హైన్ల్యాంట్ డెఫిసిట్ ఉంటే పవర్ సెక్టార్కు ఇబ్బందులు వస్తాయనే విషయాన్ని గమనించి, ఏ విధంగా ఈ 1396 కోట్ల రూ.లను పవర్ సెక్టార్కు ఇబ్బంది లేకుండా సహకరిస్తామనే విషయాన్ని గౌ.మంత్రివర్యులు తెలియపరచాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ఈ సంవత్సరం ప్రాజెక్టుల విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం 420 మె.వాల్ల సామర్థ్యం గల రాయలసీమ థర్మల్ పవర్ ప్రాజెక్టు, 230 మె.వా. సామర్థ్యం గల ప్రియదర్శిని జూరాల ప్రాజెక్టు కాని, లేకపోతే 600 మె.వా. సామర్థ్యం గల విటిపిఎస్ ఫోర్త్ స్టేజ్ కానివ్వండి ఇవన్నీ కూడా చెప్పడం జరిగింది. వీటితోపాటు, భూసాలపల్లి పవర్ ప్రాజెక్టును కూడా మా హయాంలోనే వీటన్నింటిని ఒక స్టేజ్కు తీసుకొని వచ్చిన విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. అంటే మరో పది వేల మె.వా. విద్యుత్ను ఉత్పత్తి చేయమని నేను అనను కాని, మేము ఏవయితే ప్రాజెక్టులను తీసుకొని వచ్చామో, వాటన్నింటిని కంప్లీట్ చేసే విధంగా మీరు ఖచ్చితమైన చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ముఖ్యంగా పవర్ సెక్టార్ మీద ఇంకొక డౌట్ కూడా ఉంది. శాసనసభలోని శాసనసభ్యులకయితేనేమి, లేకపోతే కాంగ్రెస్ పార్టీ తన ఎన్నికల ప్రచార సమయంలో చెప్పిన మాటల మూలంగా ప్రజానీకానికి కాని. పవర్ సెక్టార్ లాభాల బాటలో పడింది తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాతనే అనే విషయం వాస్తవం కాదా అని అడుగుతున్నాను. 1992-93 లోనే 79 కోట్ల 45 లక్షల రూ.ల లాభాలను ఆనాడు ప్రభుత్వం చూపెట్టడం జరిగింది. అదే విధంగా 1993-94 లో 86 కోట్ల 90 లక్షల మేరకు లాభాల్లో పవర్ సెక్టార్ ఉన్నట్లుగా చూపెట్టడం జరిగింది. కాని నిజానికి అప్పటికే ఈ సెక్టార్ నష్టాల్లో ఉన్న విషయాన్ని మీకు తెలియపరుస్తున్నాను. 130 కోట్ల, 25 లక్షల రూ.ల మేరకు కృత్రిమ సర్దుబాటు చేసి, అనేక రకాల అకౌంట్లో అంటే సర్వీసులు తొలగించిన వాటి విషయంలో సర్చార్ట్ అమౌంట్ను లెక్కలోకి తీసుకోకుండా కానివ్వండి, భవిష్యత్లో చేసే టారిఫ్ రివిజన్కు ఎపిఇఆర్సి వెసులుబాటు కల్పించడం వల్ల కానివ్వండి, పార్లమెంట్ చట్టంలోని కొన్ని ప్రొవిజన్లను తీసివేయడం వల్ల కానివ్వండి ఈ విధంగా కొన్ని కృత్రిమ అడ్జస్ట్మెంట్స్ చేసి, 1992-93 లో 130 కోట్ల రూ.లు పైగా బుక్ అడ్జస్ట్మెంట్ చూపించారు. ఖచ్చితంగా 1992-93 లోనే పవర్ సెక్టార్ అంటే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలోనే నష్టాలు ప్రారంభమయ్యాయి అనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియపరుస్తున్నాను. 1993-94లో కూడా రూ. 275 కోట్ల 25 లక్షలు మేరకు కృత్రిమ అడ్జస్ట్మెంట్స్ చేసి ఆనాడు 86 కోట్ల రూ.ల లాభాల్లో ఉందని చెప్పారు. ఈ విధంగా ఈ రెండు సంవత్సరాలు మీరు కృత్రిమ బుక్ అడ్జస్ట్మెంట్స్ చూపించకపోయినట్లయితే ఆనాడే పవర్ సెక్టార్ నష్టాల్లో ఉందన్న విషయం తప్పకుండా ప్రజానీకానికి తెలిసి ఉండేది. కాని రోజయ్యగారు చాకచక్యంగా ఉన్న విషయాలను ప్రజానీకానికి తెలియపరచకుండా, ఎందుకంటే వచ్చే ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ హయాంలోనే పవర్ సెక్టార్ నష్టాల బాటలో పడిందనే అవవాదు రాకుండా ప్రజల్ని మభ్యపెట్టే విధంగా చేశారు. ఆ విధంగా 1992-93, 1993--94 లోనే పవర్ సెక్టార్కు నష్టాలు రావడం ప్రారంభమయిందన్న విషయం ఈ సందర్భంగా తెలియపరుస్తున్నాను.

పిపిఎల విషయం ఆలోచించినట్లయితే మేము కూడా అన్ని రకాలుగా ఖచ్చితమైన చర్యలు తీసుకున్నాము. భారతదేశంలోనే ఎక్కడా లేని విధంగా మనకు ఉన్నటువంటి పిపిఎలను గౌరవ శాసనసభ్యులకు చూపించిన రాష్ట్రం భారతదేశంలో ఏదైనా ఉందంటే అది చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వమే అని తెలియపరచుకుంటున్నాను. అదే విధంగా

ఉన్న పిపిలను కావాలంటే మరల వెరిపై చేసుకోండి. ఇంకా వారి దగ్గర నుండి డబ్బులు తగ్గించుకో వచ్చును అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వ పరంగా ఖచ్చితమైన ఆదేశాలు మేము ఆనాడు జారీ చేసిన విషయం మీకు తెలియపరుస్తున్నాను. ట్రాన్స్ కో వారు కూడా, వారికి ఉన్న పరిధిలో, మనకు ఉన్న పిపిల యజమానులకు నోటీసులు ఇచ్చి, వారిని సంప్రదించినప్పటికీ, వారు ఒప్పుకోకపోతే, మరల ఎసిఇఆర్ సి వారికి పంపించడం జరిగింది. ఆ విధంగా ఎసిఇఆర్ సి ట్రాన్స్ కో వారికి పంపించిన తరువాత వారందరికీ నోటీసులు ఇచ్చిన విషయాన్ని మీకు తెలియపరుస్తున్నాను. కాని ఎవరయితే ఈ పిపిల యజమానులు ఉన్నారో వారు హైకోర్టుకు వెళ్లి స్టే తెచ్చుకున్నారు. ఆ విధంగా పిపిల విషయంలో కూడా అవకాశం ఉన్నంత మేరకు అన్ని రకాలుగా తగ్గించడానికి మేము సిన్సియర్ గా ప్రయత్నం చేసిన విషయం మీకు తెలియపరుస్తున్నాను.

ఈనాడు గౌ.ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు చెప్పడం జరిగింది. నేను రెండు, మూడు రోజుల క్రితం పేపర్లో కూడా చూశాను. గౌ.అధిక మంత్రి రోశయ్యగారి నాయకత్వంలో ఒక శ్రీ మెన్ కమిటీని వేశామని చెప్పడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఏ విధమైనటువంటి విధానాల్లో మీరు ఈ శ్రీ మెన్ కమిటీ ఫ్రయివేట్ డెవలప్ మెంట్తో నెగోషియేట్ చేస్తుంది? మరి ఈనాడు ఆల్ రెడ్డి హైకోర్టులో ఉన్నటువంటి విషయాలను మరల మీరు కూడా పెట్టి వారు హైకోర్టు నుండి స్టే తెచ్చుకున్నారని చెబుతారా? లేకపోతే మీరు ఏదైన నిర్దిష్ట విధానాలను పెట్టుకుని ఈ విధంగా చేసినట్లయితే వారి దగ్గర నుండి కొంత వరకు తగ్గించడానికి అవకాశం ఉందనే ఆలోచనలు ఏవయితే ఉన్నాయో వాటిని ఈ సభకు తెలియపరిస్తే బాగుంటుంది. పవర్ సెక్టార్ లో పరిస్థితి ఆ విధంగా ఉన్నప్పటికీ కూడా మేము కూడా వీలైనంతవరకు పవర్ సెక్టార్ యొక్క అవశ్యకతను గమనించి మా వంతు ప్రయత్నం కొంత చేశాము. మొట్టమొదటగా చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వంలోని తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో 400 కె.వి. సబ్ స్టేషన్లను ఏర్పాటు చేసిన విషయం మీకు తెలియపరుస్తున్నాను. అదే విధంగా మా హయాంలోనే 220 కె.వి. సబ్ స్టేషన్స్ 30 ఏర్పాటు చేశాము. 132 కెవి సబ్ స్టేషన్స్ 166, 33/11 కెవి సబ్ స్టేషన్స్ 1230 ఏర్పాటు చేశాము. ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్ గురించి చాల మంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. మేము అధికారంలో ఉండగా ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు సరిగా ఇవ్వలేదని చెప్పారు. మేము లక్షా 77 వేల ట్రాన్స్ ఫార్మర్లను ఇచ్చిన విషయాన్ని ఈనాడు సభ దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను. ఆ విధంగా మేము అన్ని రకాలుగా సిన్సియర్ ప్రయత్నాలు చేయడం జరిగింది. 1998-99 లో 38 శాతం లాసెస్ ఉంటే, ఈనాడు దానిని 21,22 శాతానికి తగ్గించిన విషయాన్ని మీరు గమనించాలి. అదే విధంగా యావద్భారతదేశంలో హైయస్ట్ పిఎల్ఎఫ్ 88.9 శాతం ఉంటే, భారతదేశంలోనే ప్రతిష్టాత్మకమైన ఎన్టిపిసి పవర్ ప్రాజెక్టు యొక్క పిఎల్ఎఫ్ 81.2 శాతం ఉంటే, ఎ.పి.జెన్ కోకు చెందిన మన స్వంత ప్రాజెక్టులు 88.9 ఎల్ఎఫ్ శాతం సాధించిన విషయాన్ని మీరు గమనించాలి. అదే విధంగా ఆనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉండగా, పవర్ సెక్టార్ లో పర్ క్యాపిటా జనరేషన్ 344 కిలో వాట్స్ ఉంటే, దానిని ఈనాడు 520 కిలోవాట్స్ కు మేము పెంచిన విషయాన్ని మీరు గమనించాలి.

ముఖ్యంగా ఈనాడు రైతుల విషయాన్ని మనం ఒకసారి ఆలోచించాలి. ఈనాడు రాష్ట్రంలో రమారమి 65 లక్షల ఎకరాల్లో బోరు బావుల మీద ఆధారపడి వూర్తిగా వ్యవసాయం చేస్తున్న విషయాన్ని మనం గమనించాలి. అదే విధంగా మేము అధికారంలో ఉన్న ఈ తొమ్మిది సంవత్సరాల కాలంలో రమారమి 20 వేల కోట్ల రూ.లను పవర్ సబ్సిడీని రైతాంగానికి ఇచ్చిన విషయాన్ని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియపరుస్తున్నాను. మరి ఈనాడు దానిని మీరు కంటిన్యూ చేయాలని కోరుతూ, మేము ఇచ్చిన సబ్సిడీతోబాటు మీరు ఈనాడు అదనంగా ప్రకటించిన 400 కోట్ల రూ.ల సబ్సిడీని కూడా కంటిన్యూ చేస్తూ, రైతాంగానికి సబ్సిడీని కొనసాగించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

సా.6.50

అదే విధంగా గడచిన 9 సంవత్సరాల కాలంలో మేము 6,76,278 అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్లను కొత్తగా ఇవ్వడం జరిగింది. ఆనాడు ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడి నప్పటి నుంచి ఈనాటి వరకూ కాంగ్రెసు పార్టీ మొత్తం ఇచ్చిన అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్లు 10,86,199.

తెలుగుదేశం హయాంలో 11,95,942 కనెక్షన్లు ఇచ్చిన విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఆనాడు 1983లో చూస్తే పవర్ కన్సంప్షన్ అగ్రికల్చర్ సెక్టారులో కేవలం 1548 మిలియన్ యూనిట్లు అని గమనించాలి. ఈనాడు చూస్తే 12,520 మిలియన్ యూనిట్లు. ఆనాడు రైతాంగానికి మీరు పవర్ సప్లయి చేశారు. మేము ఏ విధంగా చేశామో అనేదానికి ఇదే నిదర్శనం. ఇప్పుడు నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరేది, ఈ నాడు మీరు రైతాంగాన్ని 'స్టేట్ మదర్ ట్రీట్మెంటు' తో కాకుండా అందరినీ సమానంగా ట్రీట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. గౌరవ రాజశేఖర రెడ్డి గారు చెబుతున్నారు, ఈ నాడు రైతాంగం గురించి. ఎన్ని వందల వేల కోట్ల రూపాయలైనా ఖర్చు చేసి ప్రాజెక్టులు కడతామని వారు చెప్పిన మాట గుర్తు చేస్తున్నాను. వందల వేల కోట్ల రూపాయల మాట అలా పెట్టండి, ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరేది, వందల వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తానంటే నేను కాదనడం లేదు గానీ, రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ సర్వీసుల కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్న 3 లక్షల 32 వేల మందికి సర్వీసులు ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి (వాయల్పాడు): అధ్యక్షా, సుబ్బారాయుడు గారు పవర్ మినిస్టరు గా ఉన్నప్పుడు ఈ వోల్టేజి రైతులకు ఇచ్చి ఉంటే, రైతులు బాగువడే వారు. వోల్టేజి తగ్గించి మాట్లాడమనండి, లేకపోతే మా చెవులు పోతున్నాయి.

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు : కిరణ్ కుమార్ గారూ, మా వోల్టేజి ఆనాడు ఎట్లావుందో, మీ వోల్టేజి ఇప్పుడెలా ఉందో అందరికీ తెలుసు. మీరు చీఫ్ విప్ గా ఇక్కడే ఉంటున్నారు. గ్రామాలలో పరిస్థితి మీకు తెలియదు. టీవీలు చూడండి గ్రామాలలో. వోల్టేజి ఎట్లా వుందో ప్రజానీకాన్ని అడిగితే చెబుతారు. నేను దానిని గురించి కామెంట్ చేయదలచుకోలేదు.

అధ్యక్షా, అదే కాకుండా ఈనాడు రాష్ట్రంలో పరిష్కరణ లేకుండా 1,39,544 సర్వీసులు రైతాంగం ఉపయోగించుకుంటున్న విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మేము కోరేది, ఆనాడు మేము తత్కాల స్కీము పెట్టాము. కొద్ది టారిఫ్ - అంటే టోటల్ యూనిట్ కాస్టులో కేవలం 15 నుంచి 20 శాతం మాత్రమే రైతాంగం నుంచి కలెక్టు చేశాము. ఎవరైనా అత్యవసరంగా సర్వీసు కావాలంటే తత్కాల స్కీము కింద ఇవ్వడం జరిగింది. ఈనాడు ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను, తత్కాల స్కీము ఇప్పుడు అవసరం లేదని నా ఉద్దేశ్యం. ఎందుకంటే ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా ఒక ఆలోచనతో ఉంది. ఎన్ని లక్షల మందికైనా, ఎంతమంది రైతాంగానికైనా నీరు ఇవ్వాలన్న సత్సంకల్పం ఉందని గౌరవ రాజశేఖర రెడ్డి గారు పదే పదే చెబుతున్న విషయాన్ని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఆ ఉద్దేశ్యం, సంకల్పం గౌరవ రాజశేఖర రెడ్డి గారికి ఉన్నప్పుడు, ఈ సందర్భంగా కోరేది, తత్కాల స్కీము అవసరం లేదని, ఎంతమంది రైతులకు కావాలంటే అంతమందికి ఈ ప్రభుత్వం కనెక్షన్లు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉందా అని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు 3 లక్షల 32 వేల మంది అప్లికేషన్లు పెండింగులో ఉన్నవాళ్లు, లేకపోతే, ఒక లక్షా 39 వేల మంది పవర్ ఉపయోగించుకునే వాళ్లు - వీరికి వెంటనే పవర్ వాడుకోవడానికి రెగ్యులర్ చేసి కంటిన్యూ చేస్తారా? అదే విధంగా 3 లక్షల 32 వేల మందికి సర్వీసులు వెంటనే ఇస్తారా? నేను చెప్పేది, ఖచ్చితంగా సర్వీసులు ఇవ్వాలని. ప్రభుత్వ ఆశయం, మీరు చెప్పినట్లు 100 శాతం నెరవేరాలంటే ఖచ్చితంగా వారికి సర్వీసులు ఇవ్వాలి.

అదే విధంగా ముఖ్యంగా 2000-2004 బడ్జెటు ముగింపు సందర్భంలో గౌరవ ఆర్థిక శాఖా మంత్రి రోశయ్య గారు చెప్పారు. ఉచిత విద్యుత్తు 14-5-2000 వరకూ ఉన్న వారికి వర్తిస్తుందని చెప్పారు. ప్రభుత్వాన్ని ఖచ్చితంగా క్లారిఫికేషను కోరుతున్నాను. ఆనాడు తర్వాత సర్వీసులకు ఖచ్చితంగా ఇచ్చి, ప్రభుత్వం రైతాంగానికి ఫ్రీ పవర్ ఇస్తుందా? అదే విధంగా మేము ఎన్ని లక్షల సర్వీసులు ఇచ్చామో మీకు చెప్పడం జరిగింది. మేము 9 సంవత్సరాల కాలంలో రూపొందించిన 7 లక్షల సర్వీసులు ఇచ్చాము. ప్రతి సంవత్సరం ఇంచుమించు 85 వేల సర్వీసులు మేము ఉన్న పీరియడ్ లో ఇచ్చాము. ఆ విధంగా 85 వేల మీరు ఇస్తారా? లేకపోతే 3 లక్షల 20 వేల రైతులకు డబ్బులు పెట్టిన వారితో బాటు ఒక లక్షా 30 వేలకు పైబడి పవర్ ఉపయోగించుకుంటున్న వారికి ఇమీడియేట్ గా తక్షణమే ప్రభుత్వం మంజూరు చేస్తుందా? లేకపోతే 22 లక్షల పైబడి సర్వీసులు తప్ప, కొత్తగా ఒక్క సర్వీసును కూడా రైతుకు ఇవ్వకూడదని ఆలోచన ఉందా? రైతులందరికీ ఖచ్చితంగా ఇస్తామని చెప్పాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ముఖ్యంగా ఈనాడు ఫ్రీ బల్బ్. ఈ నాడు ప్రజలను ఎంత కన్ఫ్యూజన్ చేశారంటే, నిజంగా ఆనాడు ప్రతివక్త నాయకులు, ఈనాటి ముఖ్యమంత్రి గౌరవనీయులు రాజశేఖర రెడ్డి గారు చెప్పేవారు, ఎలక్ట్రిసిటీ బిల్లు వస్తే చింపి ముఖాన కొట్టమని చెప్పారు. ఎలక్షను మ్యానిఫెస్టోలో రాసుకున్నారు ఫ్రీ బల్బ్ అని. కొంచెం తెలివి తేటలతో రాసుకున్నారు. పబ్లిక్లో రాజశేఖర రెడ్డి గారి నుంచి, క్రింది స్థాయి కార్యకర్త వరకూ కాంగ్రెసు పార్టీ అధికారంలోకి వస్తే, ఎవరూ డొమెస్టిక్ కరెంటు బిల్లు కట్టాల్సిన అవసరంగాని, ఆవశ్యకత గాని లేదని ఖచ్చితంగా చెప్పిన విషయాన్ని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రభుత్వ స్టాండు ఏ విధంగా ఉంది? ఫ్రీ బల్బు గురించి గౌరవ ఆర్థిక శాఖ మంత్రి రోశయ్యగారు ఏం చేస్తారు? అసలు ఫ్రీ బల్బు అంటే నాకు కూడా కన్ఫ్యూజన్గా ఉంది. ఫ్రీ బల్బు అంటే డొమెస్టిక్ వారు ఎవ్వరూ కూడా ఒక్క పైసా కట్టనక్కర లేదని, రైతులకిచ్చే మాదిరిగానే మీకు కూడా ఉచితంగా ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో 75 లక్షల సర్వీసులు 50 యూనిట్ల కింద ఉపయోగించుకునే వారున్నారు. నిజంగా ఈ 75 లక్షల సర్వీసుల ప్రజానీకం అందరూ కాంగ్రెసు పార్టీ అధికారంలోకి వస్తే రాజశేఖర రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రి గా అయితే మొత్తం ఎవరూ కూడా కరెంటు బిల్లు ఒక్క పైసా కూడా కట్టనక్కర లేదని ప్రజలలో ఆశ కల్పించారు. ఈ రోజు ఆ ఆలోచన అమలు చేస్తారా? అదే విధంగా ఫ్రీ బల్బుకు నిర్వచనం చెప్పాలి. సింగిల్ బల్బుకు క్లారిఫికేషను ఇవ్వాలని రోశయ్య గారిని కోరుతున్నాను. ఈనాడు సింగిల్ బల్బు అంటే వెయ్యి వాట్ల బల్బు పెట్టుకోవచ్చునా? 1000 మెగా వాట్ల సింగిల్ బల్బుకు కూడా ఫ్రీగా ఇస్తారా? దానిని కూడా సింగిల్ బల్బుగా ట్రీట్ చేస్తారా?

శ్రీ జక్కంపూడి రామమోహన రావు : అధ్యక్షా, సుబ్బా రాయుడు గారు ఇక్కడున్నప్పుడు కూడా ఇలాగే మాట్లాడేవారు. వారిని 75 లక్షల మంది కనెక్షన్లు ఉన్న వారిని దయచేసి అవమాన పరచవద్దని కోరుతున్నాను. కొంతమంది అలా ఫీల్ అయితే అయి వుండవచ్చు. మన ఎమ్మెల్యేలకు, మినిస్టర్లకు 24 గంటలు కరెంటు ఎల్లా ఉంటుందో అలా వారికి కూడా ఉంటుందని వారనుకున్నారని మీరు అనుకుని ఉండవచ్చు. కాని 75 లక్షల మంది అలాగే ఫీల్ అయ్యారని మీరు చెప్పడం దురదృష్టం. కొద్దిమంది అనుకుంటే అనుకుని ఉండవచ్చు. మేము అలా ప్రచారం చేయలేదు. వారే, తడి బట్టలు ఆరేసుకోడానికి ఈ వైర్లు పని చేస్తాయని చెప్పారు. ఇప్పుడున్న సభ్యులు గాని, మాజీ ముఖ్యమంత్రి గారు గాని, ఈ మాజీ మంత్రి గారు గాని తడి బట్టలు ఏ వైరు మీదనైనా ఆరవేస్తారా?

రా.7 . 00

ఎన్నిరకాలుగా మాట్లాడారు అధ్యక్షా ? ఇన్ని లక్షల మందిని అవమానపరచవద్దు అని కోరుతున్నాను . వారు లో వోల్టేజికి అలవాటు పడ్డారు . కాకుంటే పై వోల్టేజి . చంపేస్తున్నారు . చెప్పండి సార్ .

శ్రీ కె సుబ్బారాయుడు : గౌరవ ఆర్ ఓం బి శాఖ మంత్రిగారు నేను 75 లక్షల మంది అనుకున్నాను అని చెప్పారు . 75 లక్షల కుటుంబాలు అనుకున్నారని మంత్రివర్యులకు తెలియజేస్తున్నాను . మీరు చెప్పిన ఉపన్యాసాలు, ప్రసంగాలు, మీరు చేసిన విధానాలు మూలంగా 75 లక్షల మంది కుటుంబాలు ఆ విధంగా అనుకున్నారు . 5 వేల వోల్ట్స్, 1000 వోల్ట్స్ లేకపోతే 100 వోల్ట్స్ బల్బు పెట్టుకున్నా ఫరవాలేదా ? లేక సింగిల్ బల్బు ఉంటే ఇవ్వాలని అనుకున్నారా ? లేకపోతే జీరో వోల్ట్బల్బు పెట్టి అదే ప్రజలకు ఇవ్వాలని అనుకున్నారా ? ఆ విధానం చెప్పాలి . డొమెస్టిక్కు పవర్ ఏ విధంగా ఇవ్వాలని అనుకున్నారు? దేవతా వస్త్రాల కథ మాదిరిగా ఉంటుందా ? ఏమన్నా చేస్తారా ఎన్నికల ముందు ప్రజలకు ఇచ్చిన వాగ్దానాని నిలబెట్టుకుంటారా అని అడుగుతున్నాను . పవర్ సెక్టారులో నేను ఎక్కడా ప్రభుత్వాన్ని కామెంట్ చేయడం గానీ, వేరే విధంగా ఎక్కడా చెప్పలేదు . మీరు ఏదైతే చెప్పారో దాని విషయంలో మీ రిప్లయిలో ఖచ్చితంగా చెప్పాలని క్లారిటీ అడిగాను . అగ్రికల్చర్ సర్వీసు విషయానికి వచ్చినప్పుడు రైతులకు ఉచిత కరెంటు మీరు ఎనౌన్స్ చేశారు . రైతులు డబ్బులు కట్టనవసరం లేదని చెప్పారు . ఈనాటి వరకు రైతులకు అవసరమైన ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ విషయంలో మన విద్యుత్సంస్థలు గానీ, ప్రభుత్వం గానీ వాటిని అరేంజ్

చేసిన విషయం తెలియజేస్తున్నాను . ఆనాడు చంద్రబాబు నాయుడు గారు సంవత్సరానికి ఇచ్చిన రు 15 00 కోట్లు గానీ రు 1800 కోట్లు గానీ కాకుండా అదనంగా మూడు నాలుగు వందల కోట్లు ఇచ్చి, ఫ్రీగా ఇస్తున్నాము కాబట్టి ట్రాన్స్పారెన్స్ పెట్టము, లైన్లు వేయము, అన్నీ రైతులే వేసుకోవాలని అని చెబుతున్న విషయం వాస్తవమేనా ? లేకపోతే పూర్వం మాదిరిగా ఈ ప్రభుత్వం కూడా ట్రాన్స్పారెన్స్ లైన్లు వేస్తుంది అనే విషయం ఖచ్చితంగా తెలియజేయాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను . గౌరవ ఆర్ అండ్ బి మంత్రి రామవోహన్ రావుగారు చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్నారు . స్వతహాగా మనిషి ఉత్సాహంగా ఉంటారు . నో డౌట్ . రాజశేఖర రెడ్డిగారు కూడా మంచి క్యాబినెట్ లో ఇవ్వడం జరిగింది కానీ ఆయన ఉత్సాహానికి తగ్గట్లుగా బడ్జెట్ లో నిధులు కేటాయించవలసి ఉందని తెలియజేస్తున్నాను . నాకు డౌట్ వస్తుంది . కాంగ్రెస్ పార్టీ హయాంలో టిడిపి లాగా ప్రజలు వీధుల్లో పెద్దగా తిరగడం వంటివి ఏమీ ఉండవు, ట్రాన్స్ పార్టీ అవసరం ఉండదు, ఎక్కువగా కర్ఫ్యూ అమలుచేస్తారు కనుక రోడ్లు ఖాళీగా ఉండి, ఇండ్లలో ఉంటారు కాబట్టి తక్కువ నిధులు పెట్టారా అని అడుగుతున్నాను . మన రాష్ట్రం రవాణా పరంగా డెవలప్ చేసుకోవాలంటే రహదారులు ఉండాలన్న అవశ్యకత ఉంది . ఇప్పుడైనా గౌరవ ఆర్ అండ్ బి మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను . మీకు ముఖ్యమంత్రిగారితో ఉండే సాన్నిహిత్యాన్ని ఉపయోగించుకుని మీ శాఖకు ఎక్కువ నిధులు మంజూరు చేసుకునే విధంగా చేయండి . మే ము కొంతవరకు ఆర్ అండ్ బి ఎఫెక్టివ్ గా చేసినా ఇంకా రోడ్లు డెవలప్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది . నాబార్డు నుండి కానీ, వేరే మార్గాల ద్వారాగానీ, లేక ఆర్ అండ్ బి బడ్జెట్ లో గానీ వేలాది కోట్లు వెచ్చించి ఒక స్థాయికి తేవాలి . ఇంటీరియర్ ఏరియాలలో, కోస్తా తీర ప్రాంతాలలో, వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఎక్కువ నిధులు మంజూరుచేసి రోడ్లు డెవలప్ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను . పంచాయతీ నుండి ఆర్ అండ్ బికి దఖలు పరచిన వాటి విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని పూర్తి చేయాలి .

శ్రీ జక్కంపూడి రామమోహన రావు : అధ్యక్షా, ఆర్ అండ్ బి డిమాండ్ లో ఇవి మాట్లాడుతాము గానీ, వరల్డ్ బ్యాంకు స్టాండర్డ్స్ లో రోడ్లు వేశారు . కిలోమీటరుకు రు 1 కోటి 30 లక్షలు లేక 40 లక్షలు పెట్టి ప్రపంచంలో ఎక్కడయినా వేస్తున్నారో లేదో తెలియదు . కస్టలైన్స్ లకు రు 75 కోట్లు ఇచ్చి అంత స్టాండర్డ్ తో వేసినవి రెండు నెలల్లో పోయినాయి . అప్పుడే రోడ్లు తీసివేసినట్లు, పోయినట్లు మాట్లాడుతున్నారంటే మీరు ఏ స్టాండర్డ్ లో వేశారు అనేది ఒప్పుకున్నట్లే లెక్క .

శ్రీ కె సుబ్బారాయుడు : నేను ఆ విధంగా ఎక్కడా కూడా మాట్లాడడం లేదు . మంత్రిగారి సమాధానం కూడా వివాదాస్పదంగా ఉండకూడదని నేను భావిస్తున్నాను . ఎక్కడయినా పొరబాటు జరిగితే మీ దగ్గర అధికారం ఉంది . యాక్షన్ తీసుకోండి . మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు . రమారమి 80 శాతం రోడ్లు కిలోమీటరుకు రు 1 కోటి 30 లక్షలు ఖర్చుచేసి స్టాండర్డ్ తో వేశాము . మిగిలిన 25 శాతం ఏ విధంగా చేస్తారో కంప్లైట్ చేసి మీ సత్తా చూపాలి గానీ మేము చేసిన వాటిని వక్రీకరించి మాట్లాడి పబ్లిం గడుపుకునే విధంగా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయడం సరైన పద్ధతి కాదని గౌరవ మంత్రివర్యులకు తెలియజేస్తున్నాను . గౌరవనీయులు భారీ నీటిపారుదల శాఖ మంత్రి గారికి మనవి చేసేది నీటి పారుదల రంగానికి సంబంధించి

శ్రీ మలారెడ్డి రంగారెడ్డి : పాపం సుబ్బారాయుడు గారికి చాలా సానుభూతి ఉంది . ఆయనకు రైతులు, రైతు కూలీలు, రోడ్లు అంటే చాలా ప్రేమ తో సబ్బక్టు మీద మాట్లాడుతున్నారు . మాకు ఎవరికీ వారిపై వేరే అభిప్రాయం లేదు . కానీ సుబ్బారాయుడుగారు ఏదైతే పవర్ మీద మాట్లాడుతున్నారో ఆయన ఒక్కరోజయినా పవర్ విషయంలో రెవ్యూ చేసిన పాపాన పోలేదు . ఈ రోజు ఏదో మాటలు చెబుతున్నారు . పాపం సుబ్బారాయుడుగారు ఇంకేదన్నా రాయుడు అయితే బాగుండేది . ముఖ్యమంత్రిగారు ఆయనకు పవర్ లేని పవర్ మంత్రి ఇచ్చారు గానీ పవర్ ఉన్న పవర్ మంత్రి కాదు .

శ్రీ సిహెచ్ అయ్యన్నపాత్రుడు (సర్వీసట్నం): అధ్యక్షా, రంగారెడ్డిగారు రైతులను గురించి మాట్లాడడం చాలా విచారకరంగా ఉంది. వ్యవసాయం గురించి రంగారెడ్డిగారికి ఏమీ తెలుసని ఆయన మాట్లాడుతున్నారు ? మా ప్రభుత్వం చేసిన కార్యక్రమాలు చెబుతున్నాము . ఆ కార్యక్రమాలు బాగా చేయమని చెబుతున్నాము . గౌరవ నీయులు రోజయ్యగారు ఉన్నారు, వారు బాగా అనుభవం ఉన్న వ్యక్తి . ఆర్ అండ్ బి మంత్రిగారు చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్న వ్యక్తి.. చాలా గట్టిగా మాట్లాడే వ్యక్తి . వారు రోజయ్యగారిని ఒప్పించి డిపార్ట్మెంట్ కు నిధులు కేటాయించుకోలేక పోయారు . రోడ్డు డెవలప్ చేయమని సలహా ఇస్తున్నాము తప్ప సుబ్బారాయుడు గారిని మమ్ములను వెటకారం చేసి మాట్లాడడం మంచిది కాదు . మా సలహా తీసుకోండి . మంచివనులకు మా సలహా ఎప్పుడూ ఉంటుంది . రంగారెడ్డిగారికి వ్యవసాయం గురించి, రైతుల గురించి మాట్లాడే అర్హత లేదని మీద్యారా తెలియజేస్తున్నాను .

శ్రీ మల్లారెడ్డి రంగారెడ్డి : అధ్యక్షా, అయ్యన్నపాత్రుడుగారికి తెలియదేమో నేను రైతును, స్వయంగా వ్యవసాయం చేసే వ్యక్తిని అని ఆయనకు తెలియకపోతే నేనేమీ చేయలేను . నేను రైతు బిడ్డను . ఈయనకు వ్యవసాయం గురించి నీకు తెలియదేమో గానీ, నేను వ్యవసాయదారుడిని అనే విషయం గ్రహించాలి . నేను కేవలం మాటలు చెప్పగలుగుతావు మేము చేతలు చేసి చూపించేవ్యక్తులం . మీరు మాకు చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు . సుబ్బారాయుడి గారి గురించి పవర్ లో చెబుతుంటే ముఖ్యమంత్రి గారు ఆయన పవర్ లేని పవర్ మంత్రిగా వుంచారని చెప్పాను గానీ అంతకంటే ఏమీ లేదు అధ్యక్షా .
రా.7.10

శ్రీ సిహెచ్.రాజేశ్వర రావు : అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. దయచేసి వ్యక్తిగతమైన ఆరోపణలు కాని, వ్యక్తిగతమైన విమర్శలు కాని మన సభా గౌరవానికి ఉపయోగపడవనే విషయాన్ని తమరి ద్వారా సభకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె.సుబ్బారాయుడు : అధ్యక్షా, జనరల్ గా ఒక మెంబర్ మాట్లాడుతున్నప్పుడు మినిస్టర్స్ మధ్యలో ఇంటర్వీన్ అయినప్పుడు ఆ మెంబర్ కూర్చుంటారు. ఎందుకంటే, వారు లేవనెత్తే సమస్యలకు అప్పటికప్పుడు పరిష్కారం వస్తుందేమోనని అనుకుంటారు. ప్రభుత్వ పరంగా ఒక మంత్రి ఇమ్మీడియట్ గా రియాక్ట్ అవుతున్నారంటే, సమాజానికి కొంత మేలు జరుగుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో మేము ఈల్ అవడం సహజం. ఒక్కొక్క సారి అటు వైపు నుంచి మెంబర్స్ కూడా మధ్యలో లేస్తూ వుంటారు. ఈ విధంగా ఇంటరప్ట్ చేయడం భావ్యం కాదు.

మాకు రంగారెడ్డిగారు మిత్రులు. మొన్నటి వరకూ మాతోనే వున్న వ్యక్తి. ఆయన గురించి నాకు బాగా తెలుసు. నా గురించి ఆయనకే పూర్తిగా తెలియకపోవడం చాలా బాధాకరం. నేను ఒకటే చెబుతున్నాను. నా వెనుక సంస్థలు కాని, వ్యవస్థలు కాని లేవు. నా యొక్క శక్తి సామర్థ్యాల వల్లనే నేను ఈ స్థాయికి వచ్చిన విషయాన్ని రంగారెడ్డిగారు తెలుసుకోవాలి. పవర్ సెక్టార్ గురించి ఆయన చెప్పడం జరిగింది. మా 5 సంవత్సరాల కాలంలో మేము చేసిన దాంట్లో కనీసం 50% అయినా ఇప్పుడు వున్న ప్రభుత్వం మీ 5 సంవత్సరాల కాలంలో చేసి చూపించడం నేను ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. ఈనాడు మనకున్న మొత్తం 294 నియోజక వర్గాలలో ఏ నియోజక వర్గంలోనైనా మేము ఏమీ చేసామో రంగారెడ్డి గారు ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను.

భారీ నీటి పారుదల, చిన్న తరహా నీటి పారుదల పద్దుల మీద ఒక రెండు మూడు విషయాలను నేను చెప్పదలచుకున్నాను. కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం ఈనాడు రాష్ట్రంలో అధికారంలో వుంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు డా. వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డిగారు శాసన సభలో వున్నా, వేరే కార్యక్రమాల మీద

(శ్రీ ఎం.రంగారెడ్డిచే అంతరాయం)

ఏమిటి సర్, ఇది ? వారు పేరు తీసుకుంటే, మేము పేరు తీసుకున్నాము. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు డా. వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డిగారు శాసన సభలో వున్నా వేరే కార్యక్రమాల మీద బయట వున్నా, లేక రాజీవ్ పల్లెబాట కార్యక్రమాలను నిర్వహించే సమయంలో కాని, అన్ని సమయాలలో, రాత్రి కాని, వగలు కాని, పడుకున్నా కాని, లేచినా కాని, ఎప్పుడూ సాగునీటి రంగం, సాగునీటి రంగం అని చెబుతూ వుండే విషయాన్ని మీకు తెలియపరుస్తున్నాను.

అయితే ఈనాడు బడ్జెట్లో మేడివండులాగ రు.6053 కోట్లను పెట్టామని ప్రభుత్వం చెప్పిన విషయాన్ని మీకు తెలియపరుస్తున్నాను. ఈ రు.6053 కోట్లలో ప్రణాళికేతర పద్దులో ఎంత వున్నాయి, ప్రణాళికా పద్దు క్రింద ఎంత వున్నాయని ఒకసారి ఆలోచన చేసినట్లయితే, ప్రణాళికేతర పద్దు క్రింద రు.1808.33 కోట్లు, ప్రణాళికా పద్దు క్రింద రు.3663 కోట్లు, వెరసి రు.5471 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అందులో ఇప్పుడు వున్న ప్రాజెక్టులకు బ్యాలెన్స్ మిగిలేవి రు.3663 కోట్లు. అదే విధంగా చిన్న తరహా నీటి పారుదల రంగానికి రు.532 కోట్లు ప్రణాళికా పద్దు క్రింద, ప్రణాళికేతర పద్దు క్రింద రు.89 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

అంటే, ప్రణాళికా పద్దు క్రింద కేటాయించిన రు.3663 కోట్లతో 5 సంవత్సరాల కాలంలో అన్ని ప్రాజెక్టులనూ పూర్తి చేస్తామని చెప్పారు. 5 సంవత్సరాల కాలంలో పూర్తి చేస్తామని మీరు వాగ్దానం చేసిన 30 ప్రాజెక్టులకూ మొత్తం కేటాయించిన రు.3663 కోట్లలో రు.2331 కోట్లు మాత్రమే వస్తాయన్న విషయాన్ని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. రాబోయే 5 సంవత్సరాల కాలంలో రు.46000 కోట్లు ఈ 30 ప్రాజెక్టులకూ ఖర్చు పెట్టాలి. రు.46000 కోట్లు మనకు కావలసి వుండగా, అందులో కేవలం 5 శాతం నిధులను మాత్రమే ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడానికి కేటాయించడం జరిగింది. 5 శాతం నిధులతో, 5 సంవత్సరాల కాలంలో ఏ విధంగా ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి చేస్తారని నేను ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

5 శాతం నిధులతో, 5 సంవత్సరాల కాలంలో ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి చేయాలంటే, అవి 2009 నాటికి పూర్తి కావాలి. ఇప్పుడు మనం 2004లో వున్నాము. ఈ విధంగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు జరిపితే మీరు 2009 నాటికి కాదు కదా, 3004 నాటికి కూడా ఒక్క ప్రాజెక్టు కూడా కంప్లీట్ కాదు. అదే విధంగా 1989-94 మధ్య కాలంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో వుంది. మేము 1994 నుంచి 2003 వరకూ ఈ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించడం జరిగింది. 1989-94 మధ్య కాలంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో వున్నప్పుడు, ఆ 5 సంవత్సరాల కాలంలో కేవలం రు.1907 కోట్లను మాత్రమే ఇరిగేషన్ బడ్జెట్ మీద ఖర్చు పెట్టి, 1.78 లక్షల ఎకరాలను అదనంగా కొత్తగా సాగులోకి తేవడం జరిగింది. ప్రతి సంవత్సరం యావరేజీ తీసుకుంటే, ఒక్కొక్క సంవత్సరానికి సుమారు రు.381 కోట్ల నిధులను మాత్రమే 1989-94 మధ్య కాలంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో వున్నప్పుడు ఇరిగేషన్ కు వెచ్చించిన విషయాన్ని మీరు ఇచ్చిన రికార్డ్స్ ప్రకారం తెలియజేస్తున్నాను.

ఇవేమీ నా సొంత లెక్కలు కాదు, నేను తయారు చేసిన బడ్జెట్ కాదు, ఈ ప్రభుత్వం అందించిన సమాచారం నుంచి మాత్రమే చెబుతున్నాను. అదే విధంగా 1994 నుంచి 2003 వరకూ రు.10,286 కోట్ల వ్యయంతో, 12.37 లక్షల ఎకరాలకు అదనంగా సాగునీటి సౌకర్యం కల్పించిన ఏకైక ప్రభుత్వం చంద్రబాబు నాయుడు గారి ఆధ్వర్యంలోని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం. అంతే కాకుండా 17.59 లక్షల ఎకరాల గ్యాస్ ఆయకట్టును స్థిరీకరించడానికి మేము నిధులను సమకూర్చి, ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. రా.7.20

1994 నుండి 2003 వరకూ ప్రతి సంవత్సరం యావరేజీ చూసినట్లయితే, వీరిచ్చిన సమాచారం ప్రకారంగా రు.1,143 కోట్లు ప్రతి సంవత్సరం మేము ఖర్చు పెట్టినట్లు వారిచ్చిన సమాచారం ప్రకారంగా తెలియజేస్తున్నాను. 1989 నుండి 1994

వరకూ కాంగ్రెస్ పార్టీవారు హడావిడిగా శంఖుస్థాపన చేసి విడివిడిపెట్టిన అనేక ప్రాజెక్టులు మేము పూర్తి చేశాము. ఎస్ఆర్ఎస్పి మొదటి దశ, శ్రీశైలం కుడి కాలువ, వంశధార, ప్రియదర్శిని, జూరాల ఇవన్నీ పూర్తి చేయడం జరిగింది. ఇవే కాకుండా, 11 ప్రాజెక్టులు పట్టివాగు, రత్నాల, తలననాల, ఆంధ్ర, చంద్రవాగు, వరద రాజలుస్వామి కాలువ ప్రాజెక్ట్, పాల్వాయి పురుషోత్తమరావు ప్రాజెక్ట్, సాత్నాల, తల్లిపేరు, వెంగళరాయసాగర్, బుగ్గవరం, మద్దివలస మేము పూర్తి చేశాము. ఇవేకాకుండా, 11 మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేశామని తమ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. 1989 నుండి 94 వరకూ వారు, 1994 నుండి 2003 వరకూ మేము ఏ విధంగా ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చామో చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ విషయాన్ని రాజశేఖరరెడ్డిగారి క్యాబినెట్ ఒక్కసారి పరిశీలించాలి. రు.300 కోట్లు కేవలం ప్రతి సంవత్సరం ఆ నాడు ఖర్చు పెడితే రమారమి రు.1150 కోట్లు ప్రతి సంవత్సరం ఇరిగేషన్ సెక్టార్ కి ఖర్చు పెట్టిన విషయం తమ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర అనుమతి లభించాక ఎంతో కాలంగా పెండింగ్ లో ఉన్న భీమా ప్రాజెక్ట్, కల్వకుర్తి, కల్వకుర్తి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్, శ్రీరాంసాగర్ రెండవ దశ వరదకాలువ ఇవన్నీ కూడా అనుమతులు తీసుకువచ్చిన విషయం గురించి ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాను. ఇరిగేషన్ రంగంలో ప్రభుత్వవరంగా ఎంతవరకూ చేయగలమో, అంత వరకూ మాకున్న శక్తి మేరకు రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వారికన్నా ముందుకు పోయాము. 100, 200 రెట్లు వారి ప్రభుత్వం చేయనిది చేశామని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాను. ఈనాడు 8 ప్రాజెక్టులు రెండు సంవత్సరాల కాలంలో పూర్తి చేస్తామని చెప్పారు. ఇవన్నీ కూడా ఇంతకుముందే పనులు మొదలు పెట్టినవి. ఈ 8 ప్రాజెక్టులకు మొత్తం వ్యయం రు.5,777 కోట్లయితే మేము ఆల్ రెడి రు.2,227 కోట్లు ఈ ప్రాజెక్టుల క్రింద ఇన్వెస్ట్ మెంట్ చేసి ప్రాజెక్ట్ పనులు చేశాము. 1,62,665 ఎకరాలు సాగునీరు, త్రాగునీరు క్రిందకు తీసుకువచ్చాము. ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాలంటే, రు.3,550 కోట్లు అవసరమని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు ఈ విషయంలో చూస్తే, ముఖ్యంగా వంశధార ఫేజ్ 2 కిగాను రు.864 కోట్లు అవసరమయిన విషయం తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. దీనిలో రు.50 కోట్లుపైన ఖర్చు పెట్టాము. వీరు కేవలం 8 శాతం నిధులు మంజూరు చేశారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని తాడిపూడి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ కి రు. 237 కోట్లు అవసరమని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు రాజీవ్ పల్లెబాట కార్యక్రమంలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాను సందర్శించినప్పుడు ప్రజానీకానికి తెలియచేయడం జరిగింది. ఒకటిన్నర, రెండున్నర సంవత్సరాల కాలంలో దీనిని పూర్తి చేసి, ఈ నీటిని రైతాంగానికి ఇవ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. అయితే దీనికిగాను ఈసంవత్సరం రు.30 కోట్లు మాత్రమే పెట్టారు. ఏ విధంగా ఈ తాడిపూడి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ కి రు.30 కోట్లతో వచ్చే సంవత్సరానికి పూర్తి చేస్తారని తమద్వారా వారిని అడుగుతున్నాను. ఈ స్కీమ్ కి రు.277 కోట్లు అవసరమని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా సోమశిల ప్రాజెక్ట్ విషయంలో చూసినట్లయితే, రు.833 కోట్లు దీనికి అవసరమైన విషయం గమనించాలి. దీనికి ఆల్ రెడి రు.374 కోట్లు వెచ్చించిన విషయం తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాను. ఇందాక మిత్రులు రాంనారాయణ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, సోమశిల ప్రాజెక్ట్ కి సంబంధించి తెలుగుదేశం పార్టీ పట్టించుకోలేదు. ఒక్క పైసా కూడా ఖర్చు పెట్టలేదని అన్నారు. రు.374 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. 66,910 ఎకరాలకు నీరందించాము. ఈ నాడు తెలుగు గంగ ప్రాజెక్ట్ విషయంలో రు.1,758 కోట్లు వెచ్చించడం జరిగింది. ఈ రోజు కేవలం రు.200 కోట్లు మాత్రమే వెచ్చించి ఏదో రెండు సంవత్సరాల కాలంలో పూర్తి చేస్తామన్నారు. ఏ విధంగా పూర్తి చేస్తారనేదానికి ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. గోదావరి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ కి రు.930 కోట్లనే విషయాన్ని ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాను. ఆలీ సాగర్ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ కి రు. 110 కోట్లు అవసరమనే విషయాన్ని ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాను. గోస్తా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ విషయంలో రు.140 కోట్లు అవసరమనే విషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాను.

(ఈ సందర్భంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ నుండి బల్లలు చరచారు)

వారు చప్పట్లు కొట్టారు. ఎందుకంటే, సరిగ్గా సమకూర్చలేదన్న విషయం ముందుగా ఆమెదించినందుకు ఆసందిస్తున్నాను.

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య: అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ క్లారిఫికేషన్. ఉదయం పాపం, సీనియర్ సభ్యులు రోజయ్యగారు అలా అన్నందుకు వారికి సంబంధించిన దాని మీద అయితే ఏమోనని అనుకున్నాము. ఇప్పుడు మేము అక్కడ టి.విలో చూస్తున్నాము. కథ ఒక్కటే తక్కువ. మొత్తం వారు యుద్ధమే చేస్తున్నారు. ఏక పాత్రాభినయమా? లేకపోతే డిమాండ్స్ మీద చర్చనా?

(అంతరాయం)

చైర్మన్: మీరు త్వరగా పూర్తి చేయండి.

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు: ఈ డిమాండ్ మీద ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ శ్రద్ధ ఉంది, రేపు కంటిన్యూ చేయమంటే చేస్తాను, ఆపమంటే ఆపుతాను...

(అంతరాయం)

డా. జి. చిన్నారెడ్డి (ననవర్తి): సుబ్బారాయుడుగారు జూరాల ప్రాజెక్ట్ తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం పూర్తి చేసిందని అన్నారు. కల్వకుర్తి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ కి అనుమతి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఇచ్చిందన్నారు. వారు వ్రాసుకున్న కాగితాల మీద కాగితాల చదువుతూ చెబుతూ వస్తున్నారు. మేము ఇరిగేషన్ రంగంలో అన్నీ చేశామన్నారు. మరి ప్రజల ఎందుకు వారికి ఓట్లు వేయలేదు. ఎందుకు వారిని ఓడించారు. అదే మాట చెప్పి, చెప్పి, చెప్పి ప్రజలను తిక్కుక పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ప్రజలు నమ్మలేదు. ఇప్పుడు కేవలం రెండు నెలలయ్యింది. ఆ ప్రభుత్వం పోయింది, అందరూ ఓడిపోయారు. ఇంకా మాటలు చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ప్రజలను మభ్య పెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇప్పటికయినా వారి పంధాను మార్చుకుంటే బాగుంటుందని తమ ద్వారా వారికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు: చిన్నారెడ్డిగారికి చెప్పేదేమంటే, మేము ఎక్కువగా అసోజిషిన్ లో ఉన్నప్పుడు అగ్రికల్చర్ గురించి మాట్లాడేవారము. చిన్నారెడ్డిగారు ఇలా అంటారని అనుకోలేదు. వారిని తమ ద్వారా కోరేదేమంటే, 1989 నుండి 1994 వరకూ కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉంది. ఆ రోజు కాంగ్రెస్ పార్టీ కొన్ని కార్యక్రమాలు చేసింది. మిగిలిన కార్యక్రమాలు మేము చేశాము. వారి నియోజక వర్గంలో 1989 నుండి 1994 వరకూ వారు ఎంతో నీతి నియమాలతో ఎంతో కష్టపడి ముందుగా ఉన్న శాసనసభ్యులు చేయలేని విధంగా పని చేశారా, లేదా? 1994లో ఏమి జరిగింది. కొన్ని కొన్ని పరిస్థితులు అలా ఉంటాయి. దాని గురించి గెలుపు, ఓటమి కాదు. మా సిద్ధాంతం ఒక్కటే. ప్రజలు అధికారం ఇస్తే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేస్తాము, ప్రతిపక్షంలో ఉండమంటే ప్రభుత్వానికి మంచి నూచనలు ఇస్తూ, ప్రభుత్వం సక్రమంగా ముందుకు వెళ్లే విధంగా మా వంతు బాధ్యతను మేము నిర్వర్తిస్తాము. అధికారం ఇవ్వలేదు కాబట్టి మాట్లాడుకుండా ఇంటికి వెళ్లిపోయే ఆలోచన లేక, శాశ్వతంగా ఈ రాష్ట్రంలో మేము అధికారంలో ఉండే తపన మా తెలుగుదేశం పార్టీకి లేదని తెలియచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈనాడు సభ్యులందరూ చప్పట్లు కొట్టడం జరిగింది. సరయిన సమయంలో చప్పట్లు కొట్టారు. పులిచింతల విషయంలో నాకు స్పెషల్ క్లారిఫికేషన్ ప్రభుత్వం ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ ప్రాజెక్ట్ కి రు.565 కోట్లు అవసరమయితే, ఈనాడు బడ్జెట్ కేవలం 6 శాతం మాత్రమే ఇచ్చారు. ఒక్కసారి దీని గురించి మాట్లాడితే, పులిచింతల కడితే, అందులో పారేది రక్తం మాత్రమేనని హెచ్చరించారు. ఆల్ మట్టి ఎత్తును పెంచాలనే డిమాండ్ చేసినారు, శ్రీశైలం డ్యామ్ ను పేల్చేస్తామన్న విషయం కూడా ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను.

రా.7.30

గౌరవనీయులైన రాజశేఖరరెడ్డి గారి నాయకత్వంలోని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఈనాడు ప్రాజెక్టుల గురించి ప్రయత్నం చేస్తోంది. కాదనడంలేదు. సహకరించడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాం. ఏనాడో కట్టిన ప్రాజెక్టులను పేల్చేయకుండా, కాపాడాల్సిన బాధ్యత ముందుగా మీపై ఉంది. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో మొట్టమొదటి సారి కోయిలేషన్ గవర్నమెంట్ ఏర్పడింది. ఆ విధంగా

ప్రభుత్వంలో ఉండి వారు, పులిచింతలపై చేస్తున్న వ్యాఖ్యలను చూసినప్పుడు ప్రభుత్వం ఏ విధంగా స్పందిస్తోందని అడుగుతున్నాను.

ఓడపల్లి రిజర్వాయర్ కి రూ.450 కోట్ల అవసరం ఉంది. జంఝూవతి కి రూ.103కోట్లు అవసరమైతే already రూ.30కోట్లు ఖర్చు చేశారు. ఈ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయాలి. గుండకమ్మవాగు విషయంలో, రామతీర్థం బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్, గురు రాఘవేంద్ర ఎత్తిపోతల పథకం ఉన్నాయి.

(అంతరాయం)

వినే ఓపిక వీరికి ఉండాలి. అధ్యక్షా, ఇది ముఖ్యమైన సబ్జెక్టు. ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి గారు గంటన్నరకు పైగా మాట్లాడారు. మాకు కూడా అవకాశం ఇవ్వాలి. మేము మాట్లాడుతుంటే మీరు ఖంగారుపడితే ఎలా? వాస్తవాలు చెప్పితే భయపడితే ఎలా? మరో 58 నెలలపాటు మీరు పరిపాలించాలి. కేవలం రెండు నెలలకే భయపడితే ఎలా? K.C .canal modernization కి రూ.1107కోట్లు అవసరమైతే మేము ఆల్ రెడీ రూ.700కోట్లు ఇన్ వెస్ట్ చేశాము. ఈ ప్రాజెక్టుని తొందరగా పూర్తి చేయాలి. గాలేరు, నగరి, సుజల శ్రవంతి విషయంలో రూ.4567 కోట్ల ఎస్టిమేషన్ వేస్తే, ఏకంగా రూ. 50 కోట్లు పెట్టారు. అంటే ఒక శాతం నిధులే పెట్టారు. అంటే మీరు ఏ విధంగా చేయాలనుకొంటున్నారో మంత్రి గారు చెప్పాలి. పెన్నా, అహోబిళం విషయంలో మూడు శాతం నిధులే పెట్టారు. హంద్రీ, నీవా కి రూ. 2780కోట్ల అవసరం వుంటే 0.4 శాతం నిధులే మంజూరు చేశారు. అంటే ప్రజలు ఏమి అర్థం చేసుకోవాలి, ప్రభుత్వంకి ఉన్న చిత్తశుద్ధి ఏమిటని అడుగుతున్నాను. చిత్రావతి బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్ రూ.93 కోట్లు అవసరమైతే ఆల్ రెడీ రూ.40 కోట్లు మేము ఇన్ వెస్ట్ చేయడం జరిగింది. దీనిని తొందరగా పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. శ్రీశైలం డ్యామ్ కాలువకి రూ. 1260 కోట్లు అవసరమైతే, రూ.622 కోట్లు మేము ఖర్చు చేశాము. దీనిని పూర్తి చేయాలి. శ్రీరామ్ సాగర్ ప్రాజెక్టుకి రూ.2300 కోట్లు అవసరమైతే, మేము రూ.40 కోట్లు ఖర్చు చేశాము. ఈ రోజు వది శాతం నిధులే దీనికి పెట్టారు. దీనిని పూర్తి చేయాలి.

మా మిత్రులు చిన్నారెడ్డి గారు సభలో ఉన్నారు. నిజంగా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వస్తే చిన్నారెడ్డి గారు తప్పక క్యాబినెట్ లో ఉంటారని అనుకొన్నాను. ఆయన లేకపోయినా, ఆ జిల్లాని అభివృద్ధి చేయడానికి వేలాది కోట్ల నిధులు తీసుకొడానికి ఆయన మంత్రి పదవి వద్దన్నారో ఏమో నాకు తెలియదు. భీమా ఎత్తిపోతల పథకానికి రూ. 1570కోట్లు అవసరమైతే, ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో రూ. పది కోట్లు అంటే 0.6శాతం పెట్టారు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఉన్న మహబూబ్ నగర్ జిల్లా లాంటి బ్యాక్ వర్డ్ ఏరియాల్లో కేటాయింపులు ఏ విధంగా ఉన్నాయో తెలియజేస్తున్నాను. కల్వకుర్తి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ లో రూ. 1500 కోట్లు అవసరమైతే, నాలుగు శాతం నిధులు కేటాయించారు. వెలుగోడు ప్రాజెక్టుకి రూ. 2100 కోట్ల నిధులు అవసరం ఉంటే, 0.7 శాతం నిధులు మంజూరు చేసిన విషయం ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు :- అధ్యక్షా, ఇది ముఖ్యమైన డిమాండ్. ఎనర్జీ, ఇరిగేషన్ తదితర డిమాండ్స్ చాలా ముఖ్యమైనవి. ఇంకా మంత్రులు రిప్లయి ఇవ్వాలి ఉంది. సభ్యులు క్లారిఫికేషన్స్ అడగాలి. మళ్ళీ వాటిపై మంత్రులు సమాధానం చెప్పాలి. సమయం 8 కావస్తోంది. ఈ చర్చను ఇంతటితో వాయిదా వేసి, రేపు సభ్యులకు మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వాలి. ఈ విషయాన్ని పెద్దలు రోజయ్య గారు అంగీకరిస్తారని అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. రోజయ్య :- అధ్యక్షా, మీ ద్వారా సభ్యులకు ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ముఖ్యమైన సబ్జెక్టు. సభ్యులు సహకరించాలి. ఈ రోజే దీనిపై చర్చ ముగిద్దాం. ఇంపార్ట్ లెంట్ అంటే, నిన్నటి డిమాండ్స్ ఈ రోజు, ఈ రోజు డిమాండ్స్ రేపు,

రేపటి డిమాండ్స్ ఎల్లండి అలా వెళుతుంటే ఇంపార్టెన్సీని గుర్తించినట్లు కాదు. దయచేసి సభ్యులు సహకరిస్తే 15 నిమిషాల్లో రిప్లయి వూర్తి చేద్దాము. మీరు క్లారిఫికేషన్స్ అడగడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. సభని వాయిదా వేసి రేపు మంత్రులను సమాధానం చెప్పమని అడగడం మంచి పద్ధతి కాదు. సుబ్బరాయుడు గారు గంటకుపైగా మాట్లాడారు. వారు మాట్లాడిన తరువాత జవాబు చెప్పి అవకాశం ఉండాలి కదా. వారు చెప్పిన మాటలు, నేను ఈ రోజు చెప్పక పోతే రేపటికి మర్చిపోయే ప్రమాదం ఉంది. గుర్తు పెట్టుకొని నన్ను సమాధానాలు చెప్పనీయవయ్యా. చాలా సేపు మాట్లాడారు, చాలా వివరాలు చెప్పారు. ఆ వివరాలకు జవాబు చెప్పాలి.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, వారికి జవాబు అక్కర్లేదా. వారు అక్కర్లేదంటే, స్ట్రెయిట్ అవే ఓటుకి పెట్టండి. డిమాండ్స్ అన్నింటినీ ఆమోదిద్దాము. తరువాత వెళ్లిపోదాము. డిమాండ్స్ని వాయిదా వేస్తూ, వాయిదా వేస్తూ వచ్చాము. ఒకే డిమాండ్ని ఎన్నిసార్లు రిపీట్ చేస్తాము. నిన్న ముగించే ముందు, రేపు స్ట్రెయిట్ అవే డిమాండ్స్పై రిప్లయి చెప్పండంటే సరే అని చెప్పాము. ఇప్పటి వరకు చర్చ కొనసాగించాము. మీ తప్పు అని నేను అనడం లేదు. ఓ.కే. మా వారూ ఎక్కువ సేపు మాట్లాడారు. సుబ్బరాయుడు గారు చాలా తక్కువగా మాట్లాడారు. ఇంకా ఏమి?

(అంతరాయం)

మీరు కూర్చోని ఉంటే ఈసాటికి నా ఉపన్యాసం సగం అయిపోయేది.

రా. 7.40

శ్రీ ఎన్. జనార్దన రెడ్డి : అధ్యక్షా, రోజయ్య గారు చెబుతున్నారు. ఈ హౌస్లో ఇప్పుడు మాట్లాడినది రేపు మరచిపోతున్నారని. కాని వారు మాట్లాడేటప్పుడు ఎప్పటిప్పటి సంగతులో వారు జ్ఞాపకం చేసుకుని మాట్లాడుతూ ఉంటారు. ఇంత అసత్యాలు మాట్లాడటం రోజయ్య గారికి తగదు.

శ్రీ కె. రోజయ్య : అధ్యక్షా, జనార్దన రెడ్డి గారు నా మాటలు కంప్లీట్గా వినలేదు. నేను మరచిపోయే ప్రమాదం ఉందని అన్నాను. మరచి పోయానని కాదు. రేపటికి మరచి పోయే ప్రమాదం ఉందని అన్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. సుబ్బరాయుడు : అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా గోదావరి నదిపై 4 పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. ' పోలవరం, ఇచ్చంపల్లి, ఎల్లంపల్లి, దుమ్ముగూడెం ' అనే 4 ప్రాజెక్టులున్నాయి. ఈ నాడు పోలవరం ప్రాజెక్టుకు , దుమ్ముగూడెం మరియు ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టులకు ఏకంగా ఒక్కొక్క కోటి రూపాయల చొప్పున పెట్టారు. ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టుకు 15 కోట్ల రూపాయలు పెట్టారు. మీరిచ్చిన సమాచారం ప్రకారం ఈ ప్రాజెక్టులన్నింటినీ పూర్తి చేయాలంటే రూ. 20 వేల కోట్లు అవసరం అవుతాయి. కానీ మీరు రూ. 18 కోట్లు మాత్రమే పెట్టారు. ఏ రకంగా రూ. 18 కోట్లు పెట్టారని మంత్రి వర్కులను అడుగుతున్నాను. ఇంత కాలంగా ఈ పోలవరం ప్రాజెక్టును చేయడానికి ఎవరూ ధైర్యం చేయలేదు. ప్రజలంతా కూడా ఈ ప్రాజెక్టు కొరకు ఎదురు చూస్తున్నారు. ఇంతకు ముందు ఎవరూ కూడా ధైర్యం చేసి దీనిని కడతామని ముందుకు రాలేదు. అందుచేత ఈస్ట్, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాల వారు గానీ, ఉత్తరాంధ్ర ప్రజానీకం గానీ అందరూ ఈ ప్రాజెక్టును ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారా అని ఎదురు

చూస్తున్నారు. దీనిని కోటి రూపాయలతో కంప్లీట్ చేయగలిగే సత్తా ఈ ప్రభుత్వానికి ఈ నాడు వచ్చింది. మరి ప్రజలంతా ఎదురు చూస్తున్న ఈ ప్రాజెక్టు కొరకు మీరు 0.1 పర్సెంట్ ఇందులో మంజూరు చేశారు. ఏ విధంగా దానితో ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తి అవుతాయి?

కెనాల్స్ ఆధునికీకరణ విషయంలో ఒక్క పైసా కూడా ఈ ప్రభుత్వం ఎక్కడా పెట్టలేదు. డెల్టా సిస్టమ్స్ను ఎప్పటికప్పుడు కొంత నిధులు మంజూరు చేసి రిపేర్ చేయవలసిన ఆవశ్యకత ఉందన్న విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను.

9 సంవత్సరాల కాలంలో అంటే 1994 సంవత్సరం నుంచి మొన్నటి వరకూ మేము పరిపాలన చేశాము. ముఖ్యంగా కృష్ణా డెల్టాలో, అదే విధంగా నాగార్జున సాగర్ కుడి, ఎడమ కాల్వల విషయంలో మేము గత సంవత్సరం తప్ప మిగిలిన అన్ని సంవత్సరాలలో కూడా జూన్, జూలై నెలల్లో డెల్టా భూములకు, నాగార్జున సాగర్ కుడి, ఎడమ కాల్వల కింది భూములకు పూర్తిగా నీరందించడం జరిగిందన్న విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం డ్రాబ్ కారణంగా ప్రాజెక్టులో నీరు లేక ఆ నాడు నీరు కొంచెం లేటుగా వారికి అందించడం జరిగింది. మరి ఆ నాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ, టిఆర్ఎస్ పార్టీ గానీ ఏ విధంగా

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య : దేవేందర్ గౌడ్ గారూ ఇదేమి వద్దతి? నేను మాట్లాడటం మొదలు పెట్టినప్పటికీ ఇన్ని సార్లు కూర్చోవలసి వస్తోంది. ఇన్ని సార్లు కూర్చుంటున్నా ఇంకా సుబ్బారాయుడు గారు మాట్లాడుతూనే ఉన్నారు. ఇది మర్యాదేనా? పద్ధతేనా? ఇక మీకే వదలి వేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు : కృష్ణా డెల్టాలోగానీ, నాగార్జునసాగర్ కుడి, ఎడమ కాల్వల గురించి గానీ 9 సంవత్సరాల కాలంలో లాస్ట్ ఇయర్ తప్ప ఎప్పుడూ కూడా మేము జూన్, జూలైలలో నీరు ఇవ్వకపోవడం జరగలేదు. మరి ఆ రోజు కాంగ్రెస్ పార్టీ, టిఆర్ఎస్ పార్టీ వారంతా ఎక్కడలేని రాజకీయం చేశారు. ఈ రోజు నేను ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఆ నాడు వాళ్లు నీరు పెట్టుకుని కావాలని రైతాంగానికి నీరందించడం లేదని తెలంగాణాలో రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ఆ రోజు ఒకచోట వంచె ఎగబెట్టి గట్టిగా బిగించారు. ఒకచోట విడదీసి, ఒక చోట తలపాగా గట్టిగా చుట్టి, ఆ నాడు రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి నుంచి ప్రతి కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్త కూడా రైతాంగాన్ని ఆ విధంగా రెచ్చగొట్టారని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. మరి ఆ నాడు నీరు ఎక్కువ ఉన్నప్పుడు ఇవ్వకపోవడం అనే విషయాన్ని కాంగ్రెస్ పార్టీ ఆ విధంగా ప్రజలను ఎక్కడా ఏమీ లేకపోయినా రెచ్చగొట్టి చూపిందని తెలియజేస్తున్నాను. అప్పుడు కర్ణాటకలోగానీ, ఢిల్లీలో గానీ ఈ నాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్న విషయాన్ని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

మరి మీరు ఆ రోజు ప్రజలను మోసం చేశారా? రైతాంగానికి మేము నీటిని ఇచ్చాము. ఆ రోజు వారు మేము నీరున్నా ఇవ్వలేదని రాజకీయం చేశారు. కాబట్టి అసాలజీ చెప్పాలి. మేము చేసిన సూచనలను పరిశీలించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఎనర్జీ గానీ, ఇరిగేషన్ గానీ డిమాండ్స్ మీద చాలామంది మిత్రులు మాట్లాడారు. అందరిలోకీ మిత్రులు సుబ్బారాయుడుగారు చాల శ్రమ తీసుకుని, చాలా ప్రిపేర్ అయి చాలా డేటాను రిప్రోడ్యూస్ చేశారు. వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. కాకపోతే వారి ఉపన్యాసం విన్న తర్వాత నాకు ఒకటే అనిపిస్తున్నది . 12 రకాల పుస్తకాలు, ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టుల పేరుతో రంగురంగుల ముద్రణతో కొన్ని లక్షల కాపీలు ప్రింట్ చేసి ఆంధ్ర దేశం అంతా ప్రజలందరికీ

వెదజల్లారు. ప్రజలు దానిని చదువుకున్నారు. అయినా కూడా దీనికి పెద్ద ప్రాధాన్యత లేదనే భావంతో తీర్పును వేరే రకంగా ఇచ్చారు. సుబ్బారాయుడు గారు అర్థం చేసుకోలేదు. ఇంకా ఆ పాత ప్రోగ్రెస్ కార్డులు, రిపోర్టులను తీసుకు వచ్చి చదువుతున్నారు తప్ప కొత్తగా చెప్పిన మాట ఏమీ లేదు. వారు ఒక మాట చెప్పారు.

(అంతరాయం)

మీరు మాట్లాడేప్పుడు నేను చాలా సంయమనంగా విన్నాను. దయచేసి వినండి. వారు ఒక మాటన్నారు. 1989-1994 సంవత్సరం వరకూ పరిపాలన చేసినపుడు లెక్కల్లో ఏదో మతలబు చేశారు, నష్టాన్ని కప్పి పెట్టారు అన్నారు. నేను సుబ్బారాయుడి గారిని డైరెక్టుగా అడుగుతున్నాను. 9 సంవత్సరాల కాలం పరిపాలన చేశారు. అప్పుడేం చేశారు? కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ప్రకటించిన లెక్కలను యథాతథంగా మీరు ప్రతి సంవత్సరం వార్షిక నివేదికలో ఎందుకు ప్రాజెక్టు చేశారు? ఏదో లోపం జరిగిందని తెలిసి ఉంటే మీరు అధికారంలో ఉండగా ఒక రోజు కూడా ఆ విషయాలను చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేయకుండా, నిజాలు బయటపెట్టే విధంగా చెప్పారా? యోగ్యత లేకుండా మౌనంగా ఉండి.....

సుబ్బారాయుడు గారూ దయచేసి కూర్చోండి.. వారు మాట్లాడుతున్నప్పుడు నేను చాలా ఓపికగా విన్నాను. లెక్కలన్నీ కూడా తప్పుగా చూపించారంటే కూడా నేను ఇంటరెస్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయలేదు. సత్యాలెప్పుడూ కొంచెం కష్టంగానే ఉంటాయి. కటువుగా ఉంటాయి. వినడానికి దుర్భరంగా ఉంటాయి. వాటిని వినే ఓపిక ఉండాలి. వినాలి. మీరు చెప్పింది మేము విన్నాం . తిరిగి జవాబు చెప్పే రైట్ నాకు ఉంది. జవాబు వినండి. అందులో పొరపాటు ఏమైనా ఉంటే తిరిగి అడగవచ్చు. రూ. 100 కోట్లు లాభం వచ్చింది అన్నారు. బ్యాంకులో రూ. 100 కోట్లు డబ్బు లేకుండా లాభం వచ్చిందని ఎవరైనా చెబితే అది ప్రావర్ మెయిస్ట్రేషన్స్ ఆఫ్ ఫైనాన్స్ మేనేజిమెంట్ అవుతుందా? మీకు ఆనాడు రూ. 86.99 కోట్లతో ఎపిఎస్ ఇబిని మీకు అప్పగించాము. ఆ రోజు కాగితాల మీద రూ. 86.99 కోట్లు చూపిస్తే క్యాష్ లేకుండా మీరు తాళాలు తీసుకున్నారా? మీరు అప్పుడు స్వీకరించారా? ఏమి మాటలండీ అని? అది కరెక్టు కాదు.

రా.7.50

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు: అధ్యక్షా, గౌరవ ఆర్థిక శాఖా మంత్రివర్యులను వేరే ఉద్దేశ్యం కాదు. నేను మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కూడా ఒకసారి అసెంబ్లీలో ఇవి చెప్పడం జరిగింది. అసెంబ్లీ రికార్డుల్లో ఉన్నాయి. ప్రభుత్వంలో ఉండి కూడా ఏనాడు చెప్పలేదని విషయాన్ని తెలియపరుస్తున్నాను. ఆ నాడు కూడా నేను చెప్పింది కొన్ని కుత్రిమ ఎడ్జెస్టుమెంటులు చేయడం మూలంగా దానిని ఆ విధంగా ఫోకస్ చేసి చూపెట్టగలేమే తప్ప రియల్ టైమ్ లో వచ్చినప్పుడు పెద్దగా పవర్ సెక్టార్ లో విధానం లేదని ఖచ్చితంగా చెప్పాను ఏది అయితే చెప్పానో దానికి నేను స్టాండ్ అవుతాను. అదే విధంగా మీరు 1983 నాటికి 1500 మిలియన్ యూనిట్స్ రైతాంగానికి సప్లయ చేశారు. 1994 నాటికి 9వేల మిలియన్లు సప్లయ చేశారు. మేము 12,500 మిలియన్ యూనిట్స్ సప్లయ చేశాము. లాభాల సప్టా అని కాదు .

శ్రీ కె. రోశయ్య: అధ్యక్షా, నేను జవాబు చెప్పవలసింది ఏమీ లేదు , సభ్యుడు ఈ రకంగా వుంటే నేను జవాబు చెప్పవలసిన పనిలేదు. మీరు ఏ నిర్ణయం తీసుకొని చేస్తారో చేయండి. జనార్దనరెడ్డిగారు మీరు చెప్పండి పెద్ద మనిషిగా వారు గంట సేపు పైగా మాట్లాడుతూ వుంటే ఓపికగా విన్నాను. నేను మాట్లాడిన తరువాత ఏదైనా క్లారిఫికేషన్లు అడగవలసి వస్తే వారు అడగవచ్చు. అంతే కాని ప్రతి మాటకి ప్రతి అంకెకు నేను అట్లా చెప్పాను, మీరు శాసన సభలో ఏ ఉపన్యాసం చెప్పారో ప్రక్కకు పెట్టండి. మీరు సబ్లిష్ చేసిన డాక్యుమెంటులో ఎక్కడన్నా 9 సంవత్సరాల కాలంలో ఒక మాట చూపించండి. ఇది కూడా కుక్ డెస్, మోసం అని మీ డాక్యుమెంటులో వుంటే నేను ఇప్పుడే రాజినామా చేసే బయటకు వెళ్లిపోతా, కమాన్ చూపించండి.

(అంతరాయం)

స్పీకర్ గారి ఆదేశాలు మీరు, నేను గౌరవించాలి కేజ్రీ గారు, వారు నన్ను ఆదేశించిన తరువాత నన్ను మాట్లాడమన్నారు, మిమ్ములను కూర్చోమన్నారు. దయచేసి వారి ఆజ్ఞను, వారి మాటను మనందరం కూడా గౌరవిద్దాం. వారి మాటకి జవాబు చెప్పాలని కాదు.

(అంతరాయం)

నీవు గుంటూరు జిల్లా నుంచి వచ్చావు (శ్రీ డి. నరేంద్ర కుమార్ ని ఉద్దేశిస్తూ) ఎదో కుద్రోడివి, చక్కగా మాట్లాడతావు అనుకొంటే ఇది ఎక్కడ నేర్చుకున్నారండి. ఏమిటి ఈ రన్నింగ్ కామెంటరీ, అధ్యక్షా, ఎందుకు ఈ చెడ్డ గుణం, సభలో 5 నిమిషాలు వినే ఒసికలేదా? చాలా క్లుప్తంగా నేను చెబుతాను, ఎందుకంటే, ఇది అనేక సార్లు చర్చించినటువంటి అంశం. ప్రశ్నల రూపంలో కాని షార్టు నోటీస్ రూపంలో కాని ఇతరత్రా కానీయండి అనేక సార్లు చెప్పడం జరిగింది. బడ్జెటు ప్రసంగంలో కూడా పవర్ సెక్టార్ గురించి విస్తారంగా చెప్పడం జరిగింది. అందువల్ల నేను ఏమి అనుకున్నాను అంటే మాట్లాడినటువంటి వారికి అన్ని కూడా 4 మాటలతో జవాబు చెబితే ముగుస్తుంది. ఇప్పటికీ కూడా అదే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. సుబ్బారాయుడుగారు పవర్ మంత్రిగా చేశారు, వారికి అన్ని తెలుసు అనుభవం ఉన్నటువంటి వారు. నేను ఏమంటాను అంటే ఫ్యాక్టుస్ డిసార్డు చేయవద్దు, నేను కాని మీరు కాని, ఇప్పుడు పవర్ సెక్టార్ మెరుగైంది అంటే దానికి సూచన ఏమిటి? గతంలో 86 కోట్ల 99 లక్షల రూపాయలు లాభం అన్నం, అది కుక్ డెవ్ అని చెప్పారు. ఒక వేళ మీ లెక్క ప్రకారంగా 138, 238 కలిపితే కూడా 400,500 కోట్ల రూపాయలు అంటే కదా సుబ్బారాయుడుగారు, 500 కోట్ల రూపాయల స్థలం వస్తే 86 కోట్ల 99 లక్షల రూపాయలు లాభం వచ్చినట్లు చూపించామని చెప్పారు. మీరు పరిపాలనలోకి వచ్చిన తరువాత గత 3 సంవత్సరాలు లెక్కలు తీసుకుందాము నబ్బిడి ఎంత ఇచ్చారు అంటే 1340, 1600, 1800, 2300, 2400 కోట్ల రూపాయలు అంటే దీని అర్థం రోజు రోజుకి పవర్ సెక్టారులో నష్టాల ఊబిలోకి కూరుకుపోతూ ప్రభుత్వం తోడ్పాటుతో డబ్బు ఇస్తే తప్ప, ఆ నాడు మీరు చెప్పిన లెక్క ప్రకారంగా నష్టాలు చూసిన, 500 కోట్ల రూపాయలు కుకడెవ్ అంతా చేసిన కూడా 500 కోట్ల రూపాయలు ఆ రోజు వుంటే దర్మిలా పరిపాలనలోకి వచ్చిన తరువాత ఏ మెరుగు చేశారో ఒకసారి ఆలోచించుకోండి. రిఫార్మ్స్ అంటే ప్రజలకు ఉపయోగం జరగాలి టారిఫ్ తగ్గాలి, సరఫరా మెరుగు కావాలి అంటే కాని రిఫార్మ్స్ అనే పేరుతో ప్రజలను ఇబ్బంది పెట్టడానికి నష్టాల ఊబిలోకి బ్రాస్సుకోసు తీసుకువెళ్లడం రిఫార్మ్స్ సరమార్దం కాదు అనేది మాత్రమే నేను మనవిచేస్తున్నాను. వారు చెప్పారు ఒక నాడు ఎంతవున్నది, ఇవాళ ఎంత ఉన్నది. నిజమే నేను నెలకు 2 రూపాయల 75 పైసలు, అప్పుడు పైసలు కాదు పావలా, అర్ధ రూపాయలు ఉన్నాయి, నేను రెండు రూపాయలు ముప్పావలతో ఇంటర్మీడియట్, కాలేజీలో కూడా చదువుకున్నాను. ఈ వాళ ముప్పావల కాదు కదా ఏ పిల్లవాడికైనా 2,500 రూపాయలు లేకుండా మీ అబ్బాయి కాని అమ్మాయిని కాని కాన్వెంటులో చదువు చెప్పించగలుగుతున్నారా? కనుక ఆ రోజు, ఈరోజుకు సంబంధం పెట్టి ఆ రోజు ఇదే ఉన్నది, ఇవాళ ఇంత ఉన్నది అంటే ఎట్లా సుబ్బారాయుడుగారు న్యాయం కాదు. ఒక రోజున అసలు పవర్ ఇన్ని రకాలుగా ఉపయుక్తంగా ఉంటుందని తెలియదు. మెడికల్ ట్రీట్మెంటుకు పవర్ ఇంత ఉపయోగపడుతుందని ఒక 50 సంవత్సరాల క్రితం ఎవరైనా ఊహించగలిగారా, లేదా కుకింగ్ కూడా వాడుకుంటామని అనుకున్నారా వెనుకటి రోజుల్లో, పవర్ అంటే ఇది ఎదోసంపన్న వర్గాల వారికి కావలసినటువంటి ఒక అత్యంత విలాసవంతమైన రీతిలో ఆలోచించే వారే తప్ప సామాన్య మానవుడు జీవితానికి ఇంత ముడిపడి ఉంటుందని అనుకోలే. అందువల్ల వినియోగం పెరిగింది, ఉత్పాదన పెరుగుతుంది అయితే అంతరం పెరుగుతునే ఒకటి కోర్కె ఏమంటే ఈ పెరుగుతున్న కూడా పెరుగుతున్న అవసరాలకు తగ్గట్లుగా మనం ఉత్పాదన పెంచుకుంటూ నష్టాలు రాకుండా చూచుకోవాలనే మీరు ఉన్న రోజుల్లో కాని నేను ఉన్న రోజుల్లో కాని మరొకరు కాని ఇది ధ్యేయంగా ఉండాలి, ఆ ధ్యేయాన్ని ఎంతవరకు నెరవేర్చగలిగినదే దయచేసి

ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ రోజు జులై, 2004లో 138.3 మిలియన్ యూనిట్స్ వాడుకుంటున్నాము. గత సంవత్సరం ఇదే తారీఖున 112.44 మిలియన్ యూనిట్స్ వాడకం వుంది. అంటే అప్పటి నుంచి ఇప్పటికి పెరుగుతూనే వుంది. సంవత్సరం, సంవత్సరం పెరుగుదల లేదనడం లేదు. దీనికి తోడుగా వారు 2,3 మాటలు చెప్పారు. పవర్ సెక్టారులో మీరు ఫ్రీ పవర్ ఇచ్చారు. మీరు ఇచ్చిన సబ్సిడీ ఎలా సరిపోతుందని అన్నారు. మేము పవర్ సెక్టారుకు సబ్సిడీ ఇచ్చాము. సుమారుగా 1200 కోట్ల రూపాయల పైచిలుకు లేదా 1300 కోట్ల రూపాయలు ఆ లెక్క కరెక్టు కాదు లేదనేది కూడా కాదు. రకరకాలుగా ఉంటాయి. పాత బాకీలను రద్దు చేశాము. రద్దు చేస్తే కాగితం మీద ఉన్న బకాయిలే తప్ప గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా కొన్ని కోట్ల రూపాయలు చిక్కుబడి ఉన్నాయి. ఒక్క రూపాయి రావడం లేదు. మరి కొన్ని వారి దగ్గర శక్తి లేకుండా మూతపడిపోయినటువంటివి ఉన్నాయి. రాని ఎరియర్సుని మన ఆదాయం క్రింద చూపిస్తూ వస్తున్నారు. ఇవి ఎటుతిరిగి రావు రైట్ ఆఫ్ చెద్దామనే ఉద్దేశ్యంతో రైట్ ఆఫ్ చేశాము. దీనిని కుకర్డ్స్ అంటారా? లేకపోతే రైతులకు ప్రయోజనం చేకూర్చడమంటారా? మంచి పని అంటారా? చెడ్డ పని అంటారా? మీరు ఆలోచించమని నేను మనవిచేస్తున్నాను. రైతాంగానికి ఇచ్చిన పంపు సెట్లు కూడా ఫ్రీ గా ఇవ్వడమే కాకుండా మేము ఒక మాట చెప్పాము. 14-5-2004వరకు పంపు సెట్లుకు ఇస్తున్నాము. దాని దరిమిలా వచ్చినటువంటి వాటికి ఆక్రమంగా ఎవరి అంతట వారు పవర్ తీసుకొనే దానికి ప్రయత్నం చేసి మేము పవర్ డ్రా చేస్తాము ఫ్రీ పవర్ అన్నారు కదా అని అంటే అది కాదు. శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో సాగాలి. అందుకని ఒక మాట చెప్పాము. సంవత్సరానికి 50 వేలు అదనంగా కనక్షన్లు ఇస్తామని అది తత్కాలే స్కీమ్ క్రింద ఏ స్కీమ్ క్రింద అనండి, అలానే గతంలో కూడా చార్జిస్ ఉన్న రోజుల్లో 50 వేలు ఇచ్చిన రోజుల్లో చేస్తామని ఇచ్చిన పంపు సెట్లు ఉన్నాయి. ఒక టార్గెట్ పెట్టుకొని చేస్తూవుంటాము.

రా.8.00

అలాకాకుండా ఈ రోజు సుమారుగా, ఆ లెక్క కరెక్ట్ అని నేను చెప్పలేనుగాని 1,39,000 పైచిలుకు అనాథరైజ్డ్ కనెక్షన్స్ ఉన్నాయనేది ఒక ఎస్టిమేషన్. దానివల్ల ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ బ్రద్దలయ్యే పరిస్థితి ఉంది. ఓవర్లోడ్ అయ్యే ప్రమాదం ఉంది, మోటార్లు తగలబడిపోయే ప్రమాదం ఉంది. అందరి అవసరాలకు తగ్గట్లుగా ఒకేసారి ఇవ్వలేకపోయినా ఒక సిస్టమ్ ద్వారా సంవత్సరానికి 50,000 క్రొత్త కనెక్షన్స్ ఇవ్వటంద్వారా దానికి కావలసిన ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ బిల్డ్ చేసుకుంటూ పోవాలని మేము ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీశైలం, నాగార్జునసాగర్ లలో ఇప్పుడు జరుగుతున్న పవర్ జనరేషన్ గురించి మీకు తెలుసు. అక్కడ వాటర్ లెవెల్స్ తగ్గిపోయాయి. అందువలన మాకు రావలసినంతగా హైడ్రల్ పవర్ రావటంలేదు. ఇతరత్రా మార్గాలు మీద ఆధారపడవలసి వస్తోంది. అయినప్పటికీ పవర్ సరఫరా సాధ్యమైనంతవరకు ఇబ్బందికరం కాకుండా డొమెస్టిక్ అవసరాలు తీర్చటానికి, వ్యవసాయ రంగానికి మీరు గతంలో ఎంత పవర్ ను ఇస్తూ వచ్చారో దానినే మెయింటెన్ చేయటం కోసం తప్పనిసరిగా సకలమైన ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము.

అంతేకాకుండా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ పథకాలకు కూడా అంటే ప్రభుత్వరంగంలో ఉన్న ఐ.డి.సి. మరియు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ పథకాల బాకీలన్నింటినీ కూడా బడ్జెట్ లో, ఇరిగేషన్ డిమాండ్ లో డబ్బులు ఇచ్చి మీట్ అవ్వటానికి అవకాశం కల్పించాము. అనేకాకుండా రైతాంగమే నిర్వహించుకుంటున్న లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్స్ పై ఉన్న పాత బకాయిలను కూడా అందులో చేర్చి వారికి కూడా వెసులుబాటు కల్పించటం జరిగింది. హై ఓల్ట్రా డిస్ట్రిబ్యూషన్ సిస్టమ్ (హెచ్.వి.డి.ఎస్.) గతంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ప్రారంభించిన పథకం. రూ.5,789 కోట్ల వ్యయంతో కూడుకున్న ఈ పథకాన్ని 4, 5 సంవత్సరాల్లో పూర్తిచేయగలిగితే

చాలావరకు పవర్ లాసెస్ తగ్గించుకోవటానికి, సరఫరాను మెరుగుపరచుకోవటానికి అవకాశం ఉంది. దీనిని 2007కు అయినా పూర్తిచేయటానికి సకల ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. ఒకనాడు మన ట్రాన్స్మిషన్, డిస్ట్రిబ్యూషన్ లాసెస్ తక్కువగా ఉండేవి. క్రమక్రమంగా అవి పెరుగుతూ వచ్చాయి. పెరిగి మరలా తగ్గుముఖం పట్టాయి. ఏదో ఈ 2 నెలల్లో మేము వచ్చిన తరువాతే ఇవి తగ్గుముఖం పట్టాయని నేను అనటంలేదు. బాగా పెరిగిన తరువాత వారు కూడా కొంత ప్రయత్నం మొదలుపెట్టారు. వీటిని కంట్రోల్ చేయకపోతే పవర్ సెక్టార్ కు వ్యూహానికాదు విషయాన్ని గ్రహించి కొన్ని చర్యలు తీసుకున్నారు. ఆ చర్యలను ఇంకా గట్టిగా కన్సాలిడేట్ చేయటానికి మేము ప్రయత్నిస్తున్నాము. టి అండ్ డి లాసెస్ తగ్గించటానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

మిత్రులు వెంకటరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ చాలా అవసరమైన సూచనలు చేశారు. **Procurement of stores** గురించి వారు చెప్పారు. డిస్కాం, జెన్కోలు ఖరీదుచేసే పన్ను సముదాయంలో జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని వారి మాటల్లో ప్రతిధ్వనించింది. నేను వారితో ఏకీభవిస్తున్నాను. ప్రొక్యూర్మెంట్లో కొంచెం లోతుగా వెళ్లి జాగ్రత్తగా వ్యవహరిస్తే వేస్టిజ్ తగ్గించి అదనపు ఖర్చును తగ్గించుకుంటే అది పవర్ సెక్టార్ను మెరుగుపరచటంలో తోడ్పడుతుందనే భావనలో ప్రభుత్వం కూడా ఉన్నది. ఆ దిశలో చర్యలు తీసుకుంటాము.

మాట్లాడిన మిత్రులలో ఇండివిడ్యువల్ గా కొంతమంది మాట్లాడారు. చివరనుండి మొదలుపెడతాను. రాములుగారు మాట్లాడుతూ మెట్పల్లి కాన్స్ట్రక్షన్ యెన్సీలో సబ్స్టేషన్స్ కావాలన్నారు. 132 / 33 కె.వి. సబ్స్టేషన్ ఒకటి, 33 / 11 సబ్స్టేషన్ మరొకటి, మొత్తం కలిపి 2 సబ్స్టేషన్లు 2004-05 సంవత్సరంలో మెట్పల్లి నియోజకవర్గంలో ఏర్పాటుచేయటానికి ప్రోగ్రామ్ ఉంది. అంతేకాకుండా **erection of additional sub-stations** గురించి కూడా వారు అడిగారు. టెక్నికల్ ఫీజిబిలిటీస్ చూసి దానిని కూడా కనీసం చేస్తాము. కేవలం మాట్లాడుతూ 132 సబ్స్టేషన్స్ గురించి చెప్పారు. **It is programmed for commissioning at Uravakonda with REC funding and expected to be completed by December, 2005.** కేవలం గారూ, తప్పనిసరిగా పూర్తిచేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. అచ్చనాయుడుగారు మాట్లాడుతూ సబ్స్టేషన్స్ గురించి చెప్పారు. రెండు 133 కె.వి. సబ్స్టేషన్స్ను 2004-05లో ఏర్పాటుచేయటానికి ప్రోగ్రామ్ పెట్టుకున్నాము. ఇచ్చాపురంలో ఒకటి, పాతపల్నంలో మరొకటి ప్రోగ్రామ్లో పెట్టుకున్నాము. పి.ఎఫ్.సి. ఫండింగ్తో ఈ రెండూ టేకప్ చేయాలని అనుకుంటున్నాము. స్టోర్స్ వర్మెంట్లో జాగ్రత్తలు తీసుకోమని చెప్పారు. ఆ సలహా తప్పకుండా పరిశీలనచేసి ఆలోచన చేస్తాము. **Conductors in coastal area are being replaced in a phased manner.** పాత కండక్టర్స్ లాసెస్ కు కారణమవుతున్నాయి. ఇవి చాలా కాలంగా ఉన్న లైన్స్. ఒక్క నెలలోనో, సంవత్సరంలోనో పూర్తి కావు. గ్రాడ్యువల్ గా రీప్లేస్ చేయడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. వెంకటరెడ్డిగారు స్టోర్స్ గురించి చెప్పారు. అట్లాగే ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ రిపెయిర్స్ గురించి కూడా వారు ఒక మాట చెప్పారు. **They are carried out at a cost varying from Rs.7,000 to Rs.10,000 depending on the damages. In most of the cases, transformers are replaced within 24 hours and in exceptional cases they are replaced within 48 hours.** అధ్యక్షా, ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ కాలిపోగానే రైతాంగం ఆందోళనలకు లోనై ఇబ్బందులు పడటం సహజమే. న్యాయంగా జరుగుతూ ఉంటుంది. కొన్నిచోట్ల రైతులే ట్రాన్స్ఫార్మర్లు తీసుకెళ్లి రిపెయిర్ చేయించుకోవలసిన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అటువంటి పరిస్థితులు లేవని, అంతా వీరే చేస్తున్నారని నేను బుకాయించటానికి, అసవ్యంగా మాట్లాడటానికి తయారుగాలేను. నిజంగా అటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. వీటిని ఏవిధంగా మెరుగుపరచాలో తప్పకుండా ఆలోచిస్తామని వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను.

కిషన్ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ **consumption of 15 units** కు సంబంధించిన విషయం ప్రస్తావించారు. దీనిపై ప్రొద్దునే జవాబు చెప్పాను. ఈ అంశం చాలాసార్లు చర్చకు వచ్చినది. మేము సీరియస్ గా ఆలోచిస్తున్నాము. ఒక బల్బు అనే విషయం సుబ్యూరాయుడుగారు చెప్పారు. 1000 మెగావాట్స్ బల్బు ఉంటుందని అన్నారు. నేను ఎప్పుడూ వినలేదు. 1000 వాట్స్ ఉంటుందని తెలుసుగాని 1000 మెగావాట్స్ ఉంటుందని నాకు తెలియదు. **Belive me,** అంత కెహసిబీ బల్బు ఉన్నట్లు

వాస్తవంగా నాకు తెలియదు. ఒకవేళ సుబ్బారాయుడుగారు తొమ్మిదేళ్లు పనిచేశారు కాబట్టి అటువంటిదేమైనా ఉందేమోనని అనుకున్నాను తప్ప నేను తప్పుగా మాట్లాడటంలేదు.

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు: అధ్యక్షా, ప్రాజెక్ట్ విషయం మాట్లాడే కంటిన్యూవేషన్ లో బల్బు విషయం లాస్ట్ లో మాట్లాడాను. In case, 1000 యూనిట్స్ అనకుండా 1000 మెగావాట్స్ అని ఉంటే సరిచేసుకుంటాను. 1000 వాట్స్ బల్బుకు ఇస్తారా, 500 యూనిట్స్ బల్బుకు ఇస్తారా, 100 యూనిట్స్ బల్బుకు ఇస్తారా అనేది మటుకు చెప్పాలి. రోజయ్యగారి మెమోరీ వపర్ చాలా ఎక్కువ. జనార్ధనరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా 100 సంవత్సరాల విషయాలు కూడా గుర్తుపెట్టుకోగలరు. ఈ విషయంపై ప్రజానీకం అంతా ఎదురుచూస్తున్నారు. ఈ ఒక్క దానిపై ఖచ్చితమైన రిపై ఇవ్వమని నేను గౌరవంగా మిమ్మల్ని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రోజయ్య: మరొక్కసారి చెబుతున్నాను. నేను వారిని తప్పుగా అర్థంచేసుకోలేదు. నాకేమీ కంప్యూటర్ నాలెడ్జ్ గాని, లేటెస్ట్ మెథడ్స్ గాని, మెకానిజంగాని తెలియదు. నేను ఊహించింది ఏమంటే ఒకవేళ అలాంటి కెపాసిటీ వచ్చిందేమోనని అనుకున్నాను తప్ప మరొకటి కాదు. వారు ప్రస్తావించిన అంశాన్ని గవర్నమెంట్ చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తోంది. ప్రొద్దున చెప్పాను. నిన్న కొన్ని సందర్భాలలో చెప్పాను. మరలా ఒకసారి చెబుతున్నాను. అధ్యక్షా, బల్బు అంటే ఎంత కెపాసిటీ బల్బు ఇవ్వాలి? దివాకరరెడ్డిగారిలాంటి సం వన్నుడి ఇంటిలో 1000 బల్బులు ఉంటే ఆయనకు కూడా ఒక బల్బు కరెంట్ ను మినహాయించి మిగిలిన వాటికి ఛార్జ్ చేయడమా లేక ఒక్కబల్బు మాత్రమే ఉన్న పేదవారికి మాత్రమే ఇవ్వటమా అనేది నేను పెద్దగా చెప్పవలసిన అవసరం లేకుండా అర్థంచేసుకోగలరు. ఆ రకమైన సెన్సెస్ కలెక్ట్ చేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. ప్రొద్దున లెటర్ చదవి విన్పించాను. మూడు ఆర్గనైజేషన్స్ కు వ్రాశాము. 24వ తేదీ మీటింగ్ పెట్టాము. దాని మీద చర్చించి, లోతుగా పరిశీలనచేసి ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటాము. నేను కన్క్లూడ్ చేసేముందు ఒక్క విషయం మనవిచేయదలచాను. సుబ్బారాయుడుగారి ఉపన్యాసం అంతా విన్నాము. ఆయన ఒక మాట చెప్పారు. మేము చాలా బాగా చేశాము, చేసిందంతా చెప్పాము, ప్రోగ్రెస్ రిపోర్ట్ ఇచ్చామనే మాట చెబుతుంటే నాకు ఒక విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. సుబ్బారాయుడుగారిలాంటి స్నేహితుడు ఒకాయన ఇంట్లో గోడలు నిర్మించటం కోసం కందకాలు త్రవ్వుతుంటే పాత తీగలు కనపడ్డాయంటు, ఆయన బజారులోకి వచ్చి మా తాత, ముత్తాతలు కూడా వైర్లు వాడేవారు, మా తాతకు, ముత్తాతలకు ఎప్పుడో టెలిఫోన్లు ఉండేవి, మా ఇంటి దొడ్లో త్రవ్వుతుంటే తీగ కనపడిందని అన్నాడంట. దివాకరరెడ్డిలాంటి ఆయన అది విని మాట్లాడుతూ నేను కూడా త్రవ్వాను, కాని మా ఇంట్లో ఏమీ కనపడలేదు, అంటే మూవారు వైర్ లెస్ వాడి ఉండేవారని చెప్పారు. కనుక మీ 9 ఏళ్ల పరిపాలనలో ఏమి చేయాలో అది చేశారు, మీది తీగల వ్యవహారం. మేము వైర్ లెస్ లు వాడేవారిలాగా పరిపాలన చేస్తాము.

రా.8.10

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు తమ స్థానాల నుండి లేచి నిలబడి విద్యుత్ శాఖకు సంబంధించి మంత్రి గారితో తమకు క్లారిఫికేషన్స్ అడగడానికి అవకాశమివ్వాలని పట్టుపట్టసాగారు.ఈ దశలో తెలుగుదేశం పార్టీ నుండి ఎవరైనా ఒకరికి అవకాశమిస్తాననిచైర్మన్ గారు చెప్పడంతో డా. ఎన్ జనార్ధన రెడ్డి గారు మాట్లాడడానికి మైకు లభించింది.)

డా. ఎన్.జనార్ధన రెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవనీయులు రోజయ్య గారి తాతల కాలంలో వైర్ లెస్ పరికరాలు వాడేవారేమో కాని అదే పద్ధతిలో ఇప్పుడు కరెంట్ ను కూడా వైర్ లెస్ పద్ధతిలో వాడే విధంగా చేస్తారేమో! ఆ విధంగా చేసినట్లయితే ప్రమాదం జరిగే అవకాశముంది. అధ్యక్షా! దయచేసి రోజయ్య గారిని ఆవిధంగా చేయవద్దని చెప్పండి. అధ్యక్షా, రోజయ్య గారు మాట్లాడుతూ ఎలక్ట్రిసిటీ సబ్సిడీ రు.13 వందల కోట్ల నుండి రు.2400 కోట్లకు పెరగడానికి మీ ప్రభుత్వం యొక్క అసమర్థతే కారణమనే విధంగా మాట్లాడారు. అధ్యక్షా, మేము గతంలో ప్రతి సంవత్సరం వేలాది పంపుసెట్లకు కనెక్షన్ ఇవ్వడం వల్ల ఇప్పుడు అవి దాదాపు పది లక్షల పై చిలుకు వున్నాయి. మేము రైతుల కోసం ఆ విధంగా ఇవ్వడం వల్ల సబ్సిడీ పై పెట్టే ఖర్చు చూడా పెరిగిన మాట

నాస్తవమా కాదా? ఆ విషయాలు కూడా విశదీకరిస్తే బాగుంటుంది. ఆ విషయం చెప్పమనండి. అదే విధంగా మన రాష్ట్రంలోని శ్రీశైలం, నాగార్జున సాగర్ హైడల్ జనరేషన్ తగ్గిపోయిన పరిస్థితులలో మన రాష్ట్రంలోని రైతాంగం నష్టపోకూడదన్న ఉద్దేశంతో, వారి పంటలను కాపాడాలన్న ధ్యేయంతో మా ప్రభుత్వం బయటి రాష్ట్రాల నుండి అధిక రేటుకు విద్యుత్ను కొనుగోలు చేయడం అందరికీ తెలిసిందే. మేము రైతుల కష్టాలను తీర్చడం కోసం ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయినా వాళ్లు బాధ పడకూడదని శాయశక్తులా మేము ప్రయత్నించి అందుకు తగిన చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. అధ్యక్షా, గతంలో రోశయ్య గారు మేము ఎప్పుడు చూసినా టీవీలో కనిపించేవారు. అలా కనిపించినప్పుడంతా వారు ఏమి చెప్పేవారంటే రాష్ట్ర విద్యుత్ సంస్థను తన చేతి కిస్తే బారిఫ్ పెంచకుండానే దాన్ని సవ్యాలలేకుండా లాభాల్లోనడుపుతానని చెప్పేవారు. మన కమ్యూనిస్టు సోదరులు కూడా మేము బారిఫ్ పెంచామని అప్పట్లో ధర్నాలు కూడా చేశారు. ఈ కరెంట్ చార్జీలు తగ్గిస్తామని కాంగ్రెస్ పార్టీ చెప్పడంతో ప్రజలు కూడా ఎన్నో ఆశలతో ఈ పార్టీని అధికారంలోకి తీసుకొచ్చారు. ఇప్పుడు అధికారం మీ చేతుల్లో వుంది. నేను ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడా ఇంతకుముందే చెప్పాను. రోశయ్య గారిని విద్యుత్ శాఖ మంత్రిని చేస్తే ఆయన విద్యుత్ శాఖను బాగా నిర్వహిస్తారని కూడా చెప్పాను. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా ఒప్పుకున్నారు. కాని ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తున్న విద్యుత్ మెటార్లు క్వాలిటీగా వున్నవి కాదు. అవన్నీ ఎక్కువగా అసెంబుల్డ్ మోటార్లే. దాని వల్ల కూడా విద్యుత్ వాడంకంలో ఎక్కువగా వేస్టీజీ జరుగుతున్నది. కాబట్టి అలాంటి మోటార్ల వాడకాన్ని అరికట్టి వాటి స్థానంలో సింగిల్ ఫేజ్ క్వాలిటీ మోటార్లను ప్రభుత్వం సరఫరా చేసే విషయాన్ని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. దాని వల్ల వేస్టీజీ అరికట్టబడి విద్యుత్ ఆదా అవుతుంది. అదేవిధంగా మన రాష్ట్రంలో వున్న ప్రధాన సమస్య ఏమిటంటే డ్రింకింగ్ వాటర్ సమస్య. ఈ డ్రింకింగ్ వాటర్ స్కీములలో కూడా సింగిల్ ఫేజ్ మోటార్లను వాడవలసిన అవసరముంది. ఎండకాలంలో డ్రింకింగ్ వాటర్ స్కీమ్స్ విషయంలో కరెంట్ను కేవలం నాలుగైదు గంటలు మాత్రమే కాకుండా 24 గంటలూ ఇవ్వవలసిన అవసరముంది. ఎందుకంటే ఈ నాడు గ్రౌండ్ వాటర్ పూర్తిగా తగ్గిపోయి నందువల్ల బోర్లు వేయాలంటే కొన్ని వందల అడుగులలోతులో కాని నీరు దొరకడం లేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో RWS పథకాల విషయంలో కాని అదేవిధంగా డ్రింకింగ్ వాటర్ సప్లై స్కీమ్స్కు సంబంధించి 24 గంటలూ కరెంట్ సరఫరా చేయవలసిన అవసరముంది. ఇక కాలనీల విద్యుదీకరణ గురించి కూడా చెప్పారు. అయితే అది సరిపోదు. ఇంకా అదనంగా కాలనీల విద్యుదీకరణ పనులు చేపట్టవలసిన అవసరముంది. ఇక రోశయ్య గారు వెయ్యి మెగావాట్ల బల్బ్ గురించి చెప్పారు. నా దృష్టిలో వెయ్యి మెగావాట్ల బల్బ్ అంటే రోశయ్య గారే.

శ్రీ కె. రోశయ్య: అధ్యక్షా, జనార్ధన రెడ్డి గారు ఇచ్చిన మంచి సలహాలకు ధన్యవాదాలు. అధ్యక్షా, ఈ రోజున కన్జంప్షన్ పెరిగిన మాట వాస్తవం. ఈ కన్జంప్షన్ కు తోడుగా బారిఫ్ కూడా పెరుగుతూ వస్తున్న విషయాన్ని మనం మరచిపోకూడదు. సవ్యాలు వస్తున్నాయంటే ముందుగా వాటిని తగ్గించడానికి కాని లేకపోతే సవ్యాలు పెరగకుండా చూడటానికి కాని ప్రయత్నాలు చేయాలి. కన్జంప్షన్ తో పాటు సవ్యాలు కూడా పెరుగుతూ వుంటే ఎక్కడో లోపం వున్నట్లే. ఇండిపెండెంట్ గా వున్న ట్రాన్స్ కోకు మనం సబ్సిడీలు ఏ మేరకు ఇస్తున్నాము, అంత మేరకు సబ్సిడీలు ఇవ్వవలసిన అవసరముందా అనేది కూడా ఆలోచించాలి. ఇండి పెండెంట్ గా వున్న ట్రాన్స్ కోకు గవర్నమెంట్ బడ్జెట్ నుంచి సబ్సిడీలు ఇస్తున్నప్పటికీ సవ్యాలు వస్తున్నాయంటే అక్కడ ఏదో లోపం వున్నట్లే. సవ్యాలను భర్తీ చేసుకోవడానికి కేవలం బారిఫ్నే పెంచవలసిన అవసరం లేదు. వస్తున్న సవ్యాలను తగ్గించడానికి కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుంటే చాలు. ఇక గౌ. జనార్ధన రెడ్డి గారు రాజశేఖర రెడ్డి గారికి సలహా ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు.

(బారిఫ్ తగ్గించే విషయం చెప్పండి అంటూ తెలుగుదేశం సభ్యుల వైపు నుండి వినిపించింది.)

బారిఫ్ తగ్గిస్తామని చెప్పలేదు. బారిఫ్ను పెంచకుండా వస్తున్న సవ్యాలను తగ్గించడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పడం జరిగింది.

డా. ఎన్. జనార్ధన రెడ్డి: మేము కూడా ఐదేళ్లకొకసారి పెంచాము.

శ్రీ కె. రోశయ్య: బారిస్ పెంచడానికి ప్రతి సంవత్సరం రెగ్యులేటరీ కమీషన్ కు ప్రతిపాదనలు పంపడం అందరికీ తెలిసిందే. మీరు అప్పుడే మరచిపోయారా? 2000 సంవత్సరం ఆగస్టు నెలలో బహిర్ బాగ్ లో జరిగిన సంఘటనను మరచిపోయారా జనార్థన్ రెడ్డి గారూ? ఇక జనార్థన రెడ్డి గారు ఒక టెక్నికల్ పాయింట్ చెప్పారు. అదేమంటే సబ్ స్టాండర్డ్ మెటార్లను వాడటం వలన వేస్టిజి జరుగుతున్న మాట వాస్తవం . ISI స్టాండర్డ్ వున్న మెటార్లను వాడటం ద్వారా ఈ వేస్టిజిని అరికట్టవచ్చు. కాబట్టి దీనికి టెక్నికల్ గా ఏమి చేయాలో పరిశీలిస్తాము.

రా.8.20

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్ : స్పీకర్ సార్, ఈరోజు ముఖ్యమైన, అతి కీలకమైన సెక్టారు గురించి మనం డిబేట్ చేస్తున్నాం . కాబట్టి క్లారిఫికేషన్స్ కు టైము ఇవ్వడమన్నది చాలా అవసరం . మినిష్టర్ గారు కూడా షార్ట్ గా చెప్పారు. ఇందులో చాలా అనుమానాలున్నాయి, క్లారిఫికేషన్స్ అడుగుతాం, తర్వాత మినిష్టర్ గారు ఆన్సర్ చేస్తారు . రెండూ ముఖ్యమైన శాఖలకు సంబంధించింది కాబట్టి పార్టీకి ఒకరికి అవకాశం ఇవ్వండి, దానికి మేము అభ్యంతరం చెప్పడం లేదు. మాదగ్గర కూడా ఇద్దరం, ముగ్గురం వున్నాం . యాక్చువల్ గా అపోజిషన్ తరపున మేము ఎక్కువగా మాట్లాడాలి, కాని మీరు వారికే ఎక్కువ అవకాశాలు ఇస్తున్నారు. దయచేసి క్లారిఫికేషన్స్ కు మాకు టైము ఇవ్వండి. పవర్ సెక్టార్ చాలా కీలకమైన సెక్టార్ . పెద్దలు రోశయ్యగారు చాలా విషయాలు చెప్పారు, చాలా రకాలుగా జవాబులు చెబుతున్నారు, దాని మీద ఇప్పుడు పోను . ఎందుకంటే వారు ఉత్సాహంగా వున్నారు, రాష్ట్రంలో కొత్తగా అధికారంలోకి వచ్చారు, వాళ్లు అధికారంలోకి వచ్చి రెండు నెలలు కాలేదు. చాలా విషయాలు చెప్పారు, ఎలక్షన్ లో చెప్పారు, ఇప్పుడు కూడా చెబుతున్నారు. మా తరపున ఏది చెప్పినా వారు రియాక్ట్ అవుతున్నారు . మేము రిక్వెస్ట్ చేసేదేమంటే, ఇది చాలా ముఖ్యమైన సెక్టార్, టోటల్ గా మన రాష్ట్ర భవిష్యత్తు, మన రాష్ట్ర ఎకనమీ అంతా కూడా ఆధారపడిన సెక్టారు కాబట్టి దీన్ని చాలా జాగ్రత్తగా హ్యాండిల్ చేయాలని కోరుతున్నాం . వాళ్లు చాలా విషయాలు చెప్పారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో ఒక స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు. ఈ సభ ముందు పెట్టిన ఆ స్టేట్ మెంట్ లోని నాలుగవ పేజీలో చాలా క్లియర్ గా చెప్పారు.

“ In 2002, when the Government of India commissioned the first rating exercise for the power sector, AP stood first amongst all states based on several financial, operational, commercial and Government initiatives based analysis by CRISIL, a reputed independent rating agency. In 2003, AP continued to rank high and stood very close second to Delhi. The ranking of AP is likely to be restored to number one place after completion of examination of certain parameters wrongly interpreted by CRISIL.

పవర్ సెక్టారులో ఎవరు ఒప్పుకున్నా, ఎవరు ఒప్పుకోకపోయినా కొన్ని బాధలున్నా, ఆంధ్రప్రదేశ్ యావత్ భారతదేశంలోనే పవర్ రిఫార్మ్ లో, పవర్ కు సంబంధించి వచ్చిన అనేక మార్పులలో **we are leaders** అనే వాస్తవాన్ని మీరు కూడా అంగీకరించారు. దీంట్లో చాలా మార్పులు తీసుకొచ్చాం . చాలా ఇబ్బందులు వడ్డాం . వాస్తవాన్ని ఈరోజు రోశయ్యగారు ఒప్పుకున్నారు. మీరు రైతాంగానికి ఫ్రీ పవర్ ఎనాన్స్ చేశారు, అదే విధంగా కరెంట్ పాత బకాయిలు మాఫీ చేశారు . మేము రైతుల ముక్కు పిండి కరెంటు ఛార్జీలు వసూలు చేశామని, ముక్కు పిండి వసూలు చేస్తున్నారని మీరంతా చెప్పారు. మేము నిజంగా ఆవిధంగా రైతుల ముక్కు పిండి వసూలు చేసింటే రూ. 1300 కోట్ల బకాయిలు ఉండేవి కావు కదా! అగ్రికల్చర్ సెక్టారులో ఆరోజు పవర్ డిమాండ్ రూ. 250 కోట్ల నుంచి రూ. 350 కోట్లుంది. నిజానికి ఆ రోజుల్లో మేము అందరి దగ్గరి నుంచి వసూలు చేసి వుంటే రూ. 1300 కోట్ల బకాయి వుండేది కాదు కదా . ఆరోజు రైతుల బాధలు గుర్తించి, వారిని ఎక్కువగా ఇబ్బందులు పెట్టకుండా దాన్ని పోస్టపోన్ చేస్తూ వచ్చాం . మీరు వచ్చిన తర్వాత బకాయిలను మాఫీ చేశారు, అది కూడా కాగితాల మీద మటుకే చేశారు . మీ పాలసీ ప్రకారం చేశారు . అయితే మా రిక్వెస్ట్ ఏమంటే, ఇది ఎంతో కీలకమైన సెక్టార్. ఐదు సంవత్సరాల

తర్వాత ఇటువంటి కామెంటునే డ్రాసిపెట్టి **keep up** చేసుకుంటే చాలు మాకు . మీరు ఈ పవర్ సెక్టారును ఖచ్చితంగా పాడు చేస్తారనే అనుమానం మాకుంది. ఈ సెక్టారును పాడు చేయబోతున్నారు దీనిపై టోటల్ అవగాహనతో మీరు పోవడం లేదు. **I want to go on record on this date.** వచ్చే సంవత్సరాలలో మాట్లాడుకోవచ్చు, మీరు రెండు నెలల నుంచే అధికారంలో వున్నారు కాబట్టి వేరే వాటిల్లోకి వెళ్లడం లేదు. కాని గ్రామాలలో ఆల్ రెడీ **crisis start** అయింది. సరైన మేనేజ్ మెంట్ మీరు చేయడం లేదు. సరైన రెగ్యులేషన్ లేదు, అథారిటీస్ అన్నీ పోతున్నాయి. ఎవరి ఇష్టానుసారంగా వారు వ్యవహరిస్తున్నారు. పవర్ సెక్టార్ కొలాప్స్ అయ్యే పరిస్థితి, ప్రమాదం మెల్లమెల్లగా కనబడుతోంది. కనీసం ఇప్పటినుంచైనా సిస్టమేటిక్ గా చేయకపోతే మీరు ఇచ్చే ఫ్రీ పవర్ కారణంగా మొత్తం సెక్టార్ కొలాప్స్ అయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఈ సెక్టారులో తీసుకున్న రిఫార్మ్స్ కంటిన్యూ చేస్తామన్నారు, దానికి ధన్యవాదాలు తెలియ జేసుకుంటున్నాను. కాని సిస్నియర్ గా మీరు ఎఫర్ట్స్ పెట్టకుంటే ఈ సెక్టారంతా పాడువుతుంది. టోటల్ గా మాకు ఒక కొత్త సిద్ధాంతాన్ని చెప్పారు రోశయ్యగారు. అనుభవజ్ఞులైన రోశయ్యగారు మాట్లాడితే నేను వింటున్నాను. సబ్బిడీ ఎందుకు ఇస్తున్నారంటే, లాసెస్ వస్తున్నాయి కాబట్టి సబ్బిడీ ఇస్తున్నామని వారు చెబుతున్నారు. రోశయ్యగారు చేసిన సందర్భంలో నాలుగు లక్షల అగ్రికల్చరల్ కనెక్షన్స్ లేవు, ఈరోజు 23 లక్షల అగ్రికల్చరల్ కనెక్షన్స్ వున్నాయి. 29.5 శాతం పవర్ కనెక్షన్స్ అగ్రికల్చర్ సెక్టారులో పోతోందనే సంగతిని మీరు మరచిపోవద్దు. అంత పెద్ద ఎత్తున ఇస్తున్నప్పుడు ఈ క్రాస్ సబ్బిడీ పెంచి ఇస్తున్నామే తప్ప మరొకటి కాదు. ఆ విషయాలు తర్వాత చర్చించుకుందాం . మా రిక్వెస్ట్ లా ఏమంటే, ఈ సెక్టారు కొలాప్స్ కాకుండా కాపాడితే చాలు . కొత్తగా యాడ్ చేయకున్నా కొలాప్స్ కాకుండా తగు విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాం . నేను ఇప్పుడే క్లారిఫికేషన్స్ అడగను, **next year budget** సమయంలో చాలా క్లారిఫికేషన్స్ అడుగుతాను . ఇప్పుడు కేవలం వాళ్లను రిమైండ్ చేస్తున్నాను. **Record purpose** కోసం నేను మీముందు మాట్లాడానని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన దేవేందర్ గాడ్ గారు ఇచ్చిన నోట్సు చాలా **cautious note** గా తీసుకుంటున్నాను. వారు చెప్పిన ప్రతి మాటను మనసులో పెట్టుకుని తగు జాగ్రత్తతో ఈ రంగాన్ని చేస్తాం . అంతేగాకుండా వారి సహకారాన్ని కూడా కోరుతున్నాం . ఎక్కడైనా పెళ్లికి వెళితే అక్షింతలు వేసి ఆశీర్వాదించమంటారు. అంతేగాని సంసారం బాగా చేస్తారో లేదో అనడం న్యాయం కాదు. మీకు ఆ అనుమానం వద్దు. సంసారం బాగా జరుగుతుంది. వారు, సుబ్బారాయుడు గారు పదేపదే చెబుతున్నారు, మీరున్నప్పుడు పంపుసెట్లు తక్కువని. 89-94 లో 5.69 లక్షల పంపుసెట్లకు కనెక్షన్స్ వున్నాయి. మీరు తొమ్మిదిన్నర సంవత్సరాలలో 7.03 లక్షల కనెక్షన్స్ ఇచ్చారు . మాటకు మాట కాదు, వాస్తవాలు అంగీకరించమని కోరుతున్నాను. తర్వాత స్వాయి, మిగిలిన వాటి గురించి చెప్పారు. ట్రాన్స్ కో కు సప్లయ్ వస్తుంటే సబ్బిడీ ఇస్తామా లేదా? జనరల్ ప్రిన్సిపుల్ ఏమిటో మీరైనా చెప్పండి అధ్యక్షా . ట్రాన్స్ కో బాగుంటే, తన ఎఫైర్స్ తాను మేనేజ్ చేసుకుంటే సబ్బిడీ ఇవ్వనక్కర్లేదు. నేను అప్పుడే చెప్పాను, మళ్ళీ కూడా రిమైండ్ చేస్తున్నాను. 1990-91లో ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు కొద్దిగా సబ్బిడీ ఇచ్చాం, లాభాలు వచ్చాయి. 1991-92 లో కొద్దిగా సబ్బిడీ ఇచ్చాం, లాభం వచ్చింది. ఇన్ కమ్ ట్యాక్స్ కడుతున్నారు . అప్పుడు నేను బోర్డు చైర్మన్ ను పిలిచి చెప్పాను. మీకు సబ్బిడీ ఇవ్వనేల , మీరు పోయి ఇన్ కమ్ ట్యాక్స్ కట్టేదెందుకు, సబ్బిడీ ఆపేస్తున్నామని చెప్పి 1993-94, 1994-95 లో జీరో సబ్బిడీ ఇచ్చాం . అయినప్పటికీ కూడా **we were able to manage the things.**

ఇంతకు ముందు వారు ఒక మాట అడిగారు. రిపోర్టులో చెప్పింది నిజమేనా అని. నూటికి నూరు శాతం రిపోర్టుకి కట్టుబడి వున్నాం, రిపోర్టులో చెప్పింది ఒకటి , ఉపన్యాసాలలో మరొకటి చెప్పేందుకు మేము తయారుగా లేము. ఆ రిపోర్టులో చెప్పిన మాటకు ప్రభుత్వం కట్టుబడి వుంది. అయితే ఒకటి, ఈ దేశంలో మిగిలిన రాష్ట్రాలలో వున్న పవర్ మేనేజ్ మెంట్, వాటి మీద కామెంట్ చేయడం కాదు, వాళ్లు ఆ రకంగా వున్నారు, వాటిల్లో మన మన మేనేజ్ మెంట్ మెరుగ్గా వుంది. అంతమాత్రాన మన మేనేజ్ మెంట్ 100% ఫర్ ఫెక్ట్ గా వుందని కాదు. అధ్యక్షా, రెండు **Elementary Schools** మా ఊర్లో వున్నాయి. ఒక దాంట్లో ఐదు మంది సిల్లలు చదువుతున్నారు, అందులో నలుగురు పాస్ అయ్యారు. అప్పుడు ఆ టీచర్ ఏమి చెప్పారంటే నా దగ్గర 80

శాతం రిజర్వ్స్ వచ్చాయని చెప్పాడు. ప్రక్కన వున్న రెండో స్కూల్లో ఇద్దరు పిల్లలు చదువుతున్నారు, ఇద్దరూ పాస్ అయ్యారు . అప్పుడు ఆ స్కూల్ టీచర్, నాది 100% రిజర్వ్స్ అన్నాడు. కనుక కంపెరిజన్ అలా కాదు. ఓవరాలగా దేశంలో పవర్ సెక్టార్ ఎలా వుంది? అనే విషయాన్ని చూడాలి. నేను రిటెన్ గా చెప్పిన మాటకు కట్టుబడి వుంటాను. సుబ్బారాయుడిగారిలా రిపోర్టులో ఒకటి చెప్పి ఉపన్యాసంలో మరొకటి చెప్పను. దాంట్లో వున్న మాటకే కట్టుబడి వున్నాను. దేవేందర్ గౌడ్ గారు ఇచ్చిన సలహాల న్నింటినీ కూడా మనసులో పెట్టుకుని **we will try to raise to people's expectations.**

రా.8.30

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి : గత ప్రభుత్వ హయాంలో కొన్ని పెద్ద పెద్ద కంపెనీలకు సంబంధించి కరెంట్ కొనుగోలు ఒప్పందాలను చేసుకోవడం జరిగింది. ఎక్కువ మొత్తంలో డబ్బు చెల్లిస్తున్నారు. వాటన్నింటినీ మీరు పునఃపరిశీలన చేయండి. ఆ రకంగా మీరు వాటిని సరిదిద్దకపోతే ఇంకా ఎక్కువగా నష్టపోయే ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి వాటన్నింటినీ పునఃపరిశీలించి, కరెక్టు చేయాలని చెప్పి మేము సూచన చేశాము. దాని విషయంలో మంత్రి గారి రిప్లయ్ లో సమాధానం రాలేదు. అది ఒకటి. రెండవది, 30 యూనిట్ల వరకు పేద ప్రజలకు కరెంట్ ఉచితంగా ఇవ్వాలని చెప్పి మేము కోరడం జరిగింది. పేద ప్రజలందరూ కోరుతున్నారు. దాని విషయంలో కూడా మీరు ఏ రకంగా ఆలోచిస్తున్నారో తెలపాలి. అట్లాగే తత్కాల్ స్కీమ్ కింద చాల మంది రైతులకు మెటీరియల్ ఇవ్వలేదు. ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు తెచ్చి పెట్టుకున్నారు. ఆ తత్కాల్ స్కీమ్ లో వేల రూపాయలను అప్పుల కింద తెచ్చుకుని డబ్బులు కట్టారు. ఆ స్కీమ్ కింద ఎవరెవరు అయితే రైతులు ఉన్నారో, వారందరికీ కావలసిన మెటీరియల్ సప్లయ్ చేసి, ఆ రైతుల ఇబ్బందులను తొలగించవలసిన అవసరం ఉంది. దీని విషయంలో కూడా మీరు రిప్లయ్ లో చెప్పలేదు. అట్లాగే కొన్ని సబ్ స్టేషన్స్ కూడా అడిగాము. మా మిర్యాలగూడ నియోజకవర్గములోని బేతవోలు, వేములపల్లిలో రెండు సబ్ స్టేషన్స్ కావాలని ఎప్పటి నుండో అడుగుతున్నాము. దాని విషయంలో కూడా మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : వారు సబ్ స్టేషన్స్ గురించి చెప్పారు. పరిశీలన చేస్తాము. తరువాత పిపిఎలను రెవ్యూ చేయాలని సూచించారు. ప్రభుత్వం కూడా సీరియస్ గా ఆ విషయాన్ని ఆలోచిస్తున్నది. ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసి, దానిని పరిశీలన చేయాలని అనుకుంటున్నాము. ఇది చాల కాలంగా చర్చల్లో ఉన్న అంశం . అయితే దీనిని డీల్ చేసేటప్పుడు జాగ్రత్తగా డీల్ చేయాలి. ఇందాక సుబ్బారాయుడుగారు మాట్లాడుతూ ఒక మాట అన్నారు, కంపెనీల వాళ్లు షాకోర్టుకు వెళ్లి స్టే తెచ్చుకున్నారని. బహుశా అప్పటి ప్రభుత్వం వారే అలాంటి సలహా ఇచ్చి ఉంటారు. మేము మాత్రం అట్లా చేయము. తరువాత 30 యూనిట్ల వరకు ఫ్రీగా పవర్ ఇవ్వాలన్నారు.....

(30 యూనిట్లు కాదు 50 యూనిట్లు అని ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు అన్నారు)

సరే 50 యూనిట్లు అయినా ఫ్రీగా ఇవ్వాలంటే కష్టం . ఇప్పటికే చాల భారంగా ఉంది. 50 యూనిట్ల వరకు ఫ్రీగా కరెంట్ ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వం ముందు అటువంటి ఆలోచన లేదు. బహుశా సాధ్యం అని కూడా నేను అనుకోవడం లేదు.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకటరెడ్డి : రెండు, మూడు క్లారిఫికేషన్స్ ఉన్నాయి. రోశయ్యగారు మరచిపోయారేమో తెలియదు. నేను ప్రధానంగా చెప్పేదేమిటంటే, స్టోర్స్ లో 600 కోట్ల రూ.లు విలువ గల మెటీరియల్ పనికి రాకుండా ఉంది. దానిని వేస్టిజ్ కింద అమ్మడానికి ఆలోచిస్తున్నారు అన్న మాట నిజమేనా? ఆ విధంగా ఎవరు పర్చేజ్ చేశారు? చేసిన వారి మీద చర్యలు తీసుకుంటారా? నేను మాట్లాడేటప్పుడు ఒక సూచన చేశాను. దాని మీద సరైన సమాధానం కావాలి. పారిశ్రామిక వేత్తలు 300 కోట్ల రూ.లు బాకీ ఉన్న మాట వాస్తవమేనా? అది రికవరీ అయ్యే అవకాశం ఉందా? చేయదలచుకున్నారా లేదా? దానిపైన సరైన క్లారిఫికేషన్ రావలసిన అవసరం ఉంది. అట్లాగే హై టెన్షన్ పవర్ కు సంబంధించి విద్యుత్ చౌర్యం జరుగుతున్నది.

అదేమైనా మీ దృష్టికి వచ్చిందా? దాని మీద నిఘా విభాగాలు వేసి, అరికట్టేందుకు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారా లేదా? ఇవి ప్రభుత్వానికి ఉపయోగపడేవి, డిపార్టుమెంట్‌కు ఉపయోగపడే నూచనలు. వీటికి సరైన సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, మెటీరియల్‌ను అక్రమంగా అవసరం లేకుండానే కొనుగోలు చేసి స్టోర్స్‌లో పెట్టారని చెప్పారు. **That is a good suggestion.** తప్పనిసరిగా సీరియస్‌గా తీసుకొని దానిని ఎగ్జామిన్ చేయిస్తాము. ఎవరు చేశారు, ఎట్లా చేశారు, సొరపాటు జరిగితే చర్య తీసుకుంటాము. నిరుపయోగంగా పడి ఉన్న మెటీరియల్‌ను అమ్మి ఎంతమేరకు రాబట్టగలిగితే అంత మేరకు రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

బాకీ పడిన పారిశ్రామిక వేత్తల వివరాలు లేవు. అయితే కొన్ని కేసులు కోర్టుల్లో స్టే అయి ఉన్నాయి. సాధ్యమైనంతవరకు బకాయిలు రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. మరల కూడా ఒకసారి రెవ్యూ చేసి, కోర్టుల్లోని స్టే తొలగింపచేసి, **expedite** చేయడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నిస్తాము.

పవర్ థెఫ్ట్ గురించి చెప్పారు. జనరల్‌గా పవర్ లాసెస్ కిందనే థెఫ్ట్ కూడా చేరి ఉంటుంది. దానిని రెడ్యూస్ చేయడానికి నిరంతరం ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. ఆ ప్రయత్నాన్ని ఇంకా ఎఫెక్టివ్‌గా చేయడానికి చర్యలు కొనసాగిస్తాము.

రా.8.40

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : లిఫ్ట్ ఇంజనీర్స్‌కు సంబంధించి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పినందుకు ధన్యవాదాలు. ఈ రోజున బి.పి.ఎల్. కు సంబంధించి భూసేకరణ జరిగింది. ఫైనాన్సియల్ క్లోజర్ అయిన తరువాత కూడా వెనక్కి వెళ్లిపోయారు. ఎందుకు వెళ్లిపోయింది? ఈ విషయం గురించి వార్తా పత్రికల్లో వస్తున్నది. దాని మీద ప్రభుత్వం తరపున క్లారిఫికేషన్ కావాలి. రెండవది, ప్రయివేట్ విద్యుత్ కొనుగోలు ఒప్పందాలను తప్పనిసరిగా రెవ్యూ చేయాలి. భవిష్యత్లో ప్రయివేట్ విద్యుత్ అవసరం చాలా ఉంటుంది. కాబట్టి కక్ష సాధింపు చర్యలకు దిగకుండా, ప్రశాంతంగా మన రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకునే రివ్యూ చేయాలని కోరుతున్నాను.

మూడవది, మిడిల్ క్లాస్, లోయర్ మిడిల్ క్లాస్‌కు చెందిన ప్రజలకు సంబంధించి వేల కోట్ల రూపాయల విద్యుత్ బకాయిలు పేరుకొని పోయాయి. నేను బస్తీల్లో తిరుగుతున్నప్పుడు తెలిసింది. మిడిల్ క్లాస్ అంటే ఎంప్లాయిస్ వాళ్లు కాదు. బస్తీల్లో ఉండే లోయర్ మిడిల్ క్లాస్ ప్రజల విషయాన్ని సానుభూతితో పరిశీలించే ఆలోచన ఏదైనా ఉందా? ఈనాడు రైతులకు మనం ఉచిత విద్యుత్ ఇస్తున్నాము. అదే పద్ధతిలో పట్టణ ప్రాంతాల్లోని బస్తీ ప్రజలు, పేద ప్రజల విద్యుత్ బకాయిలను మానవతా దృక్పథంతో కన్సిడర్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, విద్యుత్ ఒప్పందాల పున: పరిశీలన విషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా ప్రభుత్వం ముందు అడుగే వేస్తుంది తప్ప, వారి పైన కక్ష సాధింపు కాని, లేకపోతే వారి పైన కోపం, క్రోధంతో గాని వ్యవహరించే ప్రశ్నే లేదు. వారు చెప్పారు ఒక మాట. కొత్తగా రాష్ట్రానికి ప్రయివేట్ డెవలప్మెంట్ రావాలని. దానిని కూడా మనస్సులో పెట్టుకుంటాము. ఒక్కటే రీజనబుల్ లెవల్‌లో మనం పవర్ ఛార్జెస్ పే చేసేందుకు ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ వెనకాడదు. చేసుకున్న ఒప్పందాల్లో కొంచెం అదనంగా మనం వారి పట్ల ప్రేమ చూపించామనే ఆరోపణలున్నాయి. ఆ ఆరోపణలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, అంతేకాకుండా, కాగ్ చేసిన కామెంట్‌ను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని, ప్రజల్లో వినపడుతున్న మాటలను దృష్టిలో పెట్టుకుని వాటిని పున:పరిశీలన చేస్తున్నాము. పున:పరిశీలన అంటే వారితో తగాదా పెట్టుకోవడం కాదు, వారితో ఏదో కక్ష సాధింపు చర్యలకు దిగి, మిగిలిన వారికి మనం ఒక రాంగ్ మెసేజ్ పంపించే దానికి తయారుగా లేము. మూడవది, మీరు బకాయిల గురించి చెప్పారు. ఇప్పుడే మిత్రులు దేవేందర్ గౌడ్‌గారు

ఒక మంచి సూచన చేశారు. పవర్ సెక్టార్ కుప్పు కులకుండా చూడమని. అది మనసులో పెట్టుకొని ఆలోచించాలి. కొత్తగా మాత్రం కనెక్షన్స్ ఇచ్చే విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండాలి. ఎందుకంటే ఇది తీగ మీద నడకలాంటిది. అందువల్ల చాలా జాగ్రత్తగా నడవాలి. మధ్య, పేద వర్గాల ప్రజల చిన్న చిన్న విద్యుత్ బకాయిలను మాత్రం రద్దు చేసే ప్రతిపాదన ఇప్పుడు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో లేదు.

శ్రీమతి ఎం .వద్దు : అధ్యక్షా, ఇదివరకు బీరో అవర్లో కూడా చెప్పాను. నిన్న డిమాండ్స్లో కూడా చెప్పడం జరిగింది. ట్రాన్స్మిషన్ రిపేర్ల సెంటర్లను కుదించే విషయంలో సిపిడిసిఎల్ అధికారులు తీసుకున్న నిర్ణయం చాలా బాధాకరం . మెదక్ జిల్లాకు సంబంధించి 15 ట్రాన్స్మిషన్ రిపేర్ల సెంటర్లు ఉంటే దానిని 11కు కుదిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఎక్కువగా ట్రాన్స్మిషన్లు ఉంటాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ను యూనిట్గా తీసుకోవడం వల్ల తెలంగాణ ప్రాంతం నష్టపోతున్నది. ఇప్పటికే ఒక జి.ఓ. కూడా ఉంది. దాని ప్రకారం మూడు నుండి అయిదు మండలాలు వరకు ఉంటే ఈ సెంటర్లు ఉండవచ్చును అని. ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గంలో మూడు సెంటర్స్ ఉంటే, ఆ మూడింటిని తీసేస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఉన్న పరిస్థితుల్లో రైతులకు ఇవి చాలా అవసరమైనవి. లోడ్ ఎక్కువై చాలా ట్రాన్స్మిషన్లు కాలిపోతున్నాయి. రిపేర్ సెంటర్స్ను అధిక సంఖ్యలో ఏర్పాటు చేయడం వల్ల ప్రభుత్వంపై అదనంగా భారం ఏమీ పడదు. కాబట్టి తెలంగాణ ప్రాంత రైతుల ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఆ ప్రాంతం, ఈ ప్రాంతం అని కంపేర్ చేయకుండా, ఏ జిల్లాకు ఆ జిల్లా, ఏ మండలానికి ఆ మండలం యూనిట్గా తీసుకొని ట్రాన్స్మిషన్ రిపేర్ సెంటర్లను అట్లాగే ఉంచాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, సోదరిమణి చేసిన సూచనను మనసులో పెట్టుకుని, ఎగ్జామిన్ చేయిస్తాను. ట్రాన్స్మిషన్ రిపేర్ సెంటర్లు ప్రస్తుతం ఎంతెంత దూరంలో ఉన్నాయి, ఏమిటి, చాలకుండా ఉండి, ఇబ్బందికరంగా ఉంటే, తప్పకుండా వాటిని సానుభూతితో పరిశీలన చేయిస్తాను.

శ్రీ ఎం .శశిధర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, హైదరాబాద్ పట్టణంలో హై టెన్షన్ వైర్లును అండర్ గ్రౌండ్ కేబుల్ ద్వారా రీప్లేస్ చేయాలనే ప్రతిపాదన కొనసాగుతున్నది. జాప్యం లేకుండా వెంటనే దానిని పూర్తి చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అల్లిమేట్గా పెద్ద పెద్ద పట్టణాలన్నింటిలోనూ ఆ కార్యక్రమం కొనసాగాలి. అది కూడా ఫీజ్డ్ ప్రోగ్రామ్లో కొనసాగుతున్నది. Expedite చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

చైర్మన్ : మినిస్టర్ ఫర్ మేజర్ ఇరిగేషన్ ...

(తెలుగుదేశం, సిపిఐ, సిపిఎం, టిఆర్ఎస్ పార్టీలకు చెందిన గౌ.సభ్యులు విద్యుత్ డిమాండ్ మీద తదుపరి క్లారిఫికేషన్లు కావాలని వట్టుబట్టారు)

శ్రీ పి. కేశవ్ : రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ విద్యుత్ కనెక్షన్స్కు సంబంధించి ఎన్ని అప్లికేషన్స్ పెండింగులో ఉన్నాయి? వాటి మీద ఏమి చేస్తున్నారు? రెండవది, మే 14 నాటికి అక్రమ విద్యుత్ కనెక్షన్లు ఎన్ని ఉన్నట్లుగా ప్రభుత్వం దగ్గర సమాచారం ఉంది? వాటిని భవిష్యత్లో తొలగించబోతున్నారా? మే 14 నాటికి తత్కాల్ స్కీమ్ కింద డబ్బులు కట్టిన వారిని ఏమి చేయబోతున్నారు? తత్కాల్ స్కీమ్ కింద రైతులకు ఫ్రీగా విద్యుత్ ఇవ్వడాన్ని ఏమైనా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నారా? లేదా పవర్ సప్లయ్ను ఎన్ని గంటలపాటు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం టార్గెట్గా పెట్టుకుంది? గృహవసరాలకు ఎన్ని గంటలు ఇవ్వాలనుకుంటున్నారు? వ్యవసాయానికి ఎన్ని గంటలు ఇవ్వాలనుకుంటున్నారు? ట్రాన్స్మిషన్ రిపేర్ మెంట్ కు ఏదైనా ఒక టైమ్ అంటూ ఫిక్స్ చేస్తున్నారా?

ప్రస్తుతం ట్రాన్స్ఫార్మర్ల ఫీయిల్యూర్ రేట్స్ పెరిగిపోతున్నాయి. రైతులు ఇబ్బందులు పడకుండా ఇన్ని రోజుల లోపల రీప్లేస్ చేస్తామని ఏదైనా ఒక టైమ్ ఫిక్స్ చేశారా? ఎన్ని కొత్త కాలనీలను మీరు ఎలక్ట్రిఫై చేయబోతున్నారు? పిపిఎలను ఇప్పటివరకు ట్రాన్స్కో చేస్తున్నది, దానిని డిస్కామ్లకు బదిలీ చేయబోతున్నారా? వీటి మీద దయచేసి పెద్దలు సమాధానం చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, 24-5-2004న total number of agricultural pumpsets విద్యుత్ కనెక్షన్ల గురించి 3 లక్షల 32 వేల 265 దరఖాస్తులు పెండింగులో ఉన్నాయి. వీటిలో ఒక లక్షా, 39 వేలుఇది రఫ్ ఎస్టిమేట్. మామూలుగా అనాథరైజ్డ్గా ఉన్న వంపుసెట్ల కనెక్షన్స్ గురించి లెక్కలు వేయడం కష్టం. ఇక్కడ మనం మాట్లాడుకుంటూ ఉండగానే ఎన్ని కొక్కేలు వేస్తున్నారో తెలియదు. వివరీతంగా వేస్తున్నారు. కాబట్టి రఫ్ ఎస్టిమేట్ ప్రకారం 1 లక్షా, 39 వేల పై చిలుకు ఉన్నాయి. వీటన్నింటినీ కూడా డిస్కనెక్ట్ చేయండని అధికారులకు స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది.

నేను ఇదివరలోనే శాసనసభలో చెప్పాను. అనాథరైజ్డ్ కనెక్షన్స్ను as it is గా రెగ్యులరైజ్ చేసే ప్రశ్నే లేదు. సంవత్సరానికి ఒక 50 వేల కనెక్షన్స్ ఇస్తాము. ఆ రకంగా ఇవ్వగల్గితామే తప్ప ఫ్రీ అని అంటే కౌంటీ లెకుండా కొక్కేము వేసుకొని వాడుకోండి అని చెప్పి దానికి ఆస్కారమే లేదు. అధ్యక్షా, మనకు ఒక సామెత ఉంది. నది మీద నుండి వెళ్లేటప్పుడు ఏట్లో పది పైసలో, 25 పైసలో వేసేటప్పుడు కూడా లెక్కపెట్టి వేస్తారు. కాబట్టి ఫ్రీ గా ఇచ్చే దానికి కూడా లెక్కలు వేసుకోవాలి. పెద్దలు దేవేందర్ గౌడ్గారి నూచనలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, జాగ్రత్తగా మసలుకుంటాము.

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య : అధ్యక్షా, ఒకటేమో, సమయం దాదాపు ఎనిమిది ముప్పాపు అయింది. ఇంకా ఆర్ అండ్ బి, ఇరిగేషన్ డిమాండ్లకు సంబంధించి చాలా ఐటెమ్స్ ఉన్నాయి. అందుకని రోశయ్యగారిది ఈ రోజు వరకు ఆపిసి మిగిలినవి రేపు చేసుకుంటే బాగుంటుంది అనేది నా నూచన.

తరువాత, మంత్రిగారేమో సంవత్సరానికి 50 వేల మించి కనెక్షన్స్ను రెగ్యులరైజ్ చేయమని అంటున్నారు. మరి మిగిలిన వాళ్ల మీద కేసులు ఏమైనా పెడతారా? ఎందుకంటే గ్రామాల్లో మీ అధికారులు నోటితో బెదిరించకుండా కళ్లతో బెదిరిస్తున్నారని చెబుతున్నారు. పాపం సుబ్బారాయుడుగారు అలాగే రైతులను బెదిరించి, వారి మీద కేసులు పెట్టించి ఇటు వైపు వచ్చాడు. మేము ఇంతకు ముందే చెప్పాము. విద్యుత్ వ్యవస్థ కుప్పకూలడానికి వీల్లేదు. నష్టాలు రావడానికి వీల్లేదు. మీరు చేస్తున్నటువంటి మేయిన్టెనెన్స్ వల్ల అది సక్రమవుతుంది. వ్యవసాయ అవసరాలకు సంబంధించి ఇప్పటి వరకు వాడుకుంటున్న విద్యుత్ వినియోగపు లెక్కలు అధికారుల దగ్గర ఉంటుంది. ఇప్పటివరకు అనాథరైజ్డ్గా వాడుకుంటున్న వారి మీద కేసులు రిజిస్టర్ చేయబోతున్నారా? మీటర్లు సీజ్ చేయబోతున్నారా? స్పెసిఫిక్ గా చెప్పండి. రెండవది, ప్రతి జిల్లాలోనూ ఇప్పటికే విద్యుత్ ట్రాన్స్ఫార్మర్లు ఓవర్ లోడ్ అయి ఉన్నవి. వాటిని రిలీవ్ చేస్తారా లేదా? దీంతో రైతు మునుగుతాడో తేలుతాడో తేలిపోతుంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య : 1 లక్షా 39 వేలు అని ఒక రఫ్ ఎస్టిమేట్ ప్రకారంగా అనాథరైజ్డ్ కనెక్షన్స్ ఉన్నాయి అనేది నా సమాధానము. ఎవరెవరి మీద కేసులు పెట్టడం అని కాదు, అనాథరైజ్డ్ కనెక్షన్స్ను తొలగించి, ఒక సిస్టమ్ ద్వారా సంవత్సరానికి 50 వేలు చొప్పున కొత్తగా కనెక్షన్స్ ఇస్తాము. అప్పటి వరకు కనెక్షన్స్ కోసం వేయిట్ చేయాలి. అంతేగాని, అప్పటి వరకు ఏమి చేయాలని అడగటం కరెక్టు కాదు. మీరు, నేను కొక్కేలు వేసుకోమని వారికి సలహా ఇవ్వడం కరెక్టు కాదు. ఇండాకే పెద్దలు పవర్ సెక్టార్ కుప్పకూలిపోతుంది, నష్టాలు వస్తాయని చెప్పారు. ఈ సంవత్సరంలో అంటే ఇంకా 8 నెలలు కూడా లేదు. ఈ 8 నెలల్లోనే 50 వేల కనెక్షన్స్ వరకు ఇవ్వబోతున్నాము. అట్లాగే వచ్చే సంవత్సరం మరో 50 వేలు ఇవ్వబోతున్నాము. లభ్యతను దృష్టిలో

పెట్టుకుని అందరికీ క్రమ క్రమంగా ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఒక రోజులోనే ఇవ్వడం సాధ్యం కాదు. అలా సాధ్యమయి ఉంటే, 3 లక్షల 32 వేల వరకు పెండింగ్ అప్లికేషన్స్ ఎందుకు పేరుకొనిపోయి ఉంటాయి, **apart from unauthorised connections?** అందువల్ల గతంలో కూడా **number of applications** ఉన్నా కూడా ఒక క్రమ పద్ధతిలో ఇస్తూ వచ్చారు.

రా.8.50

ఇప్పుడు కూడా మేము ఆ క్రమ పద్ధతిలో కొనసాగించడం కోసం కృతనిశ్చయంతో ఉన్నామని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, మిగతా బిజినెస్ రేపు టేకప్ చేయడానికి అభ్యంతరం ఏమీ లేదు. రేపు పెట్టుకుంటే డిమాండ్స్ పూర్తి కావు. ఎందుకంటే, ఆల్ పార్ట్ డెలిగేషన్ రేపు ఢిల్లీకి వెళ్తుంది. ఆ ప్రాబ్లమ్ ఉంది కాబట్టి ఈరోజే టేకప్ చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్: అధ్యక్షా, ఇప్పుడు సమయం తొమ్మిది కావొస్తుంది. మేజర్ ఇరిగేషన్ చాలా ఇంపార్టెంట్ సబ్జెక్ట్. మేము అనేక విషయాలు అడగవలసి ఉంది. రేపు సాయంత్రం నాలుగు గంటల వరకు చర్చ కొనసాగిస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే వర్కింగ్ లంచ్ పెట్టి కొనసాగిద్దాం. మేజర్ ఇరిగేషన్ కూడా ఇప్పుడే పెడితే రాత్రి వదలకొండవుతుంది. చాలా విషయాలు మాట్లాడే అవసరం ఉంది కాబట్టి రేపు పెడితే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య: అధ్యక్షా, ఇరిగేషన్ చాలా ఇంపార్టెంట్ సబ్జెక్ట్, అది అందరూ అంగీకరించవలసిందే. రేపు మేజర్ ఇరిగేషన్ శాఖామాత్యులు ఢిల్లీ వెళ్తున్నారు. వర్కింగ్ లంచ్ అరేంజ్ చేయడం పెద్ద కష్టమేమి కాదు. కాబట్టి వర్కింగ్ లంచ్ అరేంజ్ చేసి రేపు సాయంత్రం 5 గంటల వరకు కొనసాగిద్దాం.

2004-2005 సం .నకువార్షిక ఆదాయ వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన
అభ్యర్థన నెం . XXXV (35) - ఇంధనము
(ఆమోదించబడినది)

CHAIRMAN: The question is:

" That the Government be granted a sum not exceeding Rs.2305, 33,15,000 under Demand No. XXXV -- Energy. "

(PAUSE)

The motion was carried and the Demand was granted.

CHAIRMAN: The House is adjourned to meet at 8.30 a.m., tomorrow.
(The House then adjourned at 8.55 p.m., to meet again at 8.30 a.m., tomorrow i.e., Wednesday the 21st July, 2004.)